

1837
2017
ΧΡΟΝΙΑ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

Προεδρία

Καθηγητή ΠΕΤΡΟΥ Π. ΣΦΗΚΑΚΗ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ακαδημαϊκού Έτους 2018-2019

Α Θ Η Ν Α Σ Ε Π Τ Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ 2 0 1 8

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ - ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ακαδημαϊκού Έτους 2018-2019

ΠΡΟΕΔΡΙΑ

ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΠΕΤΡΟΥ Π. ΣΦΗΚΑΚΗ

ΑΘΗΝΑ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2018

Αντί Προλόγου

Με ιδιαίτερη χαρά, σας παραδίδουμε τον Οδηγό Σπουδών του ακαδημαϊκού έτους 2018-2019 της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ). Η Ιατρική Σχολή ιδρύθηκε το 1837 και υπήρξε η πρώτη Ιατρική Σχολή των Βαλκανίων. Η ιστορική διαδρομή και προσφορά των 181 ετών, καθώς και το ανθρώπινο δυναμικό αποτελούν τους βασικούς πυλώνες ανάπτυξης της Σχολής μας και θέτουν τους άξονες που καθορίζουν τους στρατηγικούς στόχους της. Οι στόχοι παραμένουν σταθερά προσανατολισμένοι στο να καινοτομούμε και να διακρινόμαστε, τόσο στην Ελλάδα, όσο και διεθνώς. Η Σχολή μας έχει να υπερηφανευθεί για το γεγονός ότι κατατάσσεται (<http://www.shanghairanking.com/FieldMED2016.html>) μεταξύ των πρώτων 150 Ιατρικών Σχολών παγκοσμίως, και μάλιστα σε καλύτερη θέση από τα 2/3 των Αμερικανικών Ιατρικών Σχολών. Συνεχίζουμε έτσι τις επιστημονικές επιδόσεις των τελευταίων ετών που κυρίως οφείλονται στην υψηλή ποιότητα των επιστημονικών δημοσιεύσεων του διδακτικού-ερευνητικού προσωπικού της Ιατρικής Σχολής, που παράλληλα προσφέρει καθημερινά το 40% των ιατρικών υπηρεσιών στα νοσοκομεία της Αττικής.

Ωστόσο, ο πρωτεύων και διαχρονικός στόχος της Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ είναι η βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης που παρέχεται στους φοιτητές της. Σε αυτό το πλαίσιο λειτουργεί το νέο, ανανεωμένο Πρόγραμμα Σπουδών στα δυο πρώτα έτη, προς το παρόν. Σε σύγκριση με το Πρόγραμμα στο οποίο

συνεχίζουν οι φοιτητές τρίτου-έκτου έτους σήμερα, οι βασικές αλλαγές του νέου Προγράμματος είναι οι εξής:

- Έχει μικρότερη έκταση (48 αντί 49 εξεταζόμενα υποχρεωτικά μαθήματα) και περισσότερες ώρες σε Κλινικές & Εργαστήρια, έναντι των ωρών σε Αμφιθέατρα.
- Στα πρώτα 5 εξάμηνα σπουδών (προκλινικά εξάμηνα) διδάσκεται ένα μάθημα Χημείας (έναντι δύο), ένα μάθημα Φυσικής (έναντι δύο), ένα μάθημα Παθολογικής Φυσιολογίας (έναντι δύο), και διαφοροποιείται το περιεχόμενο της Ιστορίας σε νέο μάθημα. Προστίθεται νέο μάθημα Νευροανατομίας & Νευροφυσιολογίας, όπου μαζί με την Ανατομική του Νευρικού Συστήματος διδάσκεται και η Φυσιολογία (μερική απαρτίωση), προστίθεται δε και νέο μάθημα «Παθογενετικών Μηχανισμών».
- Η εκπαίδευση στις Κλινικές (Παθολογία-Χειρουργική) αρχίζει πλέον από το 6ο εξάμηνο, δηλαδή ένα εξάμηνο νωρίτερα.
- Στα κλινικά εξάμηνα (7ο-12ο) εισάγεται νέο, δεύτερο μάθημα Ακτινολογίας, καθώς και νέο μάθημα Επείγουσας Ιατρικής-Εντατικής Θεραπείας & Αναισθησιολογίας
- Τα λεγόμενα “τρίμηνα κλινικής ασκήσεως” των τελειοφοίτων εκπνύσσονται από δυο εξάμηνα σπουδών (11^ο και 12^ο) σε τρία εξάμηνα (10^ο, 11^ο και 12^ο).
- Στα “τρίμηνα κλινικής ασκήσεως” εισάγονται 13 νέα μαθήματα, εκ των οποίων κάθε φοιτητής θα παρα-

κολουθήσει (αλφαβητικά) Αιματολογία, ή Αναισθησιολογία, ή Γαστρεντερολογία, ή Γενική Ιατρική, ή Ενδοκρινολογία, ή Εντατική Θεραπεία, ή Θωρακο-Καρδιο-Αγγειο-Χειρουργική, ή Κλινική Γενετική, ή Νευροχειρουργική, ή Νεφρολογία, ή Ογκολογία, ή Παιδοψυχιατρική, ή Ρευματολογία.

- Τα υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα έχουν ανανεωθεί σημαντικά.

Στην ιστοσελίδα της Σχολής έχουν αναρτηθεί οι εκπαιδευτικοί στόχοι κάθε μαθήματος, και θα είναι πολύ χρήσιμο να τους διαβάσετε.

Όπως θα διαπιστώσετε, για την καλύτερη εξυπηρέτησή σας, η Γραμματεία Προπτυχιακών σπουδών που λειτουργεί στον πρώτο όροφο του κτηρίου Διοίκησης της Σχολής (No. 13), έχει εξασφαλίσει ασύρματη πρόσβαση στο διαδίκτυο (wi-fi), εφαρμόζει το κοινό για τις Σχολές του ΕΚΠΑ σύστημα μηχανογράφησης και συνεχώς αναμορφώνεται και ενημερώνεται η ιστοσελίδα ανακοινώσεων www.grammateia.med.uoa.gr στην οποία μπορείτε να αναζητήσετε όσα σχετίζονται με τις σπουδές σας.

Είναι σημαντικό ότι 80% των φοιτητών της Σχολής μας ολοκληρώνουν με επιτυχία τις σπουδές τους στην κανονική διάρκεια των έξι ετών, κάτι μοναδικό τα τελευταία χρόνια, που επίσης μας κάνει όλους υπερήφανους.

Εν μέσω των ιδιαίτερων οικονομικών δυσχερειών σήμερα στη χώρα μας, το προσωπικό της Σχολής θα συνεχίσει να καταβάλλει τη μέγιστη προσπάθεια για τη στήριξη, βελτίωση και επίλυση όλων των σημαντικών θεμάτων που προκύπτουν. Στόχος της Διοίκησης συνεχίζει να είναι η περαιτέρω αναβάθμιση της λειτουργίας της Σχολής και η διασφάλιση του καλύτερου δυνατού επιπέδου λειτουργίας των Εργαστηρίων και των Κλινικών στα δημόσια νοσοκομεία, καθώς και η εξωστρέφεια της Ιατρικής Σχολής.

Ευχαριστώ θερμά όσους συνέβαλαν στην επιμέλεια του Οδηγού Σπουδών, και εκ μέρους όλων των καθηγητριών και καθηγητών της Σχολής σας εύχομαι μια εποικοδομητική, με υγεία, ακαδημαϊκή χρονιά.

Καθηγητής Πέτρος Π. Σφηκάκης
Πρόεδρος της Ιατρικής Σχολής

Περιεχόμενα

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΘΗΝΩΝ	3 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ .....
1 ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ	4 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ .....
1.1 Εγγραφές	5 ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ .....
1.2 Οργάνωση Σπουδών	5.1 Πρόγραμμα Υποχρεωτικών Μαθημάτων (48) για τους εισαχθέντες στο Α΄ έτος σπουδών από το Ακαδ. Έτος 2017-18 ....
I. Υποχρεωτικά Μαθήματα	5.2 Ωρολόγιο Πρόγραμμα Διδασκαλίας (1 ^{ου} έως και 4 ^{ου} εξαμήνου) Υποχρεωτικών Μαθημάτων για τους εισαχθέντες στο Α΄ έτος σπουδών από το Ακαδ. Έτος 2017-18 .....
II. Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά Μαθήματα	5.3 Περιεχόμενο Υποχρεωτικών Μαθημάτων (49) για τους Φοιτητές που Ολοκλήρωσαν το Α΄ έτος Σπουδών έως και το Ακαδ. Έτος 2016-17 .....
III. Δηλώσεις Μαθημάτων	5.4 Ωρολόγιο Πρόγραμμα Διδασκαλίας (5ου έως και 12ου εξαμήνου) για τους Φοιτητές που Ολοκλήρωσαν το Α΄ έτος Σπουδών έως και το Ακαδ. Έτος 2016-17 .....
1.3 Πανεπιστημιακά Συγγράμματα	5.5 Περιεχόμενο Υποχρεωτικών Μαθημάτων για τους Εισαχθέντες στο Α΄ έτος σπουδών από το Ακαδ. Έτος 2017-18 .....
1.4 Λήψη Πτυχίου	5.6 Περιεχόμενο Υποχρεωτικών Μαθημάτων για τους φοιτητές που ολοκλήρωσαν το Α΄ έτος σπουδών έως και το Ακαδ. έτος 2016-17 .....
1.5 Δυνατότητα Αναβαθμολόγησης	
1.6 Αναστολή Φοίτησης	
1.7 Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες της Ιατρικής Σχολής	
2 ΘΕΜΑΤΑ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	6 ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ .....
2.1 Υγειονομική Περίθαλψη	6.1 Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά Μαθήματα (80) .....
2.2 Σίτιση Φοιτητών	
2.3 Ακαδημαϊκή Ταυτότητα	
2.4 Ταμείο Αρωγής Φοιτητών του Πανεπιστημίου Αθηνών	
2.5 Μονάδα Προσβασιμότητας για Φοιτητές με Αναπηρία	
2.6 Στράτευση	
2.7 Υποτροφίες - Βραβεία	
2.8 Προγράμματα για Φοιτητές <i>Πρόγραμμα Erasmus+</i>	
2.9. Φοιτητικές Δραστηριότητες <i>Επιστημονική Εταιρεία Φοιτητών Ιατρικής Ελλάδας (ΕΕΦΙΕ)</i>	
<i>Ελληνική Επιτροπή Διεθνών Σχέσεων και Ανταλλαγών Φοιτητών Ιατρικής (HelMSIC)</i>	

6.2 Ωρολόγιο Πρόγραμμα κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικών Μαθημάτων 2018-19	125
6.3 Περιεχόμενο κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικών Μαθημάτων 2017-18	140

7 ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	221
7.1 Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών Ιατρικής Σχολής	222
7.2 Εσωτερικός Κανονισμός Εκπόνησης Διδακτορικών Διατριβών της Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών	225

8 ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΦΩΝΑ	231
---	-----

9 CURRICULUM Academic year 2018-2019	239
--	-----

Όρκος Ιπποκράτους	270-271
-------------------------	---------

Όρκος Πτυχιούχου Ιατρικής	272
---------------------------------	-----

Σύντομη Ιστορία της Ιατρικής Σχολής Αθηνών

Το πρώτο Πανεπιστήμιο στην Ελλάδα, το οποίο ονομάστηκε “Πανεπιστήμιο του Όθωνος”, ιδρύθηκε το 1837, και περιελάμβανε τις σχολές Θεολογίας, Νομικών Επιστημών, Ιατρικής και Φιλοσοφίας. Το Πανεπιστήμιο εγκαταστάθηκε αρχικά στην οικία του αρχιτέκτονα Σ. Κλεάνθη, στην Πλάκα, και το 1841 μεταφέρθηκε στο Κεντρικό Κτήριο του Πανεπιστημίου Αθηνών, που κτίσθηκε σε σχέδια του Θεόφιλου Χάνσεν και διακοσμήθηκε από τον βιεννέζο ζωγράφο Karl Rahl.

Το 1862, μετά την έξωση του Όθωνα το Πανεπιστήμιο μετονομάστηκε σε “Εθνικό Πανεπιστήμιο”.

Το 1911, με βάση όρο της διαθήκης του ευεργέτη Ιωάννη Δαμπόλη, ο οποίος διέθεσε κολοσσιαία περιουσία για την ίδρυση Πανεπιστημίου το οποίο θα ονομάζετο Καποδιστριακό, το Πανεπιστήμιο διχοτομήθηκε σε δύο νομικά πρόσωπα με ξεχωριστή νομική υπόσταση: στο “Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο” στο οποίο εισήχθησαν οι σχολές Θεολογική, Νομική και Φιλοσοφική και στο “Εθνικό Πανεπιστήμιο” στο οποίο εισήχθησαν η Φυσικομαθηματική και η Ιατρική Σχολή.

Με τον οργανισμό του 1932 τα δύο ιδρύματα συνενώθηκαν και απετέλεσαν το “Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών.”

Η Ιατρική Σχολή περιλαμβάνει σήμερα έξι τομείς: Μορφολειτουργικό, Κλινικοεργαστηριακό, Παθολογίας, Χειρουργικής, Υγείας Μητέρας-Παιδιού, Κοινωνικής Ιατρικής-Ψυχιατρικής και Νευρολογίας.

Η Ιατρική Σχολή λειτούργησε για πρώτη φορά το 1837, με έμβλημα “τον Ασκληπιό καθήμενο και έχοντα παρά τους πόδας αυτού όφιν πέριξ δε γεγραμμένον: “Ιατρική Σχολή του Αθήνησι Πανεπιστημίου”.

Η φοίτηση στην Ιατρική ήταν κατ’ αρχήν τετραετής ενώ ήταν απαραίτητη η “ανελλιπής ακρόασις και άσκησις”. Αργότερα, το 1886, η φοίτηση έγινε εξαετής.

Ο αριθμός των φοιτητών, από 4 την πρώτη χρονιά της λειτουργίας, αυξήθηκε σημαντικά κατά τα επόμενα χρόνια, με αποτέλεσμα, λόγω αυτής της πληθώρας, και με σκοπό την μείωση των φοιτητών, το 1892 να εκδοθεί νόμος περί εκπαιδευτικών τελών, ενώ το 1926 να εφαρμοσθούν και εισιτήριες εξετάσεις.

Η βασική φοίτηση των φοιτητών σήμερα γίνεται στα κτήρια της Ιατρικής Σχολής στο Γουδί. Ο χώρος αυτός, για την ίδρυση της Ιατρικής Σχολής και του Λαϊκού Νοσοκομείου παραχωρήθηκε από την Μονή Πετράκη το 1905 (45166,37 πήχεις). Τα θεμέλια της Σχολής τέθηκαν το 1928 και τα σχέδια περιελάμβαναν 4 κτίσματα όπου θα στεγάζονταν 8 εργαστήρια: στο 1ο κτήριο, το εργαστήριο Υγιεινής και Μικροβιολογίας, στο 2ο κτήριο το Ανατομείο, το εργαστήριο Ιστολογίας-Εμβρυολογίας και το εργαστήριο της Εγχειρητικής, στο 3ο κτήριο, το Παθολογικό Ανατομείο και το εργαστήριο της Παθολογικής Φυσιολογίας και στο 4ο κτήριο, το Φυσιολογείο και το Φαρμακολογικό εργαστήριο.

Για την πρακτική διδασκαλία των φοιτητών χρησιμοποιούνται διάφορα νοσοκομεία. Ήδη όμως από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας της Σχολής, ως προσαρτήματα για την εκπαίδευση των φοιτητών είχαν χρησιμοποιηθεί το Πολιτικό Νοσοκομείο, η

Αστυκλινική, το Μαιευτήριο, το “Οφθαλμοκομείον” (Οφθαλμιατρείο), το Νοσοκομείο των Αφροδισίων Παθών και το Βρεφοκομείο, νοσοκομεία τα οποία δεν υπάγονταν αποκλειστικά στη διοίκηση του Πανεπιστημίου.

*Ιατρική Σχολή 1937
Τα Ιατρικά Εργαστήρια στο Γουδί και στο Λαϊκό Νοσοκομείο*

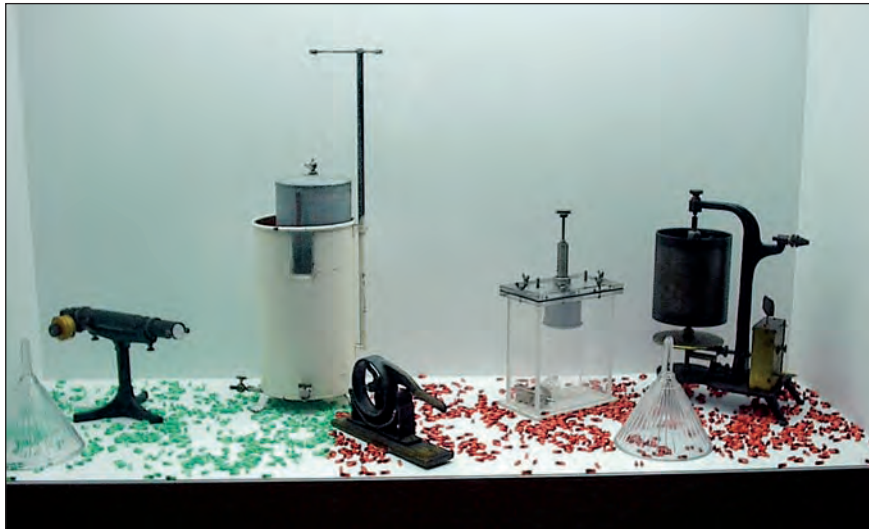

◀
Ιατρική Σχολή
(αεροφωτογραφία 2003).

➤
Το ανακαινισμένο
Αναγνωστήριο αποτελεί
για τους φοιτητές τον πιο
ζωντανό χώρο της Σχολής,
εφόσον όλες τις ώρες και
ημέρες της εβδομάδας
είναι γεμάτο.

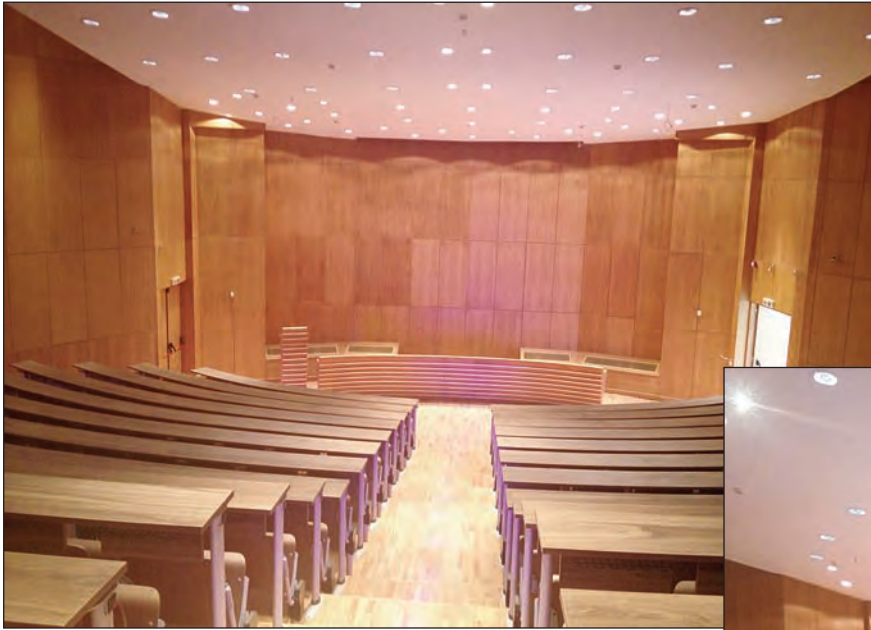

➤
*Η συνέχεια της ζωής, της
εξέλιξης, της ιστορίας...
μέσα από τα μουσεία.
Το Ανθρωπολογικό Μουσείο
αποτελεί κόσμημα για
την Ιατρική Σχολή.*

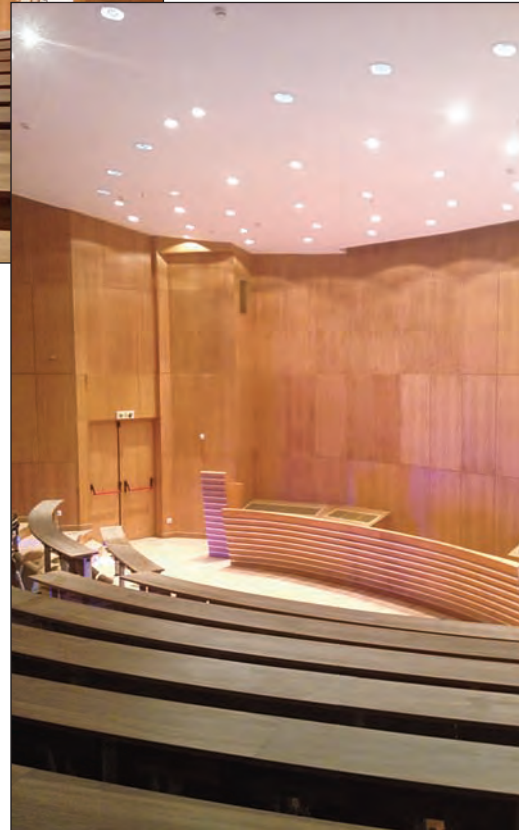

◀
*Το Μουσείο Φαρμακολογίας
αποτελεί μια προσπάθεια για
ένα διαφορετικό Μουσείο με
κριτική της χρησιμότητας και
της εξέλιξης οργάνων και συν-
δυασμό με σημερινά στοιχεία
και πραγματικότητα. “Όχι
Μουσείο ως Μουσειακό Είδος”.*

▲▷
Νέο
Αμφιθέατρο
“Φυσιολογίας-
Γ. Κονιζιάς”

ΚΤΗΡΙΑ 1-19

ΚΤΗΡΙΟ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΚΤΗΡΙΟ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
1	<ul style="list-style-type: none"> • ΛΑΪΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ • ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ «Φ. ΦΕΣΣΑΣ» 	13	<ul style="list-style-type: none"> • ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ • ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ • ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΕΔΡΟΥ • ΑΙΘΟΥΣΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ
2	<ul style="list-style-type: none"> • Ι.Ν. ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ 	14	<ul style="list-style-type: none"> • «ΠΑΠΟΥΛΑΚΕΙΟ» ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟ • ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΟΛΥΜΕΣΩΝ • ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ
3	<ul style="list-style-type: none"> • ΘΥΡΩΡΕΙΟ 	15	<ul style="list-style-type: none"> • ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ
4	<ul style="list-style-type: none"> • ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ • ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ-ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ • ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ • ΒΙΟΛΟΓΙΑ • ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ • ΑΙΘΟΥΣΑ ΑΝΑΤΟΜΩΝ 	16	<ul style="list-style-type: none"> • ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ • ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ • ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ • ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ • ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ • Α΄ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ & Α΄ ΠΡΟΠΑΙΔ/ΤΙΚΗΣ • ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ
5	<ul style="list-style-type: none"> • ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗΣ 	17	<ul style="list-style-type: none"> • ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟ • «ΝΙΚ. ΧΡΗΤΕΑΣ» • ΠΕΙΡΑΜΑΤΟΖΩΑ
6	<ul style="list-style-type: none"> • ΑΙΘΟΥΣΑ ΑΝΑΤΟΜΩΝ 	18	<ul style="list-style-type: none"> • ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ
7	<ul style="list-style-type: none"> • ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ-ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ 	19	<ul style="list-style-type: none"> • ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ • ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
8	<ul style="list-style-type: none"> • Ι.Ν. ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΥΠΑ 		
9	<ul style="list-style-type: none"> • ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΑ – ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗΣ – ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗΣ Ν.Α.Α.Ο. – ΙΑΤΡΙΚΗΣ Ν.Α.Β.Ο. 		
10	<ul style="list-style-type: none"> • ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ • ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ 		
11	<ul style="list-style-type: none"> • ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑΣ 		
12	<ul style="list-style-type: none"> • ΥΓΙΕΙΝΗ & ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ 		

1.

ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ

1.1 ΕΓΓΡΑΦΕΣ

Α. Εγγραφή Πρωτοετών Φοιτητών

Τα ονόματα των φοιτητών που εισάγονται στην Ιατρική Σχολή γνωστοποιούνται από το ΥΠ.Π.Ε.Θ με την αποστολή του πίνακα επιτυχόντων που υπέβαλαν ηλεκτρονική αίτηση εγγραφής.

Η Γραμματεία της Ιατρικής Σχολής ελέγχει και αντιπαραβάλλει τον ονομαστικό πίνακα επιτυχόντων που έχει ήδη λάβει με την απόφαση κύρωσης πινάκων από το ΥΠ.Π.Ε.Θ. με τον πίνακα των επιτυχόντων που υπέβαλαν ηλεκτρονική αίτηση εγγραφής.

Η πρόσκληση και εγγραφή γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν και σε προθεσμία που καθορίζεται με Υπουργική Απόφαση για κάθε ακαδημαϊκό έτος.

Η εγγραφή γίνεται από τον ίδιο τον επιτυχόντα ή από νομίμως εξουσιοδοτημένο από αυτόν πρόσωπο και ολοκληρώνεται με την επίδειξη της αστυνομικής ταυτότητας ή του διαβατηρίου προκειμένου να γίνει η ταυτοπροσωπία του.

Σε κάθε περίπτωση, η Γραμματεία δύναται να ζητήσει συμπληρωματικά δικαιολογητικά από τους εγγραφέντες.

Για λόγους εξαιρετικής ανάγκης, όπως παρατεταμένη θεομηνία, σοβαρή ασθένεια, στράτευση ή απουσία στο εξωτερικό ή για περίπτωση επιτυχόντα που δεν ολοκλήρωσε εμπρόθεσμα και πλήρως τη διαδικασία της ηλεκτρονικής εγγραφής, είναι δυνατή η εγγραφή, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου, στην οποία εκτίθενται οι λόγοι της καθυστέρησης. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, τόσο η σχετική αίτηση όσο και τα δικαιολογητικά κατατίθενται από τον επιτυχόντα απευθείας στη γραμματεία της Σχολής χωρίς τη χρήση της ηλεκτρονικής εφαρμογής του ΥΠ.Π.Ε.Θ. και με πιθανή υποχρέωση φυσικής παρουσίας στη Γραμματεία του τμήματος σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα

(30) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας εγγραφής. Η εγγραφή ολοκληρώνεται ή μη, με αιτιολογημένη απόφαση της Γ.Σ. της Σχολής. Επιτυχόντων, που δεν εγγράφηκε ούτε με τη διαδικασία των προηγούμενων εδαφίων αυτής της παραγράφου χάνει το δικαίωμα εγγραφής για το συγκεκριμένο ακαδημαϊκό έτος, καθώς και για τα επόμενα έτη για το συγκεκριμένο τμήμα επιτυχίας του.

Β. Εγγραφή Ειδικών Κατηγοριών

Αλλοδαποί – Ομογενείς – Κύπριοι – Άτομα με Αναπηρίες κλπ.

Η εγγραφή των ανωτέρω κατηγοριών γίνεται πάντοτε σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις.

Γ. Κατατακτήριες εξετάσεις

Οι κατατακτήριες εξετάσεις στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών γίνονται σύμφωνα με την ισχύουσα κάθε ακαδημαϊκό έτος νομοθεσία.

Δ. Μετεγγραφές

Οι μετεγγραφές στην Ιατρική Σχολή γίνεται πάντοτε σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις.

1.2 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ

Κάθε ακαδημαϊκό έτος χωρίζεται σε διδακτικές περιόδους που ονομάζονται εξάμηνα, το χειμερινό και το εαρινό εξάμηνο. Τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, διακρίνονται σε υποχρεωτικά και κατ' επιλογήν υποχρεωτικά και κατανέμονται σε δώδεκα (12) εξάμηνα. Κατά τη διάρκεια του χειμερινού εξαμήνου διδάσκονται τα μαθήματα που υπάγονται στο 1ο, 3ο, 5ο, 7ο, 9ο, 11ο εξάμηνο του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών. Κατά τη

διάρκεια του εαρινού εξαμήνου διδάσκονται τα μαθήματα που υπάγονται στο 2ο, 4ο, 6ο, 8ο, 10ο, 12ο εξάμηνο του προγράμματος σπουδών.

Η εκπαίδευση των φοιτητών της Ιατρικής Σχολής γίνεται με τις παραδόσεις των μαθημάτων, τις φροντιστηριακές ασκήσεις, τις εργαστηριακές ασκήσεις και τις κλινικές ασκήσεις.

I. Υποχρεωτικά μαθήματα

Ως υποχρεωτικά μαθήματα χαρακτηρίζονται τα μαθήματα των οποίων η παρακολούθηση και η επιτυχής εξέταση θεωρείται απαραίτητη για το σύνολο των φοιτητών της Ιατρικής Σχολής.

Οι εξετάσεις γίνονται από το διδάσκοντα (ή τους διδάσκοντες) στο τέλος του εξαμήνου σε καθορισμένη ύλη. Οι εξετάσεις μπορεί να είναι γραπτές ή προφορικές. Η βαθμολογία των μαθημάτων εκφράζεται με την κλίμακα μηδέν-δέκα (0-10), με βάση επιτυχίας το πέντε (5) και χωρίς τη χρήση κλασματικού μέρους.

Το πρόγραμμα σπουδών της Ιατρικής Σχολής, περιλαμβάνει σαράντα εννέα (49) υποχρεωτικά μαθήματα για τους φοιτητές που ολοκλήρωσαν το α΄ έτος σπουδών έως και το ακαδημαϊκό έτος 2016-17. Για τους εισαχθέντες στο α΄ έτος σπουδών από το ακαδημαϊκό έτος 2017-18 το πρόγραμμα περιλαμβάνει σαράντα οκτώ (48) υποχρεωτικά μαθήματα.

II. Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα

Ως επιλεγόμενα μαθήματα (ή μαθήματα επιλογής) χαρακτηρίζονται τα μαθήματα από τα οποία ο φοιτητής πρέπει να επιλέξει ορισμένα. Ο φοιτητής είναι ελεύθερος να επιλέξει μαθήματα αυτού του τύπου, ανάλογα με τα προσωπικά του ενδιαφέροντα.

Αναφορικά με τις εξετάσεις και τη βαθμολογία κάθε μαθήματος επιλογής, ισχύει ότι και στα υποχρεωτικά μαθήματα. Σε περίπτωση αποτυχίας, ο φοιτητής πρέπει να επιλέξει ορισμένα. Ο φοιτητής είναι ελεύθερος να επιλέξει μαθήματα αυτού του

τύπου, ανάλογα με τα προσωπικά του ενδιαφέροντα.

Αναφορικά με τις εξετάσεις και τη βαθμολογία κάθε μαθήματος επιλογής, ισχύει ότι και στα υποχρεωτικά μαθήματα. Σε περίπτωση αποτυχίας, ο φοιτητής μπορεί να επανεγγραφεί στο μάθημα και να το παρακολουθήσει σε επόμενο εξάμηνο ή να εγγράφει σε άλλο επιλεγόμενο μάθημα. **Η δήλωση του φοιτητή για τα κατ' επιλογήν μαθήματα ισχύει μόνο για το ακαδημαϊκό έτος που υποβάλλεται.**

Το ισχύον πρόγραμμα της Ιατρικής Σχολής, περιλαμβάνει 80 κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα, από τα οποία ο φοιτητής υποχρεούται να επιλέξει τουλάχιστον δώδεκα (12).

Διάρκεια των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων: Τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα διδάσκονται για ένα εξάμηνο 1,5 ώρα την εβδομάδα (απογευματινές ώρες) επί 13 εβδομάδες.

Η διδασκαλία της 1,5 ώρας την εβδομάδα που γίνεται χωρίς διάλειμμα αντιστοιχεί σε δώρο ακαδημαϊκό, δηλαδή 26 ώρες το εξάμηνο. Η διδασκαλία και οι εξετάσεις του επιλεγόμενου μαθήματος γίνεται εκτός του ωραρίου των Υποχρεωτικών Μαθημάτων (απογευματινές ώρες) ώστε να μην υπάρχει επικάλυψη χρόνου τόσο για τους Διδάσκοντες όσο και για τους φοιτητές (και τους χώρους διδασκαλίας).

Η παρακολούθηση των κατ' επιλογήν μαθημάτων είναι υποχρεωτική καθώς λαμβάνονται παρουσίες. Η διδασκαλία ολοκληρώνεται κατόπιν εξετάσεων.

Οι υπεύθυνοι των Επιλεγμένων Μαθημάτων πρέπει να δηλώνουν πολύ έγκαιρα στη Γραμματεία της Σχολής τις ημερομηνίες διδασκαλίας του κάθε μαθήματος ώστε να μην γίνονται τις ίδιες ώρες μαθήματα που απευθύνονται στις ίδιες ομάδες φοιτητών. Επίσης σε ειδικό αρχείο τηρούνται οι παρουσίες των φοιτητών και η βαθμολογία των εξετάσεων καθώς αυτό αποτελεί μέρος της ετήσιας αξιολόγησης των μαθημάτων.

III. Δηλώσεις μαθημάτων

Οι φοιτητές οφείλουν να δηλώσουν στην αρχή κάθε εξαμήνου (χειμερινό-εαρινό) ηλεκτρονικά μέσω της πλατφόρμας <http://my-studies.uoa.gr> τα υποχρεωτικά και τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα που επιθυμούν να παρακολουθήσουν αλλά και να εξεταστούν. Επισημαίνεται ότι όλοι οι φοιτητές πρέπει να αποκτήσουν "username" και "password" έτσι ώστε να έχουν πρόσβαση στη φοιτητική τους κατάσταση.

Το όριο των δηλώσεων των υποχρεωτικών και κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων για κάθε εξάμηνο θα αναρτάται με σχετική ανακοίνωση από την Γραμματεία στην ηλεκτρονική σελίδα ανακοινώσεων της Ιατρικής Σχολής: www.grammateia.med.uoa.gr.

1.3 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ

Στους φοιτητές διανέμονται δωρεάν διδακτικά βιβλία ή άλλα βοηθήματα για τόσο χρονικό διάστημα όσο προβλέπεται ως ελάχιστη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών ενός Τμήματος, προσαυξανόμενου κατά δύο (2) έτη. Τα συγγράμματα διανέμονται στους φοιτητές, αφού τα δηλώσουν στο πρόγραμμα "Εύδοξος". Συνιστάται στους φοιτητές να παραλαμβάνουν έγκαιρα τα βιβλία (πληροφορίες στη Γραμματεία της Σχολής).

Δεν δικαιούνται δωρεάν παροχής πανεπιστημιακών συγγραμμάτων οι φοιτητές που για οποιοδήποτε λόγο επανεγγράφονται στο ίδιο μάθημα, εφόσον έχουν λάβει τα αντίστοιχα συγγράμματα.

1.4 ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ

Για τους φοιτητές που ολοκλήρωσαν το Α΄ έτος σπουδών έως και το ακ. έτος 2016-17

Για τη λήψη πτυχίου Ιατρικής απαιτείται η φοίτηση σε 12 εξάμηνα και η επιτυχής εξέταση στα 49 υποχρεωτικά μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών και σε 12 κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

Για τους εισαχθέντες στο Α΄ έτος σπουδών από το Ακαδ. έτος 2017-18

Για τη λήψη πτυχίου, απαιτείται η φοίτηση σε 12 εξάμηνα και η επιτυχής εξέταση στα 48 υποχρεωτικά μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών και σε 12 κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

Τρόπος υπολογισμού βαθμού πτυχίου (Απόφαση Γ.Σ. της Ιατρικής Σχολής της 23-5-89).

α) Ο βαθμός πτυχίου για τους εισαχθέντες φοιτητές μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 1986-87 υπολογίζεται από το μέσο όρο των βαθμών επιτυχίας όλων των μαθημάτων (υποχρεωτικών και κατ' επιλογήν υποχρεωτικών) σε όλα τα εξάμηνα σπουδών.

β) Εφεξής, ο βαθμός πτυχίου, υπολογίζεται από το άθροισμα των βαθμών επιτυχίας όλων των μαθημάτων (υποχρεωτικών και επιλογής), διαιρούμενου δια του αριθμού των μαθημάτων.

1.5 ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΑΝΑΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Οι φοιτητές που φοιτούν στα 11^ο και 12^ο εξάμηνα, έχουν τη δυνατότητα αναβαθμολόγησης μόνον σε έως 4 υποχρεωτικά μαθήματα .

Πληροφορίες στη Γραμματεία της Σχολής.

1.6 ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

Οι φοιτητές ή σπουδαστές έχουν το δικαίωμα να διακόψουν, με έγγραφη αίτησή τους στη Γραμ-

ματεία της Ιατρικής Σχολής, τις σπουδές τους για όσα εξάμηνα, συνεχόμενα ή μη, επιθυμούν, και πάντως όχι περισσότερα από τον ελάχιστο αριθμό εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών. Τα εξάμηνα αυτά δεν θα προσμετρώνται στην παραπάνω ανώτατη διάρκεια φοίτησης. Οι φοιτητές ή σπουδαστές, που διακόπτουν κατά τα ανωτέρω τις σπουδές τους, δεν έχουν τη φοιτητική ή σπουδαστική ιδιότητα καθ' όλο το χρονικό διάστημα διακοπής των σπουδών τους. Μετά τη λήξη της διακοπής σπουδών, οι φοιτητές ή σπουδαστές επανέρχονται στο Τμήμα.

1.7 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Κεντρική Ιστοσελίδα της Ιατρικής Σχολής

Μέσω της κεντρικής ιστοσελίδας παρέχονται πληροφορίες που αφορούν στα Προγράμματα Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών, το Διδακτικό Προσωπικό και τη Διοίκηση της Ιατρικής Σχολής. Επίσης παρέχονται πληροφορίες για τα Εργαστήρια και τις Κλινικές της Σχολής. Τακτικά νέα και ανακοινώσεις περιέχονται στα εκδιδόμενα “Ενημερωτικά Δελτία” (Newsletter). Τέλος παρέχονται πληροφορίες επικοινωνίας με τη Γραμματεία και τη Διοίκηση της Σχολής καθώς και χάρτης με τις τοποθεσίες των Νοσοκομείων και άλλων χώρων όπου εδρεύουν Κλινικές και Εργαστήρια της Ιατρικής Σχολής.

Ηλεκτρονική Διεύθυνση:

<http://www.school.med.uoa.gr>
ή www.med.uoa.gr

Πλατφόρμα my-studies

Με το νέο σύστημα μηχανογράφησης της Γραμματείας της Ιατρικής Σχολής δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές και στις φοιτήτριες να παρακολουθούν Online τη φοιτητική τους κατάσταση και να πραγματοποιούν ηλεκτρονικά δηλώσεις μαθημάτων. Επίσης μέσω του πανεπιστημιακού email που δίνεται κατά την εγγραφή τους στο my studies μπορούν να λαμβάνουν ενημερώσεις και ανακοινώσεις από τον φάκελο γενικών ανακοινώσεων (Announcement) και τον κεντρικό φάκελο του τμήματος (Med).

Επιπλέον, το σύστημα παρέχει τη δυνατότητα στα μέλη ΔΕΠ να καταχωρούν απευθείας, μέσω δικτύου, τις βαθμολογίες των φοιτητών-τριών τους.

Ηλεκτρονική Διεύθυνση:

<http://www.my-studies.uoa.gr/>

Ηλεκτρονικό Σύστημα Ανακοινώσεων της Κεντρικής Γραμματείας

Στην ιστοσελίδα των ανακοινώσεων της Γραμματείας της Ιατρικής Σχολής παρέχονται πληροφορίες σχετικά με το προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών, τα μεταπτυχιακά προγράμματα, τις διδακτορικές διατριβές, τις κατατακτήριες εξετάσεις, τις μετεγγραφές, τα προγράμματα εξετάσεων, τα συγγράμματα, τις προκηρύξεις υποτροφιών, τα επιστημονικά συνέδρια, τις ανακοινώσεις του Συλλόγου Φοιτητών Ιατρικής Αθηνών. Επίσης, παρέχονται πληροφορίες που αφορούν στα μέλη ΔΕΠ, όπως προκηρύξεις θέσεων, προσκλήσεις και άλλα. Δίνεται, επίσης, η δυνατότητα στις Γραμματείες των Εργαστηρίων και των Κλινικών της Ιατρι-

δηλώσεις μαθημάτων, πρόγραμμα σπουδών, διδάσκοντες και στοιχεία επικοινωνίας, ώρες γραφείου κλπ..

- Αξιολόγηση μαθημάτων: εύκολη πρόσβαση στα online ερωτηματολόγια αξιολόγησης μαθημάτων.
- Κοινωνική δικτύωση: chat, αποστολή αρχείων, εικόνας, video, ομάδες φίλων, πληροφορίες γεωγραφικής θέσης, ομάδες κοινών ενδιαφερόντων.

Η πρόσβαση στην εφαρμογή γίνεται μέσω του ιδρυματικού λογαριασμού του φοιτητή.

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο

Η Υπηρεσία Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου παρέχει ηλεκτρονική διεύθυνση της μορφής `username@med.uoa.gr`. Επίσης, παρέχει τις υποδο-

μές για την αποστολή μηνυμάτων σε άλλους χρήστες του διαδικτύου, την αποθήκευση μηνυμάτων στο εξυπηρετητή του Πανεπιστημίου μέσω πρωτοκόλλου IMAP, την πρόσβαση στο ταχυδρομείο μέσω Webmail (`webmail.noc.uoa.gr`) και την καταπολέμηση της ανεπιθύμητης αλληλογραφίας (spam).

Εικονικό Ιδιωτικό Δίκτυο (VPN)

Η Υπηρεσία Σύνδεσης μέσω Ιδεατού Δικτύου (VPN) παρέχει σε όλα τα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας τη δυνατότητα να συνδέονται με τοπικά δίκτυα και υποδομές του Πανεπιστημίου Αθηνών από οποιοδήποτε χώρο εκτός Πανεπιστημίου, ακόμα και από το Εξωτερικό.

2.

ΘΕΜΑΤΑ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

2.1 ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 31 του Ν.4452/15-2-2017 (Α' 17) «οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι υποψήφιοι διδάκτορες που δεν έχουν άλλη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, δικαιούνται πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ.) με κάλυψη των σχετικών δαπανών από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 33 του Ν.4368/2016 (Α' 83), μόνο με χρήση του Α.Μ.Κ.Α. τους».

Στην Υγειονομική Υπηρεσία λειτουργούν τα εξής ιατρεία :

- A) Παθολογικά ιατρεία
- B) Οφθαλμολογικό ιατρείο
- Γ) Οδοντιατρείο
- Δ) Μονάδα Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης
- Ε) Δερματολογική εξέταση οι φοιτητές του ΕΚΠΑ έχουν τη δυνατότητα να εξετάζονται στο Νοσοκομείο «Ανδρέας Συγγρός» κατόπιν συνεννόησης με τη Γραμματεία της Υγειονομικής Υπηρεσίας της Πανεπιστημιακής Λέσχης

Η υγειονομική υπηρεσία στεγάζεται στην Πανεπιστημιακή Λέσχη, Ιπποκράτους 15, στον 1ο όροφο.

Πληροφορίες

.2103688208-2103688218

Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθενείας (Ε.Κ.Α.Α.)

Οι φοιτητές όταν πρόκειται να μεταβούν σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορούν να προμηθευτούν τη σχετική κάρτα για να έχουν τη δυνατότητα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στα αντίστοιχα συστήματα υγείας ευρωπαϊκών κρατών.

Η κάρτα Ε.Κ.Α.Α. εκδίδεται από τη Διεύθυνση Μηχανοργάνωσης του ΕΚΠΑ μόνο σε φοιτητές (προπτυχιακούς/μεταπτυχιακούς/υποψήφιους διδάκτορες) που δεν έχουν ασφαλιστική ικανότητα (δηλ. δεν είναι ασφαλισμένοι σε άλλο ασφαλιστικό φορέα) και πρόκειται να μεταβούν σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Νορβηγία, το Λιχτενστάιν, την Ισλανδία και την Ελβετία.

Οι φοιτητές υποβάλουν σχετική αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος. Η παραλαβή της κάρτας γίνεται από τη Διεύθυνση Μηχανοργάνωσης (κτίριο Μαθηματικού, τηλ. 210 7276450) με την επίδειξη της φοιτητικής ταυτότητας.

Οι φοιτητές που έχουν επιλέξει άλλο ασφαλιστικό φορέα μπορούν να προμηθευτούν την κάρτα αυτή από τους ασφαλιστικούς τους φορείς.

2.2 ΣΙΤΙΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Οι φοιτητές που έχουν τις προϋποθέσεις που ορίζονται από το νόμο και τις αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων του Πανεπιστημίου, για όσο διάστημα διαρκούν οι σπουδές τους προσauxημένο κατά 2 (δύο) έτη, δικαιούνται δωρεάν σίτιση στο Φοιτητικό Εστιατόριο.

Η αίτηση υποβάλλεται ηλεκτρονικά, εκτυπώνεται, υπογράφεται και μαζί με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά κατατίθεται στην Πανεπιστημιακή Λέσχη. Οι φοιτητές που δεν έχουν εκδόσει κάρτα σίτισης ή δεν δικαιούνται, μπορούν να σιτίζονται με επίδειξη ακαδημαϊκής ταυτότητας με ημερήσιο αντίτιμο τριών (3) ευρώ.

2.3 ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Οι φοιτητές παραλαμβάνουν την ακαδημαϊκή τους ταυτότητα κατόπιν ηλεκτρονικής αίτησής τους

σε ειδικά διαμορφωμένο για το σκοπό αυτό πληροφοριακό σύστημα <http://academicid.minedu.gov.gr>. Ισχύει για όλο το ακαδημαϊκό έτος για όσα έτη διαρκούν οι σπουδές.

Η ακαδημαϊκή ταυτότητα με **δικαίωμα μειωμένου εισιτηρίου** ισχύει για τους φοιτητές πλήρους φοίτησης του πρώτου κύκλου σπουδών που δεν είναι ήδη κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ και για όσα έτη απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου προσαυξημένα κατά δύο έτη. Η έκπτωση που παρέχεται είναι 50% στις αστικές συγκοινωνίες της πόλης που εδρεύει η σχολή και στις υπεραστικές συγκοινωνίες, εφόσον ο φοιτητής ταξιδεύει από και προς τον τόπο της μόνιμης κατοικίας του, και 25% στις αστικές συγκοινωνίες της υπόλοιπης χώρας. Τα δελτία φοιτητικού εισιτηρίου δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται από άλλα πρόσωπα και σε περίπτωση απώλειάς τους είναι δύσκολη η αντικατάστασή τους.

2.4 ΤΑΜΕΙΟ ΑΡΩΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Το Ταμείο Αγωγής Φοιτητών ιδρύθηκε με το Ν. 197/75 «Περί δανείων εις φοιτητάς, Ταμείου Αρωγής Φοιτητών του Πανεπιστημίου Αθηνών και μεταγραφής φοιτητών» ως ανεξάρτητη Υπηρεσία του Πανεπιστημίου.

Τα της λειτουργίας του Ταμείου ρυθμίζονται από Εσωτερικό Κανονισμό, ο οποίος εγκρίθηκε από την Πανεπιστημιακή Σύγκλητο στη συνεδρία της 31-8-1976.

Το Ταμείο Αρωγής Φοιτητών διοικείται από Επταμελή Επιτροπή, αποτελούμενη από πέντε μέλη του Διδακτικού Προσωπικού του Πανεπιστημίου Αθηνών, που ορίζονται με απόφαση της Πανεπιστημιακής Συγκλήτου με τριετή θητεία και δύο εκπροσώπους των φοιτητών που υποδεικνύονται από την Ε.Φ.Ε.Ε.

Πρόεδρος: **Διοικούσα Επιτροπή**
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ
Καθηγητής του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος

Μέλη: **ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΛΕΜΟΝΙΔΟΥ**
Καθηγήτρια του Τμήματος Νοσηλευτικής

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΛΜΗΣ
Αναπληρωτής Καθηγητής Νομικής Σχολής

ΜΑΡΙΑ-ΖΩΗ ΦΟΥΝΤΟΠΟΥΛΟΥ
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής & Ψυχολογίας

ΚΑΣΣΙΑΝΗ-ΙΩΑΝΝΑ ΔΕΛΑΔΕΤΣΙΜΑ
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια της Ιατρικής Σχολής

Γραμματέας: **ΣΟΦΙΑ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ**
Υπάλληλος της Επιμελητείας της Παν/κής Λέσχης

Σκοπός του Ταμείου είναι η ηθική και υλική σε είδος ή σε χρήμα ενίσχυση των φοιτητών του Πανεπιστημίου Αθηνών για την κάλυψη έκτακτων αναγκών τους, που δεν μπορούν κατά τη κρίση της Διοικούσας Επιτροπής, να αντιμετωπισθούν διαφορετικά, όπως:

α) η βοήθεια φοιτητών, που πάσχουν από σοβαρές παθήσεις, καθώς και φοιτητών που βρίσκονται σε Νοσοκομεία ή στο στάδιο της ανάρρωσης, με την παροχή ειδικής διαίτας σε είδος ή καταβολή σ' αυτούς χρηματικού βοήθηματος.

- β) η χορήγηση οποιασδήποτε μορφής περίθαλψης πέραν απ' αυτή που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία.
- γ) η κάλυψη σε εξαιρετικές περιπτώσεις εν όλω ή εν μέρει, εξόδων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στο εξωτερικό, σε φοιτητές που πάσχουν από πολύ σοβαρό νόσημα, του οποίου η πλήρης διάγνωση ή η θεραπεία δεν μπορεί να γίνει στην Ελλάδα, μετά από γνωμάτευση γι' αυτό ειδικού Καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- δ) η παροχή οικονομικού βοηθήματος, εφ' άπαξ ή περιοδικά για ορισμένο χρόνο, σε άπορους φοιτητές, ιδιαίτερα σε φοιτητές που κατάγονται από επαρχία ή από την αλλοδαπή.
- ε) η παροχή οικονομικού επιδόματος σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών των φοιτητών, που βρίσκονται σε δυσχερή οικονομική θέση, έστω παροδικά, εξαιτίας οικογενειακών ή οικονομικών πληγμάτων, ιδιαίτερα εάν εξαιτίας αυτών τίθεται σε κίνδυνο η συνέχιση των σπουδών τους.
- στ) η χορήγηση βοήθειας σε κάθε άλλη έκτακτη ανάγκη των φοιτητών, πλην των περιπτώσεων που αναφέρονται παραπάνω.
- ζ) η συμπαράσταση του Πανεπιστημίου με κάθε τρόπο στους φοιτητές του που νοσηλεύονται σε Νοσοκομεία.

Απαιτούμενα δικαιολογητικά για τη χορήγηση των βοηθημάτων

Η ενίσχυση των φοιτητών και η χορήγηση σ' αυτούς βοηθημάτων αφορά, καταρχήν, σε άπορους φοιτητές και κατά προτίμηση σ' αυτούς που έχουν ανάγκη ιδιαίτερης υγειονομικής περίθαλψης, πέραν από αυτή που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία κατά δεύτερο δε λόγο στις λοιπές περιπτώσεις.

Για τη χορήγηση βοηθήματος απαιτείται η υποβολή αίτησης από τους ενδιαφερόμενους στο Τα-

μείο Αρωγής Φοιτητών, στην οποία θα αναγράφεται ο βαθμός απορίας και ο λόγος για τον οποίο ζητείται το βοήθημα.

Ειδικότερα με την αίτηση πρέπει να συνοποβάλλονται τα **παρακάτω δικαιολογητικά**:

1. Πιστοποιητικό σπουδών αναλυτικής βαθμολογίας της οικίας Σχολής, στο οποίο φαίνεται η επίδοση του φοιτητή στα μαθήματα.
2. Πιστοποιητικό οικονομικής αδυναμίας της Νομαρχίας της μόνιμης κατοικίας του φοιτητή.
3. Γνωμάτευση-Πιστοποιητικό Ιατρού της Παν/κής Λέσχης ή Δημόσιου Νοσοκομείου για περιπτώσεις φοιτητών που πάσχουν από σοβαρή ασθένεια ή βρίσκονται σε Νοσοκομείο ή στο στάδιο της ανάρρωσης ή γνωμάτευση ειδικού Καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών, για περιπτώσεις κάλυψης εξόδων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στο εξωτερικό.
4. Υπεύθυνη Δήλωση στην οποία να αναφέρονται τα συγκεκριμένα οικογενειακά ή οικονομικά πλήγματα συνέπεια των οποίων δημιουργήθηκε η έκτακτη ανάγκη και ιδιαίτερα εκείνων που θέτουν σε κίνδυνο τη συνέχιση των σπουδών τους.
5. Πιστοποιητικά-Βεβαιώσεις και κάθε στοιχείο που μπορεί να ενισχύσει την αίτηση για χορήγηση οικονομικού βοηθήματος.

Η αίτηση υποβάλλεται στη Γραμματεία του Ταμείου, που στεγάζεται στη κτήριο της Πανεπιστημιακής Λέσχης (οδός Ιπποκράτους, αρ. 15, 3^{ος} όροφος, Γραφείο Επιμελητείας, τηλ. 210-3688221, 3688240 και 3688256), στην οποία μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να απευθυνθούν για περισσότερες πληροφορίες.

Η χορήγηση των βοηθημάτων και άλλων παροχών γίνεται, μετά από απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του Ταμείου Αρωγής Φοιτητών, κατ' ελευθέραν αυτής κρίση, λαμβανομένων πάντως υπόψη του βαθμού απορίας του αιτούντος, των αναγκών αυτού, καθώς και της επίδοσής του στα μαθήματα.

Τα χρηματικά βοηθήματα μπορούν να καταβάλλονται στους ενδιαφερόμενους φοιτητές είτε εφάπαξ, είτε σε δόσεις.

2.5 ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Η Μονάδα Προσβασιμότητας για Φοιτητές με Αναπηρία (ΜΟΠροΦμεΑ) του Πανεπιστημίου Αθηνών επιδιώκει την ισότιμη πρόσβαση στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις, μέσω προσαρμογών στο περιβάλλον, Υποστηρικτικών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Υπηρεσιών Πρόσβασης.

Η Μονάδα Προσβασιμότητας διαθέτει:

- Υπηρεσία καταγραφής των συγκεκριμένων αναγκών κάθε ΦμεΑ.
- Τμήμα Προσβασιμότητας στο Δομημένο Χώρο του Πανεπιστημίου.
- Υπηρεσία Μεταφοράς των ΦμεΑ από την κατοικία τους στις Σχολές και αντιστρόφως.
- Υποστηρικτικές Τεχνολογίες Πληροφορικής.
- Δωρεάν Λογισμικό για ΦμεΑ.
- Προσβάσιμα Συγγράμματα.
- Προσβάσιμους Σταθμούς Εργασίας στις Βιβλιοθήκες.
- Υπηρεσία Διαμεταγωγής για την άμεση ζωντανή τηλεπικοινωνία των ΦμεΑ, μέσω διερμηνείας στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα, με τους συμφοιτητές, καθηγητές και υπαλλήλους του Πανεπιστημίου.
- Υπηρεσία εθελοντών συμφοιτητών υποστήριξης ΦμεΑ.
- Οδηγίες σχετικά με τους ενδεδειγμένους τρόπους εξέτασης των ΦμεΑ.
- Υπηρεσία Ψυχολογικής Συμβουλευτικής Υποστήριξης ΦμεΑ.

Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ΦμεΑ σε κάθε Τμήμα/Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών έχουν οριστεί:

- α) Σύμβουλος Καθηγητής ΦμεΑ και αναπληρωτής του και
- β) Αρμόδιος υπάλληλος της Γραμματείας και αναπληρωτής του για την εξυπηρέτηση ΦμεΑ με τους οποίους οι ενδιαφερόμενοι μπορούν επιπλέον να επικοινωνούν τηλεφωνικά, με fax, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή μέσω της Υπηρεσίας Διαμεταγωγής. Τα στοιχεία επικοινωνίας με τους αρμοδίους κάθε Τμήματος/Σχολής υπάρχουν στην ιστοσελίδα της ΜοΠροΦμεΑ.

Επικοινωνία και περισσότερες πληροφορίες:

Τηλέφωνα: 210-7275130, 210-7275687,

210-7275183, Fax: 210-7275193

Ηλ. ταχυδρομείο: access@uoa.gr

Ιστοθέση: <http://access.uoa.gr>

MSN ID: m.emmanouil@di.uoa.gr

οοVoo ID: m.emmanouil

Αποστολή SMS: 6958450861

2.6 ΣΤΡΑΤΕΥΣΗ

Οι φοιτητές που δεν έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις πρέπει να προσκομίσουν στο Στρατολογικό Γραφείο του τόπου τους πιστοποιητικό σπουδών το οποίο θα παραλάβουν από τη Γραμματεία της Σχολής.

Το Στρατολογικό Γραφείο του τόπου τους θα τους δώσει πιστοποιητικό τύπου Β', στο οποίο θα αναγράφεται και η διάρκεια της αναβολής. Η αναβολή χορηγείται κατά ημερολογιακά έτη και όχι ακαδημαϊκά ή διδακτικά έτη. Περισσότερες πληροφορίες για στρατολογικές υποθέσεις μπορεί κάθε φοιτητής να ζητήσει από το στρατολογικό γραφείο του τόπου του.

2.7 ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ - ΒΡΑΒΕΙΑ

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών διαχειρίζεται Κληροδοτήματα ειδικού σκοπού που χορηγούν υποτροφίες και βραβεία. Οι υποτροφίες χορηγούνται, είτε με επιλογή είτε κατόπιν διαγωνισμού, για προπτυχιακές ή μεταπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό.

Πληροφορίες
ΕΚΠΑ Δ/ση Κληροδοτημάτων,
Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων,
Τηλ. 210 3689131-4, www.uoa.gr

Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών – ΙΚΥ

Το ΙΚΥ, ως Εθνικός Φορέας Υποτροφιών, χορηγεί υποτροφίες σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο στους εισαχθέντες στα ελληνικά Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης και σε όσους πρωτεύουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Ακόμα, χορηγεί υποτροφίες σε άριστους και οικονομικά αδύναμους φοιτητές προπτυχιακών σπουδών που σπουδάζουν σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελλάδος.

Πληροφορίες
Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών – ΙΚΥ www.iky.gr

2.8 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Πρόγραμμα Erasmus+

Το Erasmus+ είναι το πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό, που στοχεύει στην ενίσχυση των δεξιοτήτων και στον εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης

και νεολαίας για την περίοδο 2014-2020 και έχει τεθεί σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου του 2014. Αντικατέστησε τα προγράμματα της Ε.Ε που κάλυπταν όλους τους τομείς της εκπαίδευσης: το πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης – Erasmus, το Leonardo da Vinci, το Comenius, το Grundtvig, το Tempus κ.ά.

Το πρόγραμμα Erasmus+ Studies επιχορηγεί την κινητικότητα προπτυχιακών, μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψήφιων διδασκόντων όλων των Τμημάτων του Πανεπιστημίου με σκοπό να φοιτήσουν για ένα διάστημα σε Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια, τα οποία κατέχουν τον Πανεπιστημιακό Χάρτη Erasmus+.

Οι δραστηριότητες κινητικότητας του προγράμματος Erasmus+ Studies στηρίζονται στη σύναψη διμερών συμφωνιών Erasmus+ μεταξύ του ΕΚΠΑ και των άλλων Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων με τα οποία είναι επιθυμητή η συνεργασία.

Η μετακίνηση φοιτητών γίνεται μόνο μέσω των διμερών συμφωνιών του Τμήματος στο οποίο φοιτούν και η διάρκεια φοίτησης δεν μπορεί να ξεπερνά το ένα ακαδημαϊκό εξάμηνο ανά φοιτητή.

Οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές καλούνται:

1. να συμβουλευτούν τον ΠΙΝΑΚΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ στην ιστοσελίδα www.interel.uoa.gr/erasmus.
2. να επισκεφθούν τις ιστοσελίδες των Πανεπιστημίων για τα οποία ενδιαφέρονται και να ενημερωθούν για τα προγράμματα σπουδών που προσφέρονται για τους φοιτητές Erasmus+, τη γλώσσα διδασκαλίας καθώς και τα υπόλοιπα πρακτικά θέματα που αφορούν την φοίτησή τους εκεί
3. να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους υποβάλλοντας αίτηση στο Τμήμα τους ακολουθώντας τις οδηγίες των προκηρύξεων που αναρτούνται στο Τμήμα.

Ο βασικός σκοπός του προγράμματος είναι η πλήρης ακαδημαϊκή αναγνώριση της περιόδου σπουδών στο εξωτερικό.

Το πρόγραμμα **Erasmus+ Traineeships** επιχορηγεί την κινητικότητα προπτυχιακών, μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψήφιων διδασκόντων όλων των Τμημάτων του Πανεπιστημίου με σκοπό να πραγματοποιήσουν μία περίοδο πρακτικής άσκησης σε Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα, Επιχειρήσεις και Οργανισμούς σε χώρες της Ευρώπης που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα.

Στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών η επιλέξιμη διάρκεια κινητικότητας για πρακτική άσκηση είναι από 2 έως 4 μήνες.

Η εύρεση φορέα υποδοχής για πρακτική άσκηση αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των φοιτητών που επιθυμούν να συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus+ Traineeships. Συγκεκριμένα, οι φοιτητές δεν μπορούν να υποβάλουν αίτημα για κινητικότητα στο εξωτερικό για μία περίοδο πρακτικής άσκησης χωρίς να έχουν καταθέσει, μαζί με τα υπόλοιπα έγγραφά τους, Βεβαίωση Αποδοχής Φορέα (Letter of Acceptance).

Για την κινητικότητα πρακτικής άσκησης δεν απαιτείται η σύναψη διμερούς συμφωνίας μεταξύ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και του Φορέα Υποδοχής όπως προβλέπεται στην κινητικότητα για σπουδές.

Οι φοιτητές μπορούν να μετακινηθούν για πρακτική άσκηση στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, στο Λιχτενστάιν και στη Νορβηγία καθώς και στις υποψήφιες προς ένταξη στην Ε.Ε. χώρες δηλαδή στην Τουρκία και στην Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας. Η Ελβετία δεν συμμετέχει στο Erasmus+ Traineeships.

Λεπτομέρειες για τις προϋποθέσεις συμμετοχής στα προγράμματα Erasmus+ Studies/ Traineeships, βασικά κριτήρια επιλογής, διαδικασία εγγραφής στα Πανεπιστήμια υποδοχής κλπ. στην ιστοσελίδα της Διεύθυνσης Δημοσίων Σχέσεων και Ιστορίας του ΕΚΠΑ www.interel.uoa.gr/erasmus

Πληροφορίες

Τμήμα Ευρωπαϊκών και Διεθνών Σχέσεων, Γραφείο Erasmus+, Πανεπιστημίου 30

Email: erasmus@uoa.gr, Fax: 210 3689720

Σύλλογος Φοιτητών Erasmus Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ESNKAPA, www.esnkapa.org

2.9 ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Επιστημονική Εταιρεία Φοιτητών Ιατρικής Ελλάδας (ΕΕΦΙΕ)

Τι είναι η ΕΕΦΙΕ

Η Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. ιδρύθηκε το Σεπτέμβριο του 1993 και αποτελεί Αστική Εταιρεία μη Κερδοσκοπική, μη Κυβερνητική με πολλαπλή δραστηριοποίηση στα πλαίσια του εθελοντισμού και της κοινωνικής προσφοράς.

Σκοπός της Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. είναι η ενεργοποίηση των φοιτητών Ιατρικής και η ενασχόλησή τους με θέματα επιστημονικού, κοινωνικού και εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος και παράλληλα η παραγωγή έργου επιστημονικής και κοινωνικής φύσης με άξονα την ανιδιοτελή προσφορά των φοιτητών και έμφαση στην ανάπτυξη του εθελοντισμού. Στην Επιστημονική Εταιρεία Φοιτητών Ιατρικής Ελλάδος έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν όσοι προπτυχιακοί φοιτητές το επιθυμούν. Διαθέτει παραρτήματα και στις 7 Ιατρικές Σχολές της Ελλάδας και αριθμεί πάνω από 3.000 μέλη.

Με τι ασχολείται η ΕΕΦΙΕ;

Παράλληλα οι δραστηριότητες της Ε.Ε.Φ.Ι.Ε.,

ανεξάρτητα από τον επιστημονικό, εκπαιδευτικό και κοινωνικό τους χαρακτήρα, αποσκοπούν και στην ενδυνάμωση των δεσμών των φοιτητών Ιατρικής και των φοιτητών άλλων Σχολών Υγείας της Ελλάδας μέσω της ενίσχυσης της ομαδικής συνεργασίας και της καλλιέργειας του αισθήματος ομαδικότητας. Η δράση της Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. έχει προ πολλού ξεπεράσει τα όρια των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων και πλέον συνάπτει συνεργασίες με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς καθώς και με κοινωνικές οργανώσεις, δημιουργώντας το πλαίσιο για την ανάπτυξη πρωτοβουλιών από τους νέους.

Η Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. έχει συνάψει συνεργασίες με μερικούς από τους σημαντικότερους επιστημονικούς φορείς της χώρας μας, όπως τον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο και τους αντίστοιχους τοπικούς, την Ιατρική Εταιρεία Αθηνών, την Ελληνική Χειρουργική Εταιρεία, την Ελληνική Καρδιολογική Εταιρεία και πολλούς άλλους, αλλά και με διεθνείς όπως το American College of Surgeons, το Institute of Electrical and Electronic Engineers.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1) Επιστημονικό Συνέδριο Φοιτητών Ιατρικής Ελλάδος (Ε.Σ.Φ.Ι.Ε.) και Διεθνές Forum Φοιτητών Ιατρικής και Νέων Ιατρών

Το Ε.Σ.Φ.Ι.Ε. αποτελεί την κορωνίδα των δράσεων της Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. Διοργανώνεται σε ετήσια βάση και κάθε χρόνο φιλοξενείται σε διαφορετικό παράρτημα. Η ακαδημαϊκή κοινότητα έχει αγκαλιάσει το Ε.Σ.Φ.Ι.Ε., όπως αποδεικνύεται από τη συμμετοχή χιλιάδων φοιτητών επιστημών υγείας και εκατοντάδων Καθηγητών και το επιστημονικό επίπεδο του συνεδρίου, που κατατάσσουν το Ε.Σ.Φ.Ι.Ε. ανάμεσα στα πλέον διαχρονικά και μεγάλα ιατρικά συνέδρια της χώρας.

Στο πλαίσιο του συνεδρίου δίνεται η ευκαιρία στους φοιτητές να αναπτύξουν με ποικίλους τρόπους επιστημονικό και ερευνητικό έργο που συνά-

δει με τα ενδιαφέροντα τους, να εξοικειωθούν με την παρουσίαση επιστημονικών εργασιών, να έρθουν σε επαφή με καταξιωμένους καθηγητές αλλά και να γνωρίσουν συμφοιτητές τους από όλη την Ελλάδα.

Οι δυνατότητες που δίνονται στους φοιτητές είναι η παρουσίαση εργασίας είτε ατομικά ως Ελεύθερη Ανακοίνωση, είτε σε ομάδα υπό τη μορφή Στρογγυλής Τράπεζας, η συμμετοχή σε πρακτικά σεμινάρια (workshops) με σκοπό την εξοικείωση με διάφορες ιατρικές δεξιότητες. Παράλληλα με το συνέδριο διεξάγονται κάθε χρόνο η **Ολυμπιάδα Ιατρικών Γνώσεων** που αποτελεί διαγωνισμό μεταξύ φοιτητών, με σκέλη τόσο προκλινικών όσο και κλινικών γνώσεων και το **Διεθνές Forum Φοιτητών Ιατρικής και Νέων Ιατρών**, στο οποίο παρουσιάζον-

ται από προσκεκλημένους επιστήμονες (από την Ελλάδα και το εξωτερικό) θέματα που άπτονται των τελευταίων εξελίξεων στις Βιοϊατρικές Επιστήμες ή αναδύονται κατά καιρούς από την επικαιρότητα.

Το 25ο Ε.Σ.Φ.Ι.Ε. και 13ο Διεθνές Forum πρόκειται να πραγματοποιηθεί στις 10-12 Μαΐου 2019 στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης. Save the date!

2) Πρόγραμμα «Ιατρική Απόβαση»

Από το 1997, κάθε καλοκαίρι, η Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. διοργανώνει το πρόγραμμα «Ιατρική Απόβαση», σε συνεργασία με Μονάδες Υγείας (Νοσοκομεία, Κέντρα Υγείας και Πολυδύναμα Ιατρεία) και Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης νησιών και άλλων τουριστικών προορισμών της Ελλάδας. Στόχος του προγράμματος είναι η προσφορά βοήθειας στους Ιατρούς και στο προσωπικό των Μονάδων Υγείας, καθώς και η ενίσχυση του έργου τους κατά τους θερινούς μήνες, οπότε και οι ανάγκες για ιατρική πε-

ρίθαλψη είναι αυξημένες λόγω της τουριστικής προοίσευσης.

Το πρόγραμμα λαμβάνει χώρα τον Ιούλιο και τον Αύγουστο και έχει διάρκεια τεσσάρων δεκαημέρων. Σε κάθε προορισμό αποστέλονται συνήθως 2 φοιτητές ανά δεκα

ήμερες που έχουν έναν τουλάχιστον χρόνο κλινικής εμπειρίας από την Ιατρική Σχολή στην οποία φοιτούν, δηλαδή φοιτητές που έχουν ολοκληρώσει το 4ο έτος σπουδών τους.

Το πρόγραμμα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών Ιατρικής με την πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας και την αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών υπό πραγματικές συνθήκες. Οι φοιτητές έχουν έτσι τη δυνατότητα να διαχειριστούν συνήθη επείγοντα περιστατικά των τουριστικών περιοχών και να γνωρίσουν τις συνθήκες παροχής υγείας σε τουριστικές περιοχές. Το πρόγραμμα συμβάλλει ουσιαστικά:

- στην προετοιμασία των φοιτητών για την υπηρεσία υπαίθρου (αγροτικό ιατρείο),
- στην προώθηση του εθελοντισμού ως τρόπου ζωής, στην ενδυνάμωση μιας κοινωνίας ενεργών πολιτών,
- στη δημιουργική συνάντηση νέων από διαφορετικά μέρη της Ελλάδας και
- στην ανάπτυξη ομαδικότητας και συνεργασίας.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να ανατρέξετε στην επίσημη ιστοσελίδα του προγράμματος: www.eefie.org/apovasis/ και στη σελίδα του προγράμματος στο Facebook: Ιατρική Απόβαση 2018 (www.facebook.com/apovasi/)

3) Ημερίδες και Πρακτικά hands-on Σεμινάρια

Σημαντική είναι και η διοργάνωση ημερίδων και πρακτικών σεμιναρίων στα διάφορα Παραρτήματα κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, με σκοπό την ενημέρωση των φοιτητών Ιατρικής πάνω σε σύγχρονα και τρέχοντα ιατρικά ή κοινωνικά ζητήματα, αλλά και την εξάσκηση των φοιτητών σε βασικές κλινικές δεξιότητες.

4) ESMSC (Essential Skills in the Management of Surgical Cases)

Το Essential Skills in the Management of Surgical Cases (ESMSC) είναι ένα διεθνές course που συνδυάζει την εφαρμοσμένη χειρουργική επιστήμη και τα wet labs, αναγνωρισμένο από την Ευρωπαϊκή Εταιρεία Μοριοδότησης Επιστημονικών Εκδηλώσεων (ACCME).

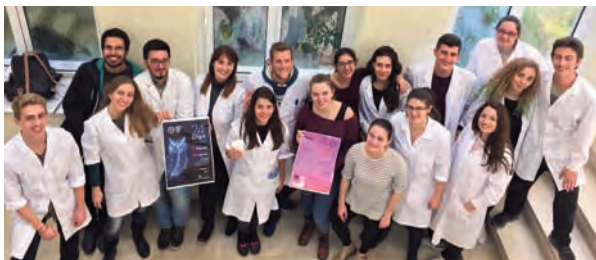

Απευθύνεται σε επιλεγμένους προπτυχιακούς φοιτητές ιατρικής, και στοχεύει στο να τους διδάξει τις βασικές αρχές της προσέγγισης ενός χειρουργικού περιστατικού, καθώς και βασικές χειρουργικές δεξιότητες. Στοχεύει, επίσης, στο να δράσει ως ένα μεταβατικό εργαλείο ανάμεσα σε ένα καλά καταρτισμένο φοιτητή ιατρικής και σε έναν αποτελεσματικό και αποδοτικό βοηθό στο χειρουργείο, που θα νιώθει έτοιμος να εκτελέσει με ασφάλεια θεμελιώδη βήματα σε απλές επεμβάσεις. Για περισσότερες πληροφορίες: www.esmsc.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΘΗΝΩΝ Ε.Ε.Φ.Ι.Ε.

Το Παράρτημα Αθηνών της Επιστημονικής Εταιρείας φοιτητών Ιατρικής Ελλάδας διαθέτει πλούσιο ενεργητικό στην ιστορία της Εταιρείας με μαζική και ενεργό συμμετοχή στις πανελλήνιες δράσεις της Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. Στο Παράρτημα Αθηνών ανήκουν όλοι οι φοιτητές Ιατρικής που αποτελούν εγγεγραμμένα μέλη της ΕΕΦΙΕ και φοιτούν στην Ιατρική Σχολή της Αθήνας. Συνίσταται από το πενταμελές Συμβούλιο Παραρτήματος (Συ.Π.), το οποίο ορίζεται με εκλογές από τα μέλη της Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. Σε τακτά χρονικά διαστήματα πραγματοποιούνται συναντήσεις των μελών, όπου συζητούνται μελλοντικές εκδηλώσεις, δράσεις και διάφορα θέματα του Παραρτήματος.

Δράσεις Παραρτήματος Αθηνών

Κάθε χρόνο το Παράρτημα Αθηνών διοργανώνει πληθώρα εκδηλώσεων εκπαιδευτικού και κοινωνικού χαρακτήρα, όπου αναλύονται επίκαιρα ιατρικά θέματα. Παράλληλα δίνεται έμφαση σε ημερίδες επιλογής ιατρικής ειδικότητας στις οποίες παρουσιάζονται όλες οι δυνατότητες καριέρας στον ιατρικό κλάδο, ένα θέμα που απασχολεί του φοιτητές Ιατρικής από νωρίς στη σταδιοδρομία τους. Κάθε φοιτητής μπορεί να συμμετάσχει είτε με απλή παρακολούθηση, είτε συμβάλλοντας ενεργά στη διοργάνωση των εκδηλώσεων, δηλαδή ως Οργανωτική Επιτροπή.

Αξίζει να αναφερθούν ορισμένες δραστηριότητες που αποτελούν σημαντικούς σταθμούς στην Ιστορία του Παραρτήματος:

1) Επιστημονικό Συνέδριο Φοιτητών Ιατρικής Ελλάδος (ΕΣΦΙΕ) στην Αθήνα:

- 13ο ΕΣΦΙΕ και 1ο Διεθνές Forum, Απρίλιος 2007, Athens Hilton
- 14ο ΕΣΦΙΕ και 2ο Διεθνές Forum, Μάιος 2008, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών

2. Θέματα Φοιτητικής Μέρимας Φοιτητικές Δραστηριότητες

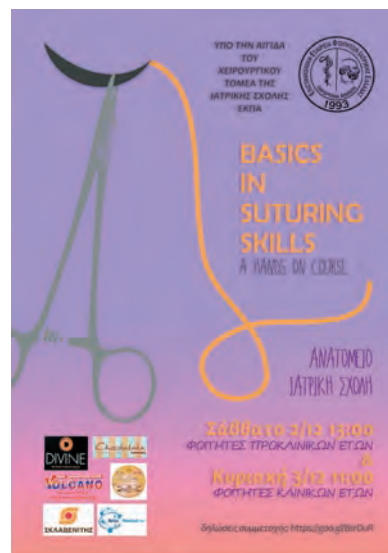
- 16ο ΕΣΦΙΕ και 4ο Διεθνές Forum, 16-18 Απριλίου 2010, Αίγλη Ζαπείου
- 18ο ΕΣΦΙΕ και 6ο Διεθνές Forum, 4-6 Μαΐου 2012, Royal Olympic Hotel

- 21ο ΕΣΦΙΕ και 9ο Διεθνές Forum, 15-17 Μαΐου, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών
- 24ο ΕΣΦΙΕ και 12ο Διεθνές Forum, 27-29 Απριλίου, Divani Caravel Hotel

2) *Basics in Suturing Skills: A hands-on course*

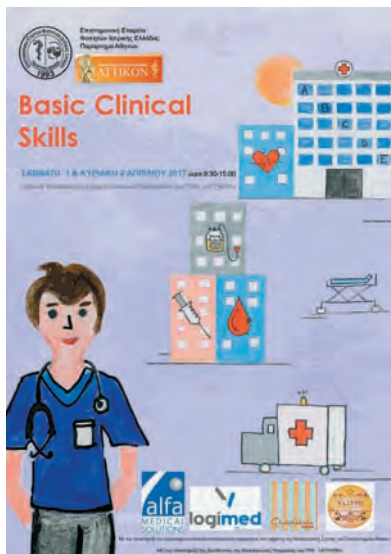
Η εκδήλωση-θεσμός που πραγματοποιείται κάθε χρόνο με τη συμβολή του Χειρουργικού Τομέα της Σχολής μας έχει στόχο την εκμάθηση βασικών τεχνικών συρραφής θλαστικού τραύματος. Κάθε χρόνο πάνω από 100 φοιτητές εξασκούνται στη συρραφή ενός απλού θλαστικού τραύματος, μαθαίνοντας έτσι μία τεχνική που σίγουρα θα χρειαστεί στο Αγροτικό Ιατρείο, αλλά και στην καθημερινή κλινική πράξη σε κάθε μελλοντικό ιατρό.

3) *Basic Clinical Skills (BCS) Seminar*

Πρόκειται για μία ακόμη ετήσια εκδήλωση που έχει ως στόχο την εισαγωγή και την απόκτηση της βασικής γνώσης των προπτυχιακών φοιτητών σε βασικές κλινικές πρακτικές όπως οι φλεβοκεντήσεις, οι ενέσεις, οι ουροκαθετηριασμοί, η αντισηψία

και ο αλγόριθμος ABCDE. Οι φοιτητές ασκούνται κατά ομάδες σε πρακτικούς σταθμούς εξάσκησης με ειδικά προπλάσματα. Το σεμινάριο BCS πραγματοποιείται σε συνεργασία με το Εργαστήριο Βασικών Νοσηλευτικών Εφαρμογών της Νοσηλευτικής Σχολής Αθηνών.

4) *Will you... Marrow me?*

- Εσύ ξέρεις τι είναι η Εθελοντική Δωρεά Μυελού των Οστών; Θέλεις να μάθεις περισσότερα;
- Θέλεις να καταγραφείς σαν εθελοντής δότης, αλλά δεν είχες έως τώρα την ευκαιρία;
- Θέλεις να βοηθήσεις και με άλλους τρόπους;

Έλα να μας γνωρίσεις!

Το Will you... Marrow me? είναι μια φοιτητική, εθελοντική και μη κερδοσκοπική ομάδα με κύριο στόχο την ενημέρωση για τη δωρεά μυελού των

οστών και την καταγραφή νέων εθελοντών δοτών. Η ομάδα μας ιδρύθηκε το 2016 με πρωτοβουλία μελών του Παραρτήματος Αθηνών της Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. σε συνεργασία με την Τράπεζα Εθελοντών Δοτών Μυελού των Οστών «Όραμα Ελπίδας» και με τη στήριξη του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α) και έκτοτε έχει πραγματοποιήσει δράσεις σε πανεπιστημιακά τμήματα και εκδηλώσεις σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Σκοπός του προγράμματος είναι η ευαισθητοποίηση και η ενημέρωση σχετικά με τη Δωρεά Μυελού των Οστών και η καταγραφή νέων εθελοντών δοτών.

Με περισσότερα από 40 ενεργά μέλη σε 2 παραρτήματα, με τις δράσεις αυτές, η ομάδα μας μέχρι σήμερα έχει καταγράψει περισσότερους από **1200** νέους εθελοντές δότες! Οι δράσεις μας περιλαμβάνουν ενημερώσεις φοιτητών, ενώ παράλληλα παρευρισκόμαστε σε εκδηλώσεις που προσελκύουν το νεανικό κοινό με stand για ενημέρωση και καταγραφή νέων εθελοντών.

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε:

- Στην επίσημη ιστοσελίδα της ΕΕΦΙΕ-www.eefie.org
- Στη σελίδα του Παραρτήματος Αθηνών της ΕΕΦΙΕ στο Facebook (ΕΕΦΙΕ Αθήνας – Επιστημονική Εταιρεία Φοιτητών Ιατρικής Ελλάδας @eefie.athinas)
- Στο profil μας στο Instagram ([willyoumarrowme_](https://www.instagram.com/willyoumarrowme_))

ή μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μας μέσω του willyoumarrowme@gmail.com

Μην καθυστερείς. **Γίνε κι εσύ εθελοντής δότης μυελού των οστών και σώσε μια ζωή!**

Εγγραφή στην Ε.Ε.Φ.Ι.Ε.

Προϋπόθεση για να γίνει κάποιος τακτικό μέλος της Εταιρείας είναι να έχει την ιδιότητα του προπτυχιακού φοιτητή Ιατρικής ελληνικού ή ξένου

πανεπιστημιακού ιδρύματος. Η εγγραφή στην Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. μπορεί να πραγματοποιηθεί στα κατά τόπους Παραρτήματα με αίτηση εγγραφής και καταβολή του ανάλογου ποσού και ισχύει για όλη τη διάρκεια των φοιτητικών σπουδών (μετά το πτυχίο χάνεται και η ιδιότητα του τακτικού μέλους).

Κάθε μέλος της Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. έχει τη δυνατότητα συμμετοχής σε συνελεύσεις, προγράμματα και δραστηριότητες της Εταιρείας, μπορεί να εκπροσωπεί την Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. σε άλλες εκδηλώσεις και να διαδίδει τους σκοπούς της, να συμμετέχει στην οργανωτική επιτροπή ημερίδων και να εκλέγεται σε διοικητικές θέσεις.

Για εγγραφή στο Παράρτημα Αθηνών της Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. μπορείτε να απευθυνθείτε στην Ταμία του Παραρτήματος Αθηνών.

Πληροφορίες

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Παράρτημα Αθηνών μπορείτε να ανατρέξετε

- Στην κεντρική ιστοσελίδα της Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. - www.eefie.org
- Στη σελίδα μας στο Facebook («ΕΕΦΙΕ Αθήνας-Επιστημονική Εταιρεία Φοιτητών Ιατρικής Ελλάδος», www.facebook.com/eefie.athinas)
- Στο κανάλι μας στο Youtube (Athens Eefie)

Στοιχεία επικοινωνίας

Για οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνηση ή

πληροφορία μη διστάσετε να απευθυνθείτε στα μέλη του ΣυΠ Αθηνών:

Πρόεδρος: **Κωνσταντίνος Βαμβακάρης**,
6985776260,
konstantinos.vamvakaris.97@gmail.com
Αντιπρόεδρος: **Μενέλαος Σαμαράς**, 6980295456,
menelaos.g.samaras@gmail.com
Γραμματέας: **Παναγιώτα Διαμαντοπούλου**,
6934553350,
pan.diam1998@gmail.com
Ταμίας: **Μαίρη Φαρμάκη**, 6983389578,
mfarmaki19@gmail.com
Μέλος: **Αθηνά Τσιμπικιούγλου**,
6981205429,
athina.tsimpik@yahoo.gr

Για εγγραφές απευθύνεστε στην Ταμία, Μαίρη Φαρμάκη.

Ελληνική Επιτροπή Διεθνών Σχέσεων και Ανταλλαγών Φοιτητών Ιατρικής Hellenic Medical Student's International Committee - HeIMSiC

Η HeIMSiC – Hellenic Medical Students' International Committee (Ελληνική Επιτροπή Διεθνών Σχέσεων Φοιτητών Ιατρικής) είναι ένα

ανεξάρτητο σωματείο μη κυβερνητικού, μη κερδοσκοπικού, μη κομματικού χαρακτήρα. Ιδρύθηκε το 1958 από φοιτητές Ιατρικής, και σήμερα αποτελείται από 7 τοπικές επιτροπές, μία σε κάθε πόλη όπου υπάρχει Ιατρική Σχολή.

Οραματίζεται μία κοινωνία φοιτητών Ιατρικής και μελλοντικών Ιατρών εφοδιασμένων με αξίες και κοινωνική σκέψη για την προαγωγή του ανθρωπισμού και την ολιστική προσέγγιση της

Ιατρικής. Εμπνέει την καλλιέργεια και εξέλιξη του χαρακτήρα, της συμπεριφοράς και των δεξιοτήτων των φοιτητών Ιατρικής, σε ένα περιβάλλον αποδοχής και συναδελφικότητας. Οι δράσεις είναι σύμφυτες με τις αξίες του εθελοντισμού, της ομαδικότητας, της δημοκρατικότητας, της αποδοχής, της ισότητας, του ανθρωπισμού και της υπευθυνότητας και εστιάζονται σε 6 θεματικές πάνω στις οποίες οργανώνονται σχετικά προγράμματα.

Τομείς Δράσης

Ιατρική Εκπαίδευση: Εστιάζει σε θέματα Ιατρικής εκπαίδευσης και αλλαγές στο πρόγραμμα σπουδών ενώ πραγματοποιούνται και ειδικά workshops εκμάθησης συγκεκριμένων τεχνικών και δεξιοτήτων που δεν καλύπτονται από το πρόγραμμα σπουδών.

Κλινικές Ανταλλαγές: Κάθε χρόνο σε εθνικό επίπεδο πραγματοποιούνται περίπου 350 διμερείς ανταλλαγές φοιτητών Ιατρικής, οι οποίοι ασκούνται για ένα μήνα σε μία πανεπιστημιακή κλινική στο εξωτερικό.

Ερευνητικές Ανταλλαγές: Κάθε χρόνο σε εθνικό επίπεδο πραγματοποιούνται περίπου 100 διμερείς ανταλλαγές φοιτητών Ιατρικής, οι οποίοι ασκούνται για ένα μήνα σε ένα ερευνητικό κέντρο στο εξωτερικό, καθώς και άλλα προγράμματα σχετικά με την έρευνα και την εξοικείωση των φοιτητών με αυτή.

Δημόσια Υγεία: Περιλαμβάνει την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού και των φοιτητών Ιατρικής σε θέματα Δημόσιας Υγείας όπως ο σακχαρώδης διαβήτης, τα καρδιαγγειακά νοσήματα, οι ψυχογενείς διατροφικές διαταραχές, η δωρεά οργάνων κ.α..

Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία: Περιλαμβάνει την εκπαίδευση και ενημέρωση των φοιτητών Ιατρικής, και μέσω αυτών των νέων, για θέ-

ματα σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας, ταυτότητας φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού, και δικαιωμάτων ως προς αυτό μέσω τεχνικών μοσταγούς εκπαίδευσης (peer education).

Ανθρώπινα Δικαιώματα και Ειρήνη: Εστιάζει στην εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των φοιτητών Ιατρικής σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο χώρο της υγείας καθώς και σε θέματα πρόσβασης σε αυτήν από ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

Δράσεις

Η HeIMSIC στα πλαίσια της επίτευξης των σκοπών της διοργανώνει προγράμματα, σε πανελλήνιο και τοπικό επίπεδο, τα οποία αφορούν στις θεματικές των τομέων δράσης της οργάνωσης.

Μερικά χαρακτηριστικά προγράμματα που διεκπεραιώνονται στην Τοπική Επιτροπή Αθήνας είναι τα εξής:

Κλινικές και Ερευνητικές Ανταλλαγές: Η HeIMSIC, ως μέλος της IFMSA, διοργανώνει το πρόγραμμα των κλινικών και ερευνητικών ανταλλαγών μεταξύ φοιτητών Ιατρικής από όλο τον κόσμο, παρέχοντας μια μοναδική ευκαιρία για τους φοιτητές Ιατρικής των Ιατρικών Σχολών της Ελλάδας, αυτή της παρακολούθησης μια κλινικής στο εξωτερικό.

Κάθε χρόνο, περίπου 350 φοιτητές Ιατρικής στην Ελλάδα, ταξιδεύοντας σε μία από τις διαθέσιμες για το τρέχον έτος χώρες, πραγματοποιούν κλινική άσκηση σε μια χώρα του εξωτερικού. Αντίστοιχα, περίπου 70 φοιτητές Ιατρικής ασκούνται για ένα μήνα σε ένα ερευνητικό πρόγραμμα της επιλογής τους σε μία χώρα του εξωτερικού.

Το πρόγραμμα εμβαθύνει σε ποικίλα πεδία της Ιατρικής, διευρύνει τις γνώσεις των φοιτητών και τους εισάγει σε νέες οπτικές, προσεγγίσεις άσ-

κησης του Ιατρικού επαγγέλματος σε διαφορετικά συστήματα υγείας. Ακόμη, μια ανταλλαγή δίνει στο φοιτητή Ιατρικής τη δυνατότητα να ταξιδέψει, να

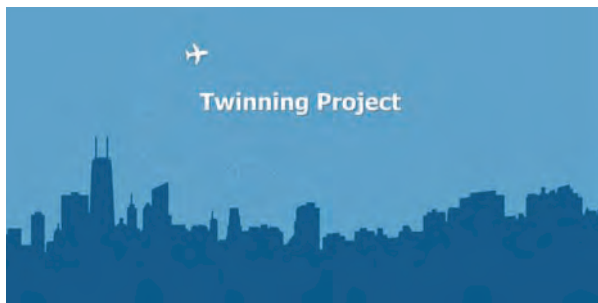

γνωρίσει συνομηλίκους του, να αποκτήσει γνώσεις και δεξιότητες γνωρίζοντας παράλληλα ένα διαφορετικό πολιτισμό και κερδίζοντας μία εμπειρία ζωής!

Αντίστοιχος αριθμός φοιτητών από τις ίδιες χώρες έρχονται στην Ελλάδα για πραγματοποίηση άσκησης σε πανεπιστημιακές κλινικές στην Ελλάδα.

Συνεργάτες: Πανεπιστημιακές Κλινικές, Καθηγητές της εκάστοτε Ιατρικής Σχολής.

Twinning Project

Η HelMSIC, ως μέλος της EMSA, διοργανώνει το Twinning, ένα πρόγραμμα αδελφοποίησης μεταξύ των φοιτητών δύο Ιατρικών σχολών από ευρωπαϊκές πόλεις – μέλη της EMSA.

Στο πρόγραμμα συμμετέχουν 10 με 15 φοιτητές Ιατρικής από όλα τα έτη. Οι φοιτητές αυτοί, γίνονται “twins” με τους αντίστοιχους συμμετέχοντες από την Ιατρική σχολή της πόλης του εξωτερικού. Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να ζήσουν την καθημερινότητα των αντίστοιχων φοιτητών Ιατρικής φιλοξενούμενοι στα σπίτια των “twins” για ένα διάστημα 6 με 10 ημερών.

Το πρόγραμμα βασίζεται σε δύο άξονες. Ο πρώτος άξονας είναι η εκπαίδευση των φοιτητών σε μια συγκεκριμένη θεματική και ο δεύτερος είναι

η πολιτισμική αλληλεπίδραση. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται μετά από ένα χρονικό διάστημα στην άλλη χώρα αυτή τη φορά.

Μέσα από τη διαδικασία της αδελφοποίησης, δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές Ιατρικής να ζήσουν μια μοναδική εκπαιδευτική και πολιτιστική εβδομάδα στο εξωτερικό, φιλοξενούμενοι από τους φοιτητές Ιατρικής της χώρας προορισμού. Η γνωριμία με την κουλτούρα και τον τρόπο ζωής των φοιτητών, η επαφή με ένα διαφορετικό πολιτισμό, η εκπαίδευση σε ενδιαφέρουσες θεματικές, η συνεργασία στα πλαίσια μιας πολυπολιτισμικής ομάδας και η εμπειρία της φιλοξενίας είναι μόνο μερικά από τα οφέλη που θα αποκομίσουν οι φοιτητές από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα.

World AIDS Day

Το World AIDS Day project πραγματοποιείται με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα του AIDS, την 1η Δεκεμβρίου, για περισσότερο από 8 χρόνια. Περιλαμβάνει ένα εκπαιδευτικό βιωματικό σεμινάριο ενημέρωσης για την HIV λοίμωξη και το AIDS, σε συνδυασμό με εκμάθηση επικοινωνιακών δεξιοτήτων. Βασικό εργαλείο στη διεξαγωγή του σεμιναρίου αποτελούν οι μέθοδοι ομοταγούς εκπαίδευσης. Ακολουθεί δράση δρόμου (street action) την Παγκόσμια Ημέρα AIDS, όπου οι φοιτητές ενημερώνουν το κοινό σχετικά με την HIV λοίμωξη και την πρόληψη μετάδοσης του ιού.

Συνεργάτες: Κέντρο Ζωής.

Χείρων

Ένα από τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα είναι αυτό της ισότιμης πρόσβασης σε υπηρεσίες

υγείας και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, λόγω των ισχυουσών νομοθεσιών πολλών κρατών, αποκλείονται από τα αντίστοιχα συστήματα υγείας.

Η HelMSIC σε συνεργασία με τους Γιατρούς του Κόσμου Ελλάδος (MdM Greece), διοργανώνει το πρόγραμμα «Χείρων». Πρόκειται για ένα πρόγραμμα που πραγματοποιείται με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των φοιτητών Ιατρικής για την πρόσβαση στο σύστημα υγείας, καθώς και την εξοικείωση τους με μεθόδους σωστής προσέγγισης ευπαθών κοινωνικών ομάδων, με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα. Παράλληλα, οι συμμετέχοντες έχουν την δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με την Ιατρική ελαχίστων πόρων που ασκείται στα ανοιχτά πολυϊατρεία των Γιατρών του Κόσμου.

Το πρόγραμμα αποτελείται από δύο στάδια, μία εισαγωγική συνάντηση, που περιλαμβάνει ενημερωτικό σεμινάριο διάρκειας 2 ωρών και την πρακτική εξάσκηση στα πολυϊατρεία των Γιατρών του Κόσμου. Το πρόγραμμα πραγματοποιείται τα τελευταία 7 χρόνια σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Πάτρα.

Learning Strategies about Drugs (LSD)

Το Learning Strategies about Drugs (LSD), ένα πρόγραμμα που πραγματοποιείται σε συνεργασία με το Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων

(ΚΕΘΕΑ), θίγει το θέμα των εξαρτήσεων, την εξάρτηση από ναρκωτικές ουσίες και την προσέγγιση ατόμων με εξαρτήσεις. Στόχος του είναι να ενημερώσει και να ευαισθητοποιήσει τους φοιτητές για την εξάρτηση και το στίγμα που αντιμετωπίζουν τα εξαρτημένα άτομα, καταρρίπτοντας και δικά τους στερεότυπα.

Το πρόγραμμα αποτελείται από 2 στάδια, ένα βιωματικό σεμινάριο από εκπαιδευτές του ΚΕΘΕΑ και της HeIMSIC με θέμα τις ουσιοεξαρτήσεις καθώς και επισκέψεις ευαισθητοποίησης σε θεραπευτικές δομές του ΚΕΘΕΑ.

Health Festival

Το Health Festival είναι ένα **συνέδριο Δημόσιας Υγείας** που διοργανώνεται αποκλειστικά από φοιτητές Ιατρικής και απευθύνεται σε φοιτητές Ιατρικής απ' όλη την Ελλάδα, ανεξαρτήτου έτους σπουδών.

Οι θεματικές που πραγματεύονται αλλάζουν από συνέδριο σε συνέδριο, ώστε οι φοιτητές να έχουν τη δυνατότητα εκπαίδευσης σε μια πληθώρα θεματικών που αφορούν τη Δημόσια Υγεία στην Ελλάδα όπως: Μη Μεταδιδόμενα Νοσήματα και Πρόληψη, Ψυχική Υγεία, Μικροβιακή Αντοχή, Καρκίνος, Λοιμώδη Νοσήματα και άλλα πολλά.

Εκτός από θεματική το συνέδριο αλλάζει και

τόπο διεξαγωγής, ώστε να είναι εύκολα προσβάσιμο στους φοιτητές Ιατρικής και των 7 Τοπικών Επιτροπών που φιλοξενούν Ιατρική Σχολή. Στόχοι του συνεδρίου είναι τόσο η εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των φοιτητών Ιατρικής για θέματα Δημόσιας Υγείας όσο και η ενημέρωση του κοινού για θέματα Δημόσιας Υγείας με εμπλοκή των φοιτητών Ιατρικής.

Το Health Festival αποτελεί ένα πρωτοπόρο συνέδριο με καινοτόμες δράσεις που εφαρμόζονται για πρώτη φορά σε συνέδριο φοιτητών Ιατρικής στην Ελλάδα και το κάνουν να ξεχωρίζει. Χαρακτηριστικό του αποτελεί η διαδραστικότητα και η ευκαιρία για ενεργή συμμετοχή των φοιτητών Ιατρικής σε όλα τα στάδια του.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνει ομιλίες από κορυφαίους ειδικούς στον τομέα της Υγείας, διαδραστικά workshops στα οποία οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία συζήτησης κλινικών περιστατικών, λήψης αποφάσεων και ουσιαστικής αλληλεπίδρασης με τους Ιατρούς που τα διεξάγουν, trainings από έμπειρους εξωτερικούς συνεργάτες και Εκπαιδευτές Ομοταγούς Εκπαίδευσης (Peer Education Trainers) με στόχο την ανάπτυξη δεξιοτήτων στους φοιτητές Ιατρικής που θα τους είναι χρήσιμες ως μελλοντικοί γιατροί και δράση δρόμου (street action) στην οποία συμμετέχοντες του συνεδρίου θα έχουν την ευκαιρία να ενημερώσουν το κοινό για τη θεματική υγείας στην οποία εκπαιδεύτηκαν και να κάνουν πρακτική εφαρμογή των γνώσεών τους διενεργώντας εξετάσεις screening του γενικού πληθυσμού, προσομοιάζοντας την αλληλεπίδραση γιατρού-ασθενούς.

Το 1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φοιτητών Ιατρικής για την Δημόσια Υγεία – Health Festival 2018 επικεντρώθηκε στην **πρόληψη του Σακχαρώδους Διαβήτη και των Καρδιαγγειακών Νοσημάτων**.

Νέα Σμύρνη και αποτελούσε μια εκστρατεία ενημέρωσης και ευ-αισθητοποίησης κοινού και φοιτητών σχετικά με τη δωρεά οργάνων και ιστών. Σε αυτή δόθηκε έμφαση στο πρόβλημα της έλλειψης δωρητών που υπάρχει στην χώρα μας, καθώς και στην άγνοια για το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

Η “Antimicrobial Resistance Campaign” πραγματοποιήθηκε το Νοέμβριο

του 2017 και αποτελούσε μία εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των φοιτητών Ιατρικής, των επαγγελματιών υγείας και του κοινού σχετικά με τη Μικροβιακή Αντοχή. Πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με το Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ), το Κέντρο Κλινικής Επιδημιολογίας και Έκβασης Νοσημάτων (CLEO), την εθελοντική οργάνωση φοιτητών Κτηνιατρικής (IVSA) - Θεσσαλονίκης, για πρώτη φορά με αφο-

Καμπάνιες

Η HeIMSIC παρατηρώντας τις ελλείψεις των προγραμμάτων σπουδών και αφουγκραζόμενη τις ανάγκες των φοιτητών Ιατρικής και του ευρέος κοινού, διοργανώνει καμπάνιες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.

Στόχος είναι να αναδειχθούν προβλήματα που αφορούν τους φοιτητές Ιατρικής και επηρεάζουν το σύστημα Υγείας της χώρας μας.

Είναι σημαντικό ως φοιτητές να αντιλαμβανόμαστε τον ρόλο μας και να παίρνουμε θέση απέναντι σε καίρια ζητήματα.

Υπό αυτό το πρίσμα, έχουν διοργανωθεί στο παρελθόν καμπάνιες για την Δωρεά Οργάνων, την Μικροβιακή Αντοχή.

Η καμπάνια “ΔωριζΩ” διοργανώθηκε τον Φεβρουάριο του 2017 σε συνεργασία με τον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων και την “ηλιαχτίδα” –

μή την Παγκόσμια Εβδομάδα Ενημέρωσης για τα Αντιβιοτικά (13-19 Νοεμβρίου 2017).

Trainings

Τα trainings αποτελούν εκπαιδευτικές διαδικασίες και έχουν ως στόχο την εκπαίδευση και ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μελών της HeIMSIC και των φοιτητών Ιατρικής. Έτσι, φοιτητές Ιατρικής αποκτούν γνώσεις και εκπαιδεύονται πάνω σε δεξιότητες οργάνωσης, διαχείρισης και επικοινωνίας, πολύτιμες όχι μόνο για την δραστηριότητα τους μέσα στη HeIMSIC, αλλά και για την μετέπειτα πορεία τους ως γιατροί.

Τα trainings στη HeIMSIC είναι δύο ειδών:

- τα Trainings γενικών δεξιοτήτων - soft skills trainings που περιλαμβάνουν θεματικές όπως communication skills, team building, presentation skills & public speaking, strategic planning, conflict management, leadership, time management, decision making
- τα peer education trainings που βασίζονται σε μεθόδους ομοταγούς εκπαίδευσης και πραγματοποιούνται με θεματικές σχετιζόμενες με τους τομείς δράσης που αναφέρονται παραπάνω

Trainings πραγματοποιούνται σε τοπικό επίπε-

δο, ως μέθοδος υλοποίησης συγκεκριμένων προγραμμάτων, αλλά και σε Πανελλήνιο επίπεδο.

Στο παραπάνω πλαίσιο η HeIMSIC διοργανώνει το HeIMSIC International Training - HIT.

Το HIT αποτελεί ένα παγκόσμιο εκπαιδευτικό event - Training event στο οποίο φοιτητές Ιατρικής από όλο τον κόσμο έχουν την ευκαιρία να εκπαιδευτούν μέσω των μεθόδων της ομοταγούς εκπαίδευσης πάνω σε ποικίλες θεματικές. Στην συνέχεια οι φοιτητές αυτοί έχουν την ευκαιρία να εκπαιδεύσουν συνομηλίκους τους μέσω παρόμοιων μεθόδων.

Το HIT πραγματοποιήθηκε τελευταία φορά το 2018 στην Θεσσαλονίκη και έδωσε την ευκαιρία σε φοιτητές από όλο τον κόσμο να εκπαιδευτούν πάνω σε θεματικές της Ιατρικής εκπαίδευσης, των

κλινικών και ερευνητικών ανταλλαγών καθώς και να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους.

Συνεργασίες

Οι δράσεις πραγματοποιούνται συχνά σε συνεργασία με άλλους φορείς, όπως οι Γιατροί χωρίς Σύνορα, το ΚΕΘΕΑ, οι Γιατροί του Κόσμου, το Κέντρο Ζωής, το Κέντρο Κλινικής Επιδημιολογίας και Έκβασης Νοσημάτων (CLEO), το Κέντρο Έλεγχου και πρόληψης νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ), η εθελοντική οργάνωση φοιτητών Κτηνιατρικής (IVSA) καθώς και με μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Πανελλήνιες Συναντήσεις

Οι πανελλήνιες συναντήσεις αξιοποιούνται με μοναδικό τρόπο για την επαφή και τη γνωριμία των ενεργών μελών από όλες τις τοπικές επιτροπές, την εκπαίδευσή τους, και την αλληλεπίδραση και ανταλλαγή ιδεών για τις δράσεις της οργάνωσης.

Περιλαμβάνουν trainings για την καλλιέργεια δεξιοτήτων, sessions των ομάδων των Τομέων δράσης καθώς και λήψη αποφάσεων και εκτέλεση τυπικών διαδικασιών. Οι Πανελλήνιες Συναντήσεις

της HeIMSIC συνίστανται από μία Γενική Συνέλευση και τρία τακτικά Διοικητικά Συμβούλια ετησίως.

Διεθνές δίκτυο & Διεθνείς Συναντήσεις

Η HeIMSIC αποτελεί ενεργό μέλος των IFMSA – International Federation of Medical Students' Associations και EMSA – European Medical Students' Association.

Μέσα από τη συμμετοχή της στις διεθνείς φοιτητικές οργανώσεις, η HeIMSIC αποτελεί την μοναδική οργάνωση που εκπροσωπεί του φοιτητές Ιατρικής από την Ελλάδα στο εξωτερικό. Στο πλαίσιο αυτό συμμετέχει σε διεθνείς συναντήσεις (IFMSA General Assemblies – GAs, European Regional Meeting - EuRegMe, EMSA General Assemblies – GAs) μέσω αποστολών εκπροσώπησης από ενεργά μέλη.

Πρόκειται για μοναδικές συναντήσεις στις

οποίες φοιτητές και φοιτήτριες Ιατρικής από όλο τον κόσμο βρίσκονται στον ίδιο χώρο και ζουν την απόλυτη διαπολιτισμική εμπειρία.

Βραβεία - Διακρίσεις

Τον Απρίλιο του 2009, η HelMSIC βραβεύθηκε από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με το Βραβείο Εθελοντισμού για τη διεθνή της δράση στην εκπροσώπηση των Ελλήνων Φοιτητών Ιατρικής στο εξωτερικό ως Μη Κυβερνητική Οργάνωση.

Κατά τη διάρκεια της Γενικής Συνέλευσης της IFMSA το 2014 στην Ταιβάν, έγινε η απονομή των Rex Crossley Awards. Το Rex Crossley Award είναι το βραβείο που απονέμεται στο καλύτερο πρόγραμμα της IFMSA. Η HelMSIC συμμετείχε στο διαγωνισμό παρουσιάζοντας το πρόγραμμα LSD - Learning Strategies About Drugs, και κατάφερε να κερδίσει την πρώτη θέση!

Τέλος, το 2018, η HelMSIC βραβεύτηκε από τη Κοσμητεία της Σχολής Επιστημών Υγείας του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με το βραβείο Επιστημονικού έργου και Ιατροκοινωνικής προσφοράς.

Γιατί να ασχοληθείς με την HelMSIC;

Η ενασχόληση κάθε φοιτητή Ιατρικής με την HelMSIC του προσφέρει την μοναδική ευκαιρία να αξιοποιήσει δημιουργικά και ουσιαστικά τον ελεύθερο χρόνο του προς όφελος των συμφοιτητών του και της κοινωνίας.

Παράλληλα ο ίδιος καταφέρνει να αποκτήσει μοναδικές επικοινωνιακές και οργανωτικές δεξιότητες και να έρθει σε επαφή με συναδέλφους φοιτητές Ιατρικής από όλο τον κόσμο ανοίγοντας έτσι τους ορίζοντες του.

Πως να γίνεις μέλος

Όλοι οι φοιτητές Ιατρικής είναι ήδη μέλη της HelMSIC με την εγγραφή τους στην Σχολή. Μπορείς να επισκεφτείς το γραφείο της Τοπικής (κτίριο 14, δίπλα στο Παπουλάκειο Αναγνωστήριο) και να μάθεις περισσότερα για τη HelMSIC και τις δράσεις της!

Αν θέλεις να συμμετέχεις ενεργά δεν έχεις παρά να βρεις το κοντινότερο ενεργό μέλος HelMSIC και να ενημερωθείς για την πραγματοποίηση της επόμενης τακτικής μας συνεδρίασης.

Για περισσότερες πληροφορίες στείλε μας e-mail στο athens@helmsic.gr και ακολούθησε μας στα Social Media:

- Facebook: <https://www.facebook.com/helmsic.gr/>
<https://www.facebook.com/groups/helmsicathinas/>
- Instagram: <https://www.instagram.com/helmsic/?hl=el>
- Twitter: <https://twitter.com/helmsic?lang=el>
- Youtube: <https://www.youtube.com/channel/UCtO-GMOF2pyOAWtGjn-F3Ng>
- Blog <http://www.helmsic.gr>

Σε περιμένουμε!

“Αιμοπετάλιο”

Το "Αιμοπετάλιο" είναι ένα σωματείο, αναγνωρισμένο από το Πρωτοδικείο Αθηνών, που απαρτίζεται από φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ). Πρόκειται για μία ομάδα που στόχο έχει την προαγωγή της ιδέας του εθελοντισμού σε φοιτητές και νέους ανθρώπους μέσα από την διοργάνωση εθελοντικών αιμοδοσιών σε συνεργασία με νοσοκομεία της Αττικής. Από την ίδρυση της ομάδας το 2002 μέχρι σήμερα το Αιμοπετάλιο σε κάθε ακαδημαϊκό έτος διοργανώνει 6 αιμοδοσίες, 3 στο χειμερινό και 3 στο εαρινό εξάμηνο. Οι μονάδες αίματος που συγκεντρώνονται διατίθενται για τις ανάγκες του άγνωστου πάσχοντα συνανθρώπου, ενώ η διαχείριση τους γίνεται από το συνεργαζόμενο νοσοκομείο καθώς το Αιμοπετάλιο δε διαθέτει τράπεζα αίματος .

Έως σήμερα το Αιμοπετάλιο έχει καταφέρει να συγκεντρώσει πάνω από 6000 μονάδες αίματος και να δημιουργήσει πολλούς συνειδητοποιημένους αιμοδότες, αλλά και άτομα που διαδίδουν την ιδέα της εθελοντικής αιμοδοσίας ακόμα και αν δεν μπορούν να δώσουν αίμα. Παράλληλα, δραστηριοποιείται από το 2010 στη σωστή και λεπτομερή ενημέρωση για τη μεταμόσχευση μυελού των οστών έχοντας καταφέρει να συγκεντρώσει πάνω από 120 δείγματα εθελοντών δοτών (σε συνεργασία με την αιματολογική κλινική του Ευαγγελισμού και με το σύλλογο ΕΛΠΙΔΑ). Επίσης, έχει συμμετάσχει σε πανελλήνια συνέδρια για την εθελοντική αιμοδοσία, έχει οργανώσει σεμινάρια πρώτων βοηθειών, αλλά και ενημερώσεις σε σχολεία της χώρας.

Για όλες αυτές τις δράσεις του βραβεύτηκε απ' το Υπουργείο Υγείας το Δεκέμβριο του 2005 και έχει αναγνωρισθεί απ' όλους τους δημόσιους φορείς που σχετίζονται με τον εθελοντισμό.

Τα γραφεία μας είναι στην είσοδο του Παπουλάκειου αναγνωστηρίου της Ιατρικής Σχολής (Μικράς Ασίας 75, Γουδί).

e-mail: aimopetalio2002@gmail.com

site: aimopetalio.med.uoa.gr

fb: Αιμοπετάλιο/Aimopetalio

τηλέφωνο: 210-7462031

Σύλλογος νέων ιατρών

Ο Σύλλογος Νέων Ιατρών (ΣΝΙ) ιδρύθηκε αρχές του 2009 καταμετρώντας ως τώρα πέντε πολύ δημιουργικά χρόνια δυναμικής παρουσίας στον ια-

τρικό χώρο. Αποτελεί καθαρά επιστημονικό φορέα που απευθύνεται σε αποφοίτους ιατρικών σχολών, ειδικευμένους και ειδικευμένους ιατρούς, φοιτητές ιατρικής, επαγγελματίες υγείας αλλά και το ευρύ κοινό που οραματίζονται τη διαδρομή προς τη γνώση διεπόμενοι από ομαδικό πνεύμα. Βασικοί στόχοι του είναι η προαγωγή της γνώσης και της ιατρικής επιστήμης, αλλά και η προσφορά του σε θέματα που άπτονται κοινωνικού ενδιαφέροντος.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο ΣΝΙ:

Παράγει υψηλού επιπέδου επιστημονικό έργο δημοσιεύοντας επιστημονικές εργασίες σε διεθνούς φήμης ιατρικά περιοδικά όπως New England Journal of Medicine, Science, British Medical Journal, European Urology, Stroke, JAMA Neurology, Emerging Infectious Diseases, International Journal of Cancer.

Διοργανώνει επιστημονικές συναντήσεις, συνέδρια και εκπαιδευτικές ημερίδες.

Πραγματοποιεί κοινωνικές παρεμβάσεις και συμμετέχει σε φιλανθρωπικές εκδηλώσεις.

Στοιχεία επικοινωνίας
www.sni.gr
info@sni.gr
+30 694 4589576

Θεατρική ομάδα

Η Θεατρική Ομάδα του ΣΦΙΑ είναι μια ανεξάρτητη ερασιτεχνική θεατρική ομάδα, που λειτουργεί με την ηθική και οικονομική υποστήριξη του Πανεπιστημίου Αθηνών. Ιδρύθηκε το 1994 από φοιτητές της Ιατρικής που αναζήτησαν την καλλιτεχνική έκφραση στο χώρο της Σχολής. Από τότε και μέχρι σήμερα η ομάδα συνεχίζει τη δημιουργική της πορεία και με πολύ μεράκι ανεβάζει κάθε χρόνο ένα έργο. Από τις αρχές του χειμώνα μέχρι το τέλος του ακαδημαϊκού έτους τα μέλη της ομάδας πειραματίζονται, αυτοσχεδιάζουν, και με τη βοήθεια του σκηνοθέτη δένουν τις δυνατότητές τους σε ένα άρτιο σύνολο. Οι πρόβες απαιτούν κατάθεση χρόνου και πολλή προσωπική και συλλογική δουλειά, αλλά το αποτέλεσμα τους δικαιώνει.

Για να συμμετέχει κάποιος στην ομάδα πρέπει να έχει αγάπη για το θέατρο, ομαδικότητα και όρεξη για δουλειά (το ταλέντο είναι πάντα ευπρόσδεκτο αλλά όχι απαραίτητο).

Όποιος ενδιαφέρεται μπορεί να δηλώσει συμμετοχή στο γραφείο των Πολιτιστικών Ομάδων (Αναγνωστήριο).

Η συνέχεια επί σκηνής...

Η Ιστορία...

- 1995: "Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας" του Ου. Σαίξπηρ
- 1996: "Η όπερα της πεντάρας" του Μπ. Μπρεχτ
- 1997: "Η αυλή των θαυμάτων" του Ι. Καμπανέλλη
- 1998: "Κερασιές" του Η. Βλάχου (πρώην μέλους της ομάδας)
- 1999: "Η φιλονικία" του Μαριβώ
- 2000: "Ο Γλάρος" του Α. Τέχοφ
- 2001: "Οντίν" του Ζ. Ζιρωντού
- 2002: "Ο Δράκος" του Ε. Σβαρτς
- 2003: "Φρεναπάτη" του Τ. Kushner
- 2004: "Τα μαγικά μαξιλάρια" του Ε. Τριβιζά
- 2005: "Το παιχνίδι της σφαγής" του Ε. Ιονέσκο
- 2006: "12η Νύχτα" του Σαίξπηρ
- 2007: "Η επίσκεψη της γηραιάς κυρίας"

2008: "Ο καλός άνθρωπος του Σετσουάν" του Μπ. Μπρεχτ
2009: "Οδυσσέα γύρισε σπίτι" του Ι. Καμπανέλλη

Ορειβατικός φοιτητικός φυσιολατρικός ιατρικός σύλλογος – ΟΦΙΣ

Ο ΟΦΙΣ είναι μια φοιτητική ομάδα, που δραστηριοποιείται στην Ιατρική Σχολή Αθηνών, από το 2001. Βασικός στόχος της είναι η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των φοιτητών (και όχι μόνο). Από τον ΟΦΙΣ, έχουν κατά καιρούς διοργανωθεί προγράμματα ανακύκλωσης, προβολές ταινιών, σεμινάρια ορειβασίας, χαριστικό παζάρι, εθελοντικές δράσεις και πολλές πεζοπορικές (και ποδηλατικές) εκδρομές, σε μέρη όπως η Πάρνηθα, ο Ταΰγετος, ο Πάρνωνας, το Παναϊωλικό, η Δίρφυ, το φαράγγι των Καλιανών, η λίμνη Τριχωνίδα και η Αίγινα.

– e-mail επικοινωνίας: ofis7901@yahoo.gr (στείλε κενό mail, για τη mailing list).
– Facebook group: Ο.Φ.Ι.Σ.!!!!!!

Φιλαθλητική Κίνηση Φοιτητών Ιατρικής Αθηνών – "Ιωάννης Γεωργιάδης" (ΦιΚΦΙΑ)

Δημιουργήθηκε το 2008 από φοιτητές του τότε 2ου έτους. Διοργάνωση εσωτερικών πρωταθλημάτων, συμμετοχή σε αγώνες δρόμου και Μαραθώνιους σε Ελλάδα και εξωτερικό (Ρώμη, Βιέννη), εκδρομές για πεζοπορία και άλλα σπορ στη φύση (Παρνασσός, Εύηνος, Καλάβρυτα, Υμηττός, Πάρνηθα, Επίδαυρος, Ζήρεια) απογεύματα για jogging κοντά στη Σχολή, χαλαρή διάθεση, κέφι και όρεξη... λί-

γες λέξεις για να περιγράψει κανείς τη δραστηριότητα της ΦΙΚΦΙΑ.

– fikfia.blogspot.com

– fikfia@gmail.com

– *Facebook group*: Φιλαθλητική Κίνηση

Ομάδα ποδοσφαίρου

Η ομάδα ποδοσφαίρου της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών έχει μεγάλη παράδοση στο χώρο του ενδοπανεπιστημιακού πρωταθλήματος ποδοσφαίρου που διεξάγεται κάθε χρόνο στο γήπεδο της Πανεπιστημιούπολης, τερματίζοντας παραδοσιακά μέσα στις τέσσερις πρώτες. Η ομάδα αποτελείται αποκλειστικά από φοιτητές Ιατρικής όλων των ετών, από το 1ο έτος μέχρι και ένα εξάμηνο μετά την ορκωμοσία. Το πρωτάθλημα ξεκινά κάθε χρόνο αρχές Νοεμβρίου. Για πληροφορίες μπορείτε να απευθυνθείτε στο Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο, όπου θα σας ενημερώσουν για το συμμετοχή σας που είναι κάθε χρόνο υπεύθυνος ομάδας.

Κινηματογραφική ομάδα του συλλόγου φοιτητών

Η κινηματογραφική ομάδα δημιουργήθηκε το 1995 από μια παρέα φοιτητών, για τους οποίους η σχολή ήταν κάτι παραπάνω από χώρος εργαστηρίων και μαθημάτων. Από τότε μέχρι και σήμερα προβάλλονται ταινίες στο αμφιθέατρο της Παθολογικής Ανατομικής μια φορά την εβδομάδα (συνήθως την Παρασκευή). Η ομάδα συνεχίζει να αποτελεί μια ανοιχτή παρέα κινηματογράφωτων φοιτητών κι επιλέγει ταινίες από το χώρο του ανεξάρτητου κινηματογράφου. Η διαδικασία επιλογής ταινιών λαμβάνει χώρα στο γραφείο μας που βρίσκεται στην είσοδο του Παπουλάκειου αναγνωστηρίου της Ιατρικής Σχολής.

Στοιχεία επικοινωνίας:

e-mail: cinekofi@gmail.com

site: cinekofi.blogspot.gr

facebook: Κ.Ο.Φ.Ι (Κινηματογραφική Ομάδα Φοιτητών Ιατρικής)

τηλέφωνο: 6971887181, 6972286848

Μερικές άλλες δραστηριότητες των φοιτητών Ιατρικής με κοινωνικό χαρακτήρα

Οι φοιτητές ιατρικής οργανώνουν πλήθος δραστηριοτήτων κοινωνικού περιεχομένου άλλοτε με εντελώς δική τους πρωτοβουλία και άλλοτε στα πλαίσια μαθημάτων επιλογής. Ερεθίσματα και αφορμές αντλούνται από την άγνωστη κοινωνική πλευρά της ιατρικής –πλευρά που όμως σε ελάχιστα μαθήματα διδάσκεται– και αφορά τον πληθυσμό στο σύνολό του μαζί με τις συχνά παραμελημένες ομάδες των ηλικιωμένων και των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Οι δραστηριότητες των φοιτητών καλύπτουν ευρύ φάσμα και στοχεύουν άλλοτε στην εξαγωγή συμπερασμάτων για την επίλυση συγκεκριμένων προβλημάτων, άλλοτε στην ενημέρωση του πληθυσμού αλλά και τον συμφοιτητών και άλλοτε στοχεύουν κατευθείαν στα συγκεκριμέ-

να πρόσωπα από τις παραμελημένες ομάδες του πληθυσμού.

Πέρα από την επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων, η όλη διαδικασία αποτελεί για τους φοιτητές έναν εντελώς διαφορετικό τρόπο εκπαίδευσης και διευρύνει τα όρια της σκέψης και των δεξιοτήτων τους. Η συμμετοχή σε τέτοιες δραστηριότητες είναι κάτι παραπάνω από ενεργητική, είναι δημιουργική.

Ενδεικτικά, μερικές από τις δραστηριότητες είναι:

- Διοργάνωση μουσικών εκδηλώσεων στο Γηροκομείο Αθηνών
- Οργάνωση εκδρομών για άτομα με κινητικά προβλήματα
- Καταγραφή αναγκών των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε ότι αφορά τα μηχανικά τους βοηθήματα και τις οικιακές συσκευές
- Κατάρτιση προγράμματος πρόληψης ατυχημάτων στα σχολεία και καθοδήγηση των καθη-

γητών στην υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών από τους μαθητές. Παρουσίαση των εργασιών των μαθητών σε σχετικές ημερίδες

- Έλεγχος ασφάλειας παιδικών χαρών της Αθήνας
- Διοργάνωση ημερίδας με θέμα τις άγνωστες ειδικότητες της Ιατρικής
- Διοργάνωση εκδήλωσης με προβολή ταινίας για το ΠΙΚΠΑ Λέρου
- Διοργάνωση υπαίθριας αγοράς βιβλίων στο χώρο της Ιατρικής Σχολής
- Ενημέρωση του πληθυσμού για την παγκόσμια ημέρα των ατόμων με ειδικές ανάγκες
- Διοργάνωση σειράς ομιλιών στην Ιατρική Σχολή με θέμα τις εναλλακτικές θεραπείες
- Διοργάνωση στρογγυλής τράπεζας στην Ιατρική σχολή με θέμα βιολογικά μεταλλαγμένα τρόφιμα
- Συμμετοχή σε φοιτ. ΕΕΦΙΕ

3.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Η Βιβλιοθήκη Επιστημών Υγείας εγκαινιάστηκε τον Δεκέμβριο του 1996 και στεγάζεται σε ένα μοντέρνο κτήριο που βρίσκεται στην οδό Μ. Ασίας και Δήλου 1, ακριβώς απέναντι από την Ιατρική Σχολή.

Η Βιβλιοθήκη Επιστημών Υγείας αποτελεί ένα σύγχρονο κέντρο βιοϊατρικής πληροφόρησης και η αποστολή της είναι η δημιουργία και η στήριξη των κατάλληλων πληροφοριακών εργαλείων για την παραγωγή και διάδοση της γνώσης. Το άριστα εκπαιδευμένο προσωπικό και ο σύγχρονος εξοπλισμός της Βιβλιοθήκης συντελούν στην κάλυψη όλων των εκπαιδευτικών και ερευνητικών αναγκών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και της ευρύτερης κοινωνίας. Το διευρυμένο ωράριο λειτουργίας επιτρέπει την χρήση των συλλογών και των χώρων της Βιβλιοθήκης καθ' όλη την διάρκεια της ημέρας, εκτός Σαββάτου και Κυριακής:

Χειμερινό Ωράριο: Δευτέρα-Πέμπτη 8.00-19.00

Παρασκευή 8.00-15.00

Εαρινό Ωράριο: 8.00-15.00

Η Βιβλιοθήκη Επιστημών Υγείας διαθέτει

- Δίκτυο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών για πρόσβαση σε έγκυρες πηγές πληροφόρησης
- Σταθμό εργασίας για άτομα με κινητικά προβλήματα
- Online επιστημονικά περιοδικά
- Online ξενόγλωσσα βιοϊατρικά βιβλία
- Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών

- Ίδρυματικό αποθετήριο "Πέργαμος" για πρόσβαση στην πνευματική παραγωγή της Σχολής Επιστημών Υγείας
- Σύστημα ηλεκτρονικών παραγγελιών άρθρων και κεφαλαίων βιβλίων από τις Βιβλιοθήκες της Ελλάδας και του Εξωτερικού
- Αυτοματοποιημένο σύστημα αναζήτησης τεκμηρίων (βιβλία, περιοδικά, CD-Roms) των συλλογών της Βιβλιοθήκης
- Ηλεκτρονικά επιστημονικά βιβλία και περιοδικά
- Σημαντική συλλογή εντύπων ελληνικών και ξενόγλωσσων συγγραμμάτων
- Διδακτικά συγγράμματα «Εύδοξος» για δανεισμό στους εισαχθέντες από κατατακτήριες και στους v+2
- Σημαντική συλλογή σπάνιου και παλαιού υλικού της ιστορικής «Παπουλάκειου Βιβλιοθήκης» για την αναδρομική έρευνα στις Επιστήμες Υγείας
- Ασύρματο δίκτυο Internet (Wi-Fi)
- Τμήμα φωτοτυπικών μηχανημάτων
- Αμφιθέατρο διαλέξεων και σεμιναρίων
- Ειδικά ντουλάπια φύλαξης προσωπικών αντικειμένων
- Αυτόματους πωλητές σνακ και ροφημάτων

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την ιστοσελίδα μας για να γνωρίσετε όλες τις υπηρεσίες που σας παρέχουμε healthsci.lib.uoa.gr

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Μ. Ασίας & Δήλου 1, Γουδής

Τηλ.: 210-7461400, 210-7461401

*Αναγνωστήρια Βιβλιοθήκης
Επιστημών Υγείας.*

Σταθμός εργασίας για άτομα με κινητικά προβλήματα.

Δωμάτια ομαδικής μελέτης.

4.

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2018-2019

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Περίοδος διδασκαλίας: Από Δευτέρα 24 Σεπτεμβρίου 2018
έως και Παρασκευή 11 Ιανουαρίου 2019

Περίοδος εξετάσεων: Από Παρασκευή 18 Ιανουαρίου 2019
έως και Παρασκευή 8 Φεβρουαρίου 2019

Επίσημες αργίες:

- Εθνική εορτή: Κυριακή 28 Οκτωβρίου 2018
- Πολυτεχνείο: Σάββατο 17 Νοεμβρίου 2018
- Διακοπές Χριστουγέννων: Από Δευτέρα 24 Δεκεμβρίου 2018
έως και Δευτέρα 7 Ιανουαρίου 2019
- Τριών Ιεραρχών: Τετάρτη 30 Ιανουαρίου 2019

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Περίοδος διδασκαλίας: Από Δευτέρα 11 Φεβρουαρίου 2019
έως και Παρασκευή 31 Μαΐου 2019

Περίοδος εξετάσεων: Από Δευτέρα 10 Ιουνίου 2019
έως και Παρασκευή 28 Ιουνίου 2019

Επίσημες αργίες:

- Καθαρά Δευτέρα: Δευτέρα 11 Μαρτίου 2019
- Εθνική εορτή: Δευτέρα 25 Μαρτίου 2019
- Διακοπές Πάσχα: από Μ. Δευτέρα 22 Απριλίου 2019
έως και Παρασκευή 3 Μαΐου 2019
- Πρωτομαγιά: Τετάρτη 1 Μαΐου 2019
- Αγίου Πνεύματος: Δευτέρα 17 Ιουνίου 2019
- Διακοπή μαθημάτων: Την ημέρα των φοιτητικών εκλογών και την επόμενη
- Επίσημη αργία: Πέμπτη 21 Φεβρουαρίου 2019 ημέρα κατάληψης (1973) του
κτηρίου της Νομικής Σχολής από εξεγερμένους φοιτητές
κατά της δικτατορίας

Εξεταστική περίοδος Σεπτεμβρίου: Από Δευτέρα 2 Σεπτεμβρίου 2019
έως και Παρασκευή 20 Σεπτεμβρίου 2019

5.

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2018-2019

5.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ (48)

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΕΣ ΣΤΟ Α΄ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2017-18

ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ

Εξάμηνο	Μάθημα	"Διαλέξεις ανά εβδομάδα (Α)"	"Ασκήσεις ανά εβδομάδα (Β)"	"Σύνολο ανά εβδομάδα (Γ)"	"Τελικό σύνολο (Γ x 13 εβδομάδες εξαμήνου)"	Πιστωτικές Μονάδες
1ο	Βιολογία Ι	4	1	5	65	7
	Επιστημολογία, Ιστορία & Ηθική της Ιατρικής	2	2	4	52	3
	Ιατρική Χημεία	4	1.5	5.5	71.5	6
	Ιατρική Φυσική	4	1.5	5.5	71.5	6
	Ιατρική Στατιστική	4	1	5	65	6
	<i>Υποχρεωτικό κατ'επιλογήν μάθημα</i>				26	2
	<i>Σύνολο πιστωτικών μονάδων 1ου Εξαμήνου</i>					30
2ο	Βιολογία ΙΙ - Γενετική	6	1	7	91	9
	Νευροανατομία και Νευροφυσιολογία	4	4	8	104	9
	Βιολογική Χημεία Ι	4	2	6	78	5
	Ιστολογία Εμβρυολογία Ι	3	2.5	5.5	71.5	5
	<i>Υποχρεωτικό κατ'επιλογήν μάθημα</i>				26	2
	<i>Σύνολο πιστωτικών μονάδων 2ου Εξαμήνου</i>					30
3ο	Περιγραφική Ανατομική ΙΙ	2	3	5	65	6
	Φυσιολογία 3ου εξαμήνου	4	3	7	91	10
	Βιολογική Χημεία ΙΙ	3	-	3	39	5
	Ιστολογία Εμβρυολογία ΙΙ	3	2,5	5,5	71,5	7
	<i>Υποχρεωτικό κατ'επιλογήν μάθημα</i>				26	2
	<i>Σύνολο πιστωτικών μονάδων 3ου Εξαμήνου</i>					30

ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ

Εξάμηνο	Μάθημα					Πιστωτικές Μονάδες
4ο	Περιγραφική Ανατομική I	5	–	5	65	6
	Φυσιολογία 4 ^{ου} εξαμήνου	4	3	7	91	10
	Παθολογική Ανατομική I	3	1	4	52	6
	Γενική Μικροβιολογία Ανοσολογία	3	1	4	52	6
	Παθογενετικοί Μηχανισμοί (μόνο διδασκόμενο)	2	–	2	26	–
	Υποχρεωτικό κατ'επιλογήν μάθημα				26	2
	Σύνολο πιστωτικών μονάδων 4^{ου} Εξαμήνου					30
5ο	Παθολογική Ανατομική II					8
	Παθολογική Φυσιολογία					7
	Φαρμακολογία I					5
	Ιατρική Μικροβιολογία					5
	Ιατρική Ψυχολογία					3
	Υποχρεωτικό κατ'επιλογήν μάθημα					2
	Σύνολο πιστωτικών μονάδων 5ου Εξαμήνου					30
6ο	Σημειολογία - Νοσολογία					10
	Χειρουργική Παθολογία I					6
	Κλινική Φαρμακολογία					4
	Ακτινολογία I					4
	Προληπτική Ιατρική - Δημόσια Υγεία					4
	Υποχρεωτικό κατ'επιλογήν μάθημα					2
	Σύνολο πιστωτικών μονάδων 6ου Εξαμήνου					30

ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ

Εξάμηνο	Μάθημα	Πιστωτικές Μονάδες
7ο	Παθολογία	10
	Χειρουργική Παθολογία II	8
	Γενική Επιδημιολογία & Μεθοδολογία Έρευνας	4
	Ακτινολογία II	6
	<i>Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα</i>	2
	<i>Σύνολο πιστωτικών μονάδων 7ου Εξαμήνου</i>	30
8ο	Πνευμονολογία	8
	Καρδιολογία	8
	Νευρολογία	8
	Ουρολογία	4
	<i>Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα</i>	2
	<i>Σύνολο πιστωτικών μονάδων 8ου Εξαμήνου</i>	30
9ο	Οφθαλμολογία	4
	ΩΡΛ	4
	Ορθοπαιδική - Τραυματιολογία	4
	Επείγουσα Ιατρική - Εντατική Θεραπεία & Αναισθησιολογία	7
	Δερματολογία	4
	Θεραπευτική	5
	<i>Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα</i>	2
	<i>Σύνολο πιστωτικών μονάδων 9ου Εξαμήνου</i>	30

ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ

Εξάμηνο	Μάθημα	Πιστωτικές Μονάδες
10ο	Παθολογία	18
11ο	Παιδιατρική	18
12ο	Χειρουργική	12
	Μαιευτική - Γυναικολογία	12
	Ψυχιατρική	12
	Ιατροδικαστική - Τοξικολογία	3
	Αιματολογία, ή Αναισθησιολογία, ή Γαστρεντερολογία, ή Γενική Ιατρική, ή Ενδοκρινολογία, ή Εντατική Θεραπεία, ή Θωρακο-Καρδιο-Αγγειο-Χειρουργική, ή Κλινική Γενετική, ή Νευροχειρουργική, ή Νεφρολογία, ή Ογκολογία, ή Παιδοψυχιατρική, ή Ρευματολογία	9
10ο	<i>Υποχρεωτικό κατ'επιλογήν μάθημα</i>	2
11ο	<i>Υποχρεωτικό κατ'επιλογήν μάθημα</i>	2
12ο	<i>Υποχρεωτικό κατ'επιλογήν μάθημα</i>	2
	<i>Σύνολο πιστωτικών μονάδων 10ου-11ου-12ου Εξαμήνου</i>	90

5.2 ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

1^{ου} έως 4^{ου} εξαμήνου

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΕΣ ΣΤΟ Α΄ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2017-18

1ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΘΕΩΡΙΑ

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08:00-09:00	ΙΑΤΡΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ	ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι	ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ	ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι	ΙΑΤΡΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ
09:00-10:00	ΙΑΤΡΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ	ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι	ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ	ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι	ΙΑΤΡΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ
10:00-11:00	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ
11:00-12:00	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ		ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ		
12:00-13:00					
13:00-14:00	ΕΠΙΣΤΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ				

*Τα μαθήματα διεξάγονται στο αμφιθέατρο φυσιολογίας «Γ. Κοτζιάς»

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08:00-09:00					
09:00-10:00					
10:00-11:00					
11:00-12:00		ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ		ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ
12:00-13:00		ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι	ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ	ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ
13:00-14:00		ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι ΕΩΣ 13.30	ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ	ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι ΕΩΣ 13.30	ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι ΕΩΣ 13.30

*Οι φοιτητές ασκούνται κυκλικά σε ομάδες.

2ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΘΕΩΡΙΑ

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08:00-09:00	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ-ΓΕΝΕΤΙΚΗ	ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ Ι	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ - ΓΕΝΕΤΙΚΗ	ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ Ι	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ - ΓΕΝΕΤΙΚΗ
09:00-10:00	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ - ΓΕΝΕΤΙΚΗ	ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ Ι	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ - ΓΕΝΕΤΙΚΗ	ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ Ι	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ - ΓΕΝΕΤΙΚΗ
10:00-11:00	ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι
11:00-12:00		ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ		ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	
12:00-13:00					
13:00-14:00					

*Τα μαθήματα διεξάγονται στο αμφιθέατρο φυσιολογίας «Γ. Κοτζιάς»

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08:00-09:00					
09:00-10:00					
10:00-11:00					
11:00-12:00	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι		ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ-ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ		
12:00-13:00	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι		ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ-ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ-ΓΕΝΕΤΙΚΗ-ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	
13:00-14:00	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι		ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ-ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ-ΓΕΝΕΤΙΚΗ-ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	
14:00-15:00	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι	ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ - ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΕΩΣ 14.30	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ-ΓΕΝΕΤΙΚΗ-ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	
15:00-16:00	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι	ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ-ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΕΩΣ 15.30	
16:00-17:00	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι		
17:00-18:00			ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι		

*Οι φοιτητές ασκούνται κυκλικά σε ομάδες.

3ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΘΕΩΡΙΑ

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08:00-09:00					ΠΡΟΕΡΓΑΣΤΗ- ΡΙΑΚΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗΣ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗΣ II
09:00-10:00					ΠΡΟΕΡΓΑΣΤΗ- ΡΙΑΚΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗΣ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗΣ II
10:00-11:00					
11:00-12:00	ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ II	ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II		ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II
12:00-13:00	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ*	ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ II	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ*	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ*	ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ II
13:00-14:00			ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ*		

*τα μαθήματα Φυσιολογίας 3^{ου} εξαμήνου διεξάγονται στο αμφιθέατρο ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ "Γ. ΚΟΤΖΙΑΣ"

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08:00-09:00	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	
09:00-10:00	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	
10:00-11:00	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	

*οι φοιτητές ασκούνται κυκλικά σε ομάδες

4ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΘΕΩΡΙΑ

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08:00-09:00					
09:00-10:00					ΓΕΝΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ & ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ
10:00-11:00	ΓΕΝΙΚΗ ΜΙΚΡΟ-ΒΙΟΛΟΓΙΑ & ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ		ΓΕΝΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟ-ΛΟΓΙΑ & ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ		
11:00-12:00	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι		ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ*		
12:00-13:00	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ*	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ*	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ*	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι
13:00-14:00	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι
14:00-15:00				ΠΑΘΟΓΕΝΕΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ**	
15:00-16:00				ΠΑΘΟΓΕΝΕΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ**	

*τα μαθήματα Φυσιολογίας 4ου εξαμήνου διεξάγονται στο αμφιθέατρο ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ "Γ. ΚΟΤΖΙΑΣ"

**τα μαθήματα Παθογενετικοί Μηχανισμοί (μόνο διδασκόμενο) διεξάγονται στο ΝΑΒΟ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08:00-09:00		ΓΕΝΙΚΗ ΜΙΚΡΟ-ΒΙΟΛΟΓΙΑ & ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ		ΓΕΝΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ & ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ	
09:00-10:00		ΓΕΝΙΚΗ ΜΙΚΡΟ-ΒΙΟΛΟΓΙΑ & ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ		ΓΕΝΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ & ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ	
10:00-11:00		ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ		ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ	ΓΕΝΙΚΗ ΜΙΚΡΟ-ΒΙΟΛΟΓΙΑ & ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ
11:00-12:00		ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ		ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ	ΓΕΝΙΚΗ ΜΙΚΡΟ-ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ & ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ
12:00-13:00					
13:00-14:00					
14:00-15:00	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι		ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ
15:00-16:00	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι		ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4 ^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ

5.3 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ (49)

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΑΝ ΤΟ Α΄ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΩΣ ΚΑΙ
ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2016-17

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (1ο-8ο ΕΞΑΜΗΝΟ)

ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ*

Εξάμηνο	Μάθημα	"Διαλέξεις ανά εβδομάδα (Α)"	"Ασκήσεις ανά εβδομάδα (Β)"	"Σύνολο ανά εβδομάδα (Γ)"	"Τελικό σύνολο (Γ x 13 εβδομάδες εξαμήνου)"	Πιστωτικές Μονάδες
1ο	Ιατρική Φυσική I					6
	Γενική Ιατρική Χημεία I					6
	Ιατρική Στατιστική					6
	Βιολογία I					7
	Ψυχολογία					3
	<i>Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα</i>					2
	<i>Σύνολο 1ου εξαμήνου Πιστωτικών Μονάδων</i>					30
2ο	Ιατρική Φυσική II					10
	Γενική Ιατρική Χημεία II					9
	Βιολογία II					9
	<i>Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα</i>					2
	<i>Σύνολο 2ου εξαμήνου Πιστωτικών Μονάδων</i>					30
3ο	Περιγραφική Ανατομική II					7
	Φυσιολογία (Χειμερινού εξαμήνου)					12
	Βιολογική Χημεία I					4
	Ιστολογία-Εμβρυολογία I					5
	<i>Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα</i>					2
	<i>Σύνολο 3ου εξαμήνου Πιστωτικών Μονάδων</i>					30

*Τα μαθήματα 1^{ου} έως και 4^{ου} εξαμήνου διεξάγονται σύμφωνα με το νέο πρόγραμμα σπουδών που ισχύει από το ακαδημαϊκό έτος 2017-18.

Εξάμηνο	Μάθημα	"Διαλέξεις ανά εβδομάδα (Α)"	"Ασκήσεις ανά εβδομάδα (Β)"	"Σύνολο ανά εβδομάδα (Γ)"	"Τελικό σύνολο (Γ x 13 εβδομάδες εξαμήνου)"	Πιστωτικές Μονάδες
4ο	Περιγραφική Ανατομική Ι					5
	Φυσιολογία (εαρινού εξαμήνου)					12
	Βιολογική Χημεία ΙΙ					4
	Ιστολογία-Εμβρυολογία ΙΙ					7
	<i>Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα</i>					2
	<i>Σύνολο 4ου εξαμήνου Πιστωτικών Μονάδων</i>					30
5ο	Παθολογική Ανατομική Ι (1)	3	1	4	52	6
	Παθολογική Φυσιολογία Ι	3	1	4	52	5
	Γενική Μικροβιολογία Ανοσολογία	3	1	4	52	5
	Φαρμακολογία Ι (2)	3	1	4	52	5
	Γενική Επιδημιολογία και Μεθοδολογία Έρευνας	3	1	4	52	5
	Αρχές Φιλοσοφίας και Ιστορία της Ιατρικής	2	2	4	52	2
	<i>Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα</i>				26	2
	<i>Σύνολο 5ου εξαμήνου Πιστωτικών Μονάδων</i>					30
6ο	Παθολογική Ανατομική ΙΙ (1)	3	3	6	78	9
	Παθολογική Φυσιολογία ΙΙ	3	1	4	52	6
	Ιατρική Μικροβιολογία	3	1	4	52	7
	Φαρμακολογία ΙΙ (2)	3	1	4	52	6
	<i>Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα</i>				26	2
	<i>Σύνολο 6ου εξαμήνου Πιστωτικών Μονάδων</i>					30

Εξάμηνο	Μάθημα	"Διαλέξεις ανά εβδομάδα (Α)"	"Ασκήσεις ανά εβδομάδα (Β)"	"Σύνολο ανά εβδομάδα (Γ)"	"Τελικό σύνολο (Γ x 13 εβδομάδες εξαμήνου)"	Πιστωτικές Μονάδες
7ο	Σημειολογία-Νοσολογία	6	6	12	156	13
	Χειρουργική Παθολογία Ι	3	3	6	78	8
	Ακτινολογία (3)*	4	2	6	78	7
	Εισαγωγή στην ψυχοπαθολογία (είναι μόνο διδασκόμενο)	3	–	3	39	–
	Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα				26	2
	Σύνολο 7ου εξαμήνου Πιστωτικών Μονάδων					30
8ο	Παθολογία	4	4	8	104	11
	Χειρουργική Παθολογία ΙΙ	6	3	9	117	10
	Προληπτική Ιατρική και Δημόσια Υγεία	4	1	5	65	5
	Ιατρική της Εργασίας	2	–	2	26	2
	Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα				26	2
	Σύνολο 8ου εξαμήνου Πιστωτικών Μονάδων					30

(1) Η άσκηση των φοιτητών κατά το 5ο και 6ο εξάμηνο γίνεται σε τρεις ομάδες, κάθε μια από τις οποίες ασκείται σε 7 δίωρες εργ/κες ασκήσεις κατά το 5ο εξάμηνο (χειμερινό) και κατά το 6ο εξάμηνο (εαρινό) σε 8 δίωρες εργ/κες ασκήσεις

(2) Οι φοιτητές ασκούνται 6x2 ώρες σε μικρές ομάδες από όλα τα μέλη ΔΕΠ

(3) Το μάθημα της Ακτινολογίας θα διδαχθεί ως εξής: από Α έως ΜΑΝΕ.... στο Α εργαστήριο Ακτινολογίας του Αρεταίειου Νοσοκομείου και από ΜΑΝΙ .... έως Χ.... στο Β Εργαστήριο Ακτινολογίας του Νοσοκομείου "Αττικόν".

* Οι μισοί φοιτητές ασκούνται στο χειμερινό εξάμηνο και οι άλλοι μισοί στο εαρινό εξάμηνο

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (9ο-10ο ΕΞΑΜΗΝΑ)

Μάθημα	Ώρες διδασκαλίας εβδομαδιαίως			Σύνολο διδασκαλίας εβδομάδων/ωρών		Πιστωτικές Μονάδες
	"Διαλέξεις ανά εβδομάδα (Α)"	"Ασκήσεις ανά εβδομάδα (Β)"	"Σύνολο ανά εβδομάδα (Γ)"	Εβδομάδες (Δ)	"Τελικό σύνολο (Γ x 13 εβδομάδες εξαμήνου)"	
1. Νευρολογία	6	19	25	4	100	10
2. Καρδιολογία*	3	11	14	4	56	8
3. Πνευμονολογία	12,5	14,5	27	2	54	6
4. Δερματολογία	5	7,5	12,5	4	50	4
5. Ουρολογία	6	6	12	4	48	4
6. Οφθαλμολογία	4	10	14	4	56	4
7. ΩΡΛ	5	7,5	12,5	4	50	4
8. Ορθοπαιδική Τραυματ.	7	6	13	4	52	4
9. Θεραπευτική	6	6	12	4	48	7
10. Παθολογία - Εντατική Θεραπεία	5	30	35	2	70	5
11. Μαιευτική και Γυναικολογία**	13	4	-		52	-
<i>Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα</i>						2
<i>Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα</i>						2
Σύνολο 9ου-10ου εξαμήνου Πιστωτικών Μονάδων						60

* Στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα της Β' Καρδιολογικής Κλινικής περιλαμβάνονται τέσσερα ωριαία προαιρετικά μαθήματα: Καρδιακή Λειτουργία, Ασκήσεις Ηλεκτροκαρδιογραφήματος, Αρρυθμίες και Φυσιολογίας της Καρδιάς

** Είναι μόνο διδασκόμενο

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (11ο-12ο ΕΞΑΜΗΝΑ)

Μάθημα	Ώρες διδασκαλίας εβδομαδιαίως			Σύνολο διδασκαλίας εβδομάδων/ωρών		Πιστωτικές Μονάδες
	"Διαλέξεις ανά εβδομάδα (Α)"	"Ασκήσεις ανά εβδομάδα (Β)"	"Σύνολο ανά εβδομάδα (Γ)"	Εβδομάδες (Δ)	Τελικό σύνολο (Γ x Δ)	
1. Παθολογία	5	35	40	12	480	12
2. Παιδιατρική	10	30	40	10	400	14
3. Χειρουργική	6	34	40	7	280	9
4. Μαιευτική και Γυναικολογία	13	28	41	7	287	9
5. Ψυχιατρική	10	25	35	4	140	9
6. Ιατροδικαστική Τοξικολογία	4	30	34	2	68	3
<i>Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα</i>						<i>2</i>
<i>Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα</i>						<i>2</i>
<i>Σύνολο 11ου-12ου εξαμήνου Πιστωτικών Μονάδων</i>						<i>60</i>

5.4 ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ (5^ο ΕΩΣ 12^ο ΕΞΑΜΗΝΟ)

**ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΑΝ ΤΟ Α΄ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2016-17**

5ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΘΕΩΡΙΑ

	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
8-9	Παθολογική Φυσιολογία Ι		Αρχές Φιλοσοφίας και Ιστορίας της Ιατρικής		Αρχές Φιλοσοφίας και Ιστορίας της Ιατρικής
9-10	Παθολογική Ανατομική Ι		Παθολογική Ανατομική Ι		Παθολογική Ανατομική Ι
10-11	Φαρμακολογία Ι		Φαρμακολογία Ι		Φαρμακολογία Ι
11-12	Γενική Μικροβιολογία και Ανοσολογία		Παθολογική Φυσιολογία Ι		Παθολογική Φυσιολογία Ι
12-1	Γενική Επιδημιολογία και Μεθοδολογία Έρευνας		Γενική Μικροβιολογία και Ανοσολογία		Γενική Μικροβιολογία και Ανοσολογία
1-2	Γενική Επιδημιολογία και Μεθοδολογία Έρευνας		Γενική Επιδημιολογία και Μεθοδολογία Έρευνας		Γενική Επιδημιολογία και Μεθοδολογία Έρευνας
2-3	Αρχές Φιλοσοφίας και Ιστορίας της Ιατρικής		Αρχές Φιλοσοφίας και Ιστορίας της Ιατρικής		Γενική Επιδημιολογία και Μεθοδολογία Έρευνας

ΑΣΚΗΣΕΙΣ*

	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
8-9		– Φαρμακολογία Ι – Παθολ. Ανατομική Ι – Παθολογική Φυσιολογία Ι – Γεν. Μικροβιολογία και Ανοσολογία		– Φαρμακολογία Ι – Παθολ. Ανατομική Ι – Παθολογική Φυσιολογία Ι – Γεν. Μικροβιολογία και Ανοσολογία	
9-10		– Φαρμακολογία Ι – Παθολ. Ανατομική Ι – Παθολογική Φυσιολογία Ι – Γεν. Μικροβιολογία και Ανοσολογία		– Φαρμακολογία Ι – Παθολ. Ανατομική Ι – Παθολογική Φυσιολογία Ι – Γεν. Μικροβιολογία και Ανοσολογία	

*Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας 1^{ου} έως και 4^{ου} εξαμήνου αναφέρεται στο νέο πρόγραμμα σπουδών που ισχύει από το ακαδημαϊκό έτος 2017-18.

*Οι φοιτητές ασκούνται κυκλικά σε ομάδες

ΑΣΚΗΣΕΙΣ* (συνέχεια)

ΔΕΥΤΕΡΑ		ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
10-11		– Φαρμακολογία Ι – Παθολογική Φυσιολογία Ι – Γεν. Μικροβιολογία και Ανοσολογία		– Φαρμακολογία Ι – Παθολογική Φυσιολογία Ι – Γεν. Μικροβιολογία και Ανοσολογία	
11-12		– Φαρμακολογία Ι – Παθολογική Φυσιολογία Ι – Γεν. Μικροβιολογία και Ανοσολογία		– Φαρμακολογία Ι – Παθολογική Φυσιολογία Ι – Γεν. Μικροβιολογία και Ανοσολογία	
12-1	Γενική Επιδημιολογία και Μεθοδολογία Έρευνας	– Φαρμακολογία Ι – Παθολογική Φυσιολογία Ι – Γεν. Μικροβιολογία και Ανοσολογία		– Φαρμακολογία Ι – Παθολογική Φυσιολογία Ι – Γεν. Μικροβιολογία και Ανοσολογία	
1-2	Γενική Επιδημιολογία και Μεθοδολογία Έρευνας	– Φαρμακολογία Ι – Παθολογική Φυσιολογία Ι – Γεν. Μικροβιολογία και Ανοσολογία		– Φαρμακολογία Ι – Παθολογική Φυσιολογία Ι – Γεν. Μικροβιολογία και Ανοσολογία	– Γενική Επιδημιολογία και Μεθοδολογία Έρευνας
2-3		– Φαρμακολογία Ι – Παθολογική Φυσιολογία Ι – Γεν. Μικροβιολογία και Ανοσολογία		– Φαρμακολογία Ι – Παθολογική Φυσιολογία Ι – Γεν. Μικροβιολογία και Ανοσολογία	– Γενική Επιδημιολογία και Μεθοδολογία Έρευνας

*Οι φοιτητές ασκούνται κυκλικά σε ομάδες

6ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΘΕΩΡΙΑ

	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
8-9					
9-10	Παθολογική Ανατομική II		Παθολογική Ανατομική II		Παθολογική Ανατομική II
10-11	Φαρμακολογία II		Φαρμακολογία II		Φαρμακολογία II
11-12	Παθολογική Φυσιολογία II		Παθολογική Φυσιολογία II		Παθολογική Φυσιολογία II
12-1	Ιατρική Μικροβιολογία		Ιατρική Μικροβιολογία		Ιατρική Μικροβιολογία

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
8-9		– Φαρμακολογία II – Παθολ. Ανατομική II – Παθολογική Φυσιολογία II – Ιατρική Μικροβιολογία		– Φαρμακολογία II – Παθολ. Ανατομική II – Παθολογική Φυσιολογία II – Ιατρική Μικροβιολογία	
9-10		– Φαρμακολογία II – Παθολ. Ανατομική II – Παθολογική Φυσιολογία II – Ιατρική Μικροβιολογία		– Φαρμακολογία II – Παθολ. Ανατομική II – Παθολογική Φυσιολογία II – Ιατρική Μικροβιολογία	
10-11		– Φαρμακολογία II – Παθολογική Φυσιολογία II – Ιατρική Μικροβιολογία		– Φαρμακολογία II – Παθολογική Φυσιολογία II – Ιατρική Μικροβιολογία	

ΑΣΚΗΣΕΙΣ* (συνέχεια)

ΔΕΥΤΕΡΑ		ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
11-12		– Φαρμακολογία II – Παθολογική Φυσιολογία II – Ιατρική Μικροβιολογία		– Φαρμακολογία II – Παθολογική Φυσιολογία II – Ιατρική Μικροβιολογία	
12-1		– Φαρμακολογία II – Παθολογική Φυσιολογία II – Ιατρική Μικροβιολογία		– Φαρμακολογία II – Παθολογική Φυσιολογία II – Ιατρική Μικροβιολογία	
1-2	Παθολογική Ανατομική II (κλινικό φροντιστήριο)	– Φαρμακολογία II – Παθολογική Φυσιολογία II – Ιατρική Μικροβιολογία	– Παθολογική Ανατομική II (κλινικό φροντιστήριο)	– Φαρμακολογία II – Παθολογική Φυσιολογία II – Ιατρική Μικροβιολογία	– Παθολογική Ανατομική II (κλινικό φροντιστήριο)
2-3		– Φαρμακολογία II – Παθολογική Φυσιολογία II – Ιατρική Μικροβιολογία		– Φαρμακολογία II – Παθολογική Φυσιολογία II – Ιατρική Μικροβιολογία	

*Οι φοιτητές ασκούνται κυκλικά σε ομάδες

7ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚ.
08.00-09.00	ΣΗΜ. ΝΟΣ.	ΧΕΙΡ. ΠΑΘ. Ι	ΣΗΜ. ΝΟΣ	ΧΕΙΡ. ΠΑΘ. Ι	ΣΗΜ. ΝΟΣ.
09.00-10.00	«	«	«	«	«
10.00-11.00	«	«	«	«	«
11.00-12.00	«	«	«	«	«
12.00-13.00		ΑΚΤΙΝΟΛ.* Α-Β εργ.		ΑΚΤΙΝΟΛ. Α-Β εργ.	
13.00-14.00	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ***	ΑΚΤΙΝΟΛ. Α-Β εργ.	ΨΥΧΙΑΤΡ.	ΑΚΤΙΝΟΛ. Α-Β εργ.	ΨΥΧΙΑΤΡ.
14.00-15.00		ΑΚΤΙΝΟΛ. Β εργ.		ΑΚΤΙΝΟΛ. Β εργ	

8ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚ.
08.00-09.00	ΠΑΘΟΛ.	ΧΕΙΡ. ΠΑΘ. ΙΙ	ΠΑΘΟΛ.	ΧΕΙΡ. ΠΑΘ. ΙΙ	ΧΕΙΡ. ΠΑΘΟΛ.Π
09.00-10.00	«	«	«	«	«
10.00-11.00	«	«	«	«	«
11.00-12.00	«	«	«	«	«
12.00-13.00		ΑΚΤΙΝΟΛ. Α-Β εργ.		ΑΚΤΙΝΟΛ. Α-Β εργ.	ΠΡ. ΙΑΤΡ.
13.00-14.00	ΠΡΟΛ. ΙΑΤΡΙΚΗ & ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ**	ΑΚΤΙΝΟΛ. Α-Β εργ.	ΠΡ. ΙΑΤΡ.	ΑΚΤΙΝΟΛ. Α-Β εργ.	ΠΡ. ΙΑΤΡ.
14.00-15.00	ΠΡΟΛ. ΙΑΤΡΙΚΗ & ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ**	ΑΚΤΙΝΟΛ. Β εργ.	ΙΑΤΡ. ΕΡΓ.	ΑΚΤΙΝΟΛ. Β εργ.	ΙΑΤΡ. ΕΡΓ.

Τα μαθήματα και οι ασκήσεις του 7ου και 8ου εξαμήνου γίνονται στους χώρους Νοσοκομείων όπου είναι εγκατεστημένες οι Αρμόδιες Κλινικές.

*Για το 7ο και 8ο εξάμηνο το μάθημα της Ακτινολογίας θα διδαχθεί ως εξής: Από Α-Μ στο Α Εργαστήριο Ακτινολογίας του Αρεταίειου Νοσοκομείου από την Καθηγήτρια κ. Ε-Α. Μουλοπούλου και από το Μ-Ω στο Β Εργαστήριο Ακτινολογίας του Νοσοκομείου "Αττικόν" από τον Αναπλ. Καθηγητή κ. Ν. Κελέκη.

**Τα μαθήματα της Προληπτικής Ιατρικής & Δημόσιας Υγείας και τα Μαθήματα Ιατρικής Εργασίας γίνονται στο ΝΑΒΟ.

***Είναι μόνο διδασκόμενο.

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 9^{ου} ΚΑΙ 10^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2018-2019
1^η ΟΜΑΔΑ Από 01 έως 69 Α/Α Καταλόγου

ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ
08.00	1η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	24/09/18-30/09/18	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 1η ΚΑΙ 2η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ
έως	2η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	01/10/18-07/10/18	3η ΚΑΙ 4η ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
13.00	3η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	08/10/18-14/10/18	ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΤΗΝ 1η ΚΑΙ 2η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ
	4η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/10/18-21/10/18	ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ 3η ΚΑΙ 4η ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ

ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00	5η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	22/10/18-28/10/18	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
έως	6η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	29/10/18-04/11/18	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
13.00	7η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	05/11/18-11/11/18	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	8η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	12/11/18-18/11/18	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
08.00	9η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	19/11/18-25/11/18	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
έως	10η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	26/11/18-02/12/18	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
13.00	11η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	03/12/18-09/12/18	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
	12η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	10/12/18-16/12/18	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
	13η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	17/12/18-21/12/18	ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ				
	14η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	08/01/19-11/01/19					
08.00	15η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	11/02/19-17/02/19	ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ				
έως	16η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	18/02/19-24/02/19	ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΕΠΙ 4 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ				
13.00	17η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	25/02/19-03/03/19	(ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 08.00 - 10.00 ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 10.00 - 13.00)				
	18η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	04/03/19-10/03/19					

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ

ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00	19η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	11/03/19-17/03/19	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
έως	20η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	18/03/19-24/03/19	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
13.00	21η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	25/03/19-31/03/19	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
	22η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	01/04/19-07/04/19	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
08.00	23η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	08/04/19-14/04/19	ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ				
έως	24η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/04/19-21/04/19	(Κάθε φοιτητής εκπαιδεύεται για 4 εβδομάδες συνεχώς)				
13.00	25η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	06/05/19-12/05/19					
	26η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	13/05/19-19/05/19					
	27η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	20/05/19-26/05/19	ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ				
	28η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	27/05/19-31/05/19					

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 9^{ου} ΚΑΙ 10^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2018-2019
2^η ΟΜΑΔΑ Από 70 έως 138 Α/Α Καταλόγου

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ								
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	
08.00 έως	1η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	24/09/18-30/09/18	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	
	2η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	01/10/18-07/10/18	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	
13.00	3η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	08/10/18-14/10/18	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	
	4η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/10/18-21/10/18	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	
08.00 έως	5η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	22/10/18-28/10/18	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	
	6η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	29/10/18-04/11/18	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	
13.00	7η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	05/11/18-11/11/18	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	
	8η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	12/11/18-18/11/18	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	
08.00 έως	9η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	19/11/18-25/11/18	ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ					
	10η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	26/11/18-02/12/18	ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΕΠΙ 4 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ					
13.00	11η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	03/12/18-09/12/18	(ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 08.00 - 10.00 ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 10.00 - 13.00)					
	12η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	10/12/18-16/12/18						
	13η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	17/12/18-21/12/18						
	14η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	08/01/19-11/01/19						
ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ								
ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ								
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	
08.00 έως	15η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	11/02/19-17/02/19	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	
	16η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	18/02/19-24/02/19	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	
13.00	17η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	25/02/19-03/03/19	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	
	18η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	04/03/19-10/03/19	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	
08.00	19η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	11/03/19-17/03/19	ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ					
	20η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	18/03/19-24/03/19	(Κάθε φοιτητής εκπαιδεύεται για 4 εβδομάδες συνεχώς)					
13.00	21η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	25/03/19-31/03/19						
	22η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	01/04/19-07/04/19						
08.00 έως	23η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	08/04/19-14/04/19	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 23η ΚΑΙ 24η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ					
	24η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/04/19-21/04/19	ΤΗΝ 25η ΚΑΙ 26η ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ					
13.00	25η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	06/05/19-12/05/19	ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΤΗΝ 23η ΚΑΙ 24η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ					
	26η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	13/05/19-19/05/19	ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ 25η ΚΑΙ 26η ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ					
	27η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	20/05/19-26/05/19	ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ					
	28η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	27/05/19-31/05/19						

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 9^{ου} ΚΑΙ 10^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2018-2019
3^η ΟΜΑΔΑ Από 139 έως 207 Α/Α Καταλόγου

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ

ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως	1η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	24/09/18-30/09/18	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
	2η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	01/10/18-07/10/18	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
13.00	3η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	08/10/18-14/10/18	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
	4η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/10/18-21/10/18	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
08.00 έως	5η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	22/10/18-28/10/18	ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ				
13.00	6η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	29/10/18-04/11/18	ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΕΠΙ 4 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ				
	7η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	05/11/18-11/11/18	(ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 08.00 – 10.00 ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 10.00 – 13.00)				
	8η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	12/11/18-18/11/18					

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ

ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως	9η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	19/11/18-25/11/18	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
	10η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	26/11/18-02/12/18	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
13.00	11η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	03/12/18-09/12/18	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
	12η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	10/12/18-16/12/18	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
	13η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	17/12/18-21/12/18	ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ				
	14η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	08/01/19-11/01/19					
08.00 έως	15η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	11/02/19-17/02/19	ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ				
13.00	16η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	18/02/19-24/02/19	(Κάθε φοιτητής εκπαιδεύεται για 4 εβδομάδες συνεχώς)				
	17η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	25/02/19-03/03/19					
	18η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	04/03/19-10/03/19					
	19η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	11/03/19-17/03/19	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 19η ΚΑΙ 20η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ				
	20η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	18/03/19-24/03/19	ΤΗΝ 21η ΚΑΙ 22η ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ				
	21η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	25/03/19-31/03/19	ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΤΗΝ 19η ΚΑΙ 20η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ				
	22η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	01/04/19-07/04/19	ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ 21η ΚΑΙ 22η ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ				

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ

ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως	23η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	08/04/19-14/04/19	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	24η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/04/19-21/04/19	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
13.00	25η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	06/05/19-12/05/19	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	26η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	13/05/19-19/05/19	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	27η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	20/05/19-26/05/19	ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ				
	28η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	27/05/19-31/05/19					

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 9^{ου} ΚΑΙ 10^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2018-2019

4^η ΟΜΑΔΑ Από 208 έως 275 Α/Α καταλόγου

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως	1η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	24/09/18-30/09/18	ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ				
	2η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	31/10/18-07/10/18	ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΕΠΙ 4 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ				
13.00	3η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	38/10/18-14/10/18	(ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 08.00 – 10.00 ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 10.00 – 13.00)				
	4η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/10/18-21/10/18					
ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως	5η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	22/10/18-28/10/18	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
	6η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	29/10/18-04/11/18	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
13.00	7η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	35/11/18-11/11/18	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
	8η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	12/11/18-18/11/18	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
08.00 έως	9η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	19/11/18-25/11/18	ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ				
	10η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	26/11/18-02/12/18	(Κάθε φοιτητής εκπαιδεύεται για 4 εβδομάδες συνεχώς)				
13.00	11η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	33/12/18-09/12/18					
	12η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	10/12/18-16/12/18					
	13η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	17/12/18-21/12/18	ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ				
	14η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	38/01/19-11/01/19					
08.00 έως	15η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	11/02/19-17/02/19	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 15η ΚΑΙ 16η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ				
	16η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	18/02/19-24/02/19	ΤΗΝ 17η ΚΑΙ 18η ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ				
13.00	17η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	25/02/19-03/03/19	ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΤΗΝ 15η ΚΑΙ 16η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ				
	18η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	34/03/19-10/03/19	ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ 17η ΚΑΙ 18η ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ				
ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως	19η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	11/03/19-17/03/19	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	20η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	18/03/19-24/03/19	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
13.00	21η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	25/03/19-31/03/19	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	22η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	31/04/19-07/04/19	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	23η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	08/04/19-14/04/19	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
	24η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/04/19-21/04/19	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
	25η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	06/05/19-12/05/19	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
	26η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	13/05/19-19/05/19	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
	27η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	20/05/19-26/05/19	ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ				
	28η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	27/05/19-31/05/19					

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 9^{ου} ΚΑΙ 10^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2018-2019
5^η ΟΜΑΔΑ Από 276 έως 343 Α/Α καταλόγου

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ

ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00	1η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	24/09/18-30/09/18	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
έως	2η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	01/10/18-07/10/18	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
13.00	3η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	08/10/18-14/10/18	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
	4η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/10/18-21/10/18	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
08.00	5η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	22/10/18-28/10/18	ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ				
έως	6η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	29/10/18-04/11/18	(Κάθε φοιτητής εκπαιδεύεται για 4 εβδομάδες συνεχώς)				
13.00	7η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	05/11/18-11/11/18					
	8η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	12/11/18-18/11/18					
08.00	9η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	19/11/18-25/11/18	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 9η ΚΑΙ 10η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ				
έως	10η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	26/11/18-02/12/18	ΤΗΝ 11η ΚΑΙ 12η ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ				
13.00	11η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	03/12/18-09/12/18	ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΤΗΝ 9η ΚΑΙ 10η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ				
	12η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	10/12/18-16/12/18	ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ 11η ΚΑΙ 12η ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ				
	13η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	17/12/18-21/12/18	ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ				
	14η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	08/01/19-11/01/19					

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ

ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00	15η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	11/02/19-17/02/19	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
έως	16η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	18/02/19-24/02/19	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
13.00	17η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	25/02/19-03/03/19	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	18η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	04/03/19-10/03/19	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
08.00	19η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	11/03/19-17/03/19	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
έως	20η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	18/03/19-24/03/19	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
13.00	21η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	25/03/19-31/03/19	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
	22η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	01/04/19-07/04/19	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
08.00	23η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	08/04/19-14/04/19	ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ				
έως	24η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/04/19-21/04/19	ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΕΠΙ 4 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ				
13.00	25η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	06/05/19-12/05/19	(ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 08.00 - 10.00 ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 10.00 - 13.00)				
	26η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	13/05/19-19/05/19					
	27η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	20/05/19-26/05/19	ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ				
	28η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	27/05/19-31/05/19					

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 9^{ου} ΚΑΙ 10^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2018-2019

6^η ΟΜΑΔΑ Από 271 έως 324 Α/Α καταλόγου

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	1η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	24/09/18-30/09/18	ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ				
	2η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	01/10/18-07/10/18	(Κάθε φοιτητής εκπαιδεύεται για 4 εβδομάδες συνεχώς)				
	3η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	08/10/18-14/10/18					
	4η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/10/18-21/10/18					
08.00 έως 13.00	5η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	22/10/18-28/10/18	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 5η ΚΑΙ 6η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ				
	6η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	29/10/18-04/11/18	7η ΚΑΙ 8η ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ				
13.00	7η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	05/11/18-11/11/18	ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΤΗΝ 5η ΚΑΙ 6η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ				
	8η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	12/11/18-18/11/18	ΚΑΙ ΤΗΝ 7η ΚΑΙ 8η ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ				
ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	9η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	19/11/18-25/11/18	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	10η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	26/11/18-02/12/18	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
13.00	11η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	03/12/18-09/12/18	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	12η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	10/12/18-16/12/18	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	13η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	17/12/18-21/12/18	ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ				
	14η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	08/01/19-11/01/19					
ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	15η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	11/02/19-17/02/19	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
	16η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	18/02/19-24/02/19	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
13.00	17η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	25/02/19-03/03/19	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
	18η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	04/03/19-10/03/19	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
08.00 έως 13.00	19η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	11/03/19-17/03/19	ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ				
	20η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	18/03/19-24/03/19	ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΕΠΙ 4 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ				
13.00	21η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	25/03/19-31/03/19	(ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 08.00 - 10.00 ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 10.00 - 13.00)				
	22η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	01/04/19-07/04/19					
ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	23η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	08/04/19-14/04/19	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
	24η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/04/19-21/04/19	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
13.00	25η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	06/05/19-12/05/19	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
	26η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	13/05/19-19/05/19	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
	27η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	20/05/19-26/05/19	ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ				
	28η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	27/05/19-31/05/19					

**ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΡΙΜΗΝΩΝ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ
ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
11^{ου} ΚΑΙ 12^{ου} ΕΞΑΜΗΝΩΝ**

Οι ΣΤ'ετείς φοιτητές έτους 2018-19 θα ασκηθούν κυκλικά, καθ' ομάδες φοιτητών, στο 11^ο και 12^ο εξάμηνο στην:

- α) Παθολογική Κλινική επί 12 εβδομάδες
- β) Ψυχιατρική Κλινική επί 4 εβδομάδες
- γ) Παιδιατρική Κλινική επί 10 εβδομάδες
- δ) Κλινική Μαιευτικής-Γυναικολογίας επί 7 εβδομάδες
- ε) Χειρουργική Κλινική επί 7 εβδομάδες
- στ) Ιατροδικαστική και Τοξικολογία επί 1 εβδομάδα

Το ωράριο για Κλινικές είναι 8:00" έως 14:00" καθημερινά (5 ημέρες x 6 ώρες) και αντίστοιχες εφημερίες σύμφωνα με το πρόγραμμα που εκπονείται από την αρμόδια Κλινική από το χρονικό διάστημα 22.08.2018 έως 11.06.2019.

Το ωράριο της μιας εβδομάδας άσκησης στο Νεκροτομείο 9.00-14.00 καθορίζεται από το ΔΕΠ της Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας.

Οι φοιτητές (σύνολο 323) χωρίζονται με βάση τον αύξοντα αριθμό καταλόγου σε 3 ομάδες:

- 1η: 1 έως 108
- 2η: 109 έως 216
- 3η: 217 έως 323

για τις αντίστοιχες χρονικές περιόδους κλινικών ασκήσεων: διάρκειας 14 εβδομάδων η κάθε μια.

*Στην 1η χρονική περίοδο:
22.08.2018 έως 27.11.2018*

- 1η ομάδα: 01-108
θα ασκηθεί στην Παθολογία και στην Ιατροδικαστική
- 2η ομάδα: 109-216
θα ασκηθεί στην Παιδιατρική και στην Ψυχιατρική
- 3η ομάδα: 217-323
θα ασκηθεί στη Γυναικολογία και στην Χειρουργική

*Στη 2η χρονική περίοδο:
28.11.2018 έως 05.03.2019*

- 1η ομάδα: 01-108
θα ασκηθεί στην Παιδιατρική και στην Ψυχιατρική
- 2η ομάδα: 109-216
θα ασκηθεί στη Γυναικολογία και στην Χειρουργική
- 3η ομάδα: 217-323
θα ασκηθεί στην Παθολογία και στην Ιατροδικαστική

*Στην 3η χρονική περίοδο:
06.03.2018 έως 11.06.2019*

- 1η ομάδα: 01-108
θα ασκηθεί στη Γυναικολογία και στη Χειρουργική
- 2η ομάδα: 109-216
θα ασκηθεί στην Παθολογία και στην Ιατροδικαστική
- 3η ομάδα: 217-323
θα ασκηθεί στην Παιδιατρική και στην Ψυχιατρική

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2018-2019
Α' ΟΜΑΔΑ: 01-108

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ - ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ						
ΑΡ. ΚΑΤ.	ΜΑΘΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΑΘΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΑΘΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
1-14	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	22/08/18-28/08/18	ΚΕΝΟ	29/08/18-04/09/18	Β ΠΡΟΠ. ΠΑΘ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	05/09/18-27/11/18
15-28	ΚΕΝΟ	22/08/18-28/08/18	Α' ΠΡΟΠ. ΠΑΘ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	29/08/18 -20/11/18	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	21/11/18-27/11/18
29-42	Γ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	22/08/18- 13/11/18	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	14/11/18 -20/11/18	ΚΕΝΟ	21/11/18-27/11/18
43-56	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	22/08/18- 13/11/18	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	14/11/18 -20/11/18	ΚΕΝΟ	21/11/18-27/11/18
57-69	Β' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	22/08/18 - 13/11/18	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	14/11/18 -20/11/18	ΚΕΝΟ	21/11/18-27/11/18
70-82	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	22/08/18-28/08/18	Δ' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	29/08/18 -20/11/18	ΚΕΝΟ	21/11/18-27/11/18
83-95	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	22/08/18-28/08/18	Α' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	29/08/18 -20/11/18	ΚΕΝΟ	21/11/18-27/11/18
96-108	ΚΕΝΟ	22/08/18-28/08/18	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	29/08/18 -20/11/18	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	21/11/18-27/11/18
ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ - ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ						
*	Γ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	28/11/18-5/02/19	Β' ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	06/02/19 -05/03/19		
	1, 3, 7, 9, 11, 12, 15, 17, 18, 19, 21, 22, 24, 25, 26, 28, 30, 32, 33, 35, 36					
**	Γ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	28/11/18-5/02/19	Α' ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	06/02/19-05/03/19		
	2, 4, 5, 6, 8, 10, 13, 14, 16, 20, 23, 27, 29, 31, 34					
37-72	Β' ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	28/11/18-5/02/19	Α' ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	06/02/19 -05/03/19		
73-108	Α' ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	28/11/18-25/12/18	Α' ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	26/12/18-05/03/19		
ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ - ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ						
1-9	Β' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	06/03/19-23/04/19	Γ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/04/19 - 11/06/19		
10-18	Γ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	06/03/19-23/04/19	Β' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/04/19 - 11/06/19		
19-27	Α' ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	06/03/19-23/04/19	Γ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/04/19 - 11/06/19		
28-36	Γ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	06/03/19-23/04/19	Α' ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/04/19- 11/06/19		
37-45	Γ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	06/03/19-23/04/19	Β' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/04/19 - 11/06/19		
46-54	Β' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	06/03/19-23/04/19	Γ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/04/19 - 11/06/19		
55-63	Α' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	06/03/19-23/04/19	Β' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/04/19 - 11/06/19		
64-72	Β' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	06/03/19-23/04/19	Α' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/04/19 - 11/06/19		
73-81	Δ' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	06/03/19-23/04/19	Α' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/04/19- 11/06/19		
82-90	Α' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	06/03/19-23/04/19	Δ' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/04/19- 11/06/19		
91-99	Β' ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	06/03/19-23/04/19	Α' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/04/19 - 11/06/19		
100-108	Α' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	06/03/19-23/04/19	Β' ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/04/19- 11/06/19		

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2018-2019
Β΄ ΟΜΑΔΑ: 109-216

ΑΡ. ΚΑΤ.	ΜΑΘΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΑΘΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΑΘΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ - ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ						
*	Γ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	22/8/18-30/10/18	Β΄ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	31/10/18-27/11/18		
*109, 111, 115, 117, 119, 120, 123, 125, 126, 127, 129, 130, 132, 133, 134, 136, 138, 140, 141, 143, 144	Γ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	22/8/18-30/10/18	Α΄ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	31/10/18-27/11/18		
**110, 112, 113, 114, 116, 118, 121, 122, 124, 128, 131, 135, 137, 139, 142	Β΄ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	22/08/18-30/10/18	Α΄ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	31/10/18-27/11/18		
145-180	Α΄ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	22/08/18-18/09/18	Α΄ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	19/09/18-27/11/18		
ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ - ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ						
109-117	Β΄ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	28/11/18-15/01/19	Γ΄ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	16/01/19-05/03/19		
118-126	Γ΄ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	28/11/18-15/01/19	Β΄ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	16/01/19-05/03/19		
127-135	Α΄ ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	28/11/18-15/01/19	Γ΄ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	16/01/19-05/03/19		
136-144	Γ΄ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	28/11/18-15/01/19	Α΄ ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	16/01/19-05/03/19		
145-153	Γ΄ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	28/11/18-15/01/19	Β΄ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	16/01/19-05/03/19		
154-162	Β΄ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	28/11/18-15/01/19	Γ΄ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	16/01/19-05/03/19		
163-171	Α΄ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	28/11/18-15/01/19	Β΄ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	16/01/19-05/03/19		
172-180	Β΄ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	28/11/18-15/01/19	Α΄ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	16/01/19-05/03/19		
181-189	Δ΄ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	28/11/18-15/01/19	Α΄ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	16/01/19-05/03/19		
190-198	Α΄ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	28/11/18-15/01/19	Δ΄ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	16/01/19-05/03/19		
199-207	Β΄ ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	28/11/18-15/01/19	Α΄ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	16/01/19-05/03/19		
208-216	Α΄ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	28/11/18-15/01/19	Β΄ ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	16/01/19-05/03/19		
ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ - ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ						
109-122	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	06/03/19-12/03/19	ΚΕΝΟ	13/03/19-19/03/19	Β΄ ΠΡΟΠ. ΠΑΘ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	20/03/19-11/06/19
123-136	ΚΕΝΟ	06/03/19-12/03/19	Α΄ ΠΡΟΠ. ΠΑΘ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	13/03/19-04/06/19	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	05/06/19-11/06/19
137-150	Γ΄ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	06/03/19-28/05/19	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	29/05/19-04/06/19	ΚΕΝΟ	05/06/19-11/06/19
151-164	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	06/03/19-28/05/19	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	29/05/19-04/06/19	ΚΕΝΟ	05/06/19-11/06/19
165-177	Β΄ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	06/03/19-28/05/19	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	29/05/19-04/06/19	ΚΕΝΟ	05/06/19-11/06/19
178-190	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	06/03/19-12/03/19	Δ΄ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	13/03/19-04/06/19	ΚΕΝΟ	05/06/19-11/06/19
191-203	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	06/03/19-12/03/19	Α΄ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	13/03/19-04/06/19	ΚΕΝΟ	05/06/19-11/06/19
204-216	ΚΕΝΟ	06/03/19-12/03/19	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	13/03/19-04/06/19	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	05/06/19-11/06/19

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2018-2019
Γ' ΟΜΑΔΑ: 217-323

ΑΡ. ΚΑΤ.	ΜΑΘΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΑΘΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΑΘΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ - ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ						
217-225	Β' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	22/08/18-09/10/18	Γ' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	10/10/18-27/11/18		
226-234	Γ' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	22/08/18-09/10/18	Β' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	10/10/18-27/11/18		
235-243	Α' ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	22/08/18-09/10/18	Γ' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	10/10/18-27/11/18		
244-252	Γ' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	22/08/18-09/10/18	Α' ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	10/10/18-27/11/18		
253-261	Γ' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	22/08/18-09/10/18	Β' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	10/10/18-27/11/18		
262-270	Β' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	22/08/18-09/10/18	Γ' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	10/10/18-27/11/18		
271-279	Α' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	22/08/18-09/10/18	Β' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	10/10/18-27/11/18		
280-288	Β' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	22/08/18-09/10/18	Α' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	10/10/18-27/11/18		
289-297	Δ' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	22/08/18-09/10/18	Α' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	10/10/18-27/11/18		
298-306	Α' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	22/08/18-09/10/18	Δ' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	10/10/18-27/11/18		
307-315	Β' ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	22/08/18-09/10/18	Α' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	10/10/18-27/11/18		
316-323	Α' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	22/08/18-09/10/18	Β' ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	10/10/18-27/11/18		
ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ - ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ						
217-230	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	28/11/18-04/12/18	ΚΕΝΟ	05/12/18- 11/12/18	Β' ΠΡΟΠ. ΠΑΘ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	12/12/18-05/03/19
231-244	ΚΕΝΟ	28/11/18-04/12/18	Α' ΠΡΟΠ. ΠΑΘ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	05/12/18-26/02/19	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	27/02/19-05/03/19
245-258	Γ' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	28/11/18-19/02/19	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	20/02/19-26/02/19	ΚΕΝΟ	27/02/19-05/03/19
259-271	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	28/11/18-19/02/19	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	20/02/19-26/02/19	ΚΕΝΟ	27/02/19-05/03/19
272-284	Β' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	28/11/18-19/02/19	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	20/02/19-26/02/19	ΚΕΝΟ	27/02/19-05/03/19
285-297	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	28/11/18-04/12/18	Δ' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	05/12/18-26/02/19	ΚΕΝΟ	27/02/19-05/03/19
298-310	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	28/11/18-04/12/18	Α' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	05/12/18-26/02/19	ΚΕΝΟ	27/02/19-05/03/19
311-323	ΚΕΝΟ	28/11/18-04/12/18	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	05/12/18-26/02/19	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	27/02/19-05/03/19
ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ - ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ						
*	Γ' ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	06/03/19-14/05/19	Β' ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	15/05/19-11/06/19		
	*217, 219, 223, 225, 227, 228, 231, 233, 234, 235, 237, 238, 240, 241, 242, 244, 246, 248, 249, 251, 252					
**	Γ' ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	06/03/19-14/05/19	Α' ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	15/05/19-11/06/19		
	**218, 220, 221, 222, 224, 226, 229, 230, 232, 236, 239, 243, 245, 247, 250					
253-288	Β' ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	06/03/19-14/05/19	Α' ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	15/05/19-11/06/19		
289-323	Α' ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	06/03/19-02/04/19	Α' ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	03/04/19-11/06/19		

5.5 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΕΣ ΣΤΟ Α΄ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2017-18

1ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Βιολογία Ι (Κωδ. 500406)

Τομέας Μορφολειτουργικός

ώρες 65

Περιεχόμενο μαθήματος

Εισαγωγή στην Βιολογία. Επιστημονική μεθοδολογία και πείραμα. Εξέλιξη του κυττάρου. RNA και προέλευση της ζωής, η έννοια του ριβόζυμου. Γενική θεώρηση και βασικά χαρακτηριστικά της οργάνωσης του κυττάρου. Ευκαρυωτικοί και προκαρυωτικοί οργανισμοί. Κυτταρική ποικιλομορφία. Πρότυποι οργανισμοί μελέτης. Χημική σύσταση του κυττάρου. Τα είδη των μακρομορίων του κυττάρου. Ενζυμική κατάλυση. Σύγχρονες εργαστηριακές τεχνικές. Τεχνικές λήψης βιολογικού υλικού και τεχνικές μελέτης του κυττάρου και οι διαγνωστικές τους εφαρμογές: φωτομικροσκόπιο, μικροσκόπιο φθορισμού, ηλεκτρονικό μικροσκόπιο, κυτταροχημεία και ανοσοϊστοχημεία, κυτταρική κλασμάτωση, ηλεκτροφόρηση, χρωματογραφία, αυτοραδιογραφία, κυτταροκαλλιέργειες. Τα είδη και ο ρόλος των βιομορίων του κυττάρου. Δομή και λειτουργία των πρωτεϊνών. Δομή της πλασματικής μεμβράνης, λιπιδική διπλοστιβάδα και μεμβρανικές πρωτεΐνες. Συναΐψεις και νευρομυϊκή σύναψη.

Πρωτεΐνες-φορείς, ιοντικοί δίαυλοι, αντλία Na^+/K^+ , δυναμικό μεμβράνης, σηματοδότηση σε νευρικά κύτταρα. Ενδομεμβρανικό σύστημα του κυττάρου, μετα-μεταφραστικές τροποποιήσεις, οδοί έκκρισης και ενδοκυττάρωσης. Σύμπλοκο Golgi, λυσοσώματα, υπεροξυσώματα. Αποταμιευτικές ασθένειες. Γενικές αρχές κυτταρικής σηματοδότησης, υποδοχείς που συνδέονται με G-πρω-

τεΐνες ή με ένζυμο. Κυτταροσκελετός: Ενδιάμεσα νημάτια, μικροσωληνίσκοι, μικροϊνίδια ακτίνης, βλεφαρίδες, κυτταρική κίνηση, κυτταροσκελετικές ασθένειες. Δομή και λειτουργία του σαρκομεριδίου. Μηχανισμοί παραγωγής ενέργειας στο κύτταρο. Μιτοχόνδρια, κύκλος του κιτρικού οξέως, οξειδωτική φωσφορυλίωση. Χλωροπλάστες και φωτοσύνθεση. Οργάνωση και λειτουργία του γενετικού υλικού. Δομή της χρωματίνης. Ροή και ρύθμιση της γενετικής πληροφορίας στο κύτταρο. Κυτταρική διαίρεση: μίτωση και μείωση. Κυτταρικός κύκλος και μηχανισμοί ελέγχου του κυτταρικού κύκλου. Πολυκυτταρική οργάνωση, κυτταρική διασύνδεση, δομή και λειτουργία της εξωκυττάριας θεμέλιας ουσίας. Βασικές αρχές Αναπτυξιακής Βιολογίας: Προέλευση των ιστών, εμβρυϊκή μορφογένεση, διαφορική γονιδιακή έκφραση, ομοιωτικά γονίδια. Κυτταρική εξαλλαγή και μηχανισμοί καρκινογένεσης.

Εργαστηριακές ασκήσεις

1. Το φωτονικό μικροσκόπιο - μέθοδοι παρατήρησης του κυττάρου
Γίνεται ανάλυση των εφαρμογών του μικροσκοπίου στην ιατρική με παραδείγματα σε επιλεγμένες διαγνωστικές εξετάσεις.
2. Προκαρυωτικά και ευκαρυωτικά κύτταρα
Αναλύονται οι ομοιότητες και οι διαφορές μεταξύ προκαρυωτικών – ευκαρυωτικών κυττάρων. Γίνεται αναφορά σε επιλεγμένα παραδείγματα οργανισμών που προκαλούν σοβαρές παθήσεις [βακτήρια – μύκητες – πρωτόζωα].
3. Γενετικός μετασχηματισμός – χρωματογραφία
Εφαρμογές του γενετικού μετασχηματισμού

στη μοριακή βιολογία. Ανάλυση των βιομορίων με χρωματογραφικές μεθόδους.

4. Ανοσο-ενζυμικές μεθοδολογίες: μέθοδος ELISA
Ανοσοδιαγνωστικές τεχνικές για διάγνωση

Παρατηρήσεις

- Τα εργαστήρια της Βιολογίας Ι πραγματοποιούνται κατά την διάρκεια του χειμερινού εξαμήνου και δεν επαναλαμβάνονται.
- Στην διδακτέα και εξεταστέα ύλη της Βιολογίας Ι, περιλαμβάνεται και το περιεχόμενο των εργαστηριακών ασκήσεων.
- Η ύλη των εργαστηρίων είναι αναρτημένη στο «η – τάξη» (MED 849).
- Οι Εργαστηριακές ασκήσεις είναι προαπαιτούμενες.
- Δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις έχουν όσοι φοιτητές ασκήθηκαν κανονικά ή έχουν κάνει αναγνώριση των εργαστηρίων.

2. Επιστημιολογία, Ιστορία και Ηθική της

Ιατρικής (Κωδ. 500721)

ώρες 52

Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής και Νευρολογίας

Περιεχόμενο μαθήματος

1. 180 χρόνια ΕΚΠΑ - Ο διαχρονικός ρόλος της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών στην επιστημονική και ανθρωπιστική εκπαίδευση των αποφοίτων της.
2. Η σημασία της Αρχαίας Ελληνικής Ιατρικής στη σύγχρονη εποχή. Η συμβολή των αρχαιοελληνικών πολιτισμών στην εξέλιξη της επιστήμης. Επίδραση της Ελληνικής Μυθολογίας στη σύγχρονη ιατρική ορολογία στην ελληνική και αγγλική γλώσσα. Γλώσσα και λόγος στην ιατρική εκπαίδευση.

3. Ιατρική των αρχαίων λαών (Αίγυπτος, Μεσοποταμία, Ινδία, Κίνα). Προκολομβιανοί και ανθρωποθυσίες. Cross over του παλαιού και Νέου Κόσμου-Βιολογικές επιπτώσεις- Το παράδειγμα της σύφιλης.
4. Ασκληπική Ιατρική. Από τα Ασκληπεία στα σύγχρονα νοσοκομεία. Πορεία των νοσοκομείων στο χρόνο, εξελίξεις στη δομή και λειτουργία τους. Σχέση ιατρού-ασθενούς. «Πληροφορημένος» ασθενής. Νοσοκομειακό περιβάλλον με ιδιαίτερη αναφορά στα παιδιατρικά νοσοκομεία.
5. Ιπποκρατική Ιατρική. Ηθικά παραγγέλματα και διαχρονικές αξίες στον Ιπποκρατικό Όρκο. Η σημασία του για τους αποφοίτους των Ιατρικών Σχολών διεθνώς. Πραγματείες Ιπποκρατικής Συλλογής με θέματα Ηθικής και Δεοντολογίας. Ο ιδανικός ιατρός σύμφωνα με το Ιπποκρατικό πρότυπο.
6. Ευθανασία και διαχρονικές απόψεις. Δικαίωμα στην αυτοκτονία. Αμβλώσεις (Εκκλησία και Πολιτεία). Παρανομία και νομιμοποίηση. Ηθικά διλήμματα (βιασμοί, αιμομιξίες). Ιατρικό απόρρητο και διλήμματα που προκύπτουν από την τήρησή του.
7. Αλεξανδρινή Ιατρική. Συμβολή των Πτολεμαίων στην ελεύθερη εκτέλεση ανατομών και η σημασία της. Θρησκευτικές και φιλοσοφικές απόψεις για το θέμα των ανατομών. Γαληνός και στασιμότητα της επιστήμης. Πρωτοπόροι ιατροί και Ιερά Εξέταση
8. Εισαγωγή νέων φαρμάκων. Placebo και nocebo effect. Πολυφαρμακία και κατάχρηση φαρμακευτικών ουσιών. Μιθριδατισμός. Εθισμός σε ουσίες και αλκοόλ. Απεξαρτήσεις.
9. Ιστορική αναδρομή των πειραμάτων σε ανθρώπους και ζώα. Ηθικά διλήμματα στα experimental models.
10. Ιστορία της ψυχικής νόσου. Η ψυχική νόσος ως

- στίγμα. Ασκληπιιάδης και Σωρανός. Άσυλα και κακοποίηση ψυχικά ασθενών. Philippe Pinel και η εξέλιξη της ψυχιατρικής φροντίδας. Από-ασυλοποίηση και σύγχρονοι στόχοι της Ψυχιατρικής.
11. Βυζαντινή Ιατρική. Ιατρική και Χριστιανισμός. Φιλανθρωπία, ίδρυση ευαγών ιδρυμάτων. Θαυματουργική Ιατρική και διαχρονική της πορεία. Το Βυζαντινό Νοσοκομείο.
  12. Οι τρεις όψεις της Μεσαιωνικής Ιατρικής και οι επιδράσεις του Βυζαντίου στη Μεσαιωνική Δύση και στον Αραβικό κόσμο. Η μετάδοση της αρχαίας Ελληνικής γνώσης μέσω των Αραβικών μεταφράσεων. Η «προσευχή του ιατρού» του Μαΐμονίδη και η σχέση του με τον Όρκο του Ιπποκράτους.
  13. Μάστιγες της Ανθρωπότητας I: Λέπρα και κοινωνία. Στίγμα ατομικό και οικογενειακό. Σπιναλόγκα και κοινωνική απομόνωση. Απεικόνιση στην τέχνη και τη Λογοτεχνία.
  14. Μοναστηριακή ιατρική. Μεγάλες Επιδημίες του Μεσαίωνα. Μάστιγες της Ανθρωπότητας II: Πανώλη. Θεσμός της καραντίνας και λοιμοκαθαρτήρια. Ίδρυση των πρώτων πανεπιστημίων. Σημερινά Πανεπιστήμια της Δύσης με μακρά ιστορία.
  15. Αναγεννησιακή Ιατρική. Ιατρική των Νεότερων χρόνων. Οι ιατροί που λαμβάνουν την προσωινυμία «Ιπποκράτης» (Άγγλος, Ολλανδός, Καναδός). Από το μικροσκόπιο στα εμβόλια.
  16. Ο αιώνας που άνοιξε το δρόμο στις σύγχρονες ανακαλύψεις (19^{ος}). Η πορεία της Ευρωπαϊκής Ιατρικής και η ανατολή της Αμερικανικής. Οι πρωτοπόροι της Ανθρωπιστικής Ιατρικής (Henri Dunant, Florence Nightingale). Ιστορία του triage.
  17. Μάστιγες της Ανθρωπότητας III: Φυματίωση και κοινωνία. Στίγμα. Σανατόρια και κοινωνική απομόνωση. Απεικόνιση στην Τέχνη και τη Λογοτεχνία.
  18. Ο σημαντικότερος αιώνας με τις μεγαλύτερες ανακαλύψεις στην Ιστορία της ανθρωπότητας (20^{ος}). Οι βραβεύσεις με Νόμπελ Ιατρικής-Φυσιολογίας. Alexis Carrel και ιδέες περί ευγονικής. Αρχές Ηθικής και Δεοντολογίας στις μεταμοσχεύσεις.
  19. Ο σημαντικότερος αιώνας με τις μεγαλύτερες ανακαλύψεις στην Ιστορία της ανθρωπότητας (20^{ος}). Sigmund Freud και Ψυχανάλυση. Εμβόλιο πολιομυελίτιδας. Αντιεμβολιαστικό κίνημα και ιατρική ενημέρωση από το διαδίκτυο. Άκριτες υιοθετήσεις ιατρικών συμβουλών. Κίνδυνοι ατομικοί και δημόσιοι.
  20. Ο σημαντικότερος αιώνας με τις μεγαλύτερες ανακαλύψεις στην Ιστορία της ανθρωπότητας (20^{ος}). Ιστορία των Μαιευτηρίων της Αθήνας. Τοκετοί άλλοτε και τώρα. Υποβοηθούμενη τεκνοποιία. Υποκατάστατη και Φέρουσα μητέρα. Επιλογή φύλου. Γονιδίωμα. Βλαστοκύτταρα.
  21. Η Νεότερη Ελληνική Ιατρική και τα επιτεύγματά της από τη δημιουργία του Ελληνικού Κράτους. Ο ρόλος των ευεργετών στη δημιουργία και τη λειτουργία του ΕΚΠΑ. Η δημιουργία νοσοκομείων. Η δράση των Ελλήνων ιατρών της Διασποράς. Μετεκπαιδεύσεις Ελλήνων φοιτητών. Συμβολή Ελλήνων ιατρών που θεμελίωσαν ειδικότητες μετά την επιστροφή τους από το εξωτερικό.
  22. Μελέτες Ανατομίας και κλοπές πτωμάτων από τους φοιτητές (body snatching). Ιστορική αναδρομή και σύγχρονες εξελίξεις στην Ανατομία.
  23. Πολιτισμική πολυμορφία και εθιμική βαναυσότητα. Ανθρώπινα δικαιώματα vs εθίμων και παραδόσεων. Αγώνες για την εξάλειψη διακρίσεων κατά των γυναικών.
  24. Κακοποίηση και σεξουαλική κακοποίηση ανηλίκων. Διαδρομή στο χρόνο και σημερινή κατάσταση. Προστασία παιδικής ηλικίας από διαδικτυακούς κινδύνους.

3. Ιατρική Χημεία (Κωδ. 500722)

ώρες 71,5

Τομέας Μορφολειτουργικός

Περιεχόμενο μαθήματος*Δομή ατόμων - Κβαντομηχανική*

Άτομα και Μόρια, Δυαδική υπόσταση του φωτός (κύμα-σωματίδιο), Ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία, Φάσμα Απορρόφησης Εκπομπής, το άτομο-Η, Πολυηλεκτρονικά άτομα, Τάσεις στον Περιοδικό Πίνακα

Χημικός δεσμός

Δομές Lewis, Συντονισμός και Τυπικό φορτίο, VSEPR, Θεωρία Δεσμού Σθένους, Υβριδικά Τροχιακά

Διαλύματα και διαμοριακές δυνάμεις

Το νερό διαλύτης, νερό και βιοχημικές αντιδράσεις, πολικότητα δεσμού, πολικά, μη πολικά, αμφιπαθητικά μόρια, πολικότητα αμινοξέων και λειτουργική σπουδαιότητα, αλληλεπιδράσεις του νερού με βιομόρια, η υδρόφοβη αλληλεπίδραση, ρόλος του νερού στην διαμόρφωση πρωτεΐνης και την σταθερότητα, είδη διαμοριακών δυνάμεων

Οξέα - Βάσεις - Ρυθμιστικά διαλύματα

Οξέα και βάσεις κατά Arrhenius-Bronsted-Lowry-Lewis, Πυρηνόφιλα και Ηλεκτρονιόφιλα, Ισχυρά Οξέα και Βάσεις, Ασθενή Οξέα και Βάσεις, Παράγοντες που επιδρούν στην οξύτητα /βασικότητα ομάδων, Οξεοβασική συμπεριφορά αμινοξέων, πεπτιδίων, πρωτεϊνών και λειτουργική σπουδαιότητα, Ογκομετρήσεις Οξέων-Βάσεων, Ισηλεκτρικό σημείο pI αμινοξέων-πεπτιδίων- πρωτεϊνών, pH και πρωτεϊνική λειτουργία, Οξεοβασικά ρυθμιστικά διαλύματα, Ρυθμιστικά διαλύματα στα βιολογικά συστήματα, πολυπρωτικά οξέα, αμινοξέα, ρυθμιστική δράση πρωτεϊνών, Ρύθμιση του pH του αίματος (το ρυθμιστικό σύστημα $\text{HCO}_3^-/\text{CO}_2$), Αιμοσφαιρίνη και pH, Οξέωση/Αλκάλωση, Άσκηση και pH

Βιοενεργητική - Θερμοδυναμική - Οξειδοαναγωγή

- Αρχές Θερμοδυναμικής – Εσωτερική Ενέργεια ΔΕ, Ενθαλπία ΔΗ, Εντροπία ΔS, Ελεύθερη ενέργεια ΔG, Χημική Ισορροπία, Σχέση ΔG με σταθερά χημικής ισορροπίας, Αρχές βιοενεργητικής, Σύζευξη βιοχημικών αντιδράσεων, Ρόλος του ATP ως ενεργειακό νόμισμα, Ρόλος άλλων μορίων που αποθηκεύουν ωφέλιμο έργο στον οργανισμό, Εισαγωγή στον μεταβολισμό

- Αριθμός οξειδωσης – Ισοστάθμιση οξειδοαναγωγικών αντιδράσεων, Γαλβανικά στοιχεία – Ημιαντιδράσεις, Ηλεκτρεγερτική Δύναμη Στοιχείων, Σχέση ΔG και πρότυπου δυναμικού στοιχείου, Εξίσωση Nernst, Βιολογικές οξειδοαναγωγικές αντιδράσεις με NAD/NADH και FAD/FADH₂, εισαγωγή στην αναπνευστική αλυσίδα και την οξειδωτική φωσφορυλίωση

Η χημεία του άνθρακα - Στερεοχημεία

Δομές του άνθρακα – Ταξινόμηση οργανικών ενώσεων – Λειτουργικές οργανικές χημικές ομάδες που συμμετέχουν στα βιομόρια – Χημικές αντιδράσεις και χημικοί δεσμοί που απαντώνται στα βιομόρια - Στερεοχημικοί τύποι – Στερεοϊσομερή – Οπτική ενεργότητα – Πολωσίμετρο – Οπτική ισομέρεια – Απεικονίσεις Fisher – Ασύμμετρο άτομο C – Εναντιομέρεια – Ιδιότητες Εναντιομερών – Απεικόνιση και χαρακτηρισμός Εναντιομερών (D, L, και R, S)

Υδατάνθρακες και Γλυκοβιολογία

Μονοσακχαρίτες (αλδόζες και κετόζες) - Ημιακετάλες και κετάλες – Ανωμερή και φαινόμενο ανωμερείωσης – Αναγωγικά σάκχαρα – Μη αναγωγικά σάκχαρα – Σημαντικά μέλη μονοσακχαριτών – Γλυκοζίτες – Ο- και N-Γλυκοζιτικός δεσμός – Δισακχαρίτες – Σημαντικά μέλη δισακχαριτών – Πολυσακχαρίτες – Κυτταρίνη – Άμυλο – Γλυκογόνο – Φωσφορυλίωση Γλυκόζης – Φωσφορυλίωση

γλυκογόνου – Ετεροπολυσακχαρίτες – Γλυκοζαμινογλυκάνες – Υαλουρονικό Οξύ – Συζευγμένα σάκχαρα – Πρωτεογλυκάνες – Γλυκοπρωτεΐνες – Οι υδατάνθρακες ως πληροφορικά μόρια – Λεκτίνες – Σελεκτίνες – Λεκτίνη του ιού της γρίπης – Λεκτίνη του ιού του έρπητα – Λεκτίνη του Ελικοβακτηριδίου του πυλωρού - Πέψη υδατανθράκων – Διαβήτης – Γαλακτοζαιμία – Δυσανεξία στη λακτόζη – Νοσήματα γλυκογόνου – Σάκχαρα και ομάδες αίματος - Σάκχαρα και Οδοντική πλάκα

Αμινοξέα, Πεπτίδια και Πρωτεΐνες

Αμινοξέα – Κοινά δομικά χαρακτηριστικά – L-στερεοϊσομερή – Ταξινόμηση με βάση την ομάδα R – Σπάνια αμινοξέα με σημαντικές λειτουργίες – Δράση ως οξέα και βάσεις – Αντίδραση φωσφορικών ομάδων με αμινοξέα (σερίνη, θρεονίνη, τυροσίνη) – Ακετυλίωση αμινοξέων - Αντίδραση σακχάρων με αμινοξέα (O- και N- Γλυκοζιτικός δεσμός) – Σχηματισμός και ιδιότητες πεπτιδικού δεσμού – Πρωτοταγής δομή των πρωτεϊνών – Δευτεροταγής δομή των πρωτεϊνών (α-έλικα και β' διαμόρφωση) – Τριτοταγής και τεταρτοταγής δομή των πρωτεϊνών - Φωσφορυλίωση και ακετυλίωση των πρωτεϊνών - Μετουσίωση και πτύχωση των πρωτεϊνών – Πρωτεΐνες Μοριακοί συνοδοί - Νοσήματα Prion – Δομή και λειτουργία πρωτεϊνών α-κερατίνης – Κολлагόνου – Μυοσφαιρίνης – Αιμοσφαιρίνης

Χημική κινητική

Ταχύτητα χημικών αντιδράσεων, Νόμος ταχύτητας - σταθερά ταχύτητας, Ολοκληρωμένοι νόμοι ταχύτητας – χρόνος ημιζωής, Μηχανισμοί αντιδράσεων – στοιχειώδεις αντιδράσεις, Θεωρία συγκρούσεων - ενέργεια ενεργοποίησης – εξίσωση Arrhenius

Ένζυμα - Συνένζυμα

Εισαγωγή στα ένζυμα - Πώς δρουν τα ένζυμα - Η

κινητική των ενζύμων προσφέρεται για την κατανόηση του μηχανισμού τους - Ταξινόμηση και ονοματολογία των ενζύμων - Παραδείγματα ενζυμικών αντιδράσεων - ρυθμιστικά ένζυμα – Καταλύτες – Δομή ενζύμων – ισοένζυμα – ενζυμική κινητική – εξίσωση Michaelis-Menten – διερεύνηση εξίσωσης Michaelis-Menten και διάγραμμα Lineweaver Burk – ενζυμική αναστολή – συναγωνιστική – μη συναγωνιστική – ασυναγωνιστική – Αλλοστερικά ένζυμα, συνένζυμα

Λιπίδια

Ταξινόμηση Λιπιδίων – Δομή και Λειτουργία Τριγλυκεριδίων – Δομή και Λειτουργία πολικών λιπιδίων (Φωσφολιπιδίων και Σφιγγολιπιδίων) – Χοληστερόλη (στεροειδείς ορμόνες, χολικά άλατα, βιταμίνη D) - Τα Λιπίδια ως σηματοδοτικά μόρια – προσταγλανδίνες και βιταμίνες

Νουκλεοτίδια και Νουκλεϊκά Οξέα

Διαμόρφωση νουκλεοτιδίων – Ριβονουκλεοτίδια – Δεοξυριβονουκλεοτίδια – Φωσφοδιεστερικοί δεσμοί – Ολιγονουκλεοτίδια – Πολυνουκλεοτίδια (DNA, RNA) – Δομές DNA A, B και Z, μεταλλάξεις στο DNA

4. Ιατρική Φυσική (Κωδ. 500723)

ώρες 71,5

Τομέας Μορφολειτουργικός

Περιεχόμενο μαθήματος

- Το μάθημα περιέχει παραδόσεις και εργαστηριακές ασκήσεις.
- Η ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει τις βασικές αρχές της Ιατρικής Ακτινοφυσικής – Ακτινοπροστασίας, τις διαγνωστικές και θεραπευτικές εφαρμογές των ακτινοβολιών στην Ιατρική καθώς και τη Φυσική του ανθρώπινου σώματος. Η Ιατρική Ακτινοφυσική – Ακτινοπροστασία και οι διαγνωστικές και θεραπευτικές εφαρμογές

των ακτινοβολιών στην Ιατρική περιλαμβάνουν τα κεφάλαια: Στοιχεία σύγχρονης Φυσικής, Αλληλεπίδραση ακτινοβολίας και ύλης, Στοιχεία δοσιμετρίας και βιολογικά αποτελέσματα ιοντιζουσών ακτινοβολιών, Στοιχεία ακτινοπροστασίας, Ακτινογράφηση, Μαστογραφία, Αξονική τομογραφία, Πυρηνική Ιατρική, Τομογραφία εκπομπής ποζιτρονίων, Απεικόνιση μαγνητικού συντονισμού, Υπέρηχοι, laser, ιατρική εικόνα, φυσικές αρχές και βιολογικές επιδράσεις μη ιοντιζουσας ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας, θεραπευτικές εφαρμογές ιοντιζουσών ακτινοβολιών (Ακτινοθεραπεία)

Η Φυσική του ανθρώπινου σώματος περιλαμβάνει τα κεφάλαια: Μύες και δυνάμεις, Φυσική του σκελετού, Πίεση στο σώμα, Ώσμωση και νεφροί, Φυσική των πνευμόνων και της αναπνοής, Φυσική του καρδιαγγειακού συστήματος, Ηλεκτρικά σήματα από το σώμα, Ήχος και ομιλία, Φυσική του ωτός και της ακοής, Φυσική των οφθαλμών και της όρασης

5. Ιατρική Στατιστική (Κωδ. 500314)

ώρες 65

Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής και Νευρολογίας

Περιεχόμενο μαθήματος

Περιγραφική ιατρική στατιστική, δειγματοληψία, η έννοια της στατιστικής δοκιμασίας - μηδενική υπόθεση - στατιστικά σφάλματα, πιθανό σφάλμα και όρια αξιοπιστίας μέσης τιμής - σύγκριση μέσων τιμών (t-test), διαξονική κατανομή - στατιστική δοκιμασία χ^2 , πιθανό σφάλμα και όρια αξιοπιστίας αναλογίας, βασικοί κανόνες πιθανοτήτων, συσχέτιση και απλή γραμμική εξάρτηση (παλινδρόμηση) ποσοτικών χαρακτηριστικών, πολλαπλή γραμμική εξάρτηση και άλλα στατιστικά μοντέλα, ερμηνεία στατιστικών ευρημάτων, μη παραμετρικές στατιστικές δοκιμασίες, αξιολόγηση εργαστηριακών ευρημάτων.

2ο ΕΞΑΜΗΝΟ**1. Βιολογία II - Γενετική (Κωδ. 500724) ώρες 91**
Τομέας Μορφολεπουργικός**Περιεχόμενο μαθήματος**

Εισαγωγή στη Γενετική. Το γονιδίωμα του ανθρώπου και η χρωμοσωμική βάση της κληρονομικότητας. Ευχρωματίνη και ετεροχρωματίνη, νουκλεοσωμάτια. Δομή και λειτουργία του γονιδιώματος, γονιδιακή έκφραση. Ομοιωτικά γονίδια και αναπτυξιακοί μηχανισμοί. Το μιτοχονδριακό γονιδίωμα. Αντιγραφή του DNA, μηχανισμοί επιδιόρθωσης, μεταγραφή. Συναρμολόγηση και επεξεργασία του mRNA. Δομή και λειτουργία του tRNA, γενετικός κώδικας, μεταφραστική λειτουργία, δομή και λειτουργία των ριβοσωμάτων. Μεταλλαξιγένεση: Τύποι και μηχανισμοί μεταλλάξεων. Ρύθμιση της γονιδιακής έκφρασης, Cis και trans-ρυθμιστικά στοιχεία. Μοριακή γενετική του ανθρώπου. Φυσική βάση της κληρονομικότητας. Η έννοια του αλληλομόρφου. Τύποι κληρονομότητας γονιδίων: μονογονιδιακή και πολυγονιδιακή κληρονομικότητα. Επιγενετικοί μηχανισμοί γονιδιακής έκφρασης, γενετικός ανασυνδυασμός, συνδεδεμένα γονίδια. Χαρτογράφηση και ταυτοποίηση γονιδίων που συνδέονται με ανθρώπινα νοσήματα. Μονογονιδιακά νοσήματα και η μοριακή τους βάση. Γενετική νοσημάτων με πολυπαραγοντική κληρονομότητα. Αλληλεπίδραση γονιδίων. Βασικές αρχές πληθυσμιακής γενετικής, νόμος των Hardy-Weinberg. Πολυμορφισμοί στο επίπεδο του DNA. Κλινική κυτταρογενετική και χρωμοσωμικές ατυπίες αυτοσωμικών και φυλετικών χρωμοσωμάτων. Γονιδιακή έκφραση σε εξειδικευμένα ευκαρυωτικά συστήματα. Υποδείγματα νόσων: θαλασσαιμία, κυστική ίνωση. Ανοσοσφαιρίνες και μείζον σύμπλεγμα ιστοσυμβατότητας. Γενικά περί ιών, δομή και κύκλος ζωής των ιών. DNA και RNA ιοί, ογκογόνοι ιοί, ρετροϊοί. Γενετική και

γονιδιωματική του καρκίνου. Γενετική μηχανική, αρχές και εφαρμογές. Μέθοδοι εκτίμησης της γονιδιακής έκφρασης. Αντίστροφη γενετική: επιτυχείς εφαρμογές. Μεταφορά και έκφραση γονιδίων σε κύτταρα θηλαστικών. Σύγχρονες μεθοδολογίες μοριακής ανάλυσης γενετικών νόσων. Γονιδιακή θεραπεία γενετικών νοσημάτων. Αναπτυξιακή γενετική: διαταραχές της ανάπτυξης, δυσμορφίες και συγγενείς ανωμαλίες. Πρακτικές εφαρμογές Μοριακής Γενετικής. Φαρμακογενετική και φαρμακογονιδιωματική. Προγεννητική και προεμφυτευτική διάγνωση. Γενετική συμβουλευτική και βιοηθική.

Εργαστηριακές ασκήσεις

1. Κλασμάτωση του Ευκαρυωτικού Κυττάρου, Απομόνωση DNA – αλυσιδωτή αντίδραση πολυμεράσης (PCR)
Διαδικασία της κυτταρικής κλασμάτωσης, τρόποι απομόνωσης και καθαρισμού DNA. Διαγνωστικές εφαρμογές του PCR στη μοριακή βιολογία.
2. Γενετική
Γενετική ποικιλομορφία, μονονουκλεοδοτικοί πολυμορφισμοί επί γενετική, υπολογισμός συχνοτήτων, γονοτύπων – αλληλομόρφων, ισορροπία Hardy – Weinberg
3. Φυλογενετική ανάλυση με χρήση πρωτεομικής Συγκριτική ανάλυση του πρωτεϊνικού προφίλ οργανισμών με σκοπό την κατανόηση της λειτουργίας τους.
4. Τεχνολογία του ανασυνδυασμένου DNA (RFLPs)
Εφαρμογές της τεχνολογίας του ανασυνδυασμένου DNA στη μελέτη των πολυμορφισμών. Σημασία της μελέτης των πολυμορφικών αλληλομόρφων στην ιατροδικαστική

Παρατηρήσεις

- Τα εργαστήρια της Βιολογίας II, πραγματοποιούνται κατά την διάρκεια του εαρινού εξαμήνου και δεν επαναλαμβάνονται.

- Στην διδακτέα και εξεταστέα ύλη της Βιολογίας II, περιλαμβάνεται και το περιεχόμενο των εργαστηριακών ασκήσεων.
- Η ύλη των εργαστηρίων είναι αναρτημένη στο «η – τάξη» (MED 849).
- Οι Εργαστηριακές ασκήσεις είναι προαπαιτούμενες.
- Δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις έχουν όσοι φοιτητές ασκήθηκαν κανονικά ή έχουν κάνει αναγνώριση των εργαστηρίων.

2. Νευροανατομία & Νευροφυσιολογία *ώρες 104* Τομέας Μορφολειτουργικός (Κωδ. 500725)

Περιεχόμενο μαθήματος

Ενότητα: Νευροανατομία

Εισαγωγή στη Νευροανατομία (Οργάνωση & Διάπλαση) - Νευρικά και Γλιακά Κύτταρα: σώματα – άξονες νευρικών κυττάρων, συνάψεις (ορισμοί) - Τα Εγκεφαλικά Ημισφαίρια (κύριες αύλακες, σχισμές & έλικες εξωτερική & εσωτερική επιφάνεια), Κυτταροαρχιτεκτονική των ημισφαιρίων - Λειτουργική τοπογραφία των ημισφαιρίων (πεδία των λοβών) - Επικρατές ημισφαίριο - Λευκή ουσία των ημισφαιρίων (Συνδεδετικές ίνες, Συνδεδεσμένες ίνες, & προβλητικές ίνες), Διάμεσος εγκέφαλος (Θάλαμος, Επιθάλαμος, Μεταθάλαμος), Υποθάλαμος και Υπόφυση, Μεταίχμακό σύστημα, Βασικά γάγγλια (ανατομική & συνδέσεις) - Μέσος εγκέφαλος (εξωτερική & εσωτερική μορφολογία), Γέφυρα (εξωτερική & εσωτερική μορφολογία) - Προμήκης Μυελός (εξωτερική & εσωτερική μορφολογία) - Τέταρτη κοιλία, Παρεγκεφαλίδα (φλοιός & πυρήνες) - Δικτυωτός Σχηματισμός (ανιών & κατιών σύστημα) - Νωτιαίος μυελός (φαία και λευκή ουσία), Νωτιαία νεύρα – Νωτιαία γάγγλια - Μήνιγγες του Εγκεφάλου - Μήνιγγες του Νωτιαίου Μυελού,

Αιμάτωση του εγκεφάλου - Αιμάτωση του νωτιαίου Μυελού – Κοιλίες του Εγκεφάλου, Κατιόντα Δεμάτια: εκούσια κινητικότητα (πυραμιδικό σύστημα) - Κατιόντα Δεμάτια: παράπλευρη κινητικότητα (εξωπυραμιδικό σύστημα) – Οδοί συνειδητής γενικής αισθητικότητας, Ενδοεγκεφαλικές συνδέσεις για εξωπυραμιδικό σύστημα – Συνδέσεις μεταίχμακού συστήματος, Αυτόνομο Νευρικό Σύστημα: Οργάνωση, ανώτερα κέντρα, γάγγλια, νεύρα, οδοί για σπλαγχοκινητικότητα και (ιδιοδεκτική) σπλαγχοαισθητικότητα, Βάση κρανίου, Εγκεφαλικά νεύρα: Λειτουργική οργάνωση, αισθητικά, κινητικά και μεικτά εγκεφαλικά νεύρα, Οφθαλμός – Οφθαλμοκινητικά νεύρα – Οπτικό νεύρο - Οπτική οδός, Έσω ους – Αιθουσοκοχλιακό (στατικοακουστικό) νεύρο – Ακουστική οδός

Ενότητα: Νευροφυσιολογία

Νευρικό κύτταρο – διεγερσιμότητα – δυναμικό ηρεμίας – αγωγή διέγερσης, σύναψη, νευρωνικό κύκλωμα, λειτουργική οργάνωση νευρικού συστήματος, αντανακλαστικά. Αισθητικότητα – υποδοχείς – λειτουργία αισθητικών υποδοχέων, μεταφορά και ερμηνεία αισθητικών πληροφοριών στο Κ.Ν.Σ., σωματικές αισθήσεις. Κινητικότητα – οργάνωση κινητικότητας, εκούσιος έλεγχος της στάσης και της κίνησης – κατιόντα συστήματα ελέγχου της κίνησης – βασικά γάγγλια – παρεγκεφαλίδα. Αυτόνομο νευρικό σύστημα – σπλαγχνικές λειτουργίες – υποδοχείς αυτόνομου νευρικού συστήματος. Δικτυωτός σχηματισμός, ηλεκτρική δραστηριότητα του εγκεφάλου - ύπνος – εγρήγορση, ηλεκτροεγκεφαλογράφημα, κιρκάδιοι ρυθμοί. Μεταίχμακό σύστημα, εγκεφαλικός φλοιός – ανώτερες νοητικές λειτουργίες – μνήμη – μάθηση, γλώσσα και ομιλία, πλαγίωση λειτουργιών εγκεφαλικών ημισφαιρίων. Εγκεφαλονωτιαίο υγρό (Ε.Ν.Υ.), αιματοεγκεφαλικός φραγμός, εγκεφαλική αιματική ροή. Ειδικές αισθήσεις: Όραση, ακοή, αιθουσαίο σύστημα, γεύση, όσφρηση.

3. Βιολογική Χημεία Ι (Κωδ. 500355) *ώρες 78* Τομέας Μορφολειτουργικός

Περιεχόμενο μαθήματος

Περιεχόμενο μαθήματος

• **Γλυκόλυση, νεογλυκογένεση και η οδός των φωσφορικών πεντοζών:** Βιοχημικές οδοί που τροφοδοτούν τη γλυκόλυση. Το «πεπρωμένο» του πυροσταφυλικού υπο αναερόβιες συνθήκες: Ζύμωση. Γλυκονεογένεση.

Συντονισμένη ρύθμιση της γλυκόλυσης και γλυκονεογένεσης

Οξειδωση της γλυκόζης στην οδό των φωσφορικών πεντοζών. Παθήσεις.

• **Γλυκογόνο:** Ο μεταβολισμός του γλυκογόνου στα ζώα. Συντονισμένη ρύθμιση της σύνθεσης και διάσπασης του γλυκογόνου. Ρύθμιση των μεταβολικών οδών, γλυκογονιάσεις.

• **Ο Κύκλος του κιτρικού οξέος:** Παραγωγή ακετυλο-CoA Αντιδράσεις του κύκλου του κιτρικού οξέος. Ρύθμιση του κύκλου του κιτρικού οξέος και σημασία. Ο κύκλος του γλυοξυλικού

• **Οξειδωτική φωσφορυλίωση:** Αντιδράσεις μεταφοράς ηλεκτρονίων στα μιτοχόνδρια. Σύνθεση ATP

Ρύθμιση της οξειδωτικής φωσφορυλίωσης. Μιτοχονδριακά γονίδια: προέλευση και συνέπειες των μεταλλάξεων. Ο ρόλος των μιτοχονδρίων στην απόπτωση και το οξειδωτικό stress

• **Λιπίδια:** Αποθηκευτικά Λιπίδια, Δομικά λιπίδια μεμβρανών, Τα λιπίδια ως σήματα, συμπαράγοντες και χρωστικές ουσίες, Εργαστηριακή ανάλυση των λιπιδίων

• **Καταβολισμός των λιπαρών οξέων:** Πέψη, κινητοποίηση και μεταφορά λιπών, Οξειδωση των λιπαρών οξέων.

Κετονικά σωμάτια

• **Βιοσύνθεση λιπιδίων:** Βιοσύνθεση λιπαρών οξέων, Βιοσύνθεση των εικοσανοειδών, Βιοσύνθεση μεμβρανικών φωσφολιπιδίων, Βιοσύνθεση χοληστερόλης, στεροειδών και ισοπρενοειδών

• **Βιολογικές μεμβράνες και μεταφορά:** Σύσταση και αρχιτεκτονική μεμβρανών, Δυναμική της μεμβράνης, Μεταφορά ουσιών δια μέσω μεμβρανών. Οξειδωτική φωσφορυλίωση.

• **Οξειδωση αμινοξέων και παραγωγή ουρίας:** Μεταβολικά πεπρωμένα των αμινομάδων, Απέκκριση αζώτου και ο κύκλος της ουρίας, Οδοί αποδόμησης των αμινοξέων

• **Βιοσύνθεση αμινοξέων:** Σύνοψη του μεταβολισμού του αζώτου, Βιοσύνθεση αμινοξέων, Μόρια που προέρχονται από αμινοξέα

• **Βιοσύνθεση και καταβολισμός νουκλεοτιδίων:** Βιοσύνθεση και αποδόμηση νουκλεοτιδίων

Εκπαιδευτικοί στόχοι

Μεταβολισμός σακχάρων - παραγωγή ενέργειας

Οι φοιτητές πρέπει να μπορούν να απαντούν στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Τι είναι τα σάκχαρα και οι πολυσακχαρίτες,
- Ρόλος και σημασία της γλυκόλυσης στους αερόβιους και αναερόβιους οργανισμούς. Ρύθμιση της γλυκόλυσης. Ζυμώσεις (αλκοολική και γαλακτική).
- Είσοδος άλλων σακχάρων στη γλυκόλυση. Μεταβολισμός λακτόζης, γαλακτόζης, φρουκτόζης και σχετικές παθήσεις.
- Ρόλος και σημασία του κύκλου του Κιτρικού οξέος. Αντιδράσεις και σύνδεση με τη γλυκόλυση, ρυθμίσεις και παθήσεις. Οξειδωτική φωσφορυλίωση. Ρόλος, σημασία και αναστολές.
- Παρακύκλωμα Φωσφορικών πεντοζών. Οξειδωτική και μη οξειδωτική φάση. Ρόλος, σημασία για το ερυθροκύτταρο, παθήσεις.

- Σύνθεση και αποδόμηση γλυκογόνου. Ρυθμίσεις και σημασία για το ηπατοκύτταρο και μυϊκό κύτταρο. Γλυκογονιάσεις.
- Γλυκονεογένεση. Αντιδράσεις και ουσίες που συμμετέχουν. Όργανα που την επιτελούν. Σημασία για τον οργανισμό. Κύκλος Cori.

Λιπίδια-Βιοσύνθεση και αποδόμηση νουκλεοτιδίων

Οι φοιτητές πρέπει να μπορούν να απαντούν στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Πώς γίνεται η πέψη, η κινητοποίηση και η μεταφορά των λιπών.
- Πώς γίνεται η οξειδωση των λιπαρών οξέων. Κλινικές εφαρμογές.
- Πώς σχηματίζονται τα κετονικά σώματα. Ποια είναι η κλινική τους σημασία.
- Πώς γίνεται η βιοσύνθεση των λιπαρών οξέων και των εικοσανοειδών. Ρύθμιση.
- Πώς γίνεται η βιοσύνθεση των τριακυλογλυκερολών. Ρύθμιση. Νεογλυκερογένεση.
- Πώς γίνεται η βιοσύνθεση των μεμβρανικών φωσφολιπιδίων.
- Πώς γίνεται η βιοσύνθεση της χοληστερόλης, των στεροειδών και των ισοπρενοειδών. Ρύθμιση. Πώς γίνεται η μεταφορά των λιπιδίων στο πλάσμα. Κλινικές εφαρμογές.
- Πώς γίνεται η βιοσύνθεση και η αποδόμηση των νουκλεοτιδίων πουρίνης και πυριμιδίνης. Κλινικές εφαρμογές.

Μεταβολισμός αμινοξέων και πρωτεϊνών - Κύκλος ουρίας

Οι φοιτητές πρέπει να μπορούν να απαντούν στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Τι είναι πρωτεΐνες, ποια η δομή τους και ποιες είναι οι κατηγορίες των αμινοξέων.
- Πώς πραγματοποιείται η αποδόμηση των πρωτεϊνών και η οξειδωση των αμινοξέων.

- Ποιοι είναι οι οδοί αποδόμησης των αμινοξέων.
- Ποια είναι τα μεταβολικά πεπρωμένα των αμινομάδων.
- Πώς πραγματοποιείται η απέκκριση αζώτου και ο κύκλος της ουρίας.
- Κλινικές εφαρμογές
- Πώς πραγματοποιείται ο μεταβολισμός του αζώτου – Κύκλος αζώτου.
- Πώς πραγματοποιείται η βιοσύνθεση των αμινοξέων και των πρωτεϊνών.
- Ποια μόρια προέρχονται από αμινοξέα και ποια η κλινική σημασία τους.
- Ποιες είναι οι κλινικές εφαρμογές που σχετίζονται με τον μεταβολισμό των λιπιδίων. Ποιος ο ρόλος των λιπιδίων στην ανάπτυξη της αθηροσκλήρωσης.
- Ποιοι είναι οι βιοχημικοί μηχανισμοί της ανάπτυξης της αθηροσκλήρωσης.

4. Ιστολογία - Εμβρυολογία I

ώρες 71,5

Τομέας Μορφολειτουργικός (Κωδ. 500408)

Περιεχόμενο μαθήματος

Μέθοδοι μελέτης των ιστών, δομή και λειτουργία του κυττάρου, Επιθήλιο-Επιθηλιακοί αδένες, Κυτταρική σηματοδότηση, Συνδεδεμένος ιστός, Χονδρικός - Οσπότης ιστός-Οστεογένεση, Μυϊκός ιστός, Αιμοφόρο κυκλοφορικό σύστημα-Καρδιαγγειακό σύστημα, Αίμα-Αιμοποίηση, Νευρικός ιστός, Ανοσοποιητικό-Λεμφικό σύστημα, Μείωση-Γαμετογένεση, Σπερματογένεση-Ωογένεση, Ανάπτυξη Ωοθυλακίων, Εμμηνορρυσιακός κύκλος, Γονιμοποίηση, Αυλάκωση-Εμφύτευση, Ανάπτυξη του πλακούντα-Γαλουχία, 2η και 3η εβδομάδα της ανάπτυξης, Πρώιμη εμβρυική περίοδος, Γενικά γνωρίσματα της όψιμης εμβρυικής περιόδου (από τον 3^ο μήνα έως τη γέν-

νηση), Συγγενείς ανωμαλίες, Απόπτωση-Κυτταρική Γήρανση και καρκίνος

Τρόπος εξέτασης

- Γραπτά: 40 ερωτήσεις από τις οποίες οι 36 ερωτήσεις είναι πολλαπλής επιλογής, 26 ερωτήσεις Ιστολογίας και 10 ερωτήσεις Εμβρυολογίας καθώς και 4 ερωτήσεις για την εξέταση της ύλης του εργαστηρίου (αναγνώριση ιστών και οργάνων σε ιστολογικά παρασκευάσματα)
- Ο φοιτητής για να έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις πρέπει να έχει παρακολουθήσει τις εργαστηριακές ασκήσεις. Επίσης ο ασκούμενος φοιτητής δεν μπορεί να έχει περισσότερες από 1 (μία) απουσίες στις εργαστηριακές ασκήσεις.
- Απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη βαθμού προαγωγής στο μάθημα Ιστολογίας-Εμβρυολογίας είναι ο φοιτητής να έχει απαντήσει σωστά τουλάχιστον περίπου στις μισές ερωτήσεις Ιστολογίας και Εμβρυολογίας Προφορικά: οι επί πτυχίω φοιτητές

3ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Περιγραφική ανατομική II Κωδ. (500728) ώρες 65 Τομέας Μορφολειτουργικός

«**Άσκηση στο Πτώμα**»- Μυοσκελετικό Σύστημα (Οστεολογία, Συνδεσμολογία, Αρθρολογία, Μυολογία)-Περιφερικό Κυκλοφορικό Σύστημα- Περιφερικό Νευρικό Σύστημα-Λεμφικό Σύστημα.

- Θωρακικό Τοίχωμα
- Άνω Άκρο
- Τράχηλος
- Κεφαλή και Κρανίο
- Κοιλιακό Τοίχωμα

- Κάτω άκρο
- Ραχιαία επιφάνεια

Το αντικείμενο της Περιγραφικής Ανατομικής II είναι η μελέτη των μακροσκοπικών δομών του Μυοσκελετικού συστήματος (Μυολογία-Οστεολογία-Συνδεσμολογία-Αρθρολογία)- του Περιφερικού Κυκλοφορικού συστήματος-του Περιφερικού Νευρικού Συστήματος και του Λεμφικού Συστήματος του ανθρωπίνου σώματος. Η σύγχρονη Ανατομία είναι ο συνδυασμός της Περιγραφικής, της Συστηματικής και της Λειτουργικής Ανατομίας με την Κλινική Ανατομία, η οποία συνδέει την Ανατομική γνώση με την δυνατότητα εφαρμογής της ανατομικής γνώσης στην κατανόηση του ανθρωπίνου σώματος σαν ένα ολοκληρωμένο σύστημα και ειδικώς στην κατανόηση των διαφόρων κλινικών ιατρικών προβλημάτων. Μεγάλη έμφαση στην διδασκαλία της Ανατομίας δίδεται στην επαφή του φοιτητή με τις πραγματικές δομές (πτώμα και πτωματικά παρασκευάσματα) και αυτό επιτυγχάνεται στο Εργαστήριο Ανατομίας.

Οι μέθοδοι που χρησιμοποιεί η Ανατομία στο ΕΚΠΑ για την εκπαίδευση των φοιτητών είναι συνδυασμός παραδοσιακής και μοντέρνας προσέγγισης:

1. Η εκπαίδευση σε προπλάσματα όπου πραγματοποιείται η μακροσκοπική παρατήρηση της δομής των οργάνων και των συστημάτων του ανθρωπίνου σώματος τόσο μεμονωμένα όσο και σε σχέση μεταξύ τους.
2. Εκπαίδευση σε πτώματα ή πτωματικό υλικό κατά την οποία εκτός από την μακροσκοπική παρατήρηση μεγάλης σημασίας είναι η ενεργή συμμετοχή των φοιτητών στην ανατομή.
3. Επιφανειακή Ανατομία η οποία βοηθά τον φοιτητή να κατανοήσει την θέση και τις σχέσεις των ανατομικών δομών στο ανθρώπινο σώμα με την βοήθεια ψηλαφητών οδηγιών ανατο-

μικών στοιχείων που αποτελεί μία από τις χρησιμοποιούμενες μεθόδους στην διδασκαλία της Ανατομίας.

Σκοπός του Μαθήματος και Επιδιωκόμενοι Στόχοι

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση με τη δομή και την οργάνωση: του μυοσκελετικού, του περιφερικού κυκλοφορικού, του περιφερικού νεφρικού και του λεμφικού συστήματος. Οι διαλέξεις και οι εργαστηριακές ασκήσεις εστιάζουν στην κατανόηση και την εμπέδωση των τοπογραφικών και λειτουργικών σχέσεων των τμημάτων των ανωτέρω συστημάτων και να τα συσχετίζουν με στοιχεία της απεικονιστικής και κλινικής ανατομίας. Με την ολοκλήρωση της διδακτέας ύλης οι φοιτητές πρέπει να είναι ικανοί:

- Να κατέχουν την ανατομική ορολογία
- Να αναγνωρίζουν μακροσκοπικά ανατομικές δομές
- Να αναγνωρίζουν τα σημαντικά χαρακτηριστικά των ανατομικών δομών
- Να αναγνωρίζουν τα ανατομικά οδηγία ψηλαφητά σημεία
- Να αναγνωρίζουν τις κύριες δομές σε εγκάρσιες τομές του ανθρωπίνου σώματος
- Να κατέχουν την συσχέτιση δομής και λειτουργίας
- Να μπορούν να συνεργάζονται στα πλαίσια της ιατρικής ομάδας

2. Φυσιολογία 3ου εξαμήνου Κωδ. (500727) *ώρες 91* Τομέας Μορφολειτουργικός

Αρμονία κυτταρικής λειτουργίας και Αρχές Φυσιολογίας Συστημάτων, Φυσιολογία των κυτταρικών μεμβρανών –μεταβολικά μονοπάτια του κυττάρου, Ορμόνες και Υποδοχείς, Ορμονική δράση-Ρύθμιση

ορμονών, ΚΝΣ – Υποθάλαμος/Υποφυσιακός άξονας, Υποφυσιακές ορμόνες, Φυσιολογία Οστών: Μηχανισμοί της οστικής διαμόρφωσης και αναδιαμόρφωσης των οστών, Ορμόνες ρύθμισης του ασβεστίου στο αίμα, Φυσιολογία του θυρεοειδούς αδένου, Φυσιολογία της Ενδοκρινούς Μοίρας του Παγκρέατος, Φυσιολογίας της Μυελώδους και Φλοιώδους Μοίρας των Επινεφριδίων, Ενεργειακές ανάγκες του οργανισμού και ρύθμιση της λήψης τροφής, Αναπαραγωγική Λειτουργία Θήλεος, Αναπαραγωγική Λειτουργία Άρρενος-Σπερματογένεση, Σύλληψη-Εμφύτευση-Καθορισμός Φύλου, Στάδια Κύησης, Εισαγωγή στο Μυϊκό Σύστημα - Φυσιολογία της μυϊκής συστολής, Δομή και λειτουργία της νευρομυϊκής σύναψης, Φυσιολογία της άσκησης – Θεραπευτική άσκηση, Φυσιολογία του καρδιακού μυός, Μυελός αιμοποίησης, Αιμοσφαιρίνη- Μεταβολισμός σιδήρου, Ερυθρά λευκά τύπος ΤΚΕ, Αιμοπετάλια – Πήξη αίματος, Εισαγωγή στο Ανοσοποιητικό Σύστημα, Μη ειδική /Εμφυτη ανοσολογική άμυνα, Ειδική /Επίκτητη ανοσολογική άμυνα και λεμφοποιητικά όργανα, Φυσιολογία Φλεγμονής, Φυσιολογία Δέρματος – Επούλωση Τραύματος, Ρύθμιση της θερμοκρασίας του σώματος, Πυρετός.

3. Βιολογική Χημεία II Κωδ. (500329) *ώρες 39* Τομέας Μορφολειτουργικός

Ρύθμιση του μεταβολισμού, μεταβολικές ιδιαιτερότητες νευρικού ιστού, βιοχημεία ιστών, ορμόνες, διακυτταρική επικοινωνία ιστών και οργάνων.

4. Ιστολογία-Εμβρυολογία II Κωδ. (500409) *ώρες 71,5* Τομέας Μορφολειτουργικός

Αναπνευστικό σύστημα, Ανώτερος και κατώτερος Πεπτικός σωλήνας, Αδένες Πεπτικού συστήματος,

Νευροενδοκρινικό σύστημα, Ενδοκρινικό σύστημα, Ουροποιητικό σύστημα. Γεννητικό σύστημα Άρρενος και θήλεος, Δέρμα–Εξαρτήματα του δέρματος-Μαζικός αδένας, Αισθητήρια όργανα (Οφθαλμός-Ους), Ανάπτυξη Αναπνευστικού συστήματος, Ανάπτυξη Πεπτικού συστήματος-ηπατικού-χοληφόρου συστήματος και παγκρέατος, Ανάπτυξη ουροποιητικού συστήματος, Οντογένεση συστήματος ενδοκρινών αδένων, Ανάπτυξη Ουροποιητικού συστήματος, Ανάπτυξη Γεννητικού συστήματος Άρρενος και Θήλεος, Ανάπτυξη Νευρικού συστήματος, Ανάπτυξη και Διαφοροποίηση της Φαρυγγικής συσκευής, Ανάπτυξη του Προσώπου και Υπερώας, ανάπτυξη Δέρματος και προσαρτημάτων, Ανάπτυξη Μυοσκελετικού συστήματος, Ανάπτυξη Οφθαλμού και Οτός, Ανάπτυξη Κυκλοφορικού συστήματος

Τρόπος εξέτασης

- Γραπτά: 40 ερωτήσεις από τις οποίες οι 36 ερωτήσεις είναι πολλαπλής επιλογής, 26 ερωτήσεις Ιστολογίας και 10 ερωτήσεις Εμβρυολογίας καθώς και 4 ερωτήσεις για την εξέταση της ύλης του εργαστηρίου (αναγνώριση ιστών και οργάνων σε ιστολογικά παρασκευάσματα)
- Ο φοιτητής για να έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις πρέπει να έχει παρακολουθήσει τις εργαστηριακές ασκήσεις. Επίσης ο ασκούμενος φοιτητής δεν μπορεί να έχει περισσότερες από 1 (μία) απουσίες στις εργαστηριακές ασκήσεις.
- Απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη βαθμού προαγωγής στο μάθημα Ιστολογίας-Εμβρυολογίας είναι ο φοιτητής να έχει απαντήσει σωστά τουλάχιστον περίπου στις μισές ερωτήσεις Ιστολογίας και Εμβρυολογίας

Προφορικά: οι επί πτυχίω φοιτητές

4ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Περιγραφική Ανατομική Ι Κωδ. (500322) ώρες 65
Τομέας Μορφολειτουργικός

- Εισαγωγή στην Ανατομική του Ανθρώπου (ή Γενικό μέρος) 10 ώρες
- Καρδιά 6 ώρες
- Αναπνευστικό Σύστημα 6 ώρες
- Πεπτικό Σύστημα 25 ώρες
- Ουροποιητικό Σύστημα 6 ώρες
- Γεννητικό Σύστημα Άρρενος 6 ώρες
- Γεννητικό Σύστημα Θήλεως 6 ώρες

2. Φυσιολογία 4ου εξαμήνου Κωδ. (500729) ώρες 91
Τομέας Μορφολειτουργικός

Εισαγωγή στο Καρδιαγγειακό Σύστημα. Δομή και λειτουργία, Προέλευση του καρδιακού ρυθμού και της ηλεκτρικής δραστηριότητας της καρδιάς, Η καρδιά ως αντλία, Χαρακτηριστικά της αιματικής και λεμφικής ροής, Καρδιαγγειακοί ρυθμιστικοί μηχανισμοί, Ειδικά συστήματα κυκλοφορίας, Αθρομάτωση,-Παθογενετικοί μηχανισμοί και κλινικές συσχετίσεις, Εισαγωγή στο Γαστρεντερικό Σύστημα, Φυσιολογία του Γαστρεντερικού συστήματος, Πέψη, απορρόφηση και διατροφικές αρχές, Γαστρεντερική κινητικότητα, Φυσιολογία και ανατομία ήπατος, χοληδόχου κύστεως και παγκρέατος, Εφαρμοσμένη Φυσιολογία-παθοφυσιολογία ΓΕΣ-σύνδρομα που προκύπτουν από τη δυσλειτουργία του ΓΕΣ, Εισαγωγή στο αναπνευστικό σύστημα, Δομή και μηχανική των πνευμόνων, Ανταλλαγή των αερίων στους πνεύμονες και η μεταφορά τους στους ιστούς, Ρύθμιση της αναπνοής, Νεφρική λειτουργία, Ρύθμιση της σύστασης και του όγκου του εξωκυττάριου υγρού, Οξινοποίηση των ούρων και απέκκριση διττανθρακικών, Φυσιολογία της ούρησης, Οξεοβασική ισορροπία,

Παραδείγματα διαταραχών οξεοβασικής ισορροπίας.

3. Παθολογική Ανατομική Ι Κωδ. (500334) *ώρες 52*
Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Η σύγχρονη Παθολογική Ανατομική και ο διευρυμένος ρόλος της στη σημερινή μοριακή ιατρική πραγματικότητα - Αρχές κυτταρολογίας. Κυτταρική βλάβη – Νέκρωση – Απόπτωση – Εκφυλίσεις κυττάρων – Φλεγμονές (κοινές – ειδικές) – Ανοσολογική αντίδραση – Αντιδράσεις υπερευαισθησίας – Μεταμόσχευση – Ανοσοανεπάρκειες, AIDS – Αυτοάνοσα νοσήματα – Αγγειίτιδες – Μεταβολικές νόσοι, Στερητικές νόσοι – Γενετικές Παθήσεις – Καρυότυπος – Περιβάλλον, διατροφή και παθολογική ανατομική – Συστηματικές παθήσεις –Σακχαρώδης διαβήτης – Διαταραχές κυτταρικής αύξησης και διαφοροποίησης – Μοριακή γενετική του καρκίνου – Καρκινογένεση Νεοπλάσματα (επιθηλιακά, μεσεγχυματογενή) – Αιμοδυναμικές διαταραχές (οίδημα, υπεραιμία, ισχαιμία, θρομβώσεις, εμφράγματα) – Κυκλοφορικό σύστημα – Αιμοποιητικό σύστημα – Λεμφαδένες – Αναπνευστικό σύστημα.

4. Γενική Μικροβιολογία και Ανοσολογία

Κωδ. (500357)

ώρες 52

Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Γενικές ιδιότητες των βακτηρίων, ιών, μυκήτων, παρασίτων και μεταζώων. Ιατρική οικολογία, αλληλεπίδραση μικροβίων με τον μεγαλοοργανισμό. Βασική ανοσολογία. Αντιβιοτικά, χημειοθεραπευτικά, αντισηπτικά, απολυμαντικά.

5. Παθογενετικοί Μηχανισμοί (μόνο διδασκόμενο) Κωδ. (500726)

ώρες 26

Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Το μάθημα Παθογενετικοί Μηχανισμοί διδάσκει τους μηχανισμούς που είναι υπεύθυνοι για την ανάπτυξη σημαντικών κλινικών συνδρόμων με τα οποία προσέρχεται ο ασθενής στο γιατρό όπως πυρετός, πόνος, αναιμία, δερματικές ή νευρολογικές εκδηλώσεις κλπ. Με τον τρόπο αυτό εισάγονται οι φοιτητές στην κλινική ιατρική και συνδέουν τις γνώσεις που απέκτησαν στα προκλινικά έτη με την κλινική πράξη.

5.6 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΑΝ ΤΟ Α΄ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΩΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2016-17

1ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Ιατρική Φυσική Ι (Κωδ. 500312) ώρες 65 Τομέας Μορφολειτουργικός

*“Ιατρική Φυσική: Διαγνωστικές και Θεραπευτικές
Εφαρμογές των Ακτινοβολιών”*

- Στοιχεία σύγχρονης φυσικής
- Αλληλεπίδραση ακτινοβολίας-ύλης
- Στοιχεία δοσιμετρίας και βιολογικά αποτελέσματα
- Στοιχεία ακτινοπροστασίας
- Το ακτινογραφικό μηχάνημα
- Ακτινοσκόπηση
- Μαστογραφία
- Αξονική τομογραφία
- Πυρηνική ιατρική
- Τομογραφία εκπομπής ποζιτρονίων (PET)
- Υπέρηχοι

2. Γενική Ιατρική Χημεία Ι (Κωδ. 500313) ώρες 52 Τομέας Μορφολειτουργικός

Δομή του ατόμου, περιοδικό σύστημα, χημικός δεσμός-μόρια, διαμοριακές δυνάμεις - καταστάσεις της ύλης, χημική κινητική, χημική θερμοδυναμική, χημική ισορροπία, διαλύματα, οξέα και βάσεις, οξειδοαναγωγή.

3. Ιατρική Στατιστική (Κωδ. 500314) ώρες 65 Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής και Νευρολογίας

Περιγραφική ιατρική στατιστική, δειγματοληψία, η έννοια της στατιστικής δοκιμασίας - μηδενική υπό-

θεση - στατιστικά σφάλματα, πιθανό σφάλμα και όρια αξιοπιστίας μέσης τιμής - σύγκριση μέσων τιμών (t-test), διαξονική κατανομή - στατιστική δοκιμασία χ^2 , πιθανό σφάλμα και όρια αξιοπιστίας αναλογίας, βασικοί κανόνες πιθανοτήτων, συσχέτιση και απλή γραμμική εξάρτηση (παλινδρόμηση) ποσοτικών χαρακτηριστικών, πολλαπλή γραμμική εξάρτηση και άλλα στατιστικά μοντέλα, ερμηνεία στατιστικών ευρημάτων, μη παραμετρικές στατιστικές δοκιμασίες, αξιολόγηση εργαστηριακών ευρημάτων.

4. Βιολογία Ι (Κωδ. 500406) ώρες 65 Τομέας Μορφολειτουργικός

Εισαγωγή στην Βιολογία. Επιστημονική μεθοδολογία και πείραμα. Εξέλιξη του κυττάρου. RNA και προέλευση της ζωής, η έννοια του ριβόζυμου. Γενική θεώρηση και βασικά χαρακτηριστικά της οργάνωσης του κυττάρου. Ευκαρυωτικοί και προκαρυωτικοί οργανισμοί. Κυτταρική ποικιλομορφία. Πρότυποι οργανισμοί μελέτης. Χημική σύσταση του κυττάρου. Τα είδη των μακρομορίων του κυττάρου. Ενζυμική κατάλυση. Σύγχρονες εργαστηριακές τεχνικές. Τεχνικές λήψης βιολογικού υλικού και τεχνικές μελέτης του κυττάρου και οι διαγνωστικές τους εφαρμογές: φωτομικροσκόπιο, μικροσκόπιο φθορισμού, ηλεκτρονικό μικροσκόπιο, κυτταροχημεία και ανοσοϊστοχημεία, κυτταρική κλασμάτωση, ηλεκτροφόρηση, χρωματογραφία, αυτοραδιογραφία, κυτταροκαλλιέργειες. Τα είδη και ο ρόλος των βιομορίων του κυττάρου. Δομή και λειτουργία των πρωτεϊνών. Δομή της πλασματικής μεμβράνης, λιπιδική διπλοστιβάδα και μεμβρανικές πρωτεΐνες. Συνάψεις και νευρομυϊκή σύναψη. Πρωτεΐνες-φορείς, ιοντικοί δίαυ-

λοι, αντλία Na^+/K^+ , δυναμικό μεμβράνης, σηματοδότηση σε νευρικά κύτταρα. Ενδομεμβρανικό σύστημα του κυττάρου, μετα-μεταφραστικές τροποποιήσεις, οδοί έκκρισης και ενδοκυττάρωσης. Σύμπλοκο Golgi, λυσοσώματα, υπεροξυσωμάτια. Αποταμιευτικές ασθένειες. Γενικές αρχές κυτταρικής σηματοδότησης, υποδοχείς που συνδέονται με G-πρωτεΐνες ή με ένζυμο. Κυτταροσκελετός: Ενδιάμεσα νημάτια, μικροσωληνίσκοι, μικροϊνίδια ακτίνης, βλεφαρίδες, κυτταρική κίνηση, κυτταροσκελετικές ασθένειες. Δομή και λειτουργία του σαρκομεριδίου. Μηχανισμοί παραγωγής ενέργειας στο κύτταρο. Μιτοχόνδρια, κύκλος του κιτρικού οξέως, οξειδωτική φωσφορυλίωση. Χλωροπλάστες και φωτοσύνθεση. Οργάνωση και λειτουργία του γενετικού υλικού. Δομή της χρωματίνης. Ροή και ρύθμιση της γενετικής πληροφορίας στο κύτταρο. Κυτταρική διαίρεση: μίτωση και μείωση. Κυτταρικός κύκλος και μηχανισμοί ελέγχου του κυτταρικού κύκλου. Πολυκυτταρική οργάνωση, κυτταρική διασύνδεση, δομή και λειτουργία της εξωκυττάριας θεμέλιας ουσίας. Βασικές αρχές Αναπτυξιακής Βιολογίας: Προέλευση των ιστών, εμβρυϊκή μορφογένεση, διαφορική γονιδιακή έκφραση, ομοιωτικά γονίδια. Κυτταρική εξαλλαγή και μηχανισμοί καρκινογένεσης.

Εργαστηριακές ασκήσεις

1. Το φωτονικό μικροσκόπιο - μέθοδοι παρατήρησης του κυττάρου
2. Προκαρυωτικά και ευκαρυωτικά κύτταρα
3. Γενετικός μετασχηματισμός – χρωματογραφία
4. Ανοσο-ενζυμικές μεθοδολογίες: μέθοδος ELISA

5. Ψυχολογία (Κωδ. 500316)

ώρες 26

Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής και Νευρολογίας

1. Εισαγωγή στην Ψυχολογία
2. Μεγάλες θεωρητικές σχολές στην Ψυχολογία
3. Οι βιολογικές βάσεις της συμπεριφοράς

4. Ανάπτυξη-Ψυχολογία των φάσεων της ζωής (Α)
5. Ανάπτυξη-Ψυχολογία των φάσεων της ζωής (Β)
6. Αντίληψη και σκέψη
7. Μάθηση
8. Μνήμη
9. Νοημοσύνη
10. Βιολογικά κίνητρα συμπεριφοράς
11. Ψυχοκοινωνικά κίνητρα συμπεριφοράς
12. Συναισθήματα και συμπεριφορά
13. Κοινωνικοί παράγοντες και συμπεριφορά
14. Διαπροσωπικές σχέσεις
15. Προσωπικότητα
16. Μέθοδοι εκτίμησης της προσωπικότητας
17. Μηχανισμοί άμυνας
18. Από το φυσιολογικό στο παθολογικό
19. Παράγοντες που συνδέονται με παθολογική συμπεριφορά
20. Ψυχολογικές διαταραχές
21. Ουσιοεξαρτήσεις
22. Ψυχολογικές αντιδράσεις στους ενήλικες με χρόνια σωματική ασθένεια και η αντιμετώπισή τους
23. Ψυχολογικές αντιδράσεις στα παιδιά με χρόνια σωματική ασθένεια και η αντιμετώπισή τους
24. Επικοινωνία και σχέση γιατρού-ασθενούς

2ο ΕΞΑΜΗΝΟ

I. Ιατρική Φυσική II (Κωδ. 500317)

ώρες 65

Τομέας Μορφολειτουργικός

“Ιατρική Φυσική: Διαγνωστικές και Θεραπευτικές Εφαρμογές των Ακτινοβολιών”

- Απεικόνιση μαγνητικού συντονισμού (ΑΜΣ)
- Ιατρική εικόνα
- Θεραπευτικές εφαρμογές-ακτινοθεραπεία
- Μη ιοντίζουσα ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία: Φυσικές αρχές, Βιολογικές επιδράσεις, κανονισμοί και όρια προστασίας

“Φυσική του Ανθρώπινου Σώματος”

- Μύες και δυνάμεις

- Φυσική του σκελετού
- Πίεση στο σώμα
- Ωσμωση και οι νεφροί
- Φυσική των πνευμόνων και της αναπνοής
- Φυσική του καρδιαγγειακού συστήματος
- Ηλεκτρικά σήματα από το σώμα
- Ήχος και ομιλία
- Φυσική του ωτός και της ακοής
- Φυσική των οφθαλμών και της όρασης

2. Γενική Ιατρική Χημεία II (Κωδ. 500319) ώρες 52

Τομέας Μορφολειτουργικός

Οι υδρογονάνθρακες: αλκάνια, αλκένια, αλκίνια. Η συντακτική ισομέρεια και η στερεοϊσομέρεια, η εναντιομέρεια και η διαστερεοϊσομέρεια, η γεωμετρική ισομέρεια, το σύστημα D-L και το σύστημα R-S, μηχανισμοί χημικών αντιδράσεων, αντιδράσεις αλειφατικές και αρωματικές – ηλεκτρονιόφιλης και πυρηνόφιλης υποκατάστασης και προσθήκης, επαγωγικό και συζυγιακό φαινόμενο, συντονισμός και αρωματικότητα, αλκοόλες και αιθέρες, αλδεΐδες και κετόνες, καρβοξυλικά οξέα και παράγωγα τους, ενώσεις θείου και φωσφόρου, αμίνες και παράγωγα τους, υδατάνθρακες, λιποειδή, αμινοξέα και πρωτεΐνες, ένζυμα και συνένζυμα, χημική και ενζυμική κατάλυση, κινητική των ενζυμικών αντιδράσεων, κινητική της οξυγόνωσης της αιμοσφαιρίνης, χημική τροποποίηση των πρωτεϊνών και αλκυλιωτικοί παράγοντες ως αντικαρκινικά φάρμακα, ελεύθερες ρίζες στη Βιολογία και την Ιατρική, μέθοδοι φυσικής ανάλυσης.

3. Βιολογία II (Κωδ. 500407) ώρες 91

Τομέας Μορφολειτουργικός

Εισαγωγή στη Γενετική. Το γονιδίωμα του ανθρώπου και η χρωμοσωμική βάση της κληρονομικότητας.

Ευχρωματίνη και ετεροχρωματίνη, νουκλεοσωμάτια. Δομή και λειτουργία του γονιδιώματος, γονιδιακή έκφραση. Ομοιωτικά γονίδια και αναπτυξιακοί μηχανισμοί. Το μιτοχονδριακό γονιδίωμα. Αντιγραφή του DNA, μηχανισμοί επιδιόρθωσης, μεταγραφή. Συναρμολόγηση και επεξεργασία του mRNA. Δομή και λειτουργία του tRNA, γενετικός κώδικας, μεταφραστική λειτουργία, δομή και λειτουργία των ριβοσωμάτων. Μεταλλαξιγένεση: Τύποι και μηχανισμοί μεταλλάξεων. Ρύθμιση της γονιδιακής έκφρασης, Cis και trans-ρυθμιστικά στοιχεία. Μοριακή γενετική του ανθρώπου. Φυσική βάση της κληρονομικότητας. Η έννοια του αλληλομόρφου. Τύποι κληρονομικής γονιδίων: μονογονιδιακή και πολυγονιδιακή κληρονομικότητα. Επιγενετικοί μηχανισμοί γονιδιακής έκφρασης, γενετικός ανασυνδυασμός, συνδεδεμένα γονίδια. Χαρτογράφηση και ταυτοποίηση γονιδίων που συνδέονται με ανθρώπινα νοσήματα. Μονογονιδιακά νοσήματα και η μοριακή τους βάση. Γενετική νοσημάτων με πολυπαραγοντική κληρονομηση. Αλληλεπίδραση γονιδίων. Βασικές αρχές πληθυσμιακής γενετικής, νόμος των Hardy-Weinberg. Πολυμορφισμοί στο επίπεδο του DNA. Κλινική κυτταρογενετική και χρωμοσωμικές ατυπίες αυτοσωμικών και φυλετικών χρωμοσωμάτων. Γονιδιακή έκφραση σε εξειδικευμένα ευκαρυωτικά συστήματα. Υποδείγματα νόσων: θαλασσαιμία, κυστική ίνωση. Ανοσοσφαιρίνες και μείζον σύμπλεγμα ιστοσυμβατότητας. Γενικά περί ιών, δομή και κύκλος ζωής των ιών. DNA και RNA ιοί, ογκογόνοι ιοί, ρετροϊοί. Γενετική και γονιδιωματική του καρκίνου. Γενετική μηχανική, αρχές και εφαρμογές. Μέθοδοι εκτίμησης της γονιδιακής έκφρασης. Αντίστροφη γενετική: επιτυχείς εφαρμογές. Μεταφορά και έκφραση γονιδίων σε κύτταρα θλαστικών. Σύγχρονες μεθοδολογίες μοριακής ανάλυσης γενετικών νόσων. Γονιδιακή θεραπεία γενετικών νοσημάτων. Αναπτυξιακή γενετική: διαταραχές της ανάπτυξης, δυσμορφίες και συγγενείς ανωμαλίες. Πρακτικές εφαρμογές Μοριακής Γενετι-

κής. Προγεννητική και προεμφυτευτική διάγνωση. Φαρμακογενετική και φαρμακογονιδιωματική. Γενετική συμβουλευτική και βιοηθική.

Εργαστηριακές ασκήσεις

1. Απομόνωση DNA – αλυσιδωτή αντίδραση πολυμεράσης (PCR)
2. Γενετική
3. Φυλογενετική ανάλυση με χρήση πρωτεομικής
4. Τεχνολογία του ανασυνδυασμένου DNA (RFLPs)

3ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Περιγραφική Ανατομική II (Κωδ. 500327) ώρες 130 Τομέας Μορφολειτουργικός

Η περιγραφική ανατομική II υποδιαιρείται:

- α) στην ύλη της άσκησης επί του πτώματος στην Αίθουσα Ανατομών περιλαμβάνει την κατά χώρες του ανθρωπίνου σώματος μελέτη της Οστεολογίας - Αρθρολογίας - Μυϊκού Συστήματος - Αγγειακού Συστήματος - Περιφερικού Νευρικού συστήματος και Σπλαγχνολογίας.

1^η Ενότητα: Προσθιοπλάγιο Τοίχωμα του Θώρακος. Ωμική ζώνη

Σκελετός και Αρθρώσεις του θώρακος και της ωμικής ζώνης. Νωτιαία νεύρα. Μύες, Αγγεία και Νεύρα του προσθίου και του πλαγίου θωρακικού τοιχώματος. Μύες ωμικής ζώνης (I).

2^η Ενότητα: Μασχαλαία Κοιλότητα και Βραχιόνια Βραχιόνιο οστό. Διάρθρωση του ώμου. Μύες της ωμικής ζώνης (II). Βραχιόνιο πλέγμα. Μασχαλαία κοιλότητα. Μύες βραχιόνια. Μασχαλαία και βραχιόνια αγγεία και νεύρα.

3^η Ενότητα: Πήχης και Χέρι (πρόσθια και οπίσθια επιφάνεια)

Οστά, Αρθρώσεις, Μύες, Περιτονίες, Αγγεία και Νεύρα πήχως και άκρας χείρας,

4^η Ενότητα: Τράχηλος (I)

Αυχενική μοίρα σπονδυλικής στήλης. ινιακό οστούν. Σπονδυλικές και κρανιοσπονδυλικές διαρθρώσεις. Μύες τραχήλου (I).

5^η Ενότητα: Τράχηλος (II)

Χώρες Τραχήλου. Μύες τραχήλου (II), Αγγεία και Νεύρα του Τραχήλου.

Αυχενική μοίρα του Συμπαθητικού Στελέχους.

6^η Ενότητα: Κεφαλή (I)

Εγκεφαλικό κρανίο – Τρήματα – Εγκεφαλικά νεύρα (συζυγίες).

7^η Ενότητα: Κεφαλή (II)

Οστά του Σπλαγχνικού Κρανίου. Οφθαλμικός κόγχος. Οστεΐνη ρινική κοιλότητα. Οστεΐνο τοίχωμα της στοματικής κοιλότητας. Κροταφογναθική διάρθρωση - Μιμικοί και Μασητήριοι μύες. Παρωτίδα. Αγγεία και Νεύρα Κεφαλής.

8^η Ενότητα: Κοιλιακό Τοίχωμα

Οσφυϊκοί Σπόνδυλοι. Πύελος. Οσφυϊκό πλέγμα. Μύες. Αγγεία και Νεύρα προσθίου και πλαγίου κοιλιακού τοιχώματος

9^η Ενότητα: Κάτω Άκρο: Μηρός (πρόσθια και οπίσθια επιφάνεια)

Οστά, Αρθρώσεις, Μύες, Αγγεία και Νεύρα Μηρού, (πρόσθιας και οπίσθιας επιφάνειας). Ιερό πλέγμα και κλάδοι του.

10^η Ενότητα: Κνήμη και Πόδι (πρόσθια και οπίσθια επιφάνεια)

Οστά, Αρθρώσεις, Μύες, Αγγεία και Νεύρα Κνήμης και Ποδιού (πρόσθιας και οπίσθιας επιφάνειας)

11^η Ενότητα: Ραχιαία Επιφάνεια Κορμού, Γλουτιαία Χώρα.

Έσω και Έξω Μύες της Πυέλου. Αγγεία και Νεύρα Κορμού. Μύες ραχιαίας επιφάνειας κορμού. Αγγεία και Νεύρα.

12^η Ενότητα: Κύτος του Θώρακος.

Κύτος του Θώρακος. Υπεζωκότες και Χώροι και Χωροταξική Διάταξη των οργάνων, αγγείων και νεύρων του κύτους του θώρακος. Διάφραγμα.

Αγγεία και Νεύρα του Θώρακος, Σύστημα των αζύγων Φλεβών. Μείζων θωρακικός πόρος. Θωρακική μοίρα του συμπαθητικού στελέχους.

13^η Ενότητα: Κύτος της Κοιλίας (I)

Κύτος της κοιλίας. Χώροι και Χωροταξική διάταξη των οργάνων της κοιλίας. Περιτόναιο – Περιτοναϊκή Κοιλότητα – Περιτοναϊκοί χώροι – Οπισθοπεριτοναϊκός χώρος. Αρτηρίες και Φλέβες του κύτους της κοιλίας. Το Πυλαίο φλεβικό σύστημα. Οσφυϊκή και Ιερά μοίρα του αυτόνομου νευρικού συστήματος

β) στην ύλη του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος – Αισθητηρίων Οργάνων

5 ώρες εβδομαδιαίως, καθ' όλον το χειμερινό εξάμηνο (συνολικά 65 ώρες) και περιλαμβάνει:

- 1) Οργάνωση του Ν.Σ
- 2) ο νευρών
- 3) η νευρογλοία
- 4) Νευρικές ίνες και νεύρα
- 5) Υποδοχείς και εκτελεστικά όργανα
- 6) Δερματόμια και μυϊκή δραστηριότητα
- 7) Νωτιαίος μυελός
- 8) Προμήκης μυελός
- 9) Γέφυρα
- 10) Παρεγκεφαλίδα
- 11) Τετάρτη κοιλία
- 12) Μέσος εγκέφαλος
- 13) Τελικός εγκέφαλος
- 14) Εγκεφαλικά ημισφαίρια
- 15) Δομή και λειτουργία του φλοιού των ημισφαιρίων
- 16) Δικτυωτός σχηματισμός και μεταιχμιακό σύστημα
- 17) Βασικά γάγγλια των ημισφαιρίων
- 18) Το κοιλιακό σύστημα του εγκεφάλου και το Ε.Ν.Υ
- 19) Τους Φραγμούς
- 20) Ανιούσες οδοί του Ν.Μ
- 21) Κατιούσες οδοί του Ν.Μ
- 21) Συνδέσεις της Παρεγκεφαλίδας
- 23) Πυρήνες των εγκεφαλικών νευρών
- 24) Θάλαμος και οι συνδέσεις του

25) Υποθάλαμος και οι συνδέσεις του

26) Το αυτόνομο νευρικό σύστημα

27) Οι μήνιγγες του εγκεφάλου

28) Η αιμάτωση του εγκεφάλου

2. Φυσιολογία (χειμερινού εξαμήνου)

(Κωδ. 500328)

ώρες 377

Τομέας Μορφολειτουργικός

Νευρικό: νευρικό κύτταρο – διεγερσιμότητα – δυναμικό ηρεμίας – αγωγή διέγερσης, σύναψη, νευρωνικό κύκλωμα, λειτουργική οργάνωση νευρικού συστήματος, αντανακλαστικά (γνήσια – εξαρτημένα), αισθητικότητα – υποδοχείς – λειτουργία υποδοχέων, μεταφορά και ερμηνεία αισθητικών πληροφοριών στο Κ.Ν.Σ., κινητικότητα – οργάνωση κινητικότητας, μυϊκή συστολή, ρύθμιση μήκους και τάσης μυός – τελικό κινητικό κύκλωμα, μυοστατικό αντανακλαστικό, πυραμιδικό – εξωπυραμιδικό σύστημα – παρεγκεφαλίδα – όρθια στάση, αυτόνομο νευρικό σύστημα – σπλαχνικές λειτουργίες – υποδοχείς αυτόνομου νευρικού συστήματος, δικτυωτός σχηματισμός, ύπνος – εγρήγορση ηλεκτροεγκεφαλογράφημα – προσοχή, μεταιχμιακό σύστημα, συναίσθημα – ρόλος στη μάθηση, συγκίνηση, λειτουργία υποθαλάμου, οργάνωση συμπεριφοράς, νεοφλοιός – ανώτερες ψυχοσυνετικές λειτουργίες, έναρθρος λόγος, σκέψη – μνήμη – μάθηση, εγκεφαλονωτιαίο υγρό (Ε.Ν.Υ.).

Ειδικές αισθήσεις: Όραση, ακοή, γεύση, όσφρηση. Ορμόνες: Εισαγωγή στην ενδοκρινολογία – ορμόνες του προσθίου λοβού της υπόφυσης – ορμόνες του οπισθίου λοβού υπόφυσης – αυξητική ορμόνη ορμόνες θυρεοειδούς αδένος – ορμόνες μυελού επινεφριδίων – ορμόνες φλοιού επινεφριδίων – ινσουλίνη – γλυκαγόνη και σακχαρώδης διαβήτης, παραθορμόνη – καλσιτονίνη – μεταβολισμός του ασβεστίου και φωσφόρου – βιταμίνη D, αναπαραγωγικές λειτουργίες του άνδρα – αν-

δρικές ορμόνες, αναπαραγωγικές λειτουργίες της γυναίκας πριν από την κύηση – ορμόνες θήλεος, κύηση, γαλουχία, φυσιολογία του εμβρύου. Μεταβολισμός-θερμορύθμιση.

3. Βιολογική Χημεία I (Κωδ. 500355) *ώρες 91*
Τομέας Μορφολειτουργικός

Εισαγωγή στη βιοχημεία, θερμοδυναμικά αξιώματα στο μεταβολισμό, πορεία τροφών, κύκλος Krebs, αναπνευστική αλυσος, μεταβολισμός υδατανθράκων, μεταβολισμός λιπιδίων και πρωτεϊνών, μεταβολισμός πουρινών, πυριμιδινών, νουκλεοτιδίων, πρωτεϊνοσύνθεση, ανασχηματισμός νουκλεϊνικών, μεταλλάξεις, ιοί, πλασμίδια, καρκινογένεση, μοριακή βάση κληρονομουμένων νόσων.

4. Ιστολογία - Εμβρυολογία I (Κωδ. 500408) *ώρες 71,5*
Τομέας Μορφολειτουργικός

Μέθοδοι μελέτης των ιστών, δομή και λειτουργία του κυττάρου, Επιθήλιο-Επιθηλιακοί αδένες, Κυτταρική σηματοδότηση, Συνδετικός ιστός, Χονδρικός - Οστίτης ιστός-Οστεογένεση, Μυϊκός ιστός, Αιμόφορο κυκλοφορικό σύστημα-Καρδιαγγειακό σύστημα, Αίμα -Αιμοποίηση, Νευρικός ιστός, Ανοσοποιητικό-Λεμφικό σύστημα, Μείωση -Γαμετογένεση, Σπερματογένεση-Ωογένεση, Ανάπτυξη Ωοθυλακίων, Εμμηνορρυσιακός κύκλος, Γονιμοποίηση, Αυλάκωση-Εμφύτευση, Ανάπτυξη του πλακούντα-Γαλουχία, 2η και 3η εβδομάδα της ανάπτυξης, Πρώιμη εμβρυική περίοδος, Γενικά γνωρίσματα της όψιμης εμβρυικής περιόδου (από τον 3ο μήνα έως τη γέννηση), Συγγενείς ανωμαλίες, Απόπτωση-Κυτταρική Γήρανση και καρκίνος

Τρόπος εξέτασης

- Γραπτά: 40 ερωτήσεις από τις οποίες οι 36 ερω-

τήσεις είναι πολλαπλής επιλογής. 26 ερωτήσεις Ιστολογίας και 10 ερωτήσεις Εμβρυολογίας καθώς και 4 ερωτήσεις για την εξέταση της ύλης του εργαστηρίου (αναγνώριση ιστών και οργάνων σε ιστολογικά παρασκευάσματα)

- Ο φοιτητής για να έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις πρέπει να έχει παρακολουθήσει τις εργαστηριακές ασκήσεις. Επίσης ο ασκούμενος φοιτητής δεν μπορεί να έχει περισσότερες από 1 (μία) απουσίες στις εργαστηριακές ασκήσεις.
- Απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη βαθμού προαγωγής στο μάθημα Ιστολογίας-Εμβρυολογίας είναι ο φοιτητής να έχει απαντήσει σωστά τουλάχιστον περίπου στις μισές ερωτήσεις Ιστολογίας και Εμβρυολογίας

Προφορικά: οι επί πτυχίω φοιτητές

4ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Περιγραφική Ανατομική I (Κωδ. 500322) *ώρες 65*
Τομέας Μορφολειτουργικός

- Εισαγωγή στην Ανατομική του Ανθρώπου (ή Γενικό μέρος) 10 ώρες
- Καρδιά 6 ώρες
- Αναπνευστικό Σύστημα 6 ώρες
- Πεπτικό Σύστημα 25 ώρες
- Ουροποιητικό Σύστημα 6 ώρες
- Γεννητικό Σύστημα Άρρενος 6 ώρες
- Γεννητικό Σύστημα Θήλεος 6 ώρες

2. Φυσιολογία (εαρινού εξαμήνου)
(Κωδ. 500323)

ώρες 377

Τομέας Μορφολειτουργικός

Κυκλοφορικό σύστημα-αίμα, αναπνευστικό σύστημα, πεπτικό σύστημα, ουροποιητικό σύστημα, οξεοβασική ισορροπία.

3. Βιολογική Χημεία II (Κωδ. 500329) ώρες 52 Τομέας Μορφολειτουργικός

Ρύθμιση του μεταβολισμού, μεταβολικές ιδιαιτερότητες νευρικού ιστού, βιοχημεία ιστών, ορμόνες, διακυτταρική επικοινωνία ιστών και οργάνων.

4. Ιστολογία - Εμβρυολογία II (Κωδ. 500409) ώρες 71,5 Τομέας Μορφολειτουργικός

Αναπνευστικό σύστημα, Ανώτερος και κατώτερος Πεπτικός σωλήνας, Αδένες Πεπτικού συστήματος, Νευροενδοκρινικό σύστημα, Ενδοκρινικό σύστημα, Ουροποιητικό σύστημα. Γεννητικό σύστημα Άρρενος και θήλεος, Δέρμα –Εξαρτήματα του δέρματος-Μαζικός αδένας, Αισθητήρια όργανα (Οφθαλμός-Ους), Ανάπτυξη Αναπνευστικού συστήματος, Ανάπτυξη Πεπτικού συστήματος-ηπατικού-χοληφόρου συστήματος και παγκρέατος, Ανάπτυξη ουροποιητικού συστήματος, Οντογένεση συστήματος ενδοκρινών αδένων, Ανάπτυξη Ουροποιητικού συστήματος, Ανάπτυξη Γεννητικού συστήματος Άρρενος και Θήλεος, Ανάπτυξη Νευρικού συστήματος, Ανάπτυξη και Διαφοροποίηση της Φαρυγγικής συσκευής, Ανάπτυξη του Προσώπου και Υπερώας, ανάπτυξη Δέρματος και προσαρτημάτων, Ανάπτυξη Μυοσκελετικού συστήματος, Ανάπτυξη Οφθαλμού και Ωτός, Ανάπτυξη Κυκλοφορικού συστήματος

Τρόπος εξέτασης

- Γραπτά: 40 ερωτήσεις από τις οποίες οι 36 ερωτήσεις είναι πολλαπλής επιλογής. 26 ερωτήσεις Ιστολογίας και 10 ερωτήσεις Εμβρυολογίας καθώς και 4 ερωτήσεις για την εξέταση της ύλης του εργαστηρίου (αναγνώριση ιστών και οργάνων σε ιστολογικά παρασκευάσματα)
- Ο φοιτητής για να έχει δικαίωμα συμμετοχής στις

εξετάσεις πρέπει να έχει παρακολουθήσει τις εργαστηριακές ασκήσεις . Επίσης ο ασκούμενος φοιτητής δεν μπορεί να έχει περισσότερες από 1 (μία) απουσίες στις εργαστηριακές ασκήσεις.

- Απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη βαθμού προαγωγής στο μάθημα Ιστολογίας-Εμβρυολογίας είναι ο φοιτητής να έχει απαντήσει σωστά τουλάχιστον περίπου στις μισές ερωτήσεις Ιστολογίας και Εμβρυολογίας
Προφορικά: οι επί πτυχίω φοιτητές

5ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Παθολογική Ανατομική I (Κωδ. 500334) ώρες 52 Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Η σύγχρονη Παθολογική Ανατομική και ο διευρυσμένος ρόλος της στη σημερινή μοριακή ιατρική πραγματικότητα – Αρχές κυτταρολογίας. Κυτταρική βλάβη – Νέκρωση – Απόπτωση – Εκφυλίσεις κυττάρων – Φλεγμονές (κοινές - ειδικές) – Ανοσολογική αντίδραση – Αντιδράσεις υπερευαισθησίας – Μεταμόσχευση – Ανοσοανεπάρκειες, AIDS – Αυτοάνοσα νοσήματα – Αγγειίτιδες – Μεταβολικές νόσοι, Στερητικές νόσοι – Γενετικές παθήσεις – Καρυότυπος – Περιβάλλον, διατροφή και παθολογική ανατομική – Συστηματικές παθήσεις – Σακχαρώδης διαβήτης – Διαταραχές κυτταρικής αύξησης και διαφοροποίησης – Μοριακή γενετική του καρκίνου – Καρκινογένεση Νεοπλάσματα (επιθηλιακά, μεσεγχυματογενή) – Αιμοδυναμικές διαταραχές (οίδημα, υπεραιμία, ισχαιμία, θρομβώσεις, εμφράγματα) – Κυκλοφορικό σύστημα – Αιμοποιητικό σύστημα – Λεμφαδένες – Αναπνευστικό σύστημα.

2. Παθολογική Φυσιολογία I (Κωδ. 500335) ώρες 52 Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Παθοφυσιολογία ανοσολογικού συστήματος: κύτταρα

ανοσολογικού συστήματος, ανοσολογική απόκριση, μεταμοσχεύσεις, αυτοαντισώματα, αυτοάνοσα νοσήματα. Παθοφυσιολογία υγρών, ηλεκτρολυτών και οξεοβασικής ισορροπίας: όγκος - σύνθεση υγρών σώματος, ομοιοστασία νερού, ρύθμιση νατρίου - καλίου - ασβεστίου - φωσφόρου, ρύθμιση pH, οξέωση - αλκάλωση. Παθοφυσιολογία νεφρικών νόσων: έλεγχος νεφρικής λειτουργίας, συμπτωματολογία νεφρικών νόσων, νεφρική ανεπάρκεια. Παθοφυσιολογία αναπνευστικού συστήματος: λειτουργίες πνευμόνων, αποφρακτικού τύπου - περιοριστικού τύπου πνευμονοπάθειες. Παθοφυσιολογία κυκλοφορικού συστήματος: η καρδιά ως αντλία, αξιολόγηση καρδιακής λειτουργίας, καρδιακή ανεπάρκεια, αρχές ηλεκτροκαρδιογραφίας, ισχαιμική καρδιοπάθεια, υπέρταση, υπερλιποπρωτεϊναιμίες, αρτηριοσκλήρυνση. *Εργαστηριακές ασκήσεις:* γενική εξέταση ούρων, μεταβολισμός υδατανθράκων - λιπιδίων, έλεγχος νεφρικής λειτουργίας.

3. Γενική Μικροβιολογία και Ανοσολογία

(Κωδ. 500357)

ώρες 52

Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Γενικές ιδιότητες των βακτηρίων, ιών, μυκήτων, παρασίτων και μεταζώων. Ιατρική οικολογία, αλληλεπίδραση μικροβίων με τον μεγαλοοργανισμό. Βασική ανοσολογία. Αντιβιοτικά, χημειοθεραπευτικά, αντισηπτικά, απολυμαντικά.

4. Φαρμακολογία I (Κωδ. 500332)

ώρες 52

Τομέας Μορφολειτουργικός

Εισαγωγή στη Φαρμακολογία

Αρχές και εξελίξεις στη Φαρμακολογία

Φαρμακοδυναμική: Υποδοχείς φαρμάκων, βιολογική σημασία και ρύθμισή τους. Σχέσεις δόσης φαρ-

μάκου και αποτελεσματικότητας. Καθορισμοί ED50-LD50. Χημική συγγένεια, ενδογενής δραστηριότητα. Συνέργεια και ανταγωνισμός φαρμάκων.

Φαρμακοκινητική: Διακίνηση φαρμάκων. Φραγμοί. Απορρόφηση/βιοδιαθεσιμότητα, κατανομή. Μεταβολισμός και Ενζυμική Επαγωγή. Απέκκριση και κάθαρση. *Φαρμακογενετική. Αρχές συνταγογράφησης.*

Φαρμακολογία Αυτόνομου Νευρικού Συστήματος

Φαρμακολογία του χολινεργικού συστήματος. Μουσκαρινικοί αγωνιστές και ανταγωνιστές. Αναστολείς χολινοεστεράσης. Νικοτινικοί αγωνιστές, ανταγωνιστές. Μυοπληγικά φάρμακα. *Φαρμακολογία συμπαθητικού συστήματος:* Αδρενεργικοί υποδοχείς. Αδρενεργικοί αγωνιστές. Εκλεκτικοί αγωνιστές. Ανταγωνιστές α και β αδρενεργικών υποδοχέων. Φάρμακα που επηρεάζουν τη βιοσύνθεση, την αποθήκευση και την απελευθέρωση των κατεχολαμινών.

Φαρμακολογία Ειδικών Συστημάτων

Φάρμακα που επηρεάζουν τη λειτουργία του *ισταμινεργικού* και *σεροτονινεργικού* συστήματος. Φάρμακα που επηρεάζουν τη λειτουργία του *στομάχου* και τους εκκριτικούς μηχανισμούς του. Φάρμακα που επηρεάζουν τη *φυσιολογική και παθολογική κινητικότητα του εντέρου.* *Φαρμακολογία του Καρδιακού Μυός.* Φαρμακολογική τροποποίηση της λειτουργίας του καρδιαγγειακού. Φαρμακολογική γονιδιακή ρύθμιση του κυκλοφορικού. Φάρμακα που επηρεάζουν τη νεφρική λειτουργία. Φάρμακα που επηρεάζουν το *αιμοποιητικό σύστημα.*

5. Γενική Επιδημιολογία και Μεθοδολογία

της Έρευνας (Κωδ. 500333)

ώρες 52

Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής και Νευρολογίας

Εισαγωγή-ορισμοί-ιστορία, μέτρηση και σύγκριση της συχνότητας των νοσημάτων, πηγές των στοιχείων και επιδημιολογική επιτήρηση, ερευνητικός σχεδιασμός στην επιδημιολογία και κλινική ιατρική, περιγραφική επιδημιολογία, προοπτικές και αναδρομικές έρευνες I, έρευνες παρέμβασης – αξιολόγηση θεραπευτικών μέτρων, σφάλματα – έλεγχος και διασφάλιση ποιότητας επιδημιολογικών δεδομένων, κλινική επιδημιολογία I – διάγνωση, κλινική επιδημιολογία II – πρόγνωση και προγνωστικοί δείκτες, η έννοια της αιτίας στην επιδημιολογία και κλινική ιατρική, συγγραφή και κριτική ανάλυση επιδημιολογικής εργασίας, συστηματική ανασκόπηση δεδομένων και διαδικασία λήψης τεκμηριωμένων αποφάσεων, δοντολογία στην κλινική και επιδημιολογική έρευνα, επιδημιολογία ατυχημάτων, επιδημιολογία και υπηρεσίες υγείας, διατροφική επιδημιολογία, μοριακή επιδημιολογία.

6. Αρχές Φιλοσοφίας και Ιστορίας της Ιατρικής (Κωδ. 500318)

ώρες 52

Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής, Νευρολογίας

1. Προϊστορική ιατρική
2. Ιατρική των Αρχαίων Λαών
3. Μινωική και Μυκηναϊκή Ιατρική
4. Ομηρική Ιατρική
5. Μυθολογική-Ιερατική-Ιατρική Ασκληπειών
6. Ιπποκρατική Ιατρική
7. Ιατρική Αλεξανδρινής Περιόδου
8. Ελληνορωμαϊκή Ιατρική
9. Γαληνική Ιατρική
10. Βυζαντινή Ιατρική
11. Αραβική Ιατρική
12. Δυτικός Μεσαίωνας - Μοναστική και Λαϊκή Ιατρική

13. Οι μεγάλες επιδημίες
14. Ιατρική αναγέννησης
15. Ιατρική 17ου αιώνα
16. Ιατρική 18ου αιώνα
17. Ιατρική 18ου αιώνα (συνέχεια)
18. Ιατρική 19ου αιώνα
19. Ιατρική 19ου αιώνα (συνέχεια)
20. Ιατρική 20ου αιώνα
21. Ιατρική 20ου αιώνα (συνέχεια)
22. Η Ελληνική Ιατρική κατά το 19ο και 20ο αιώνα

6ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Παθολογική Ανατομική II (Κωδ. 500337) ώρες 78 Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Νευρικό σύστημα – Σκελετικοί μύες – Παθήσεις στοματικής κοιλότητας – Οισοφάγος – Στόμαχος – Λεπτό έντερο – Φλεγμονώδεις νόσοι του εντέρου – Παχύ έντερο – Στρωματικοί όγκοι και λεμφώματα γαστρεντερικού σωλήνα – Ήπαρ – Χοληδόχος – Χοληφόρα – Εξωκρινές πάγκρεας – Ουροποιητικό σύστημα (νεφροί και αποχετευτική μοίρα του ουροποιητικού) – Γεννητικό σύστημα άρρενος – Μαστός – Γεννητικό σύστημα θήλεος – Πλακούντας – Κύηση – Δέρμα – Ενδοκρινείς αδένες – Οστά – Μαλακά μόρια – Αρθρώσεις – Κεφαλή – Τράχηλος – Οφθαλμός – Ους.

2. Παθολογική Φυσιολογία II (Κωδ. 500336) ώρες 52 Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Παθοφυσιολογία αιμοποιητικού συστήματος: παθήσεις των κοκκιοκυττάρων, παραπρωτεϊναιμίες, πήξη του αίματος και διαταραχές της, αιμοποίηση, αναιμίες, παθήσεις των αιμοπεταλίων. Παθοφυσιο-

λογία λοιμώξεων: λοιμογόνιοι παράγοντες, μετάδοση, φλεγμονώδη αντίδραση, πυρετός. Παθολογία ενδοκρινών αδένων: διαταραχές λειτουργίας της υποφύσεως του θυρεοειδούς, των παραθυρεοειδών αδένων, σακχαρώδης διαβήτης. Παθολογία γαστρεντερικού σωλήνα: συμπτωματολογία παθήσεων πεπτικού, πεπτικό έλκος, ορμονικά δραστικοί όγκοι, σύνδρομα δυσαπορρόφησης, παθήσεις οισοφάγου. Παθολογία ήπατος - χοληφόρων - παγκρέατος: ηπατίτιδες, κίρρωση, παθήσεις χοληφόρων, παγκρεατίτιδα. Αρχές γενετικής.

Εργαστηριακές ασκήσεις: γενική εξέταση αίματος, αναιμίες, λευχαιμίες, ανοσολογικά σύνδρομα, αυτοανοσία.

3. Ιατρική Μικροβιολογία (Κωδ. 500339) ώρες 52 Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Βακτηριολογία. Ιολογία. Μυκητολογία. Πρωτόζωα - παράσιτα. Νοσοκομειακές λοιμώξεις. Λοιμώξεις σε ανοσοκατασταλμένους ασθενείς.

4. Φαρμακολογία II (Κωδ. 500336) ώρες 52 Τομέας Μορφολειτουργικός

Φαρμακολογία συστημάτων

Ψυχοφαρμακολογία. Ομάδες ψυχοφαρμάκων (αντιψυχωσικά, αντικαταθλιπτικά, αγχολυτικά, υπνωτικά). Φαρμακολογία της αναισθησίας. Φαρμακολογία της αναλγησίας. Ψευδαισθησιογόνα. *Εξάρτηση από φαρμακευτικές ουσίες. Αντιεπιληπτικά και φάρμακα λοιπών νευρολογικών παθήσεων. Φαρμακολογία ενδοκρινικού συστήματος: εφαρμογές, παθήσεις υπόφυσης, θυρεοειδούς, επινεφριδίων, γονάδων, φάρμακα για διαβήτη και οστεοπόρωση.*

Χημειοθεραπευτικά

Αρχές χημειοθεραπείας. Αντιβιοτικά. Αντιφυματικά, αντιλεπρικά, αντιμυκητιασικά. Αντιικά. Φάρμακα για πρωτόζωα και έλμινθες. Χημειοθεραπευτικά για τον καρκίνο.

7ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Σημειολογία - Νοσολογία (Κωδ. 500358) ώρες 156 Τομέας Παθολογίας (4 ώρες x 39 ημέρες)

Οι φοιτητές στο πρώτο εξάμηνο, έχουν διδασκαλία στο αμφιθέατρο και άσκηση στους θαλάμους (50% έκαστο). Η άσκηση στους θαλάμους στην αρχή γίνεται κατά συστήματα, με λήψη ιστορικού, αντικειμενική εξέταση και τέλος με εφ' όλης της ύλης λήψη γενικού ιστορικού και αντικειμενική εξέταση. Η διδασκαλία στο αμφιθέατρο αφορά περίπου 40 γνωστικά αντικείμενα (τα γνωστικά αντικείμενα με τίτλο "Εισαγωγή" δυνατόν να παραλείπονται) και έχει ως εξής:

Εισαγωγή στη νοσολογία του αναπνευστικού συστήματος

- Αποφρακτικές πνευμονοπάθειες (Αλλεργικό βρογχικό άσθμα, Χρόνια βρογχίτιδα)
- Πνευμονική εμβολή
- Καρκίνος πνεύμονα

Εισαγωγή στη νοσολογία του πεπτικού συστήματος

- Έλκος στομάχου-δωδεκαδακτύλου
- Οξείες και χρόνιες ηπατίτιδες, κίρρωση
- Χολολιθίαση-χοληδοχολιθίαση
- Οξεία παγκρεατίτιδα - χρόνια παγκρεατίτιδα
- Ιδιοπαθή φλεγμονώδη νοσήματα εντέρου
- Καρκίνοι πεπτικού (οισοφάγου - στομάχου - παχέος εντέρου)

Εισαγωγή στη νοσολογία του ουροποιητικού συστήματος

- Οξεοβασική ισορροπία
- Σπειραματονεφρίτιδες
- Νεφρολιθίαση

Εισαγωγή στη νοσολογία του κυκλοφορικού συστήματος

- Αρτηριακή υπέρταση
- Στεφανιαία νόσος

Εισαγωγή στη νοσολογία των ενδοκρινών αδένων

- Σακχαρώδης διαβήτης
- Νόσοι του θυρεοειδούς (υπερ-, υπο-, Ca θυρεοειδούς)
- Νόσοι των επινεφριδίων: (Cushing, Υπεραλδοστερονισμός, Φαιοχρωμοκύττωμα, Επινεφριδική ανεπάρκεια)
- Νόσοι παραθυρεοειδών: (υπερ-, υπο-, αρχές μεταβολισμού του ασβεστίου)
- Νόσοι υποθαλαμο/υποφυσιακού άξονα: Αδενώματα υποφύσεως, υποφυσιακή ανεπάρκεια

Εισαγωγή στη νοσολογία του μυοσκελετικού συστήματος

- Ρευματοειδής αρθρίτιδα, οροαρνητικές σπονδυλαρθρίτιδες
- Συστηματικός ερυθηματώδης λύκος, σκληροδερμία, φλεγμονώδης μυοπάθεια
- Πρωτοπαθείς αγγειίτιδες
- Οστεοαρθρίτιδα, ουρική αρθρίτιδα

Εισαγωγή στις λοιμώξεις

- Πνευμονία
- Φυματίωση
- Μηνιγγίτιδες, Εγκεφαλίτιδες
- Βρουκέλλωση, Λεισμανίαση, Ελονοσία
- Ενδοκαρδίτιδα, Περικαρδίτιδα
- HIV λοίμωξη - AIDS
- Κυνάγχη - Παραρρινοκολπίτιδες - Πυελονεφρίτι

δα - Κυστίτιδα - Λοιμώξεις δέρματος και μαλακών μοριών

Εισαγωγή στη νοσολογία του αιμοποιητικού συστήματος

- Αιμοσφαιρινοπάθειες
- Σιδηροπενική αναιμία
- Λευχαιμίες (οξείες και χρόνιες)
- Λεμφώματα
- Πολλαπλούν μυέλωμα - Παραπρωτεΐναιμίες

2. Χειρουργική Παθολογία Ι (Κωδ. 500359) ώρες 78
Τομέας Χειρουργικής

Διδάσκονται όλα τα παρακάτω κεφάλαια όσον αφορά τη διαγνωστική των παθήσεων (κλινική σημειολογία και παρακλινικός έλεγχος).

- Παθήσεις τραχήλου - προσωπικής χώρας (θυρεοειδής - παραθυρεοειδής - παρωτίδα - μεταστατικοί όγκοι)
- Παθήσεις μαστού
- Κακώσεις θώρακα
- Καλήθεις παθήσεις οισοφάγου, διαφραγματοκήλες
- Περιτονίτιδα
- Καλοήθεις παθήσεις στομάχου - 12λου
- Όγκοι οισοφάγου - στομάχου
- Εχινόκοκκος ήπατος - πνεύμονος
- Νεοπλάσματα ήπατος
- Πυλαία υπέρταση, ασκίτης
- Λιθίαση χοληφόρων και νεοπλάσματα
- Παγκρεατίτιδες
- Όγκοι παγκρέατος
- Παθήσεις σκληροειδούς
- Ειλεός
- Καλοήθεις παθήσεις παχέος εντέρου - ορθού
- Κήλες
- Επινεφρίδια
- Παθήσεις αρτηριών

- Παθήσεις φλεβών - λεμφαγγείων
- Όγκοι δέρματος - μαλακών μορίων

3. Ακτινολογία (Κωδ. 500360)

Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

ώρες 78

- Εισαγωγή
- Βασικές αρχές απεικόνισης
- Βασικές αρχές ακτινοπροστασίας
- Γαστρεντερικό
- ΚΝΣ
- Αναπνευστικό
- Μυοσκελετικό
- Ουροποιητικό
- Γεννητικό-μαστός
- Καρδιά-αγγεία
- Παιδοακτινολογία
- Επεμβατική ακτινολογία
- Γενικές αρχές ακτινοθεραπείας
- Γενικές αρχές πυρηνικής ιατρικής

Πρακτική κατάρτιση: Φροντιστηριακά μαθήματα με προβολή διαφανειών και εργαστηριακά μαθήματα με επίδειξη ακτινολογικών φιλμς.

4. Εισαγωγή στην Ψυχοπαθολογία

ώρες 39

Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής - Ψυχιατρικής - Νευρολογίας
(μόνο διδασκόμενο)

1. Αρχές Ψυχιατρικής συνέντευξης - Διαγνωστικά συστήματα στην Ψυχιατρική
2. Κριτήρια ψυχικής υγείας και ψυχικής διαταραχής
3. Διαταραχές των ψυχικών λειτουργιών I: διαταραχές της συνείδησης και της ψυχοκινητικότητας
4. Διαταραχές των ψυχικών λειτουργιών II: Διατα-

- ραχές της αντίληψης της σκέψης, τη ομιλίας και του συναισθήματος
- 5. Οργανικά ψυχοσύνδρομα
- 6. Σχιζοφρένεια
- 7. Συναισθηματικές διαταραχές
- 8. Αγχώδεις διαταραχές
- 9. Διαταραχές προσωπικότητας
- 10. Ουσιοεξαρτήσεις
- 11. Διαταραχές πρόσληψης τροφής
- 12. Επείγουσες ψυχιατρικές καταστάσεις
- 13. Η Ψυχιατρική στο Γενικό Νοσοκομείο
- 14. Ψυχοφαρμακολογία - Άλλες βιολογικές μέθοδοι θεραπείας
- 15. Ψυχοδυναμικές ψυχοθεραπείες
- 16. Γνωσιακές και συμπεριφορικές ψυχοθεραπείες
- 17. Σύγχρονοι προβληματισμοί και προοπτικές της Ψυχιατρικής

8ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Παθολογία (Κωδ. 500362)

ώρες 104

Τομέας Παθολογίας

(4 ώρες x 26 ημέρες)

Οι φοιτητές στο δεύτερο εξάμηνο, το μισό χρόνο κάθε ημέρας έχουν διδασκαλία στο αμφιθέατρο και το δεύτερο μισό άσκηση στους θαλάμους (50% έκαστο). Η διδασκαλία στο αμφιθέατρο επικεντρώνεται στη διαφορική διαγνωστική και έχει ως εξής:

Αναπνευστικό, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Αναπνευστική ανεπάρκεια
- Βήχα, απόχρεμψη, αιμόπτυση, πληκτροδακτυλία
- Οξύ-χρόνιο θωρακικό πόνο
- Πλευρίτιδα, πνευμοθώρακα

Πεπτικό, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Οξύ και χρόνια διαρροϊκό σύνδρομο
- Οξύ και χρόνια κοιλιακό πόνο
- Ασκίτη

- Οξεία και χρόνια αιμορραγία από το πεπτικό
- Ίκτερο

Ουροποιητικό, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Διαταραχές ύδατος-ηλεκτρολυτών
- Οξεία νεφρική ανεπάρκεια (ολιγουρία-ανουρία)
- Νεφρωσικό σύνδρομο
- Χρόνια νεφρική νόσο

Κυκλοφορικό, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Δύσπνοια, ταχυκαρδία, οιδήματα, κυάνωση
- Καρδιακή ανεπάρκεια
- Περιφερική κυκλοφορική ανεπάρκεια (Shock) - Σηπτική καταπληξία

Μεταβολισμός-Ενδοκρινείς, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Μεταβολικό σύστημα (δυσλιπιδαιμία)
- Κώμα (διευρυμένη διαφορική διάγνωση) & Υπογλυκαιμικό σύνδρομο
- Ορμονικές εκδηλώσεις συστηματικών νοσημάτων και νεοπλασιών (σύνδρομο απρόσφορης έκκρισης αντιδιουρητικής ορμόνης-υπερασβεσταιμία - έκτοπη έκκριση ορμονών)

Μυοσκελετικό, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Αρθρίτιδα/αρθραλγία, μυαλγίες

Λοιμώξεις, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Πυρετό αγνώστου αιτιολογίας
- Λοίμωξη σε έδαφος ανοσοκαταστολής

Νευρικό σύστημα, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Κεφαλαλγία, ζάλη, ίλιγγος
- Αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια

Αιμοποιητικό, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Αιμορραγική διάθεση (διαταραχές παραγόντων πήξεως και αιμοπεταλίων
- Ηπατοσπληνομεγαλία
- Διόγκωση λεμφαδένων
- Αναιμία (αιμολυτική, σιδηροπενική, μεγαλοβλαστική)

2. Χειρουργική Παθολογία II (Κωδ. 500363) ώρες 117 Τομέας Χειρουργικής

Διδάσκονται **τα ίδια κεφάλαια** όσον αφορά την αντιμετώπιση (χειρουργική και άλλη θεραπεία) **καθώς και** τα κεφάλαια της Χειρουργικής που δεν αντιστοιχούν σε επιμέρους όργανα ή συστήματα:

- Ηλεκτρολύτες - οξεοβασική ισορροπία
- Καρδιο-αναπνευστική αναζωογόνηση
- Καταπληξία
- Θρέψη - τεχνητή διατροφή
- Χειρουργικές λοιμώξεις
- Επούλωση τραύματος
- Εγκαύματα
- Πνευμονική εμβολή
- Οπισθοπεριτοναϊκός χώρος

3. Προληπτική Ιατρική

και Δημόσια Υγεία (Κωδ. 500365)

ώρες 65

Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής και Νευρολογίας

Εισαγωγή – Έννοια και περιεχόμενο της Προληπτικής Ιατρικής, Προληπτικά μέτρα και η αξιολόγησή τους, Γενετική διερεύνηση και πρόληψη, Προσυμπτωματικός έλεγχος, Γενικές αρχές πρόληψης Λοιμωδών Νοσημάτων, Πρόληψη φυματίωσης-μηνιγγίτιδας-στρεπτοκοκκικών λοιμώξεων, Πρόληψη HIV/AIDS και σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων, Πρόληψη ιατρογενώς μεταδιδόμενων νοσημάτων – Ιογενείς ηπατίτιδες, Διερεύνηση επιδημιολογικών εκρήξεων, Περιβάλλον και Δημόσια Υγεία, Πρόληψη καρδιαγγειακών νοσημάτων, Αιτιολογία και πρόληψη κακοήθων νεοπλασιών, Προαγωγή και Αγωγή Υγείας, Υγεία μητέρας-παιδιού, Υπηρεσίες Υγείας, Προετοιμασία και ταχεία αντίδραση σε επείγοντα προβλήματα Δημόσιας Υγείας και Φυσικές Κατα-

στροφές, Διεθνείς Οργανισμοί και συνεργασία στη Δημόσια Υγεία.

Πρόληψη Μεταβολικού Συνδρόμου και Σακχαρώδη Διαβήτη, Ανισότητες και μειονεκτούσες ομάδες πληθυσμού, Εκτίμηση αναγκών υγείας.

4. Ιατρική της Εργασίας (Κωδ. 500361) ώρες 26 Διατομεακό μάθημα

Α. Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας

Εισαγωγή - Ιστορία, επιδημιολογία επαγγελματικών νόσων, ειδικά μεθοδολογικά προβλήματα, προοπτικές μελέτες θνησιμότητας, προγράμματα διαλογής για πρόληψη, επαγγελματικό ατύχημα-εργονομία, επαγγελματικοί καρκίνοι, φυσικοί παράγοντες κινδύνου στο επαγγελματικό περιβάλλον, προβλήματα αναπαραγωγής, ειδικά προβλήματα των γυναικών στο εργασιακό περιβάλλον, εργατικό δίκαιο - νομικά θέματα.

Β. Εργαστήριο Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας

Εισαγωγή στη Βιομηχανική Τοξικολογία, Διάγνωση επαγγελματικών δηλητηριάσεων, Μέγιστες επιτρεπτές συγκεντρώσεις ρυπαντών στην ατμόσφαιρα εργασίας, Τοξικολογία μετάλλων, Τοξικολογία αερίων, Τοξικολογία διαλυτών, Πρόληψη επαγγελματικών δηλητηριάσεων.

Γ. Πνευμονολογία

Πυριτίαση, Νοσήματα από αμίαντο, Βρογχικό άσθμα (επαγγελματικής αιτιολογίας), Κυψελίτιδες, Βυσίνωση, Πνευμονοκονιώσεις από πυριτιούχα.

9ο και 10ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Νευρολογία (Κωδ. 500412) ώρες 100 Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής και Νευρολογίας

Δομή και αρχές λειτουργίας του νευρικού συστήμα-

τος, αισθητικότητα, εκούσια – αυτοματική – συνεργητική κινητικότητα, εξωπυραμιδικό σύστημα, μυϊκός τόνος, σύστημα δικτυωτού σχηματισμού, βλάβες ανά επίπεδο, εγκεφαλικές συζυγίες, σύνδρομα λοβών, αφασίες – απραξίες – αγνωσίες, φυσιολογία και παθολογία του ύπνου, εγκεφαλικό οίδημα - υδροκέφαλος, κώμα, όγκοι νευρικού συστήματος, νοσήματα εγκεφαλικών αγγείων, απομυελινωτικές παθήσεις, λοιμώξεις νευρικού συστήματος, περιγεννητικές – συγγενείς παθήσεις, κακώσεις ΚΝΣ, επιληψία, παθήσεις περιφερικού νευρικού συστήματος, τοξικοί παράγοντες και νευρικό σύστημα, παθήσεις άλλων συστημάτων και νευρικό σύστημα, παθήσεις μυών, αυτόνομο νευρικό σύστημα, κεφαλαλγίες.

Η Νευρολογία διδάσκεται σε Φροντιστηριακά – Κλινικά μαθήματα 8-10 π.μ. και σε Κλινική άσκηση 10-1 μ.μ. καθημερινά επί 4 εβδομάδες. Τα φροντιστηριακά κλινικά μαθήματα 8-10 π.μ. γίνονται με την παρουσία αντιπροσωπευτικών αρρώστων ή με video.

2. Καρδιολογία (Κωδ. 500414) ώρες 56 Τομέας Παθολογίας

Βασικές αρχές ηλεκτροκαρδιογραφίας. Υπερτροφίες κόλπων - κοιλιών. Διαταραχές αγωγής του ερεθίσματος. Αρρυθμίες, στεφανιαία ανεπάρκεια, παθοφυσιολογία αθηροσκληρυνσης στεφανιαίων αρτηριών. Κλινικές εκδηλώσεις στεφανιαίας νόσου. Οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου: κλινική εικόνα, ευρήματα παρακλινικών εξετάσεων, αντιμετώπιση οξείας φάσης, αποκατάσταση του εμφραγματία. Στεφανιογραφία. Χειρουργική και επεμβατική μη χειρουργική θεραπεία της στεφανιαίας νόσου: εγχείρηση αορτοστεφανιαίας παράκαμψης, αγγειοπλαστική, νέες εξελίξεις - ενδοστεφανιαίοι νάρθηκες (stents). Καρδιακή ανεπάρκεια. Βαλβιδοπάθειες - μη χειρουργικές επεμβατικές μέθοδοι αντιμετώπισης συγκεκριμένων βαλβιδοπαθειών

(βαλβιδοπλαστική με μπαλόνι). Υπέρταση. Υπερλιπιδαιμίες. Συγγενείς καρδιοπάθειες. Τεχνητή βηματοδότηση. Μυοκαρδιοπάθειες. Ενδοκαρδίτις. Περικαρδίτιδες. Υπερηχοκαρδιογράφημα. Ραδιοϊσότοπα στην καρδιολογία.

3. Πνευμονολογία (Κωδ. 500416)

ώρες 54

Τομέας Παθολογίας

Φυσιοπαθολογία αναπνοής, κλινικά και λειτουργικά σύνδρομα αναπνευστικού συστήματος (πύκνωση, ατελεκτασία, συλλογή πλευρικού υγρού, πνευμοθώραξ, διαταραχή αερισμού αποφρακτικού-περιοριστικού τύπου, αναπνευστική ανεπάρκεια), εκτίμηση λειτουργικού ελέγχου αναπνοής, μελέτη διαταραχών ύπνου, φυματίωση, σαρκοειδωση, οξεία και χρόνια βρογχίτις, εμφύσημα, δοκιμασίες βρογχικής υπερευσαιθησίας, βρογχικό άσθμα, βρογχιολίτιδες, βρογχεκτασία, καρκίνος πνεύμονος, παρανεοπλασματικές εκδηλώσεις, πνευμονίες, πνευμονική ίνωση, ινοκυστική νόσος, επαγγελματικά νοσήματα πνευμόνων, πνευμονική εμβολή, πνευμονικό οίδημα χαμηλής πίεσεως, πνευμονικές εκδηλώσεις επί AIDS, πνευμονικές εκδηλώσεις επί νοσημάτων διαφόρων συστημάτων και κολλαγόνου, επεμβατική πνευμονολογία (ινοβρογχοσκοπικές τεχνικές, θωρακοκεντήσεις, βιοψίες υπεζωκότος, αρτηριακή παρακέντηση), σύγχρονες τεχνικές υποβοηθήσεως της αναπνοής παρά την κλίνη (IPPV, CPAP, BIPAP).

4. Δερματολογία - Αφροδισιολογία (Κωδ. 500418)

ώρες 50

Τομέας Παθολογίας

Ανατομία - Ιστολογία και Φυσιολογία του δέρματος, Εξέταση δερματολογικού ασθενούς. Δερματολογία εσωτερικών νόσων. Στοιχειώδεις βλάβες. Μυκητιάσεις δέρματος: Δερματοφυτίες, ποικιλόχρους πιτυρίωση, μονιλίαση. Νοσήματα από ιούς: Έρπης απλός,

έρπης ζωστήρας, μυρμηγκιές, οξυτενή κονδυλώματα, μολυσματική τέρμινθος. Παρασιτικά νοσήματα: Ψώρα, φθειριάσεις, παρασιτική κνήφη. Έκζεμα - Δερματίτιδα: α) Ενδογενής (ατοπική δερματίτιδα, σμηγματορροϊκή δερματίτιδα, δυσιδρωσικό έκζεμα, εντοπισμένη νευροδερματίτιδα), β) Εξωγενής (δερματίτιδα εξ επαφής). Φαρμακευτικά εξανθήματα - φωτοδερματοπάθειες. Πομφολυγώδη νοσήματα. Δερματοπάθειες από βακτηρίδια: Μολυσματικό κηρίο, ερυσίπελας, θυλακίτιδα, δοθίνας, ψευδάνθρακας, ερύθρασμα, νόσος του Hansen, λύκος κοινός (φυματίωση του δέρματος), δερματική λείψμανίαση. Βλατιδολεπιδώδεις δερματοπάθειες: Ψωρίαση, ροδόχρους πιτυρίαση. Νοσήματα του Κολλαγόνου: Ερυθηματώδης λύκος, σκληροδερμία, δερματομυοσίτιδα. Ακμή, αλωπεκίες, λεύκη, ροδόχρους ακμή. Όγκοι δέρματος: Σπίλοι, βασικοκυτταρικό και ακανθοκυτταρικό καρκίνωμα, ακτινική υπερκεράτωση, οζώδες ερύθημα, πολύμορφο ερύθημα. Αφροδίσια νοσήματα: Σύφιλη, γονοκοκκική και μη γονοκοκκική ουρηθρίτιδα, μαλακό έλκος, νόσος των Nikolas-Favre. Παθήσεις ονύχων. Ομαλός λειχήνας. Ιχθύωση.

5. Ουρολογία (Κωδ. 500420)

ώρες 48

Τομέας Χειρουργικής

Συμπτωματολογία ουρολογικών παθήσεων - κλινική εξέταση, Όγκοι ουροποιητικού συστήματος, Φλεγμονές ουροποιογεννητικού συστήματος, Λιθίαση, Συγγενείς ανωμαλίες. Χρόνια αποφρακτική ουροπάθεια. Όγκοι γεννητικού συστήματος. Επείγοντα ουρολογικά προβλήματα, Παθήσεις οσχέου - πέους, Ανδρική στειρότητα.

6. Οφθαλμολογία (Κωδ. 500422)

ώρες 56

Τομέας Χειρουργικής

Γενικά για τον οφθαλμό, οφθαλμική κινητικότητα,

διόφθαλμη όραση, οπτική οδός. Παθήσεις του φακού. Κερατοειδής, σκληρός, ραγοειδής, αμφιβληστροειδής χιτώνας. Υαλοειδές σώμα. Γλαύκωμα. Επιπεφυκτικός και παθήσεις του. Διάθλαση και διαθλαστικές ανωμαλίες. Οφθαλμικός κόγχος. Δακρυϊκή συσκευή. Τραύματα του οφθαλμού - επείγοντα οφθαλμολογικά περιστατικά. Εξεταστικές μέθοδοι στην οφθαλμολογία. Laser στην Οφθαλμολογία.

7. Ωτορινολαρυγγολογία (Κωδ. 500424) ώρες 52 Τομέας Χειρουργικής

Φυσιολογία της ακοής, κλινική εξέταση του ωτός, εξέταση της ακοής, αίτια και είδη βαρηκοΐας, παιδική βαρηκοΐα, κωφαλαλία, ωτοσκληρύωση. Παθήσεις του έξω ωτός. Παθήσεις του μέσου ωτός: οξεία μέση ωτίτις, χρόνια μέση πυώδης ωτίτις και επιπλοκές της, τραυματικές ρήξεις του τυμπανικού υμένα, τυμπανοπλαστικές, αντανakλαστικές ωταλγίες, αερωτίτιδα. Χολοστεάτωμα. Φυσιολογία του αιθουσαίου συστήματος, λειτουργική εξέταση οπισθίων λαβυρίνθων, ίλιγγος, νόσος του Meniere, ακουστικό νευρίωμα. Κλινική εξέταση ρινός, ρινορραγίες, ρινίτιδες, πολύποδες και όγκοι ρινός, παθήσεις του ρινικού διαφράγματος, κατάγματα ρινός, κατάγματα προσώπου, ρινόρροια εγκεφαλο-νωτιαίου υγρού. Παραρρινοκολπίτιδες και όγκοι παραρρινίων. Νοσήματα αδενοειδών εκβλαστήσεων και αμυγδαλών. Φλεγμονές, αποστήματα και όγκοι του φάρυγγα. Κλινική εξέταση του λάρυγγα, φλεγμονώδεις παθήσεις του λάρυγγα, όζοι φωνητικών χορδών, πολύποδες φωνητικών χορδών, όγκοι λάρυγγα, λαρυγγεκτομές, τραχειστομία. Κακώσεις λάρυγγα, παράλυση λάρυγγα. Συγγενείς ανωμαλίες τραχήλου, φλεγμονές τραχήλου, όγκοι τραχήλου. Σιελογόνοι αδένες. Οξεία απόφραξη αναπνευστικής οδού - ξένα σώματα λάρυγγα, τραχείας, βρόγχων, οισοφάγου.

8. Ορθοπαιδική - Τραυματολογία (Κωδ. 500426)

ώρες 50

Τομέας Χειρουργικής

Περιεχόμενο και εξέλιξη της Ορθοπαιδικής και Τραυματολογίας, Κακώσεις των οστών και αρθρώσεων, Πώρωση καταγμάτων, Καθυστερημένη πώρωση και Ψευδάρθρωση, Οστεοσύνθεση, Επιλεγμένα κατάγματα, Κατάγματα – εξάρθρημα άνω άκρων, Κακώσεις της πυέλου, Τραυματικό εξάρθρημα ισχίου, Κατάγματα μηριαίου και επιγονατίδας, Συνδεσμικές κακώσεις του γόνατος, ρήξεις μηνίσκων, Κατάγματα κνήμης, ποδοκνημικής, άκρου ποδός, κακώσεις άκρας χείρας. Κακώσεις σπονδυλικής στήλης, Κατάγματα στα παιδιά. Σύνδρομο διαμερισμάτων, Επιφυσιολίσθηση άνω μηριαίας κεφαλής, Οστεοχονδρίτες, Εγκεφαλική παράλυση – πολιομυελίτιδα, Κακώσεις του βραχιονίου πλέγματος – μερική παράλυση, Κακώσεις περιφερικών νεύρων, Καλοήγη νεοπλασμάτων των οστών, Ακατομήτη νεοπλασμάτων των οστών, Αντιμετώπιση του πολυτραυματία, Οσφυαλγία, Σκολίωση, Συγγενείς εξάρθρημα του ισχίου, Συγγενής ραιβοίπιποποδιά, Εκφυλιστική οστεοαρθρίτιδα, Μεταβολικά νοσήματα οστών, Γενετικά μεταβιβαζόμενες παθήσεις του σκελετού, Οστικές δυσπλασίες, Παραμορφώσεις του ερειστικού συστήματος, Σπονδυλολίσθηση, Κύφωση, Συγγενείς ανωμαλίες της σπονδυλικής στήλης.

9. Θεραπευτική (Κωδ. 500428) Τομέας Παθολογίας

ώρες 52

Γενικές αρχές θεραπευτικής (Ψυχολογικά αντικείμενα εκπαίδευσης, σύνθετα θεραπευτικά προβλήματα, ακατάλληλες θεραπευτικές ενέργειες και τρόποι αποφυγής των, είδη αγωγής, παράγοντες τροποποιητικοί της θεραπευτικής αγωγής). Ανάλυση εφαρμοζόμενης αγωγής εις την πράξη. Αντιμετώπι-

ση επειγουσών καταστάσεων (Ανάληψη εκ κοιλιακής μαρμαρυγής, εγκεφαλικό οίδημα, θερμοπληξία, παροξυσμική υπέρταση, αλλεργικές καταστάσεις, οξύ πνευμονικό οίδημα, παροξυσμική ταχυκαρδία, κρίσεις Adams-Strokes. Αιμορραγίες πεπτικού, ηλεκτρολυτικές διαταραχές, οξεία αναπνευστική ανεπάρκεια και κρίσεις βρογχικού άσθματος). Ειδικές μέθοδοι σχετικές με τις θεραπευτικές εφαρμογές. (Επίδειξη σε εργαστήρια και τμήματα κλινικής φαρμακολογίας, τεχνητού νεφρού, πυρηνικής ιατρικής, αιμοδυναμικών επεμβάσεων, τεχνικών, γαστρεντερολογικού και αιμοδοσίας). Θεραπευτικές τεχνικές.

10. Παθολογία - Εντατική θεραπεία

(Κωδ. 500485)

ώρες 70

Τομέας Παθολογίας

- Βασικές γνώσεις της Επείγουσας Ιατρικής.
- Παθοφυσιολογία και αλληλεπιδράσεις των διαφόρων συστημάτων του βαρέως πάσχοντος πολυσυστηματικού αρρώστου.
- Προσπέλαση και ιεράρχηση των προβλημάτων του ασθενούς.
- Αξιολόγηση των αναγκαίων και επειγόντων διαγνωστικών επεμβάσεων.
- Θεραπευτικά πρωτόκολλα, στα επί μέρους σύνδρομα που απαντώνται στις Κλινικές Εντατικής θεραπείας (π.χ. ARDS, σηπτικό shock, κ.λπ.).
- Αρχές ηλεκτρονικής και μηχανικής παρακολούθησης (monitoring) ασθενών.
- Βασικές αρχές που εφαρμόζονται στις Κλινικές Εντατικής θεραπείας.
- Ειδικά προβλήματα μηχανικής υποστήριξης του πολυσυστηματικού αρρώστου (π.χ. μηχανική αναπνοή).
- Μέθοδος μεταφοράς βαρέως πασχόντων.
- Ειδικά θέματα Συνεργασίας και Οργάνωσης Μο-

νάδων, Αντιμετώπισης και Πρόληψης των λοιμώξεων, χρήση αερίων O₂, H₂, N₂, αναγκαία μέτρα.

11. Μαιευτική - Γυναικολογία

ώρες 52

Τομέας Υγείας Μητέρας - Παιδιού
(μόνο διδασκόμενο)

Ανατομία και φυσιολογία του αναπαραγωγικού συστήματος της γυναίκας, γεννητικός κύκλος, γυναικολογικό ιστορικό και γυναικολογική εξέταση, διαγνωστικές μέθοδοι στη Μαιευτική και Γυναικολογία. Γαμετογένεση – ανάπτυξη ωού – γονιμοποίηση – εμφύτευση. Διάγνωση και φυσιολογία της κύησης, παρακολούθηση της εγκύου. Πλακούς, εμβρυϊκοί υμένες, αμνιακό υγρό, φυσιολογική πύελος, σχήμα, προβολή, θέση και στάση του εμβρύου. Αγωγή της κύησης. Φυσιολογία – μηχανισμός - αγωγή τοκετού. Νεογνό, ανάνηψη νεογνού. Λοχεία. Προβλήματα της κύησης και του τοκετού: αποβολές, εξωμήτριος κύηση, προσδιορισμός πλακούς, πρόωρη αποκόλληση, ανωμαλίες ομφαλίου λώρου, τοξιναιμία, παθήσεις της μητέρας στην κύηση (καρδιοπάθειες, διαβήτης, νεφροπάθειες), ανώμαλα σχήματα και προβολές, πρωτοπαθής αδράνεια, ρήξη μήτρας, μαιευτικό shock. Μαιευτικές επεμβάσεις. Τροφοβλαστική νόσος. Διαταραχές εμμήνου ρύσεως. Καλοήθειες και κακοήθειες παθήσεις αιδοίου, κόλπου, τραχήλου, μήτρας, ωαγωγών και ωοθηκών. Εξωσωματική γονιμοποίηση, στειρώση, οικογενειακός προγραμματισμός.

11ο και 12ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Παιδιατρική (Κωδ. 500466)

ώρες 400

Τομέας Υγείας Μητέρας - Παιδιού

A. θεωρητική εκπαίδευση (μαθήματα σε μικρές

ομάδες, διαλέξεις στο αμφιθέατρο, μετεκπαιδευτικές συναντήσεις).

Φυσιολογικό παιδί: αύξηση, διάπλαση, διατροφή, φυσιολογική ψυχοσωματική ανάπτυξη βρέφους - παιδιού - εφήβου, πνευματική εξέλιξη, αισθητηριακή ωρίμανση, πνευματική καθυστέρηση. Κοινωνική παιδιατρική: στόχοι παιδιατρικής, σύγχρονη βιοκοινωνική νοσηρότητα της βρεφικής ηλικίας, συνήθη προβλήματα ανατροφής και συμπεριφοράς του παιδιού. Κακοποίηση - παραμέληση, φροντίδα και αντιμετώπιση παιδιού με χρόνιο πρόβλημα. Προβλήματα εφήβου.

Προληπτική παιδιατρική: πρόληψη μεταδοτικών και μη μεταδοτικών νοσημάτων, έγκαιρη επισήμανση αναπτυξιακών διαταραχών, επιδημιολογία και πρόληψη στερετικών νοσημάτων, πρόληψη ατυχημάτων - δηλητηριάσεων, αγωγή υγείας - αυτοφροντίδα.

Γενετική: γενετικά νοσήματα και η σημασία τους, χρωμοσωμικές ανωμαλίες και γονιδιακές διαταραχές, γενετική καθοδήγηση, προγεννητικός έλεγχος.

Παιδιατρική παθολογία: παιδιατρικό ιστορικό, παθολογία του νεογνού (διαταραχές ενδομήτριας ανάπτυξης, βλαπτικοί παράγοντες για το έμβρυο, μικρό και μεγάλο βάρος για την ηλικία του εμβρύου, γέννηση και προσαρμογή στο εξωμήτριο περιβάλλον, θερμορύθμιση, μαιευτικές κακώσεις, περιγεννητική ασφυξία, μεταφορά προβληματικού νεογνού, ενδομήτριες και εξωμήτριες λοιμώξεις, αναπνευστικές δυσχέρειες, κυανωτικό νεογνό, σπασμοί νεογέννητου, νεογνικός ίκτερος). Νοσήματα του βρέφους και του παιδιού από το αναπνευστικό, πεπτικό, ουροποιητικό, κυκλοφορικό, ανοσοποιητικό, νευρικό σύστημα, τους ενδοκρινείς αδένες, το δέρμα, τον συνδετικό ιστό, μεταβολικά νοσήματα, λοιμώδη νοσήματα. Συνήθη οφθαλμολογικά, ορθοπεδικά, ουρο-

λογικά, χειρουργικά, νευροχειρουργικά και καρδιοχειρουργικά προβλήματα στα παιδιά.

Β. Πρακτική κατάρτιση: καταλαμβάνει περί τα 2/3 του συνολικού χρόνου άσκησης και γίνεται στους θαλάμους των ασθενών και τα εξωτερικά ιατρεία επιγόντων περιστατικών.

2. Παθολογία (Κωδ. 500464)

ώρες 480

Τομέας Παθολογίας

Πρακτική εφαρμογή των αντικειμένων των μαθημάτων Παθολογίας του 7ου και 8ου εξαμήνου (Σημειολογίας - Νοσολογίας και Παθολογίας) και της θεραπείας των νόσων.

Το πρόγραμμα εκπαίδευσης στην Κλινική περιλαμβάνει: λήψη ιστορικού, κλινική εξέταση ασθενών, αιμοληψίες και μικροεπεμβάσεις, παρακολούθηση και συμμετοχή στην επίσκεψη επιμελητών θαλάμου, παρουσίαση και συζήτηση επί περιστατικών της Κλινικής, παρακολούθησης της βιβλιογραφικής ενημέρωσης, παρακολούθηση διακλινικών συγκεντρώσεων του Παθολογικού Τομέα του Νοσοκομείου.

3. Χειρουργική (Κωδ. 500465)

ώρες 280

Τομέας Χειρουργικής

Διδάσκονται με διαλέξεις κατά τη διάρκεια του τριμήνου και τα εξής προχωρημένα μαθήματα χειρουργικής

- Αντιμετώπιση πολυτραυματία
- Μετεγχειρητικές επιπλοκές
- Αρχές χειρουργικής ογκολογίας
- Αρχές ενδοσκοπικής χειρουργικής
- Καρδιοχειρουργική
- Θωρακοχειρουργική

- Πλαστική χειρουργική
- Χειρουργική παιδών

4. Μαιευτική - Γυναικολογία (Κωδ. 500467) ώρες 287 Τομέας Υγείας Μητέρας - Παιδιού

Φροντιστηριακά μαθήματα και σεμινάρια: Κλινική, βιοχημική και απεικονιστική παρακολούθηση της εγκυμοσύνης, φυσιολογικός τοκετός, ανάνηψη νεογνού. Αιμορραγίες 1ου και 2ου τριμήνου της κύησης, εξωμήτρια κύηση, τοξιναιμία της κύησης, πρόωρη αποκόλληση - προδρομικός πλακούς. Λοχεία και επιπλοκές της. Γεννητικός κύκλος και διαταραχές του. Νεοπλασίες γεννητικού συστήματος της γυναίκας. Ενδομητρίωση. Στείρωση. Γυναικολογικά σύνδρομα. Παθήσεις του μαστού.

Πρακτική εξάσκηση: αίθουσα τοκετών, γυναικολογικά τμήματα, γυναικολογικό και μαιευτικό χειρουργείο, τμήματα: γυναικολογικής ογκολογίας, μαστού, παθολογίας κυήσεως, μονάδα προγεννητικού ελέγχου, μονάδα γυναικολογικής ενδοσκοπείσεως.

5. Ψυχιατρική (Κωδ. 500468) ώρες 140 Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής και Νευρολογίας

A. Θεωρητική εκπαίδευση

Περιγραφή των αντικειμένων της Ψυχιατρικής:

- Συνέντευξη και ιστορικό
- Ψυχιατρική σημειολογία (διαταραχές των ψυχικών λειτουργιών)
- Ψυχιατρική νοσολογία (ενδεικτικά: ψυχώσεις, συναισθηματικές και αγχώδεις διαταραχές, διαταραχές οφειλόμενες σε οργανικά αίτια και χρήση ουσιών)
- Διαφορική διαγνωστική

- Ψυχιατρική θεραπευτική (βιολογικές μέθοδοι, ψυχοθεραπείες)
  - Θέματα παιδιψυχιατρικής
  - Ειδικά θέματα (ψυχογηριατρική, διασυνδετική ψυχιατρική, ψυχιατροδικαστική)
- B. Πρακτική άσκηση
- Παρακολούθηση και εξέταση ασθενών στα Τμήματα Νοσηλείας
  - Παρακολούθηση στα Τακτικά και Επείγοντα Εξωτερικά Ιατρεία
  - Συμμετοχή στη Διασυνδετική Ψυχιατρική

6. Ιατροδικαστική - Τοξικολογία (Κωδ. 500364)

ώρες 68

Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Γενικά περί θανάτου. Αιφνίδιοι θάνατοι. Νεογνικοί και βρεφικοί θάνατοι. Βίαιοι "στερητικοί" θάνατοι. Πνιγμός. Κακώσεις από την επίδραση μηχανικών παραγόντων: Θλαστικές κακώσεις, κακώσεις από νύσσηνα ή/και τέμνοντα όργανα, κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις, κακώσεις από πυροβόλα όπλα, οδικό τροχαίο ατύχημα. Βλάβες από την επίδραση φυσικών παραγόντων: Βλάβες από τη θερμότητα, βλάβες από το ηλεκτρικό ρεύμα, βλάβες από ακτινοβολίες. Βλάβες από την επίδραση χημικών παραγόντων. Παιδοκτονία. Το σύνδρομο του κακοποιημένου παιδιού. Θάνατοι από "ναρκωτικά". Το εργατικό ατύχημα. Εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και εγκλήματα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής. Τεχνητή διακοπή της εγκυμοσύνης. Κύηση, τοκετός και λοχεία. Νομικές και Δεοντολογικές Αρχές και Προϋποθέσεις κατά την άσκηση της Ιατρικής. Η σωματική βλάβη. Εργαστηριακή Ιατροδικαστική Εισαγωγή στη Δικαστική Τοξικολογία.

6.

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Α Κ Α Δ Η Μ Α Ϊ Κ Ο Υ Ε Τ Ο Υ Σ 2 0 1 8 - 2 0 1 9

6.1 ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Α΄ ΤΟΜΕΑΣ ΜΟΡΦΟΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ

A/A	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
1	500694	Βιολογία και εφαρμογές της Αναγεννητικής Ιατρικής
2	500706	Βιολογία του Καρκίνου
3	500633	Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές στην Ιατρική
4	500687	Κλινική Βιοχημεία
5	500695	Σεμινάρια Κλινικής Φυσιολογίας
6	500707	Φυσική Ανθρωπολογία
7	500708	Φυσιολογία της Άσκησης και της Γήρανσης
8	500709	Χειρουργική Ανατομία - Κλινική και Λειτουργική Ανατομία

Β΄ ΤΟΜΕΑΣ ΚΛΙΝΙΚΟΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΣ

A/A	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
9	500625	Ακτινοθεραπευτική Ογκολογία
10	500678	Δικαστική Ανθρωπολογία
11	500580	Επεμβατική Ακτινολογία
12	500688	Ιατρική Παρασιτολογία
13	500627	Ιατρική των Μεταγγίσεων
14	500660	Μοριακή Παθολογική Ανατομική
15	500597	Νευροακτινολογία
16	500710	Ογκολογική Απεικόνιση
17	500711	Ολιστική Φροντίδα Χρονίως Πασχόντων Ασθενών
18	500692	Παθολογική Ανατομική του Αιμοποιητικού Συστήματος
19	500659	Παθολογική Ανατομική του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος

20	500598	Παιδοακτινολογία
21	500712	Πυρηνική Ιατρική
22	500746	Κλινική Ανοσολογία

Γ' ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

Α/Α	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
23	500458	Αιματολογία
24	500676	Βιοϊατρική Τεχνολογία
25	500460	Γαστρεντερολογία
26	500637	Γενική Ιατρική
27	500747	Επείγουσα και Εντατική Καρδιολογία - Καρδιακή Ανεπάρκεια
28	500479	Ηλεκτροκαρδιογράφημα
29	500517	Ηπατολογία
30	500556	Κλινική Διατροφή
31	500748	Λοιμώσεις
32	500672	Μοριακή Καρδιολογία
33	500461	Νεφρολογία
34	500697	Ογκολογία
35	500496	Πρώτες Βοήθειες
36	500462	Ρευματολογία
37	500513	Μεταμοσχεύσεις Ιστών και Οργάνων
38	500749	Επεμβατική Καρδιολογία
39	500750	Διαταραχές της Οξεοβασικής Ισορροπίας
40	500751	Οικονομικά της Υγείας
41	500752	Ιατρική Ακριβείας

Δ' ΤΟΜΕΑΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ

A/A	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
42	500449	Αγγειοχειρουργική
43	500608	Αθλητιατρική
44	500539	Επείγουσα Χειρουργική - Αντιμετώπιση Πολυτραυματία
45	500638	Αναισθησιολογία
46	500523	Αντιμετώπιση Καλοηθούς και Κακοηθούς Πόνου
47	500703	Η Ιατρική στις Ερμηνευτικές Τέχνες
48	500592	Λαπαρο-ενδοσκοπική Χειρουργική
49	500602	Μεταβολικά Νοσήματα Οστών
50	500525	Νευροχειρουργική
51	500603	Παθήσεις Μαστού
52	500690	Πειραματική και Κλινική Έρευνα
53	500652	Προνοσοκομειακή Επείγουσα Ιατρική <i>(Σε συνεργασία με Τομέα Παθολογίας)</i>
54	500620	Στοματό- Γναθο-Προσωπ. Χειρουργική
55	500566	Εισαγωγή στη Χειρουργική Θώρακος και Καρδιάς
56	500564	Χειρουργική Ογκολογία
57	500753	Παιδοχειρουργική -Παιδοορθοπαιδική
58	500754	Χειρουργική Τραύματος μαζικών καταστροφών και διεθνών κρίσεων υγείας
59	500755	Παθήσεις Παχέως Εντέρου και Πρωκτού

Ε' ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ - ΠΑΙΔΙΟΥ

A/A	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
60	500639	Αγγλική Ιατρική Ορολογία <i>(Σε συνεργασία με Τομέα Παθολογίας)</i>
61	500691	Ανάπτυξη και Συμπεριφορά του Παιδιού και Εφήβου- Εφηβιατρική

62	500441	Γυναικολογική Ογκολογία
63	500716	Ενδοκρινολογία, Σακχαρώδης Διαβήτης και Μεταβολισμός (Σε συνεργασία με Τομέα Παθολογίας)
64	500680	Κλινική Γενετική
65	500586	Κύηση Υψηλού Κινδύνου και Προγεννητικός Έλεγχος
66	500686	Παιδιατρική Αιματολογία - Ογκολογία
67	500717	Παιδιατρική Νευρολογία
68	500699	Παιδιατρική Πνευμονολογία
69	500587	Παιδική - Εφηβική Γυναικολογία Οικογενειακός Προγραμματισμός

ΣΤ' ΤΟΜΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ

A/A	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
70	500704	Εισαγωγή στην Κλινική Νευροανοσολογία
71	500643	Νευροεπιστήμες και Συμπεριφορά
72	500719	Εισαγωγή στη Νευροψυχολογία
73	500646	Ουσιοεξαρτήσεις: Βιολογικές Ψυχολογικές και Κοινωνικές Προσεγγίσεις
74	500531	Παιδοψυχιατρική
75	500720	Ψυχοσωματική Ιατρική
76	500701	Υγιεινή του Νοσοκομείου, Επιδημιολογία και Πρόληψη Νοσοκομειακών Λοιμώξεων
77	500574	Υπηρεσίες Υγείας
78	500352	Ψυχοσωματικά Προβλήματα στα Παιδιά
79	500705	Ταξιδιωτική και Διεθνής Ιατρική
80	500756	Η Ψυχοθεραπεία στην Ιατρική: Επιστήμη και Τέχνη

6.2 ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ 2018-2019

Α΄ ΜΟΡΦΟΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
1	500694	Βιολογία και εφαρμογές της Αναγεννητικής Ιατρικής	Εαρινό 2, 4, 6, 8, 10, 12	Αίθουσα Σεμιναρίων κτηρίου Εργαστηρίων Ιατρικής Σχολής (Μιχαλακοπούλου 176) Πέμπτη 16.00-18.00	A. Ηλιόπουλος
2	500706	Βιολογία του Καρκίνου	Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11	Τρίτη 14:00 - 16:00 Αίθουσα Σεμιναρίων Εργαστηρίου Ιστολογίας-Εμβρυολογίας	B. Γοργούλης
3	500633	Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές στην Ιατρική	Εαρινό 2, 4, 6, 8, 10, 12	Παρασκευή 14.00-16.00μ.μ. αίθουσα 34 του Εργαστηρίου Ιατρικής Φυσικής (κτήριο 5, ισόγειο)	K. Λουκάς
4	500687	Κλινική Βιοχημεία	Εαρινό 4, 6, 8, 10, 12	Τρίτη 16:00-18:00 Οι παραδόσεις γίνονται στην Αίθουσα Σεμιναρίων του Εργαστηρίου Βιολογικής Χημείας (Γουδή) και οι Εργαστηριακές Ασκήσεις στο Εργαστήριο Κλινικής Βιοχημείας στο Νοσοκομείο "Αττικών"	Π. Μουτσάτσου
5	500695	Σεμινάρια Κλινικής Φυσιολογίας	Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11	Τετάρτη 16:00-18:00 Αμφιθέατρο Φυσιολογίας	M. Κουτσιλιέρης
6	500707	Φυσική Ανθρωπολογία	Χειμερινό 1, 3, 5, 7, 9, 11	Τρίτη 14:00 - 16:00 Αμφιθέατρο NABO - Ιατρική Σχολή	M. Κουλούκουσα

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
7	500708	Φυσιολογία της Άσκησης και της Γήρανσης	Εαρινό 2, 4, 6, 8, 10, 12	Παρασκευή 14:00-17:00 Αμφιθέατρο Φυσιολογίας	Π. Αγγελογιάννη
8	500709	Χειρουργική Ανατομία - Κλινική και Λειτουργική Ανατομία	8,10,12	Τρίτη και Πέμπτη Αμφιθέατρο Ανατομίας	Π. Σκανδαλάκης

Β΄ ΤΟΜΕΑΣ ΚΛΙΝΟΚΟΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΣ

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
1	500625	Ακτινοθεραπευτική Ογκολογία	Εαρινό 8,10,12	Δευτέρα έως Πέμπτη (τέσσερα τετράωρα μαθήματα) Παρασκευή (τετράωρη πρακτική άσκηση) Αίθουσα Διδασκαλίας Α' Εργαστηρίου Ακτινολογίας	A. Ζυγογιάννη
2	500678	Δικαστική Ανθρωπολογία	Εαρινό 6,8,10,12	Δευτέρα και Τετάρτη 16:00-18:00 Αμφιθέατρο Εργαστηρίου Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας και στη Μονάδα Δικαστικής Ανθρωπολογίας (Κτήριο 7)	K. Μωραΐτης
3	500580	Επεμβατική Ακτινολογία	Εαρινό 8,10,12	Δευτέρα και Παρασκευή 14:30-16:30 Αίθουσα "Αρχείο", Β' Εργαστήριο Ακτινολογίας. 10 δίωρα θεωρητική άσκηση και 2 τρίωρα υποχρεωτική πρακτική άσκηση	Ηλ. Μπρούντζος
4	500688	Ιατρική Παρασιτολογία	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Πέμπτη 14:30-16:30 Αίθουσα Εργαστηριακών Ασκήσεων. Α' Εργαστήριο Μικροβιολογίας	E-Θ Πιπεράκη
5	500627	Ιατρική των Μεταγγίσεων	Χειμερινό 7, 9, 11	Τετάρτη 16.00-18.00 Αμφιθέατρο «X. Μουτσόπουλος» Παθολογική Φυσιολογία	M. Πολίτου
6	500660	Μοριακή Παθολογική Ανατομική	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Δευτέρα έως Παρασκευή 16:00- 18:00 (13 δίωρα) Αμφιθέατρο Παθολογικής Ανατομικής	N. Καβαντζάς

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
7	500597	Νευροακτινολογία	Χειμερινό 7, 9, 11	Δευτέρα 15:00-18:00 Αίθουσα "Αρχείο", Β΄ Εργαστήριο Ακτινολογίας 7 τρίωρα θεωρητική άσκηση και 5 ώρες υποχρεωτική πρακτική άσκηση	Μ.-Α. Παπαθανασίου
8	500710	Ογκολογική Απεικόνιση	Εαρινό 8, 10, 12	Θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος	Β. Κουτουλίδης
9	500711	Ολιστική Φροντίδα Χρονίως Πασχόντων Ασθενών	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Τρίτη ή Πέμπτη 15:00-17:00 Εκπαιδευτήριο Μονάδας Ανακουφιστικής Αγωγής του Α' Εργαστηρίου Ακτινολογίας (Κορινθίας 27)	Κ. Μυστακίδου
10	500692	Παθολογική Ανατομική του Αιμοποιητικού Συστήματος	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Δευτέρα - Παρασκευή 15:30- 17:30 (για δύο εβδομάδες) Αμφιθέατρο Παθολογικής Ανατομικής	Π. Κορκοπούλου
11	500659	Παθολογική Ανατομική του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος	Χειμερινό 5, 7, 9, 11	Δευτέρα έως Παρασκευή 15:30-17:30 (13 δίωρα) Αμφιθέατρο Παθολογικής Ανατομικής	Α. Κωνσταντινίδου
12	500598	Παιδοακτινολογία	Εαρινό 8, 10, 12	Τετάρτη 14:00-17:00 Αίθουσα "Αρχείο", Β΄ Εργαστήριο Ακτινολογίας 7 τρίωρα θεωρητική άσκηση και 5 ώρες υποχρεωτική πρακτική άσκηση	Ε. Αλεξοπούλου

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
13	500712	Πυρηνική Ιατρική	Χειμερινο 9,11	Τρίτη Πέμπτη 14.00 Αρεταίειο Νοσοκομείο Τμήμα Πυρηνικής Ιατρικής, Α' Εργαστήριο Ακτινολογίας	Μ. Σουβα- τζόγλου
14	500746	Κλινική Ανοσολογία	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Αίθουσα διαλέξεων Παθολογικής Φυσιολογίας "Χαράλαμπος Μουτσό- πουλος" κτήριο 16 3ος όροφος	Μ. Μανουσάκης

Γ' ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
1	500458	Αιματολογία	Χειμερινό 7, 9, 11	Δευτέρα -Τετάρτη - Παρασκευή Αμφιθέατρο «Φώτης Παυλάτος»	Κ. Κωνσταντόπουλος
2	500676	Βιοϊατρική Τεχνολογία	Εαρινό 2, 4, 6, 8, 10, 12	Τρίτη και Πέμπτη 17.00-19.00 Αμφιθέατρο NABO	Θ. Παπαϊωάννου
3	500460	Γαστρεντερολογία	Χειμερινό Εαρινό 7, 8, 9, 10, 11, 12	Θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος	Γ. Παπαθεοδωρίδης
4	500637	Γενική Ιατρική	Χειμερινό 1, 3, 5, 7, 9, 11	Παρασκευή 15.00-17.00 Αμφιθέατρο Α' Πανεπιστημιακής Καρδιολογικής Κλινικής Νοσοκομείο "Ιπποκράτειο"	Χ. Βλαχόπουλος Δ. Βασιλόπουλος
5	500747	Επείγουσα και Εντατική Καρδιολογία - Καρδιακή Ανεπάρκεια	Χειμερινό 7, 9, 11	Δευτέρα και Τετάρτη 15.00-17.00 ΠΓΝ "Αττικών"	Γ. Φιλιππάτος
6	500479	Ηλεκτροκαρδιογράφημα	Χειμερινό 7, 9, 11	Δευτέρα 15:00 - 17:00 Αμφιθέατρο Νοσοκομείου "Ιπποκράτειο"	Κ. Αγγέλη
7	500517	Ηπατολογία	Εαρινό 10, 12	Δευτέρα-Παρασκευή για 2 εβδομάδες. Αίθουσα διαλέξεων της Β' Παθολογικής Κλινικής Νοσοκομείο "Ιπποκράτειο"	Σπ. Ντουράκης

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
8	500556	Κλινική Διατροφή	Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11	Δευτέρα έως Παρασκευή (16:00-19:00 για 2 εβδομάδες) Αίθουσα Οπτικοακουστικών (ΟΠΤΑΚ) Ιατρική Σχολή, κτήριο 16, υπόγειο	Κ. Μακρυλάκης
9	500748	Λοιμώξεις	Εαρινό 8,10,12	Αμφιθέατρο "Φ. Παυλάτος" ΓΝ "Λαϊκό". Οι ημέρες και ώρες θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθήματος	Ε. Γιαμαρέλλος Μπουρμπούλης Σ. Τσιόδρας
10	500672	Μοριακή Καρδιολογία	Εαρινό 4, 6, 8, 10, 12	Δευτέρα και Παρασκευή 16.00-18.00 Εργαστήριο Μοριακής Καρδιολογίας Α' Καρδιολογική Κλινική και Κεντρικό Αμφιθέατρο 1ου ορόφου Νοσοκομείου "Ιπποκράτειο"	Γ. Σιάσος
11	500461	Νεφρολογία	Εαρινό 10,12	Τρίτη και Πέμπτη 15:00-17:00 Αμφιθέατρο "ΥΓΕΙΑ" του Νοσοκομείου "ΑΤΤΙΚΟΝ"	Δ. Βλαχάκος
12	500697	Ογκολογία	Εαρινό 8, 10, 12	Δευτέρα - Παρασκευή για 2 εβδομάδες. Αμφιθέατρο Γ' Παθολογικής Κλινικής ΓΝΑ "Η ΣΩΤΗΡΙΑ"	Κ. Συρίγος
13	500496	Πρώτες Βοήθειες	Χειμερινό Εαρινό όλα τα εξάμηνα	Στο χειμερινό Δευτέρα και Τετάρτη 16:30 - 18:30, Στο εαρινό Δευτέρα 17.30-19.30 και Τετάρτη 18.30-20.30 Δώμα Νοσοκομείο "Ευαγγελισμός" 11ος όροφος	Σ. Νανάς

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
14	500462	Ρευματολογία	Χειμερινό 7, 9, 11	Αίθουσα Οπτιακουστικών (ΟΠΤΑΚ) Ιατρική Σχολή, κτήριο 16, υπόγειο	Δ. Βασιλόπουλος
15	500513	Μεταμοσχεύσεις Ιστών και Οργάνων	Χειμερινό 7, 9, 11	Θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος - σε χώρους της Ιατρικής Σχολής (26 ώρες σε 7 εργάσιμες ημέρες)	Ι. Μπολέτης
16	500749	Επεμβατική Καρδιολογία	Χειμερινό 9, 11	Αμφιθέτρο Γ.Ν.Ν.Θ.Α "Η ΣΩΤΗΡΙΑ" 3 φορές την εβδομάδα επί 4 εβδομάδες (2 ώρες και ένα τέταρτο) 15.00-17.15	Ε. Βαβουρα νάκης
17	500750	Διαταραχές της Οξεο-βασικής Ισορροπίας	Χειμερινό Εαρινό 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12	Θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος - σε χώρους της Ιατρικής Σχολής	Θ. Βασιλακόπουλος
18	500751	Οικονομικά της Υγείας	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος	Δ. Νιάκας
19	500752	Ιατρική Ακριβείας	Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11	Δευτέρα έως Πέμπτη 15.30.-19.00 (για 2 εβδομάδες) ο χώρος διδασκαλίας θα ανακοινωθεί από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος	Δ. Σανούδου

Δ' ΤΟΜΕΑΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
1	500449	Αγγειοχειρουργική	Εαρινό 8,10,12	Τρίτη και Τετάρτη Νοσοκομείο Αττικών	Σπ. Βασδέκης
2	500608	Αθλητιατρική	Χειμερινό 9, 11	Αμφιθέατρο Παθολογικής Ανατομικής (κτήριο 10 - Γουδή)	Σπ. Πνευματικός
3	500539	Επείγουσα Χειρουργική - Αντιμετώπιση Πολυτραυματία	Εαρινό 10,12	Αμφιθέατρο ΠΓΝ "Ιπποκράτειο"	Κ. Τούτουζας
4	500638	Αναισθησιολογία	Χειμερινό Εαρινό 7, 8, 9, 10, 11, 12	Πέμπτη Αμφιθέατρο "Δ. Βαρώνος" Εργαστήριο Φαρμακολογίας και Κεντρικό Αμφιθέατρο του Νοσοκομείου "Αττικών"	Γ. Γερολουκά - Κωστοπαναγιώτου
5	500523	Αντιμετώπιση Καλοήθους και Κακοήθους Πόνου	Χειμερινό Εαρινό 7, 8, 9, 10, 11, 12	Τρίτη 15:30-18:00 Μικρό Αμφιθέατρο Νοσοκομείο "Αρεταίειο"	Ι. Σιαφάκα
6	500703	Η Ιατρική στις Ερμηνευτικές Τέχνες	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Τρίτη 14:30 μ.μ.-17:00 μ.μ. Αμφιθέατρο Ιπποκράτειου Νοσοκομείου	Θ. Μπίμπας
7	500592	Λαπαρο-ενδοσκοπική Χειρουργική	Εαρινό 8, 10, 12	Νοσοκομείο "Ιπποκράτειο" Μεγάλο Αμφιθέατρο	Ε. Λεάνδρος
8	500602	Μεταβολικά Νοσήματα Οστών	Εαρινό 10, 12	Δευτέρα έως Παρασκευή (θεωρία) Αμφιθέατρο Εργαστηρίου Έρευνας Παθήσεων Μυοσκελετικού Συστήματος Νοσοκομείο "ΚΑΤ" Δευτέρα έως Τετάρτη (άσκηση) Τμήμα Πυκνομετρίας, Βιοχημικό Εργαστήριο, Πειραματικό Χειρουργείο Νοσοκομείο "ΚΑΤ"	Ι. - Ν. Δοντά

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
9	500525	Νευροχειρουργική	Εαρινό 8, 10, 12	Δευτέρα έως Παρασκευή Δώμα Νοσοκομείου "Ευαγγελισμός" 11ος όροφος	Δ. Σακάς
10	500603	Παθήσεις Μαστού	Εαρινό 10,12	Τρίτη, Πέμπτη, Παρασκευή 15:00 - 18:00 Αμφιθέατρο "Φ. Φέσσας" Νοσοκομείο "Λαϊκό"	Χ. Μαρκόπουλος
11	500690	Πειραματική και Κλινική Έρευνα	Εαρινό 4, 6, 8, 10, 12	Πέμπτη 16.00-18.00. Εργαστήριο Πειραματικής Χειρουργικής και Χειρουργικής Έρευνας "Ν.Σ. Χρηστέας"	Ν. Νικητέας
12	500652	Προνοσοκομειακή Επείγουσα Ιατρική <i>Σε συνεργασία με Τομέα Παθολογίας</i>	Χειμερινό Εαρινό 7, 8, 9,10,11,12	Δευτέρα και Τρίτη 15:00-18:00	Π. Ματσώτα Η. Τσαγκάρης
13	500620	Στοματό-Γναθο-Προσωπ. Χειρουργική	Χειμερινό Εαρινό 7, 8, 9, 10, 11, 12	Τετάρτη και Παρασκευή 15.00-18.00 Αμφιθέατρο "NABO" Ιατρική Σχολή	Στ. Βασιλείου
14	500566	Εισαγωγή στη Χειρουργική Θώρακος και Καρδιάς	Εαρινό 8, 10, 12	Θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος	Δ. Δουγένης
15	500564	Χειρουργική Ογκολογία	Χειμερινό Εαρινό 7, 8, 9, 10, 11, 12	Δευτέρα έως Παρασκευή Νοσοκομείο "Ιπποκράτειο" Μεγάλο Αμφιθέατρο	Γ. Ζωγράφος

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
16	500753	Παιδοχειρουργική-Παιδοορθοπαιδική	Χειμερινό 7, 9, 11	Θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος	Ν. Ζάβρας
17	500754	Χειρουργική Τραύματος μαζικών καταστροφών και διεθνών κρίσεων υγείας	Χειμερινό 7, 9, 11	Θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος	Ε. Πικουλής
18	500755	Παθήσεις Παχέως Εντέρου και Πρωκτού	Χειμερινό Εαρινό 7, 8, 9, 10, 11, 12	Α΄ Προπ.Χειρουργική Κλινική ΓΝΑ Ιπποκράτειο (6 ημέρες επί 5 ώρες/ημέρα)	Γ. Θεοδωρόπουλος

Ε΄ ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ-ΠΑΙΔΙΟΥ

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
1	500639	Αγγλική Ιατρική Ορολογία <i>Σε συνεργασία με Τομέα Παθολογίας</i>	Εαρινό 4, 6, 8, 10, 12	Δευτέρα και Τρίτη 16:00-18:00 Αμφιθέατρο Χωρεμείου Ερευνητικού Εργαστηρίου (Νοσοκομείο Παιδων "Η Αγία Σοφία")	Ε. Ζουμάκης
2	500691	Ανάπτυξη και Συμπεριφορά του Παιδιού και Εφήβου-Εφηβιατρική	Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11	Δευτέρα και Παρασκευή 15:00-18:00 Χωρέμιο Ερευνητικό Εργαστήριο, Α' Παιδιατρικής Κλινικής	Φ. Μπακοπούλου Π. Περβανίδου
3	500441	Γυναικολογική Ογκολογία	Χειμερινό 11	Δευτέρα, Τετάρτη και Πέμπτη 15:00-19:30, Τρίτη 15:00-17:15, Παρασκευή 15:00-18:45, Αμφιθέατρο Νοσοκομείου "Αλεξάνδρα", 1ος όροφος	Α. Ροδολάκης
4	500716	Ενδοκρινολογία, Σακχαρώδης Διαβήτης και Μεταβολισμός <i>Σε συνεργασία με Τομέα Παθολογίας</i>	Χειμερινό 9, 11	Θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος	Γ. Μαστοράκος
5	500680	Κλινική Γενετική	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Τετάρτη και Πέμπτη 15:00-17:00 Αμφιθέατρο Χωρεμείου Ερευνητικού Εργαστηρίου (Νοσοκομείο Παιδων "Η Αγία Σοφία")	Ε. Φρυσίρα

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
6	500586	Κύηση Υψηλού Κινδύνου και Προγεννητικός Έλεγχος	Χειμερινό 11	Δευτέρα έως Παρασκευή Αμφιθέατρο Νοσοκομείου "Αττικόν", 2ος όροφος	Γ. Δασκαλάκης
7	500686	Παιδιατρική Αιματολογία - Ογκολογία	Χειμερινό 7, 9, 11	Τρίτη και Πέμπτη 14:30-17:00 Αμφιθέατρο Χωρεμείου Ερευνητικού Εργαστηρίου (Νοσοκομείο Παιδων "Η Αγία Σοφία")	A. Καττάμης
8	500717	Παιδιατρική Νευρολογία	Εαρινό 10,12	Τρίτη και Πέμπτη 15:00-18:00 Νοσοκομείο "Αττικόν"	A. Ντινόπουλος
9	500699	Παιδιατρική Πνευμονολογία	Χειμερινό 9, 11	Πέμπτη 15:00-17:00 Νοσοκομείο "Αττικόν"	K. Πρίφτης
10	500587	Παιδική - Εφηβική Γυναικολογία Οικογενειακός Προγραμματισμός	Εαρινό 8, 10, 12	Τρίτη και Τετάρτη Αμφιθέατρο Νοσοκομείου "Αρεταίειο"	E. Δεληγεώρογλου N. Σαλάκος

ΣΤ΄ ΤΟΜΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ - ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
1	500704	Εισαγωγή στην Κλινική Νευροανσοσολογία	Εαρινό 2, 4, 6, 8, 10, 12	Δευτέρα 17.30-19.00 Νοσοκομείο "Αιγινήτειο"	Κ. Κυλινηρέας
2	500643	Νευροεπιστήμες και Συμπεριφορά	Εαρινό 2, 4, 6, 8, 10, 12	Οι ημέρες και ώρες θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθήματος Αμφιθέατρο Αιγινήτειου Νοσοκομείου 1 ^{ος} όροφος	Η. Αγγελόπουλος Ν. Σμυρνης Μ. Παναγιωτακοπούλου Ε. Ρίζος
3	500719	Εισαγωγή στη Νευροψυχολογία	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Αμφιθέατρο Νοσοκομείου "Αιγινήτειο"	Κ. Πόταγας Ν. Σμυρνης
4	500646	Ουσιοεξαρτήσεις: Βιολογικές Ψυχολογικές και Κοινωνικές Προσεγγίσεις	Εαρινό 4, 6, 8, 10, 12	Τετάρτη 16:00-19:00 Αμφιθέατρο "Δ. Βαρώνος" Εργαστήριο Φαρμακολογίας Γουδή	Θ. Παπαρρηγόπουλος
5	500531	Παιδοψυχιατρική	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Δευτέρα 15:00-18:00 Αμφιθέατρο Νοσοκομείου Παίδων "Η Αγία Σοφία"	Σ. Χριστογιώργος Αικ. Παπανικολάου
6	500720	Ψυχοσωματική Ιατρική	Χειμερινό Εαρινό 7, 8, 9, 10, 11, 12	Παρασκευή 15:00-17:00 Αμφιθέατρο Νοσοκομείου "Αιγινήτειο"	Α. Πεχλιβανίδης
7	500701	Υγιεινή του Νοσοκομείου, Επιδημιολογία και Πρόληψη Νοσοκομειακών Λοιμώξεων	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Δευτέρα και Τετάρτη Αμφιθέατρο Εργαστηρίου Υγιεινής Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής (κτήριο 12, 2ος όροφος)	Μ. Καντζανού

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
8	500574	Υπηρεσίες Υγείας	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Τρίτη και Πέμπτη 14.00-16.00 Κέντρο Μελετών Υπηρεσιών Υγείας	Ι. Τούντας
9	500352	Ψυχοσωματικά Προβλήματα στα Παιδιά	Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11	Δευτέρα 15:00-18:00 Αμφιθέατρο Νοσοκομείου Παιδών "Η Αγία Σοφία"	Γ. Κολαΐτης Π. Περβανίδου
10	500705	Ταξιδιωτική και Διεθνής Ιατρική	Χειμερινό 7, 9, 11	Δευτέρα 14:15-16:30 Αμφιθέατρο Αιγινήτειου Νοσοκομείου	Σ. Χατζηπαναγιώτου
11	500756	Η Ψυχοθεραπεία στην Ιατρική: Επιστήμη και Τέχνη	Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11	Δευτέρα 15:00-17:00 (10 δίωρα μαθήματα και 2 τρίωρα εργαστήρια) Αμφιθέατρο Αιγινήτειου Νοσοκομείου "Κώστας Στεφανής"	Ι. Ζέρβας

6.3 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ 2017-2018

Α΄ ΜΟΡΦΟΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

1. Βιολογία και Εφαρμογές της Αναγεννητικής Ιατρικής

Κωδ. Μαθήματος: 500694

Υπεύθυνος μαθήματος: Α. Ηλιόπουλος, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 2, 4, 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Μιχαλακοπούλου 176, κτήριο εργαστηρίων της Ιατρικής Σχολής, στην αίθουσα σεμιναρίων. Δευτέρα 16.00 – 18.00

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210–7462341

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: biomed@med.uoa.gr

Περιεχόμενο μαθήματος

Η Αναγεννητική Ιατρική αποτελεί ένα εξαιρετικά δυναμικό και πρωτοποριακό κλάδο της Ιατρικής. Ενσωματώνει με επιτυχία τα πεδία της κυτταρικής, αναπτυξιακής και μοριακής βιολογίας, καθώς και της επιστήμης των βιοϋλικών, της νανοτεχνολογίας και της εμβιομηχανικής, με στόχο τη θεραπευτική αντιμετώπιση γενετικών και επίκτητων νοσημάτων. Έχει άμεση εφαρμογή στην επιδιόρθωση και αποκατάσταση ιστών και οργάνων, καθώς και στην ανάπτυξη θεραπειών για σοβαρά νοσήματα του ανθρώπου. Με την αλματώδη πρόοδο στις τεχνολογίες γονιδιοματικής επεξεργασίας και τις πρόσφατες επιτυχείς δοκιμές γονιδιακής θεραπείας σε μονογονιδιακά νοσήματα όπως η θαλασσαιμία και η αιμοφιλία, το μέλλον της Αναγεννητικής Ιατρικής διαγράφεται εξαιρετικά ελπιδοφόρο.

Στόχοι του μαθήματος

- Η κατανόηση βασικών αρχών της βιολογίας των εμβρυονικών, εμβρυικών και ενηλίκων στελεχιαίων κυττάρων και των εφαρμογών τους στην Ιατρική.
- Η κατανόηση βασικών εργαστηριακών μεθόδων έκπτυξης, ανάλυσης και διαφοροποίησης στελεχιαίων κυττάρων.
- Η εξοικείωση με κλινικο-εργαστηριακές τεχνικές της Αναγεννητικής Ιατρικής που χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση παθήσεων με την χρήση γονιδιακής θεραπείας.
- Η κατανόηση τεχνολογιών αιχμής στη γονιδιοματική επεξεργασία.
- Η εξοικείωση με πρωτόκολλα γονιδιακής μεταφοράς και θεραπείας.

Θεματολόγιο Μαθήματος

1. Βασικές αρχές της βιολογίας των εμβρυονικών, εμβρυικών και ενηλίκων στελεχιαίων κυττάρων.
2. Αναπτυξιακοί μηχανισμοί και μηχανισμοί αναγέννησης ιστών.
3. Εφαρμογές Αναγεννητικής Ιατρικής στη θεραπεία νοσημάτων του ανθρώπου.
4. Εφαρμογές των βιοϋλικών/νανοϋλικών και βιοσυμβατότητα.
5. Τεχνολογίες γονιδιοματικής επεξεργασίας: σύγχρονα εργαλεία παρέμβασης στο γονιδίωμα.
6. Βασικές αρχές και μέθοδοι γονιδιακής θεραπείας.
7. Υποδείγματα διεξαγωγής κλινικής μελέτης γονιδιακής μεταφοράς και θεραπείας.

Παρατηρήσεις

- Η εξέταση του μαθήματος γίνεται γραπτά με τη χρήση τράπεζας θεμάτων πολλαπλών επιλογών.
- Στο πλαίσιο του μαθήματος διοργανώνονται κατά ομάδες ενημερωτικές επισκέψεις σε εργαστηριακούς χώρους όπου διεξάγεται έρευνα σε βιοϊατρικές εφαρμογές της τεχνολογίας των βλαστικών κυττάρων.

2. Βιολογία του Καρκίνου

Κωδ. Μαθήματος: 500706

Υπεύθυνος μαθήματος: Βασίλειος Γοργούλης, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 3,5,7,9,11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Κάθε Τρίτη, ώρες 14:00 έως 16:00 μ.μ.

Αίθουσα Σεμιναρίων Εργαστηρίου Ιστολογίας - Εμβρυολογίας

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7462302

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: vgorg@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος αποτελεί η παρουσίαση και ανάλυση των βιολογικών μηχανισμών που ενέχονται στην πολυσταδιακή και πολυπαραγοντική διαδικασία της καρκινογένεσης στον άνθρωπο στους προπτυχιακούς φοιτητές της Ιατρικής Σχολής. Η προσέγγιση των θεμάτων γίνεται σε πολλαπλό επίπεδο και περιλαμβάνει στοιχεία μοριακής βιολογίας, βιοχημείας και κυτταρικής βιολογίας-ιστολογίας για τη κατανόηση των παραγόντων και των μηχανισμών, οι οποίοι εμπλέκονται στην καρκινογένεση στον άνθρωπο. Με αυτόν τον τρόπο ανα-

πτύσσει μια συνάφεια ανάμεσα στις βασικές γνώσεις που αποκτούν οι φοιτητές από τα διάφορα μαθήματα τόσο του Τομέα Βασικών Ιατρικών Επιστημών αλλά και άλλων Τομέων, χωρίς όμως να αλληλοεπικαλύπτεται με αυτά, και ταυτόχρονα προσφέρει μια πρώτη μορφή εξειδίκευσης και εξοικείωσης πάνω σε αυτό το γνωστικό αντικείμενο.

3. Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές στην Ιατρική

Κωδ. Μαθήματος: 500633

Υπεύθυνος μαθήματος: Κωνσταντίνος Λουκάς, Επίκουρος Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 2,4,6,8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται:

Παρασκευή 14:00-16:00

Το μάθημα διεξάγεται στην αίθουσα 34 του Εργαστηρίου Ιατρικής Φυσικής (κτίριο 5, Ισόγειο).

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 746.2368

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: eirbalas@med.uoa.gr
cloukas@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Διαλέξεις:

Ιατρικός φάκελος, PACS, Πληροφοριακά συστήματα υγείας, Εφαρμογές ΗΥ στην Πυρηνική Ιατρική, Ιατρική Προσομοίωση, Τηλεματικές εφαρμογές – Τηλεϊατρική, Ρομποτική Χειρουργική, Ανακατασκευή εικόνας

Εργαστήρια:

Κέντρο Προσομοίωσης, Ανάλυση εικόνας

4. Κλινική Βιοχημεία

Κωδ. Μαθήματος: 500687

Υπεύθυνος μαθήματος: Παρασκευή Μουτσάτσου, Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 4,6,8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τρίτη 16:00-18:00 μμ. Οι παραδόσεις θα λαμβάνουν χώρα στην Αίθουσα Σεμιναρίων στο Εργαστήριο Βιολογικής Χημείας (στο Γουδί) και οι Εργαστηριακές Ασκήσεις στο Εργαστήριο Κλινικής Βιοχημείας στο ΑΤΤΙΚΟ Νοσοκομείο.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2105831911, 2105832359

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
pmoutsatsou@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Περιγραφή του Μαθήματος. Η Κλινική Βιοχημεία είναι η γεφύρωση της Βιοχημείας με την Κλινική Ιατρική και όπως φαίνεται από τον κατάλογο της ύλης παρακάτω, διδάσκει στον φοιτητή τις βασικές αρχές λειτουργίας του εργαστηρίου Κλινικής Βιοχημείας, την εργαστηριακή διερεύνηση της λειτουργίας των κυρίων οργάνων, την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των εργαστηριακών αναλύσεων με σκοπό την χρησιμοποίησή τους για την ορθή διάγνωση και παρακολούθηση της θεραπείας της νόσου.

Υλη του Μαθήματος: Το προτεινόμενο μάθημα θα περιλαμβάνει τις εξής ενότητες: Βασικές αρχές εργαστηρίου (διασφάλιση ποιότητας, συλλογή δειγμάτων, ασφάλεια), Διασφάλιση ποιότητας στο εργαστήριο Κλινικής Βιοχημείας (αναλυτικά και διαγνωστικά χαρακτηριστικά των παραμέτρων που μετρώνται στα κλινικά εργαστήρια, εξωτερικός και εσωτερικός έλεγχος ποιότητας και διαπίστευση), Υδατάνθρακες (μεταβολισμός – διαταραχές και διαγνωστική προσέγγιση), Ενζυμα και η διαγνωστική τους σημασία, Λειτουργία ήπατος (διαγνωστική προσέγγιση), Λει-

τουργία νεφρών (διαταραχές και διαγνωστική προσέγγιση), Λευκώματα και η διαγνωστική τους σημασία, Ενδοκρινικό σύστημα – Διαταραχές και διαγνωστική προσέγγιση (υποθάλαμος, υπόφυση, επινεφρίδια, γονάδες, θυρεοειδής, παραθυρεοειδής, πάγκρεας), Λιπίδια και Λιποπρωτεΐνες (Μεταβολισμός – Διαταραχές και διαγνωστική σημασία), Βιοδείκτες στο έμφραγμα του μυοκαρδίου και στη καρδιακή ανεπάρκεια, Κακοήθη νοσήματα και καρκινικοί δείκτες, Ανοσοποιητικό σύστημα (δομή και λειτουργία), Μοριακή Διαγνωστική (Εφαρμογή στον Προγεννητικό και Περιγεννητικό έλεγχο και στα Μεταβολικά Νοσήματα). Επίσης θα αναπτυχθούν οι βασικές αρχές διάφορων εργαστηριακών τεχνικών (χρωματογραφία, ηλεκτροφόρηση πρωτεϊνών, ανοσοβιολογικές τεχνικές ανίχνευσης κακοήθων όγκων, κυτταρομετρία ροής, προσδιορισμός αντισωμάτων, αντιγόνων, ELISA, ELISPOT, ραδιοανοσολογικές μετρήσεις, ανοσοφθορισμός, μοριακές τεχνικές). Τό μάθημα θα περιλαμβάνει διαλέξεις και θα συμπληρώνεται με α) φροντιστηριακές ασκήσεις οι οποίες θα αφορούν τη διερεύνηση και ανάλυση συγκεκριμένων κλινικών περιστατικών για διάφορες ασθένειες και β) εργαστηριακή παρακολούθηση στο Εργαστήριο Κλινικής Βιοχημείας όπου θα γίνεται παρουσίαση των εργαστηριακών τεχνικών και ο τρόπος λειτουργίας ενός σύγχρονου Εργαστηρίου Κλινικής Βιοχημείας. Επί πλέον, το μάθημα θα περιλαμβάνει μια υποχρεωτική εργασία για κάθε φοιτητή έκτασης 1500 λέξεων περίπου.

5. Σεμινάρια Κλινικής Φυσιολογίας

Κωδ. Μαθήματος: 500695

Υπεύθυνος μαθήματος: Μιχάλης Κουτσιλιέρης, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκειται: Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκειται: Τετάρτη 16:00 – 18:00 στο Αμφιθέατρο Φυσιολογίας.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7462507

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
mkoutsil@med.uoa.gr/eltriant@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Περιστατικό 1: Τραύμα αυχένα από ατύχημα κατά την κολύμβηση.

Περιστατικό 2: Διαλείπων έμετος.

Περιστατικό 3: Υψηλές πιέσεις στη θάλασσα

Περιστατικό 4: Δύσκολίες στην αναπνοή μετά από νυγμό εντόμου και αεροπορικό ταξίδι.

Περιστατικό 5: Υπογονιμότητα σε αθλήτρια.

Περιστατικό 6: Στενά υποδήματα και ανήσυχος ύπνος.

Περιστατικό 7: Φυρυσσογονία και οίδημα.

Περιστατικό 8: Δύσπνοια καπνιστή.

Περιστατικό 9: Θωρακικός πόνος και άσκηση.

Περιστατικό 10: Κόπωση και καθυστέρηση ωρίμανσης.

Περιστατικό 11: Τραύμα θώρακος με αιχμηρό αντικείμενο.

Περιστατικό 12: Έγινα κίτρινη.

Περιστατικό 13: Μια σειρά από 'Ενδιαφέρουσες μετατροπές'.

Περιστατικό 14: Τέσσερις εβδομάδες σε μεγάλο υψόμετρο.

Περιστατικό 15: Δύο περιπτώσεις χρόνιας κόπωσης.

Περιστατικό 16: Επώδυνο γόνατο ενός ποδοσφαιριστή.

Περιστατικό 17: Μαραθώνιος σε τροπικές χώρες.

Περιστατικό 18: Συντριπτικό τραύμα και απώλεια αίματος.

Περιστατικό 19: Αδυναμία, αύξηση ΣΒ και εκχυμώσεις.

6. Φυσική Ανθρωπολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500707

Υπεύθυνος μαθήματος: Μυρσίνη Κουλούκουσα-Γιαννίου Αν. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκειται: Χειμερινό 1, 3, 5, 7, 9, 11.

Ημέρες και χώροι που διδάσκειται: Τρίτη 14:00-16:00, NABO

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7462351, 210 7462359

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: mkoulouk@med.uoa.gr

Περιεχόμενο μαθήματος

Φυσική Ανθρωπολογία: Εισαγωγικές έννοιες και Φυλογενετική ιστορία του Ανθρώπου, Παλαιοανθρωπολογική έρευνα-μεθοδολογία, Συστηματική ταξινόμηση του Ανθρώπου, Εξελικτικοί χαρακτήρες πρωτεύοντων, Αυστραλοπίθηκοι - Πρώιμες μορφές του γένους Homo, Homo erectus και προ-Neάντερταλ, Εξέλιξη του εγκεφάλου – Neάντερταλ, Homo sapiens και σύγχρονος άνθρωπος, Παλαιοανθρωπολογική έρευνα στην Ελλάδα - Ευρήματα του Ανθρωπολογικού Μουσείου από τον Ελλαδικό χώρο, Σκελετική Ανθρωπολογία – Παλαιοπαθολογία, Παλαιόιστολογία - Εργαστηριακές Μελέτες στην Ανθρωπολογία - Οστεομετρία -Ιατροδικαστική Ανθρωπολογία - Επιγενετικά χαρακτηριστικά, Παλαιοδημογραφία – Ηθολογία, Εισαγωγή στην πληθυσμιακή Ανθρωπολογία

7. Φυσιολογία της Άσκησης και της Γήρανσης

Κωδ. Μαθήματος: 500708

Υπεύθυνος μαθήματος: Παναγούλα Αγγελολιάννη, Αν. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκειται: Εαρινό 2, 4, 6, 8, 10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Παρασκευή
14.00-17.00 Αμφιθέατρο Φυσιολογίας.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7462589

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
eula_angelogianni@hotmail.com

Περιεχόμενα μαθήματος

Μέσω του παρόντος κατ' επιλογήν μαθήματος επιδιώκεται ο φοιτητής να γνωρίσει και να είναι σε θέση να περιγράψει μηχανισμούς που διέπουν τις προσαρμογές του ανθρώπινου οργανισμού ως αποτέλεσμα της γήρανσης, με έμφαση στις προσαρμογές του νευρικού και μυοσκελετικού συστήματος, φυσιολογικά και σε ηλικιοεξαρτώμενες νευρο-εκφυλιστικές διαταραχές.

Το μάθημα στοχεύει να παρέχει στο φοιτητή τις κατάλληλες θεωρητικές αλλά και εργαστηριακές γνώσεις (μέσω προβλεπόμενης πρακτικής άσκησης), ώστε να μπορεί να κατανοήσει και περιγράψει:

- τα βασικά φαινόμενα της γήρανσης και τις επιπτώσεις της στα κυτταρικά όργανα
- τις προσαρμογές του νευρικού και μυοσκελετικού συστήματος, ως αποτέλεσμα της γήρανσης,
- τους ασκισιογενείς μηχανισμούς άμεσων και χρόνιων προσαρμογών του μυϊκού και του οστίτη ιστού κατά τη γήρανση
- το ρόλο της άσκησης στη φυσιολογία της οστεοπόρωσης
- τα ενεργειακά συστήματα, την ορμονική ρύθμιση και τις μεταβολικές προσαρμογές του οργανισμού κατά την άσκηση στην τρίτη ηλικία
- τις αγγειακές μεταβολές στο γηρασμένο εγκέφαλο
- το μεταβολισμό του εγκεφάλου κατά τη γήρανση
- τις νευροενδοκρινικές μεταβολές στη γήρανση
- τις μεταβολές στις οδούς μεταγωγής του σήματος των νευροδιαβιβαστών στο γηρασμένο εγκέφαλο

- την επίδραση της άσκησης στη γήρανση του κεντρικού νευρικού συστήματος
- το ρόλο της διατροφής στη γήρανση του νευρικού συστήματος
- το ρόλο του οξειδωτικού stress και της διαταραγμένης ομοιόστασης του ασβεστίου στη γήρανση του εγκεφάλου
- τη νόσο Alzheimer

8. Χειρουργική Ανατομία – Κλινική και Λειτουργική Ανατομία

Κωδ. Μαθήματος: 500709

Υπεύθυνος μαθήματος: Σκανδαλάκης Παναγιώτης,
Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Κάθε Τρίτη και Πέμπτη στο Αμφιθέατρο Ανατομίας

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 746 2305 / 2430 / 2388

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
skantakis@yahoo.gr / ttroupis@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Προϋπόθεση συμμετοχής:

- α) η επιτυχής άσκηση επί του πτώματος και
- β) η επιτυχής συμμετοχή στην εξέταση της Περιγραφικής Ανατομικής I

Περιγράφεται αναλυτικά η λειτουργική ανατομική και η μηχανική λειτουργία των αρθρώσεων του ανθρώπινου σώματος και αναλύονται και μελετώνται οι κινήσεις κάθε άρθρωσης. Επίσης γίνονται εκτενείς αναφορές στη δομή, την τοπογραφία και των σχέσεων διαφόρων ανατομικών περιοχών, ώστε ο φοιτητής να αποκτήσει μια σφαιρική εικόνα των θεωρητικών γνώσεων της ανατομίας κατά την εφαρμογή τους στην χειρουργική πρακτική.

Β΄ ΚΛΙΝΙΚΟΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

9. Ακτινοθεραπευτική Ογκολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500625

Υπεύθυνος μαθήματος: Α. Ζυγογιάννη, Επ. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Διεξάγονται 4 (τέσσερα) τετράωρα μαθήματα από Δευτέρα- Πέμπτη κ την Παρασκευή 4ωρη πρακτική άσκηση στην αίθουσα διδασκαλίας Α΄ εργαστηρίου Ακτινολογίας (γραμμικός επιταχυντής). Την ημέρα προ των εξετάσεων διεξάγεται επαναληπτικό μάθημα διάρκειας 4 (τεσσάρων) ωρών και ακολουθούν οι εξετάσεις (2 ώρες)

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7286263 6977748628

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
annazygo1@yahoo.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι να ενημερωθούν οι φοιτητές Ιατρικής σχετικά με τις Αρχές της Ακτινοθεραπείας, την αναγκαιότητά της στην αντιμετώπιση των κακοήθων νοσημάτων, τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται και λειτουργεί καθώς και την ανάγκη συνεργασίας πολλών επιμέρους επιστημών για την εκτέλεση μιας ακτινοθεραπείας.

Αναλυτικά τα περιεχόμενα των μαθημάτων

Μάθημα 1°

- Ακτινοφυσική- Γενικές αρχές ΑΚΘ
- Ραδιobiολογία της ΑΚΘ
- Τεχνικές ΑΚΘ και ακτινοθεραπευτικά συστήματα
- Υπερθερμία

Μάθημα 2°

- Επείγοντα ΑΚΘ
- Παρηγορητική Ανακουφιστική ΑΚΘ
- Καλοήθειες παθήσεις και ΑΚΘ
- Συνδυασμός ΑΚΘ με ΧΜΘ

Μάθημα 3°

- Καρκίνος κεφαλής και τραχήλου -Όγκοι ΚΝΣ
- Καρκίνος Μαστού
- Καρκίνος Πνεύμονος
- Όγκοι ανώτερου & κατώτερου Γαστρεντερικού

Μάθημα 4°

- Όγκοι ουροποιητικού συστήματος (κύστη, νεφρό, ουρήθρα)
- Καρκίνος προστάτη- όρχεως-πέους
- Γυναικολογικοί καρκίνοι
- Δερματικός Καρκίνος - Σαρκώματα Μαλακών Μορίων

10. Δικαστική Ανθρωπολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500678

Υπεύθυνος μαθήματος: Επ. Καθηγητής Κωνσταντίνος Μωραΐτης

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6,8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Οι θεωρητικές διαλέξεις και η πρακτική άσκηση πραγματοποιούνται κάθε Δευτέρα και Τετάρτη 16:00-18:00 στο αμφιθέατρο του Εργαστηρίου Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ (Κτήριο 7) και στη Μονάδα Δικαστικής Ανθρωπολογίας του ομώνυμου Εργαστηρίου αντίστοιχα.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7462426

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: kmoraitis@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Το πρόγραμμα του μαθήματος περιλαμβάνει 20 ώρες θεωρητικών διαλέξεων και 6 ώρες πρακτικής άσκησης των φοιτητών στη Μονάδα Δικαστικής Ανθρωπολογίας του Εργαστηρίου Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας της Ιατρικής Σχολής.

Θεωρητικές διαλέξεις

Στην ύλη του μαθήματος περιλαμβάνονται οι εξής ενότητες:

1η Ενότητα - Εισαγωγή στη δικαστική ανθρωπολογία. **2η Ενότητα** - Ιατροδικαστική διερεύνηση του θανάτου. **3η Ενότητα** - Προσδιορισμός του χρόνου που παρήλθε από τον θάνατο. **4η Ενότητα** - Αναγνώριση του σκελετικού υλικού δικαστικού ενδιαφέροντος. **5η Ενότητα** - Μέθοδοι περιουλογίας σκελετικού υλικού. **6η Ενότητα** - Εκτίμηση φυλετικής καταγωγής, φύλου, ηλικίας και αναστήματος από τον σκελετό. **7η Ενότητα** - Αξιολόγηση σκελετικών κακώσεων. **8η Ενότητα** - Ιδιαίτεροι χαρακτήρες και παθολογικές αλλοιώσεις των οστών. **9η Ενότητα** - Ταφονομικές αλλοιώσεις των οστών. **10η Ενότητα** - Μέθοδοι ταυτοποίησης σκελετικού υλικού. **11η Ενότητα** - Ταυτοποίηση με τη χρήση μοριακών τεχνικών. **12η Ενότητα** - Ειδικά θέματα: Δικαστική ανθρωπολογική εξέταση ζώντων ατόμων. **13η Ενότητα** - Ειδικά θέματα: Ιατροδικαστική διαχείριση μαζικών καταστροφών. **14η Ενότητα** - Ειδικά θέματα: Διερεύνηση εγκλημάτων πολέμου. **16η Ενότητα** - Ειδικά θέματα: Μελέτη ανθρώπινων υπολειμμάτων με τη χρήση απεικονιστικών τεχνικών.

Πρακτική άσκηση

Περιλαμβάνει παρουσίαση οστικών παρασκευασμάτων, από δικαστικά περιστατικά της Μονάδας Δικαστικής Ανθρωπολογίας, που σχετίζονται με τις

ενότητες που συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια των θεωρητικών διαλέξεων, καθώς και πρακτική εξάσκηση των φοιτητών.

11. Επεμβατική Ακτινολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500580

Υπεύθυνος μαθήματος: Ηλίας Μπρούντζος, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα και Παρασκευή 14:30-16:30, Αίθουσα «Αρχειό» Β' Εργαστήριο Ακτινολογίας, 10 δίωρα θεωρητική άσκηση και 2 τρίωρα υποχρεωτική πρακτική άσκηση

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 5831810-854

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: ebrountz@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Με το κατ' επιλογὴν μάθημα της Επεμβατικής Ακτινολογίας ο φοιτητής διδάσκεται το γνωστικό αντικείμενο της Επεμβατικής Ακτινολογίας.

Η Επεμβατική Ακτινολογία είναι κλάδος της Διαγνωστικής Ακτινολογίας, η οποία όμως έχει θεραπευτικό στόχο και εφαρμόζει θεραπείες σε μεγάλο φάσμα παθολογικών οντοτήτων με απεικονιστική καθοδήγηση, και ελάχιστα αιματηρή μέθοδο. Ο ιατρικός αυτός κλάδος διαφέρει σημαντικά από τις χειρουργικές, και παθολογικές ειδικότητες διότι συνδυάζει εκπαίδευση στην ιατρική απεικόνιση, γνώσεις για τις ενδείξεις και αντενδείξεις των μεθόδων που εφαρμόζει, τεχνικές δεξιότητες για την εφαρμογή των μεθόδων, και κλινική παρακολούθηση των ασθενών μετά τη θεραπεία.

Ακολουθεί αναλυτικά η ύλη και το περιεχόμενο του μαθήματος

I) ΑΓΓΕΙΑΚΗ ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΗ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ

- Περιφερική αρτηριακή νόσος
- Αθηροσκλήρωση (παθολογία, παράγοντες κινδύνου, γενετική, διαχείριση των φαρμάκων)
- Διάγνωση (μη επεμβατική απεικόνιση, εκτύπωση διπλής όψης Υπερηχογράφημα, CTA, MRA)
- Αγγειοπλαστική - πώς λειτουργεί και που εφαρμόζεται η διαλείπουσα χωλότητα και κρίσιμη ισχαιμία των άκρων
- Κλινική παρουσίαση της κάθε κατάστασης και η σημασία της
- Πότε και πώς να την απεικονίζουμε
- Ο ρόλος της IR σε θεραπεία
- Ανευρυσματική νόσος - θωρακική αορτή
- Κλινική εικόνα - κίνδυνος ρήξης
- Ανοικτή χειρουργική επέμβαση ή ενδοαγγειακή επέμβαση;
- Οξεία ισχαιμία άκρου
- Κλινική παρουσίαση
- Ταξινόμηση της ισχαιμίας
- Στρατηγικές Θεραπείας: θρομβεκτομή/θρομβόλυση/φαρμακομηχανική θρομβόλυση
- Ανευρυσματική νόσος - κοιλιακή αορτή
- Κλινική εικόνα - κίνδυνος ρήξης
- Ενδαγγειακή αποκατάσταση (ενδείξεις, εργαλεία, ποσοστά επιτυχίας, επιπλοκές)
- Ενδαγγειακή αποκατάσταση σε ρήξη ΑΚΑ
- Μακροχρόνια παρακολούθηση μετά την ενδαγγειακή αποκατάσταση – θεραπεία ενδοδιαφυγών και άλλων επιπλοκών

II) ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΕ ΚΛΙΝΙΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ

- Ασθενής με στένωση καρωτίδας
- Κίνδυνος Αγγειακού εγκεφαλικού από αθηρωμάτωση καρωτιδικού διχασμού (πώς να επιλέξετε έναν ασθενή για θεραπεία; Πότε πρέπει να αντιμετωπίσουμε; Τι είναι το CEA; Τι είναι το CAS;)
- Τοποθέτηση stent καρωτίδας: συσκευές προστασίας

- Νεαρός ασθενής με αιφνίδια έναρξη υπέρτασης
- Η παθοφυσιολογία της νεφραγγειακής υπέρτασης, ινομυϊκή δυσπλασία.
- Πώς να απεικονίσουμε τις νεφρικές αρτηρίες; Υπερηχογράφημα/MR/CTA/DSA
- PTA για την αντιμετώπιση της ινομυϊκής δυσπλασίας.
- Ασθενής με πνευμονική εμβολή
- Πώς να απεικονιστούν οι πνευμονικές αρτηρίες;
- Προστασία κατά της πνευμονικής εμβολής: προφύλαξη με φάρμακα
- Ενδείξεις για φίλτρα κάτω κοίλης φλέβας
- Ασθενής με αιφνίδιο επώδυνο οίδημα του κάτω άκρου
- Τι είναι εν τω βάθει φλεβοθρόμβωση;
- Απεικόνιση με υπερηχογράφημα, CT φλεβογραφία και την κλασσική φλεβογραφία
- Θεραπευτική αγωγή
- Πότε ενδείκνυται η θρομβόλυση και συμπληρωματικές θεραπείες;
- Ασθενής με αιμορραγία πεπτικού
- Ποιες είναι οι αιτίες;
- Μέθοδοι θεραπείας: ενδοσκόπηση πρώτα
- Πώς να απεικονισθεί η αιμορραγία, αν ενδοσκόπηση αποτύχει: MDCT, σημασμένα ερυθρά
- Πότε ενδείκνυται η εμβολοθεραπεία και πως γίνεται;
- Ασθενής με αιμόπτυση
- Πότε να καλέσετε τον επεμβατικό ακτινολόγο;
- Ποια απεικονιστική μέθοδος απεικόνισης ενδείκνυται για τον εντοπισμό της εστίας και του αιτίου της αιμορραγίας.
- Τι είναι εμβολισμός βρογχικής αρτηρίας;
- Κιρρωτικός ασθενής με κιρσορραγία ή ανθεκτικό ασκίτη
- Πώς γίνεται η διάγνωση της πυλαίας υπέρτασης
- Ενδείξεις διαδερμικής πυλαίουσσηματικής αναστόμωσης (TIPS)
- Πώς γίνεται το TIPS;

- Ποια είναι τα αποτελέσματα και οι επιπλοκές;
- Νεαρός άνδρας με κιρσοκήλη
- Απεικόνιση του οσχέου
- Ποια είναι η σημασία της κιρσοκήλης;
- Πώς και πότε ενδείκνυται ο εμβολισμός;
- Μια γυναίκα με ινομυώματα της μήτρας
- Κλινική παρουσίαση των ινομυωμάτων
- Γιατί ο εμβολισμός των μητρηαίων αρτηριών (EMA) είναι μια πολύ καλή θεραπευτική επιλογή;
- Πώς πραγματοποιείται ο EMA;
- Ένα καταστροφικό γεγονός κατά τον τοκετό
- Τι είναι η μετά τον τοκετό αιμορραγία (PPH);
- Ποιες επίτοκες είναι υψηλού κινδύνου για αιμορραγία μετά τον τοκετό;
- Ποιος είναι ο ρόλος της Επεμβατικής Ακτινολογίας;
- Τραύμα
- Απεικονιστική διερεύνηση του πολυτραυματία
- Εμβολισμός των συμπαγών οργάνων
- Εμβολισμός για πυελική αρτηριακή αιμορραγία

III) ΜΗ ΑΓΓΕΙΑΚΗ ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΗ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ

- Απεικονιστικά καθοδηγούμενη διαδερμική βιοψία
- Βιοψία θυρεοειδούς, μαστού και άλλων επιφανειακών οργάνων
- Βιοψία πνεύμονα και στο μεσοθωράκιο
- Βιοψία ήπατος και οργάνων της πυέλου
- Επεμβατική Ακτινολογία για το γαστρεντερικό σωλήνα
- Η διαδερμική γαστροστομία
- Η χρήση των stents για τις παθήσεις του οισοφάγου και του παχέος εντέρου.

IV) ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΑ ΚΛΙΝΙΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ

- Πώς να διαχειριστείτε τον ασθενή με αποφρακτική ουροπάθεια
- Διαδερμική νεφροστομία και τοποθέτηση stent του ουρητήρα.

- Ασθενής με μετεγχειρητική συλλογή υγρού και σήψη
- Απεικόνιση ενδοκοιλιακών συλλογών.
- Πότε και πώς γίνεται παροχέτευση των κοιλιακών συλλογών και των αποσθημάτων
- Πώς να διαχειριστείτε τον ικτερικό ασθενή
- Κοινές αιτίες του αποφρακτικού ίκτερου
- Πώς να αναδειχθεί η θέση και η αιτιολογία της απόφραξης
- Πότε ενδείκνυται διαδερμική επέμβαση;

V) ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΗ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ

- Αγγειακή φλεβική πρόσβαση (Κεντρικές φλεβικές γραμμές) για χημειοθεραπεία
- Τι είναι μια γραμμή PICC;
- Τι είναι ένα φλεβικής port
- Τι είναι ένας καθετήρας Hickman;
- Το ηπατοκυτταρικό καρκίνωμα
- Απεικονιστική προσέγγιση
- Επιλογή ασθενών για χειρουργική επέμβαση, εκτομή, χημειοεμβολιασμό/ραδιοεμβολισμό.
- Ηπατικές μεταστάσεις
- Πώς να επιλέξετε τους ασθενείς για την εκτομή ή την διακαθετηριακή θεραπεία
- Πώς να θεραπευθεί ο καρκίνος νεφρού (RCC)?
- Πότε ενδείκνυται κατάλυση;
- Ποιος είναι ο ρόλος του εμβολισμού για RCC;
- Πότε και πώς απαιτείται θεραπεία σε μάζα πνεύμονα
- Η κατάλυση με ραδιοσυχνότητες και άλλες καταλυτικές τεχνικές.

VI) ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΗ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟ ΜΥΟΣΚΕΛΕΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

- Πότε και πως πραγματοποιούνται οι απεικονιστικά κατευθυνόμενες βιοψίες μυών και οστών

- Πότε και ποιές απεικονιστικές τεχνικές χρησιμοποιούνται σε ασθενή με ραχιαλγία, οσφουαλγία και νευραλγίες
- Πότε και πώς πραγματοποιείται η διαδερμική απεικονιστικά καθοδηγούμενη αποσυμπίεση των μεσοσπονδύλιων δίσκων
- Πότε και πώς εκτελούνται οι διαδερμικές, απεικονιστικά καθοδηγούμενες τεχνικές στο σπονδυλικό σώμα, σπονδυλοπλαστική, κυφοπλαστική, που αποσκοπούν στην σταθεροποίηση της σπονδυλικής στήλης
- Πότε και πώς πραγματοποιείται διαδερμική απεικονιστικά καθοδηγούμενη κατάλυση οστών ή μαζών μαλακών μοριών (καλοήθεις ή κακοήθεις)

12. Ιατρική παρασιτολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500688

Υπεύθυνος μαθήματος: Ευαγγελία-Θεοφανώ Πιπεράκη, Επ. Καθηγήτρια

Διδάσκοντες: Ευαγγελία-Θεοφανώ Πιπεράκη

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Πέμπτη 14.30-16.00 Αίθουσα Α΄ Εργαστήριο Μικροβιολογίας

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7462136, 210-7462125

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: epiper@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Το κατ'επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα «Ιατρική Παρασιτολογία» περιλαμβάνει θεωρητικό μέρος (βλέπε Πρόγραμμα Μαθημάτων), και πρακτικό μέρος με επίδειξη των εργαστηριακών μεθόδων διάγνωσης στο Παρασιτολογικό Τμήμα του Εργαστηρίου Μικροβιολογίας και πρακτική άσκηση των φοιτητών σε ορισμένες από αυτές.

Πρόγραμμα μαθημάτων

Εισαγωγή, γενικά περί παρασιτισμού και παρασίτων, Κατάταξη πρωτοζώων και ελμίνθων (βιολογική και κλινική). Επιδημιολογία των παρασιτώσεων. Γενικά περί διάγνωσης των παρασιτώσεων.

Μέθοδοι διάγνωσης στην παρασιτολογία: παρασιτολογική εξέταση κοπράνων, εξέταση αίματος και ιστών, ορολογικές και μοριακές μέθοδοι, Επίδειξη μεθόδων στο εργαστήριο.

Γενικά περί πρωτοζώων

Εντερικά πρωτόζωα: αμοιβάδες (*Entamoeba* spp), μαστιγοφόρα (*Giardia lamblia*), κοκκίδια (*Cryptosporidium* spp, *Cyclospora cayetanensis*, *Cystoisospora belli*), βλεφαριδοφόρα (*Balantidium coli*). **Πρακτικό μέρος:** Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Πρωτόζωα του αίματος: *Plasmodium* spp, *Babesia* spp, *Trypanosoma* spp. **Πρακτικό μέρος:** Επίστρωση αίματος και προετοιμασία παρασκευασμάτων για μικροσκόπηση. Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Πρωτόζωα των ιστών: *Toxoplasma*, *Leishmania*, Αμοιβάδες των ιστών (*Naegleria*, *Acanthamoeba*, *Balamuthia*). **Πρακτικό μέρος:** Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Γενικά περί ελμίνθων – επιδημιολογία

Ταξινόμηση – γενικά χαρακτηριστικά ελμίνθων

Κεστώδεις σκώληκες: Ταινίες: *Taenia* spp, *Diphyllobothrium* spp, *Echinococcus* spp, *Hymenolepis* spp. **Πρακτικό μέρος:** Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Τρηματώδεις σκώληκες εντέρου: *Fasciolopsis*, *Heterophyes*, *Metagonimus*. **Πρακτικό μέρος:** Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Τρηματώδεις σκώληκες αίματος: *Schistosoma*

spp. **Πρακτικό μέρος:** Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Τρηματώδεις σκώληκες ιστών: *Clonorchis*, *Opisthorchis*, *Fasciola* spp, *Paragonimus* spp. **Πρακτικό μέρος:** Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Νηματέλμινθες εντέρου: *Enterobius vermicularis*, *Ascaris lumbricoides*, *Trichuris trichiura*, *Ancylostoma* spp, *Necator americanus*, *Strongyloides stercoralis*, *Trichostrongylus* sp, *Toxocara* spp, *Gnathostoma* spp, *Anisakis* spp. **Πρακτικό μέρος:** Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Νηματέλμινθες αίματος και ιστών: Φιλάρειες: *Wuchereria bancrofti*, *Brugia malayi*, *Loa loa*, *Onchocerca volvulus*, *Mansonella* spp. **Πρακτικό μέρος:** Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Αρθρόποδα ιατρικής σημασίας, εκτοπαρασιτώσεις. Κατά φαντασίαν παρασίτωση, Αντιπαρασιτικά φάρμακα, Εξελίξεις – προοπτικές: εμβόλια.

13. Ιατρική των Μεταγγίσεων

Κωδ. Μαθήματος: 500627

Υπεύθυνος μαθήματος: Μαριάννα Πολίτου, Αν. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: χειμερινό 7, 9,11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τετάρτη 16.00-18.00 Αμφιθέτρο Παθολογικής Φυσιολογίας «Χ. Μουτσόπουλος»

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7286302, 210-5831932

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
mpolitou@med.uoa.gr,

Περιεχόμενα μαθήματος

Στο αντικείμενο του μαθήματος περιλαμβάνονται

σειρά θεμάτων που αφορούν στην αλυσίδα της μετάγγισης, τα παράγωγα αίματος, τις ενδείξεις μετάγγισης αίματος και παραγώγων, την ανοσοαιματολογία, τον προμεταγγισιακό εργαστηριακό έλεγχο, τις άμεσες και απώτερες ανεπιθύμητες αντιδράσεις, την αιμοεπαγρύπνηση, τα μεταδιδόμενα με τη μετάγγιση νοσήματα καθώς και τις ιδιαίτερες ανάγκες σε επιμέρους οντότητες (κύηση, μεταμόσχευση, αιματολογικές κακοήθειες, χειρουργεία). Τα μαθήματα περιλαμβάνουν παρουσιάσεις από αμφιθέατρο από μέλη ΔΕΠ, παρουσιάσεις φοιτητών και εργαστηριακές ασκήσεις στην Υπηρεσία Αιμοδοσίας του Αρεταιείου Νοσοκομείου.

14. Μοριακή Παθολογική Ανατομική

Κωδικός Μαθήματος: 500660

Υπεύθυνος μαθήματος: Νικόλαος Καβαντζάς, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6,8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Το κατ' επιλογὴν υποχρεωτικό μάθημα «Μοριακή Παθολογική Ανατομική – Παθογενετικοί Μηχανισμοί των Νόσων» διοργανώνεται από το Α΄ Εργαστήριο Παθολογικής Ανατομικής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Τα μαθήματα πραγματοποιούνται στους χώρους του Εργαστηρίου (στο Αμφιθέατρο Παθολογικής Ανατομικής ή στην Αίθουσα του Μουσείου του Εργαστηρίου, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα του χώρου). Πρόκειται για 14 καθημερινές διαλέξεις (ώρα 16:00-18:00) οι οποίες πραγματοποιούνται μέσα στο χρονικό διάστημα 3 διδακτικών εβδομάδων. Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων οι φοιτητές θα διδαχθούν τις βασικές αρχές της Μοριακής Παθολογικής Ανατομικής – Παθογενετικών Μηχανισμών των Νόσων.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 746 2158

Αρ. Ηλεκτ. Ταχυδρομείου: nkavantz@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Ο σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσει ο φοιτητής μια εμπειριστατωμένη εικόνα της σύγχρονης Μοριακής Παθολογικής Ανατομικής και να εξοικειωθεί με τη μοριακή διαγνωστική κυρίως των διαφόρων κακοήθων νεοπλασμάτων.

Πιο συγκεκριμένα, οι διαλέξεις περιλαμβάνουν καταρχήν δύο εισαγωγικά μαθήματα μοριακής βιολογίας που αφορούν στο ρόλο του κυτταρικού κύκλου, της απόπτωσης και των οδών μεταγωγής σήματος στην καρκινογένεση. Στη συνέχεια ακολουθούν οι διαλέξεις που αφορούν στην μοριακή βιολογία/παθογένεση κυρίως των όγκων από τα διάφορα όργανα.

Συγκεκριμένα, εξετάζεται η μοριακή βάση της καρκινογένεσης στο μαστό και στο γεννητικό σύστημα του θήλεος, στους ενδοκρινείς αδένες, στον πνεύμονα, στο νευρικό σύστημα, στο νεφρό, στο ήπαρ-πάγκρεας, στην ουροδόχο κύστη, στα οστά, στο γαστρεντερικό σύστημα, στον όρχι και στο λεμφικό ιστό. Τέλος, σε μια διάλεξη εξετάζεται η συμμετοχή των αυξητικών παραγόντων στην εμβρυική ανάπτυξη.

15. Νευροακτινολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500597

Υπεύθυνος μαθήματος: Ματθίλδη-Άννα Παπαθανασίου, Επ. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: χειμερινό 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται:

Δευτέρα 15:00-18:00, Αίθουσα «Αρχείο» Β΄ Εργαστήριο Ακτινολογίας

7 τρίωρα θεωρητική άσκηση και 5 ώρες υποχρεωτική πρακτική άσκηση

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 5831814 & 210 5831854

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

matrapath@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με την ανατομία του κεντρικού νευρικού συστήματος χρησιμοποιώντας μεθόδους απεικόνισης (Υπολογιστική τομογραφία, Μαγνητική τομογραφία, αγγειογραφία) και η εισαγωγή στα βασικά απεικονιστικά πρότυπα και στη στοιχειώδη διαφορική διάγνωση των παθήσεων του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος. Συζητούνται οι ενδείξεις απεικόνισης και αλγόριθμοι για την ορθή επιλογή των απεικονιστικών μεθόδων σε σχέση με τις κλινικές ενδείξεις και η συμβολή της απεικόνισης στη διάγνωση, αντιμετώπιση και παρακολούθηση θεραπείας των ασθενών με νευρολογικά νοσήματα με τη χρήση των συμβατικών τεχνικών απεικόνισης.

Τα τελευταία χρόνια, παράλληλα με τις εξελίξεις στο χώρο της συμβατικής απεικόνισης έχουν αναπτυχθεί νέες τεχνικές λειτουργικής απεικόνισης (ενδεικτικά αναφέρονται η απεικόνιση αιμάτωσης με ΥΤ και ΜΤ, η απεικόνιση διάχυσης με ΜΤ, η δεσμιδογραφία DTI, η λειτουργική μαγνητική τομογραφία f-MRI και η μελέτη μεταβολικών παραγόντων με MR φασματοσκοπία), καθώς και η δυνατότητα ποσοτικής μέτρησης διαφόρων παραμέτρων με τις τεχνικές αυτές. Το αποτέλεσμα είναι η μεγάλη συμμετοχή και συμβολή των απεικονιστικών μεθόδων στη σύγχρονη έρευνα των νευρολογικών παθήσεων και η δυνατότητα εφαρμογής των δεδομένων αυτών στη μελέτη της παθολογίας αλλά και παθοφυσιολογίας τους. Στο μάθημα αυτό οι φοιτητές έχουν

την ευκαιρία να μάθουν για αυτές τις νέες εφαρμογές και να εκτεθούν στον τρόπο χρήσης τους στην έρευνα στο πεδίο της νευροαπεικόνισης. Παρουσιάζεται έτσι ένας τομέας που μπορεί να προκαλέσει το ενδιαφέρον και να αποτελέσει έναυσμα-κίνητρο για μελλοντικό ενδιαφέρον των νέων γιατρών και ενασχόληση στον τομέα αυτό της έρευνας.

Η επεμβατική νευροακτινολογία από την άλλη μεριά, αποτελεί τον κλάδο της νευροακτινολογίας ο οποίος χρησιμοποιεί επεμβατικές μεθόδους όπως οι αγγειογραφίες για τη διάγνωση ειδικών αγγειακών παθήσεων του κεντρικού νευρικού συστήματος. Επεμβατικές τεχνικές νευροακτινολογίας έχουν ήδη αντικαταστήσει τη χειρουργική αντιμετώπιση, σε συγκεκριμένες ενδείξεις, στην κλινική πράξη και αποτελούν την πρώτη μέθοδο επιλογής για θεραπεία. Οι μέθοδοι, οι εφαρμογές τους, τα αποτελέσματα και οι περιορισμοί θα παρουσιαστούν στο μάθημα αυτό στην ενότητα της επεμβατικής νευροακτινολογίας.

Πρόγραμμα μαθημάτων

Το μάθημα διεξάγεται στο χειμερινό εξάμηνο, Δευτέρα 15:00 με 18:00. Περιλαμβάνει 20 ώρες διδασκαλίας και 6 ώρες εργαστηριακής άσκησης σύμφωνα με το ακόλουθο πρόγραμμα:

- 1) **Ανατομία ΚΝΣ, μέθοδοι απεικόνισης** 1 ώρα
  - Βασικές αρχές ακτινοφυσικής και ακτινοπροστασίας
  - Ανατομία ΚΝΣ με εγκάρσια απεικόνιση
- 2) **Ανατομία αγγείων ΚΝΣ, Αρχές επεμβατικής νευροακτινολογίας** 2 ώρες
  - Κλασική αγγειογραφία, Μαγνητική αγγειογραφία και Αξονική αγγειογραφία
  - Σύγκριση, ενδείξεις και πλεονεκτήματα τεχνικής σε σχέση με κλινικά ερωτήματα

3) **Συγγενείς ανωμαλίες ΚΝΣ**, 1 ώρα

4) **Ενδοκράνιος αιμορραγία**, 2 ώρες

- Μη τραυματικής αιτιολογίας αιμορραγίες. Υπερτασική αιτιολογία, Υπαραχνοειδής αιμορραγία, σε υπόστρωμα αγγειακών δυσπλασιών, όγκων, αιμορραγική μετατροπή ΑΕΕ, φάρμακα, κατάχρηση ουσιών

5) **Κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις**, 1 ώρα

Επι-υπο σκληρίδιο αιμάτωμα, εγκεφαλικές θλάσεις, διάχυτο αξονικό τραύμα. Προγνωστικοί παράγοντες έκβασης ΚΕΚ

6) **Ογκοι ΚΝΣ** 1 ώρα

7) **Ανευρύσματα αγγειακές δυσπλασίες, απεικόνιση επεμβατική αντιμετώπιση** 2 ώρες

8) **Παθήσεις της λευκής ουσίας** 2 ώρες

- Σκλήρυνση κατά πλάκας απεικονιστικά κριτήρια, παρακολούθησης νόσου και κριτήρια σε φαρμακευτικές μελέτες, συσχετισμός κλινικής εικόνας με απεικονιστικά ευρήματα.

9) **Φλεγμονές ΚΝΣ**, 2 ώρες

- Εγκεφαλίτιδες, απόστημα, μηνιγγίτιδα

10) **Αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο απεικόνιση επεμβατική αντιμετώπιση**, 2 ώρες

- Απεικονιστική διαχείριση ασθενών σε σχέση με κλινικά κριτήρια
- Ευρήματα και προγνωστική σημασία

11) **Νεώτερες τεχνικές νευροαπεικόνισης. Έρευνα στη Νευροαπεικόνιση**. 2 ώρες

- Απεικόνιση αιμάτωσης σε ΑΕΕ και γλοιώματα ΚΝΣ, Εφαρμογές σε χαρακτηρισμό όγκων και προγνωστική αξία, αξία στην παρακολούθηση. Ποσοτικές παράμετροι στην απεικόνιση.

12) Σπονδυλική στήλη, νωτιαίος μυελός. 2 ώρες
– Μυελοπάθειες ΔΔ

16. Ογκολογική Απεικόνιση

Κωδ. Μαθήματος: 500710

Υπεύθυνος μαθήματος: Βασίλειος Κουτουλίδης, Επίκουρος Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Ώρες διδασκαλίας 26. Στο πρόγραμμα του μαθήματος θα περιλαμβάνεται υποχρεωτική πρακτική άσκηση συνολικής διάρκειας 6 ωρών (τρία ακαδημαϊκά δίωρα).

Η διδασκαλία θα πραγματοποιείται στο Αμφιθέατρο του Αρεταίειου Νοσοκομείου και στις Μονάδες Απεικόνισης του Α' Εργαστηρίου Ακτινολογίας στο Αρεταίειο Νοσοκομείο

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7286137, 210 7246103

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:

radiology1@med.uoa.gr

bkoutoulidis@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος «Ογκολογική Απεικόνιση» είναι να εξηγήσει στους φοιτητές του 4ου, 5ου ή 6ου έτους πώς οι σύγχρονες μέθοδοι της Ιατρικής Απεικόνισης, μορφολογικές και λειτουργικές, συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των ασθενών με κακοήθεις νεοπλασίες. Η πρακτική διεθνώς, με διαρκώς αυξανόμενη τάση, είναι η αντιμετώπιση αυτή να γίνεται μέσω ομάδων πολλαπλών ειδικών, εξειδικευμένων σε κάθε τύπο καρκίνου. Κεντρική θέση στις περισσότερες αυτές ομάδες κατέχουν εξειδικευμένοι Ακτινολόγοι καθώς τα αποτελέσματα των διαφόρων απεικονιστικών εξετάσεων παίζουν σημαντικό ρόλο στον καθορισμό της πρόγνωσης και στη λήψη (ή την τροποποίηση) θεραπευτικών αποφάσεων.

Εισαγωγικά θα γίνει μία ανασκόπηση των βασικών αρχών της ογκολογικής απεικόνισης και των σύγχρονων τεχνολογικών εξελίξεων στο πεδίο αυτό. Θα εξηγηθεί πώς οι εξελίξεις αυτές συνδυάζονται με αντίστοιχες προόδους στα πεδία της Παθολογικής Ογκολογίας, της Ακτινοθεραπευτικής Ογκολογίας και της Χειρουργικής Ογκολογίας. Θα αναλυθεί στη συνέχεια το πώς η σύγχρονη απεικόνιση, με τη χρήση τυποποιημένων κριτηρίων βοηθά στην εκτίμηση της θεραπευτικής απόκρισης των διαφόρων όγκων και το πώς τα κριτήρια αυτά διαρκώς εξειδικεύονται για συγκεκριμένους τύπους όγκων με τη χρήση πολλές φορές και ποσοτικών/ λειτουργικών παραμέτρων.

Η επόμενη και τελική σειρά διαλέξεων θα αφορά στην παρουσίαση των κυριότερων κακοηθειών ανά συστήματα με ένα ενιαίο πρότυπο: απεικονιστική ανίχνευση, απεικονιστική σταδιοποίηση, εκτίμηση χειρουργικής εξαιρεσιμότητας (όπου ενδείκνυται), εκτίμηση θεραπευτικής απόκρισης-επανασταδιοποίηση, ανίχνευση επιπλοκών σχετιζομένων με θεραπείες, απεικονιστική παρακολούθηση. Σε όλες τις περιπτώσεις, πέραν της ακτινολογικής σημειολογίας, θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις κλινικές επιπτώσεις των απεικονιστικών ευρημάτων, όσον αφορά στην πρόγνωση και στη θεραπευτική αντιμετώπιση.

17. Ολιστική Φροντίδα Χρονίως Πασχόντων Ασθενών

Κωδ. Μαθήματος: 500711

Υπεύθυνος μαθήματος: Κυριακή Μυστακίδου, Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6, 8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Συνολικά περιλαμβάνονται 26 ώρες διδασκαλίας και πρακτικής

άσκησης (13 δῶρα) στο εκπαιδευτήριο της Μονάδας Ανακουφιστικής Αγωγῆς του Α' Εργαστηρίου Ακτινολογίας, Κορινθίας 27 στους Αμπελοκήπους, κάθε Τρίτη ἢ Πέμπτη και ὥρα 15:00 – 17:00.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7707669

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
mistakidou@yahoo.com

Περιεχόμενα μαθήματος

Φιλοσοφία και αρχές υποστηρικτικής και ανακουφιστικής φροντίδας

- Ορισμός, φιλοσοφία, σφαιρική θεώρηση
- Η ιστορία και η εξέλιξη της υποστηρικτικής ανακουφιστικής φροντίδας
- Αρχές υποστηρικτικής ανακουφιστικής φροντίδας
- Ογκολογία και υποστηρικτική ανακουφιστική φροντίδα

Κλινική φαρμακολογία

- Εισαγωγή
- Συχνότητα-επιπτώσεις-ταξινόμηση-αξιολόγηση σωματικών συμπτωμάτων. Γενικές αρχές φαρμακευτικής προσέγγισης- Φαρμακοκινητική –Φαρμακοδυναμική-Ανεπιθύμητες ενέργειες

Ολιστική εκτίμηση συμπτωμάτων

- Συμπτώματα γαστρεντερικού
- Ανορεξία-καχεξία-απώλεια βάρους-κόπωση-Θρέψη.
- Συμπτώματα αναπνευστικού συστήματος.
- Αναιμία -παραλήρημα-ψυχώσεις-ψυχοπαθολογία.
- Ποιότητα ύπνου
- Ανακουφιστική ΑΚΘ,ΧΜΘ, Χειρουργική
- Συμπληρωματικές /Εναλλακτικές Θεραπείες
- Σωματικές και ψυχολογικές διαστάσεις του συνολικού υποφέρειν

Βελτίωση ποιότητας ανακουφιστικής και υποστηρικτικής φροντίδας

- Διαχείριση, Λειτουργία και Αξιολόγηση ολοκληρωμένων υπηρεσιών ανακουφιστικής και υποστηρικτικής φροντίδας.
- Βελτίωση ποιότητας φροντίδας – ποιότητα ζωής

Υποστηρικτική και ανακουφιστική φροντίδα παιδιών και εφήβων

- Σωματικά συμπτώματα σε παιδιά και εφήβους
- Ψυχολογικά προβλήματα
- Στήριξη παιδιών, εφήβων και των οικογενειών τους

Υποστηρικτική και ανακουφιστική φροντίδα ηλικιωμένων

- Προετοιμασία για τον επερχόμενο θάνατο
- Ηθικά διλήμματα

18. Παθολογική Ανατομική του Αιμοποιητικού Συστήματος

Κωδικός Μαθήματος: 500692

Υπεύθυνη μαθήματος: Π. Κορκολοπούλου, Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6,8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τα μαθήματα πραγματοποιούνται στο χώρο του Εργαστηρίου (στο αμφιθέατρο της Παθολογικής Ανατομικής ἢ στην Αίθουσα του Μουσείου του Εργαστηρίου, ανάλογα με την διαθεσιμότητα του χώρου). Πρόκειται για 9 καθημερινές μεσημεριανές διαλέξεις (ὥρα 15:30-17:30) οι οποίες πραγματοποιούνται μέσα στο χρονικό διάστημα 2 διδακτικῶν εβδομάδων.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 746 2158

Αρ. Ηλεκτ. Ταχυδρομείου: pkorcol@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων οι φοιτητές θα διδαχθούν τις βασικές αρχές της Παθολογικής Ανατομικής του Αιμοποιητικού συστήματος με ιδιαίτερη ἔμφαση στις νεοπλασίες του και θα εισαχθούν στην διαγνωστική προσπέλαση των οντοτήτων που το απαρτίζουν. Πιο συγκεκριμένα οι διαλέξεις περιλαμβάνουν κατ' αρχὴν εισαγωγικές ἔννοιες προκειμένου ο φοιτητής να εξοικειωθεί με τις τεχνικές και τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την προσέγγιση των νοσημάτων του Αιμοποιητικού συστήματος. Ταυτόχρονα πραγματοποιείται μία επανάληψη στην ανοσολογία αλλά και την φυσιολογική δομή και αρχιτεκτονική των λεμφικών οργάνων. Στη συνέχεια ακολουθεί εισαγωγή στην ταξινόμηση των νεοπλασματικών παθήσεων του αιμοποιητικού συστήματος με βάση την τελευταία ἔκδοση της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας (2008). Ακολουθεί αναλυτική παρουσίαση των λεμφωμάτων (Hodgkin και μη Hodgkin B και T) η οποία περιλαμβάνει τόσο την ιστολογική εικόνα ὡς και τη μοριακή βιολογία του εκάστου λεμφώματος αλλά και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που διακρίνουν το κάθε ένα από αυτά ὡς διακριτὴ κλινική οντότητα. Ὡς ξεχωριστά κεφάλαια αναλύονται τα δερματικά λεμφώματα και τα πλασματοκυτταρικά νεοπλάσματα. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται για τα λεμφώματα που εμφανίζονται σε ανοσοκατεσταλμένους ασθενείς (π.χ. οροθετικοί ασθενείς ἢ ασθενείς μετὰ ἀπὸ μεταμόσχευση). Με την ολοκλήρωση της παρουσίας των λεμφωμάτων ακολουθεί εισαγωγή στην οστεομυελική βιοψία και η αναλυτική παρουσίαση των νοσημάτων του μυελού των οστών και πιο συγκεκριμένα των μυελοϋπερπλαστικών νεοπλασμάτων, του μυελοδυσπλαστικού συνδρόμου, των μικτών μυελοϋπερπλαστικών/μυελοδυσπλαστικών νεοπλασμάτων και τέ-

λος των οξείων λευχαιμιών. Οι παρουσιάσεις ολοκληρώνονται με την κλινική προσέγγιση των νοσημάτων του αιμοποιητικού συστήματος, η οποία παρουσιάζεται ἀπο συνεργάτες του Εργαστηρίου, Αιματολόγους του Λαϊκού Νοσοκομείου, μέλη Δ.Ε.Π. του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ο σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσει ο φοιτητής μία εμπειριστατωμένη εικόνα της σύγχρονης Παθολογικής Ανατομικής του Αιμοποιητικού συστήματος και να εξοικειωθεί με την διαγνωστική προσέγγιση των νοσημάτων αυτών. Κατά τη διάρκεια των διαλέξεων παρουσιάζονται παραδείγματα περιστατικών προς διάγνωση με σκοπό να τονίσουν οι διαφοροδιαγνωστικοί προβληματισμοί οι οποίοι ενδεχόμενα προκύπτουν στην καθ' ἡμέρα διαγνωστικὴ πράξη. Με αυτόν τον τρόπο ο φοιτητής συμμετέχει σε μία διαδραστικὴ διαδικασία που προσομοιάζει την διαγνωστικὴ ρουτίνα της Αιμοπαθολογοανατομίας και ὡς εκ τούτου μπορεί μέσω της ενεργούς συμμετοχής του να διεκπαιρωῖ τα πρώτα βήματα της αιμοπαθολογοανατομικής διαγνωστικῆς προσέγγισης.

19. Παθολογικὴ Ανατομικὴ του Κεντρικῆς Νευρικῆς Συστήματος

Κωδικός Μαθήματος: 500659

Υπεύθυνος μαθήματος: Α. Κωνσταντινίδου, Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 5,7,9,11

Ἡμέρες και χώροι που διδάσκεται: Τα μαθήματα πραγματοποιούνται στο χώρο του Εργαστηρίου (στο αμφιθέατρο της Παθολογικής Ανατομικής ἢ στην Αίθουσα του Μουσείου του Εργαστηρίου, ἀνάλογα με την διαθεσιμότητα του χώρου). Πρόκειται για 13 καθημερινές μεσημεριανές 2ωρες

διαλέξεις (ώρα 15:30-17:30) οι οποίες πραγματοποιούνται μέσα στο χρονικό διάστημα 2,5 διδακτικών εβδομάδων.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 746 2159-6972833305

Αρ. Ηλεκτ. Ταχυδρομείου: ankon@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Οι φοιτητές διδάσκονται τις βασικές αρχές της Παθολογικής Ανατομικής του Νευρικού Συστήματος, η οποία αποτελεί ξεχωριστή ειδικότητα στα περισσότερα κράτη της Ευρώπης και στις Η.Π.Α. όπου διδάσκεται σαν ανεξάρτητο κανονικό μάθημα στα προγράμματα της εκπαίδευσης των Ιατρικών Σχολών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις νεοπλασίες του νευρικού συστήματος και στα νευροεκφυλιστικά νοσήματα. Οι φοιτητές διδάσκονται την διαγνωστική προσέλαση των παθολογικών οντοτήτων του νευρικού συστήματος, τα νεότερα δεδομένα σε διαγνωστικό, θεραπευτικό και ερευνητικό επίπεδο της Μοριακής Νευροπαθολογοανατομίας και παρακολουθούν εργαστήρια νεκροτομής εγκεφάλου και ιστοληψίας από νεκροτομηθέντα εγκέφαλο.

Πιο συγκεκριμένα οι διαλέξεις περιλαμβάνουν κατ' αρχάς εισαγωγικές έννοιες λειτουργικής Ανατομίας και Φυσιολογίας του Νευρικού Συστήματος για την εξοικείωση του φοιτητή και τεχνικές και μεθόδους που χρησιμοποιούνται για τη προσέγγιση των νοσημάτων του Νευρικού Συστήματος. Στη συνέχεια ακολουθεί εισαγωγή στη ταξινόμηση των νεοπλασμάτων του κεντρικού και περιφερικού νευρικού συστήματος με βάση την τελευταία έκδοση της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας (2007). Ακολουθεί αναλυτική παρουσίαση των όγκων του νευρικού συστήματος, η οποία περιλαμβάνει τόσο την ιστολογική εικόνα όσο και την μοριακή βιολογία του εκάστοτε νεοπλασματος, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που διακρίνουν το κάθε ένα από αυτά ως διακριτή κλινική οντότητα, τους προβλεπτικούς δείκτες, την βιολογική του συμπεριφο-

ρά και της νέες θεραπευτικές στρατηγικές στα πλαίσια της εξατομικευμένης, στοχευμένης θεραπείας.

Ακολουθούν η ενότητα των νευροεκφυλιστικών νοσημάτων με κύριες συνιστώσες την νόσο Alzheimer και τα νοσήματα Prion, αναφορά στον εγκέφαλο στο γήρας, οι φλεγμονώδεις παθήσεις, τα απομυελινωτικά νοσήματα και οι αγγειακές παθήσεις του νευρικού συστήματος. Ειδική διάλεξη αφιερώνεται στη λειτουργία τράπεζας εγκεφάλων όπου τονίζεται η σημασία των οργανισμών αυτών για την έρευνα αλλά και την αναβάθμιση των διαγνωστικών μεθόδων όπως και την υποστήριξη των μεθόδων στοχευμένης θεραπείας στα νοσήματα του νευρικού συστήματος, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και οι ψυχικές παθήσεις. Οι παρουσιάσεις ολοκληρώνονται με εργαστηριακές ασκήσεις παρουσίασης και συμμετοχής των φοιτητών σε νεκροτομή εγκεφάλου και ιστοληψίας από τον νεκροτομηθέντα εγκέφαλο.

Ο σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσει ο φοιτητής μία εμπειριστατωμένη εικόνα της σύγχρονης Παθολογικής Ανατομικής του Νευρικού Συστήματος και να εξοικειωθεί με την διαγνωστική προσέγγιση των νοσημάτων αυτών. Κατά τη διάρκεια των διαλέξεων παρουσιάζονται παραδείγματα περιστατικών προς διάγνωση με σκοπό να τονιστούν οι διαφοροδιαγνωστικοί προβληματισμοί οι οποίοι ενδεχόμενα προκύπτουν στην καθημέρα διαγνωστική πράξη. Με αυτόν τον τρόπο ο φοιτητής συμμετέχει σε μία διαδραστική διαδικασία που προσομοιάζει την διαγνωστική ρουτίνα της Νευροπαθολογοανατομίας και ως εκ τούτου μπορεί μέσω της ενεργούς συμμετοχής του να διεκπεραιώσει τα πρώτα βήματα της διαγνωστικής προσέγγισης.

20. Παιδοακτινολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500598

Υπεύθυνος μαθήματος: Ευθυμία Αλεξοπούλου,
Αν.Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: εαρινό 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται:

Τετάρτη 14:00-17:00, Αίθουσα «Αρχείο» Β' Εργαστήριο Ακτινολογίας
7 τρίωρα θεωρητική άσκηση και 5 ώρες υποχρεωτική πρακτική άσκηση

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 5831825 & 210 5831854

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
ealexop@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Με το κατ' επιλογήν μάθημα της Παιδοακτινολογίας ο φοιτητής διδάσκεται όλο το φάσμα της απεικόνισης σε όλα τα όργανα - συστήματα του παιδιατρικού ασθενούς, ενώ μαθαίνει τον απεικονιστικό αλγόριθμο διαχείρισης των βασικών παθήσεων του μικρού ασθενούς. Το γεγονός αυτό αποτελεί ένα επιπλέον σημαντικό εφόδιο στην καλύτερη κατανόηση του βασικού Υποχρεωτικού μαθήματος της Παιδιατρικής.

Η οντότητα της Παιδοακτινολογίας είναι εντελώς διαφορετική από εκείνη της Ακτινολογίας των ενηλίκων, γεγονός που προκύπτει από τη διαφορετική φύση των παθήσεων μεταξύ των ενηλίκων και των παιδιών. Για τον λόγο αυτό εξάλλου είναι ξεχωριστές ειδικότητες η Παθολογία από την Παιδιατρική, η Χειρουργική ενηλίκων από την Παιδοχειρουργική κοκ.

Στόχος του μαθήματος είναι να έρθει σε επαφή ο φοιτητής με το διαφορετικό τρόπο απεικονιστικής διερεύνησης της παθολογίας του παιδιατρικού ασθενούς σε σύγκριση με εκείνη του ενήλικα, δεδομένου ότι οι παθολογικές καταστάσεις της παιδικής ηλικίας διαφέρουν από εκείνες των ενηλίκων, η συνεργασία με τους μικρούς ασθενείς πολλές φορές είναι ανύπαρκτη, ενώ η έκθεση στην ακτινοβολία θα πρέπει να ελαχιστοποιείται.

Ακολουθεί αναλυτικά η ύλη και το περιεχόμενο του μαθήματος

Παθήσεις αναπνευστικού συστήματος (3 ώρες)

1. Απεικονιστικές μέθοδοι διερεύνησης
2. «Ανάγνωση» α/α θώρακα
3. Σύνδρομο αναπνευστικής δυσχέρειας του νεογνού
  - Ιδιοπαθές σύνδρομο αναπνευστικής δυσχέρειας (νόσος υαλοειδούς μεμβράνης)
  - Βρογχοπνευμονική δυσπλασία
  - Παροδική ταχύπνοια
  - Εισρόφηση μηκωνίου
  - Συγγενής Διαφραγματοκήλη
  - Συγγενές λοβώδες εμφύσημα
4. Λοιμώξεις αναπνευστικού στα παιδιά
  - Βακτηριδιακές-ιογενείς
  - Στρογγύλη πνευμονία
5. Εισρόφηση ξένου σώματος
6. Σύνδρομο Swyer James (Mc Leod)
7. Κυστική αδеноματοειδής δυσπλασία
8. Πνευμονικό απόλυμα
9. Παθήσεις μεσοθωρακίου (μάζες)
10. Κυστικές νόσοι (πνευματοκήλες, κυστική ίνωση)

Παθήσεις πεπτικού συστήματος (3 ώρες)

1. Απεικονιστικές μέθοδοι διερεύνησης
2. Α/α κοιλίας: διαγνωστική προσέγγιση
3. Ατρησίες πεπτικού σωλήνα
4. Νεκρωτική εντεροκολίτιδα
5. Γ.Ο.Π. - Διαφραγματοκήλες
6. Υπερτροφική πυλωρική στένωση
7. Ειλός εκ μηκωνίου
8. Ανωμαλίες στροφής του εντέρου-οιστροφής
9. Εγκολεασμός
10. Οξεία σκληροκοειδίτιδα - μεσεντέριος αδενίτιδα
11. Νόσος Hirschsprung
12. Κύστεις αναδιπλασιασμού
13. Νόσος Crohn
14. Αιμορραγία πεπτικού – μεκέλιο εκκόλπωμα
15. Νεοπλάσματα ήπατος (αιμαγγειοενδοθηλίωμα, ηπατοβλάστωμα)
16. Κύστη χοληδόχου πόρου – νόσος Caroli

Παθήσεις ουροποιητικού συστήματος (3 ώρες)

1. Απεικονιστικές μέθοδοι διερεύνησης
2. Συγγενείς ανωμαλίες
  - Ανωμαλίες αριθμού των νεφρών
  - Ανωμαλίες μεγέθους των νεφρών
  - Ανωμαλίες θέσεως των νεφρών
  - Στένωση πυελοουρητηρικής συμβολής
  - Μεγαουρητήρας
  - Έκτοπος ουρητήρας
  - Ουρητηροκήλη
  - Εκκολπώματα ουροδόχου κύστεως
  - Βαλβίδες οπίσθιας ουρήθρας
  - Ανωμαλίες ουραχού
3. Κυστεοουρητηρική παλινδρόμηση
4. Ουρολοίμωξη
5. Κυστικές παθήσεις των νεφρών (πολυκυστική νόσος νεφρών-πολυκυστικός δυσπλαστικός νεφρός -σπογγοειδής νεφρός)
6. Νευροβλάστωμα-νεφροβλάστωμα- ραβδομυοσάρκωμα
7. Νεφρογενής υπέρταση

Παθήσεις μυοσκελετικού συστήματος (3 ώρες)

1. Απεικονιστικές μέθοδοι διερεύνησης
2. Αναπτυξιακή δυσπλασία του ισχίου
3. «Δυσπλασίες» οστών (αχονδροπλασία, οστεοπέτρωση, ατελής οστεογένεση)
4. Κατάγματα στα παιδιά
5. Υμενίτιδα του ισχίου
6. Οστεοχονδρίτιδα (Perthes)
7. Επιθετικές λυτικές αλλοιώσεις
  - Οστεοσάρκωμα
  - Σάρκωμα Ewing
  - Ιστιοκύτωση
  - Οστεομελίτιδα
8. Οστεοβλαστικές αλλοιώσεις
  - Οστεοσάρκωμα
  - Οστεοειδές οστέωμα
  - Χρόνια οστεομελίτιδα

- Παλιό κάταγμα
9. «Αθώες» οστικές αλλοιώσεις
    - μη οστεοποιοί ίνωμα
    - απλή κύστη
    - κάταγμα καταπόνησης
    - ινώδης δυσπλασία
  10. Ρευματοειδής αρθρίτιδα
  11. Αιμοσφαιρινοπάθειες (μεσογειακή, δρεπανοκυτταρική αναιμία)

Παθήσεις κεντρικού νευρικού συστήματος (4 ώρες)

1. Ανατομία ΚΝΣ - απεικόνιση με υπολογιστική τομογραφία και μαγνητικό συντονισμό
2. Υπερηχογράφημα εγκεφάλου
  - Φυσιολογικό
  - Προωρότητα και παθήσεις του εγκεφάλου
    - i. Περικολιακή λευκοεγκεφαλοπάθεια
    - ii. Αιμορραγία και υδροκέφαλος
    - iii. Φλεβικό έμφρακτο
3. Συγγενείς ανωμαλίες:
  - Υπεροκνηδιακές: Αγενοσία μεσολοβίου, σχιζεγκεφαλία, μηνιγγο-εγκεφαλοκήλης, ανεγκεφαλία, υδρανεγκεφαλία, ολοπροεγκεφαλία, διαφραγματο-οπτική δυσπλασία
  - Υποσκηδιακές: Dandy -Walker, Chiari I-II-III
  - Ανωμαλίες μετανάστευσης νευρώνων: ετεροτοπία, παχυγυρία, πολυμικρογυρία
4. Φλεγμονές ΚΝΣ:
  - Συγγενείς λοιμώξεις: TORCH
  - Εγκεφαλίτιδα
  - Απόστημα
  - ADEM
5. Ογκοί της παιδικής ηλικίας:
  - Μυελοβλάστωμα
  - Τεράτωμα
  - Πιλοκυτταρικό αστροκύττωμα
6. Υδροκέφαλος
7. ΚΕΚ και κακοποιημένο παιδί

Παθήσεις καρδιαγγειακού συστήματος (3 ώρες)

A. Συγγενείς καρδιοπάθειες

1. Ανατομική - μορφολογική εκτίμηση
2. Μορφολογικά στοιχεία:
  - Θέση καρδιάς (αριστερο- ή δεξιοκαρδία)
  - Σχετική θέση καρδιάς και σπλάχνων (situs)
  - Θέση και μορφολογία καρδιακών κοιλοτήτων
  - Κολποκοιλιακές συνδέσεις
  - Συνδέσεις μεγάλων αγγείων με κοιλίες
  - Μορφολογία μεγάλων αγγείων – κατάσταση πνευμονικής κυκλοφορίας
3. Σχετική θέση καρδιάς και σπλάχνων (situs):
  - Situs solitus (μορφολογικά ΔΚ δεξιά)
  - Situs inversus ή αντικατοπτρική διαμόρφωση (μορφολογικά ΔΚ αριστερά)
  - Δεξιός ισομερισμός (ασπληνία, ΔΚ άμφω, Δ κύριοι βρόγχοι άμφω)
  - Αριστερός ισομερισμός (πολυσπληνία, ΑΚ άμφω, Α κύριοι βρόγχοι άμφω)
  - Situs ambiguus (απροσδιόριστη διαμόρφωση, αδυναμία χαρακτηρισμού κόλπων)
4. Λειτουργική ταξινόμηση
  - Μη κυανωτικές/διάταση κοιλοτήτων - καρδιακή ανεπάρκεια
    - Κυανωτικές
    - Μη κυανωτικές

Διάταση κοιλοτήτων - Καρδιακή ανεπάρκεια

Υπερφόρτωση πίεσης

- Στένωση αορτής
- Ισθμική στένωση αορτής
- Σύνδρομο υποπλαστικής αριστεράς καρδιάς
- Στένωση πνευμονικής

Υπερφόρτωση όγκου

- Μεσοκολπική επικοινωνία (ASD)
- Μεσοκοιλιακή επικοινωνία (VSD)
- Ανωμαλίες μεγάλων αγγείων
- Ανοικτός βοττάλειος πόρος, αορτοπνευμονικό παράθυρο
- Μερική ανώμαλη εκβολή πνευμονικών φλεβών

- Ανεπάρκειες βαλβίδων

Κυανωτικές

Απόφραξη της πνευμονικής ροής με ΔΑ διαφυγές

- Τετραλογία Fallot
- Μονήρης κοιλία ή άλλη σύμπλοκη ΣΚ με περιορισμό ή απόφραξη της αιματικής ροής προς τους πνεύμονες

Απόφραξη της πνευμονικής ροής με ανάμειξη κυκλοφοριών

- Μετάθεση μεγάλων αγγείων (TGA)
- Διπλοέξοδη δεξιά κοιλία
- Ατρησία τριγλώχινας ή άλλη μονήρης κοιλία
- Αρτηριακός κορμός
- Ολική ανώμαλη εκβολή πνευμονικών φλεβών
- Σύνδρομο υποπλαστικής αριστεράς καρδιάς

Συγγενείς ανωμαλίες μεγάλων αγγείων

- Αριστερό αορτικό τόξο με έκτοπη έκφυση της δεξιάς υποκλειδίου αρτηρίας
- Αγγειακοί δακτύλιοι: Διπλό αορτικό τόξο, Πνευμονικός αγγειακός δακτύλιος, Δεξιό αορτικό τόξο με αντικατοπτρική διάταξη των μεγάλων κλάδων, Δεξιό αορτικό τόξο με έκτοπη έκφυση της αριστεράς υποκλειδίου αρτηρίας

B. Μυοκαρδίτιδα

Γ. Περικαρδίτιδα

Δ. Μυοκαρδιοπάθειες (κυρίως διατακτική)

Επεμβατική Ακτινολογία (2 ώρες)

1. Προεπεμβατική και μετεπεμβατική φροντίδα των παιδιατρικών ασθενών
2. Καταστολή - αναισθησία
3. Επιλογή της κατάλληλης απεικονιστικής μεθόδου καθοδήγησης των διαδερμικών επεμβατικών τεχνικών
4. Διαδερμικές επεμβατικές τεχνικές
  - Μη αγγειακές επεμβατικές τεχνικές:
    - i. Βιοψίες
    - ii. Παροχετεύσεις
    - iii. Εγχύσεις
    - iv. Radiofrequency Ablation

- Αγγειακές επεμβατικές τεχνικές:
  - Εμβολισμοί
  - Αγγειοπλαστικές
- Σκληροθεραπεία (φλεβώδεις δυσπλασίες - λεμφαγγειώματα)

21. Πυρηνική Ιατρική

Κωδ. Μαθήματος: 500712

Υπεύθυνος μαθήματος: Μ. Σουβατζόγλου, Επ. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τρίτη και Πέμπτη 14- «Αρεταΐειο»

Νοσοκομείο, Τμήμα Πυρηνικής Ιατρικής, Α' Εργαστήριο Ακτινολογίας

Αρ. Τηλ Επικοινωνίας: 210-7286232, 09:00-12:30

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:

msouna@med.uoa.gr

Περιεχόμενα Μαθήματος

Εισαγωγή/Σκοπιμότητα: Η χρησιμότητα της Πυρηνικής Ιατρικής στη διάγνωση και θεραπεία αντικατοπτρίζεται πλήρως με αυτό το υποχρεωτικό κατ' επιλογὴν μάθημα όπου με εύληπτο τρόπο μέσα σε 1 δίωρη εισαγωγική διδασκαλία και 4 εξάωρες Πρακτικές Ασκήσεις η δυνατότητα ουσιαστικής κάλυψης όλου του σκέλους των διαγνωστικών και θεραπευτικών εφαρμογών της Πυρηνικής Ιατρικής. Διανέμεται πλήρες εγχειρίδιο.

Μάθημα 1ο [Δίωρη Διδασκαλία]: • Εισαγωγή στην Πυρηνική Ιατρική. • Ραδιοφάρμακα. Κλινικές Εφαρμογές στη Διάγνωση και Θεραπεία

Μάθημα 2ο, Μάθημα 3ο

1. ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΕΙΔΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ	ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ
Δυναμικό και Στατικό Σπινθηρογράφημα Εγκεφάλου/ Ραδιοϊσοτοπική Καρωτιδογραφία με Tc-99m Per-technetate ή DTPA	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Τομογραφικό Σπινθηρο-γράφημα Εγκεφάλου με Tc-99m HMPAO	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Τομογραφικό Σπινθηρογράφημα Ραβδωτών Σωμάτων [μεταφορέων ντοπαμίνης, προσυναπτικά] με I-123 Ιοφλουπάνιο	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Τομογραφικό Σπινθηρογράφημα Ραβδωτών Σωμάτων [υποδοχέων ντοπαμίνης, μετασυναπτικά] με I-123 Ιωδοβενζαμίδα	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Τομογραφικό Σπινθηρογράφημα Οφθαλμικών Κόγχων-Υποφύσεως με In-111 Octreotide	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση

1. ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΕΙΔΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ	ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ
Στατικό Σπινθηρογράφημα Θυρεοειδούς Αδένα με Tc-99m Per technetate	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Στατικό Σπινθηρογράφημα Παραθυρεοειδών Αδένων με Tc-99m MIBI (Sesta-MIBI)	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Στατικό και Δυναμικό Σπινθηρογράφημα Σιελογόνων Αδένων [Ραδιοϊσοτοπική Σιελογραφία] με Tc-99m Per technetate	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Στατικό Σπινθηρογράφημα Ήπατος-Σπληνός (ΔΕΣ) με Tc-99m Phytate	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Στατικό Σπινθηρογράφημα Σπληνός (κατεστραμμένα ερυθρά) με Tc-99m Per te-chnetate	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Ολόσωμο Στατικό Σπινθηρογράφημα Οστών με Tc- 99m MDP	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Σπινθηρογράφημα Οστών 3ών φάσεων με Tc-99m MDP	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Στατικό Σπινθηρογράφημα Φλοιού Επινεφριδίων με I-123 Νορ-Χοληστερόλη	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Στατικό Σπινθηρογράφημα Μυελού Επινεφριδίων με I-123 μετα-Ιωδο-Βενζυ-λο-Γουανιδίνη (mIBG)	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Ολόσωμο Στατικό Σπινθηρογράφημα ανάδειξης υποδοχέων σωματοστατίνης με In-111 Πεντετρισιτίδιο (Octreoscan)	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Ολόσωμο Στατικό Σπινθηρογράφημα ανάδειξης υποδοχέων σωματοστατίνης με Tc-99m Τετροκτίδιο (Tetroktyd)	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Στατικό Σπινθηρογράφημα ανάδειξης φλεγμονής με Tc-99m HIG	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Στατικό Σπινθηρογράφημα ανάδειξης λοιμώξεως με Tc-99m Κυπρο-φλοξασίνη	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση

1. ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΕΙΔΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ	ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ
Στατικό Σπινθηρογράφημα ανάδειξης λοιμώξεως με Tc-99m Νορ-φλοξασίνη	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Δυναμικό και Στατικό Σπινθηρογράφημα Ανάδειξης Αιμορραγίας Κατωτέρου Πεπτικού με Tc-99m Pyro-phosphate	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Ραδιοϊσοτοπική Λεμφαγγειογραφία με Tc-99m να-νο-κolloειδή	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Δυναμική και Στατική Σπινθηρογραφική Χαρτογράφηση φρουρού-λεμφαδένα με Tc-99m νανο-κolloειδή	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Δυναμική και Στατική Σπινθηρογραφική Χαρτογράφηση λεμφαγγειακού δικτύου απορροής επί σπίλου/μελανώματος με Tc-99m νανο-κolloειδή	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση

Μάθημα 4ο

2. ΕΓΤΡΑΦΗΜΑΤΑ, GFR, ERPF

ΕΙΔΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΜΗΝΙΑΙΩΣ
Στατικό Σπινθηρογράφημα νεφρών με Tc-99mDMSA για εκτίμηση της σχετικής ή/και της απόλυτης λειτουργικότητας [ημιποσοτική εκτίμηση της λειτουργικότητας των νεφρώνων]	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Δυναμικό Σπινθηρογράφημα νεφρών με DTPA ή MAG 3 για εκτίμηση της διηθητικής (ακεραιότητας) ικανότητας του αγγειώδους σπειράματος ή των εγγύς εσπειραμένων σωληναρίων	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Προσδιορισμός του Ρυθμού Σπειραματικής Διήθησης [GFR (Glomerular Filtration Rate)]	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Προσδιορισμός της Δραστικής Νεφρικής Ροής Πλάσματος [ERPF (Effective Renal Plasma Flow)]	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση

3. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

Στατικό Σπινθηρογράφημα Αιματώσεως Πνευμόνων με Tc-99m Μικρο-Κολλοειδή	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Στατικό Σπινθηρογράφημα Αερώσεως Πνευμόνων με Tc-99m Techno-Gas	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Ραδιοϊσοτοπική Χολαγγειο-γραφία με HIDA	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση

4. ΡΑΔΙΟΑΝΟΣΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ [RIA] ΚΑΙ ΑΝΟΣΟΡΑΔΙΟΜΕΤΡΙΤΙΚΟΙ [IRMA] ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

ΕΙΔΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ	Αρχή της Ανταγωνιστικής Σύνδεσης
----------------	----------------------------------

5. ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΕΙΔΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΜΗΝΙΑΙΩΣ
Ραδιοπεπτιδική Θεραπεία [PRRT] για την αντιμετώπιση των νευροενδοκρινών όγκων	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα
Ραδιομοριακή Θεραπεία με Στρόντιο-89 ή Σαμάριο-153 για την αντιμετώπιση των επωδύνων πολλαπλών διάσπαρτα στον σκελετό Οστικών μεταστάσεων ή συμπληρωματικά μετά από Ακτινοθεραπεία	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα
Ραδιομοριακή Θεραπεία με Ράδιο-223 για την αντιμετώπιση των επωδύνων και ορμονοαντόχων Οστικών μεταστάσεων	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα
Ραδιομοριακή Θεραπεία με Ρήνιο-188για την αντιμετώπιση των μη Μελανωματικών Σπίλων	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα
Ραδιομοριακή Θεραπεία με Ιώδιο-131 για την αντιμετώπιση καλοήθων ή κακοήθων νεοπλασιών του Θυρεοειδούς	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα

22. Κλινική Ανοσολογία

Κωδ. Μαθήματος : 500746

Υπεύθυνος: Μενέλαος Ν. Μανουσάκης, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Οι μέρες θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθήματος, Αίθουσα Διαλέξεων Παθολογικής Φυσιολογίας "Χαράλαμπος Μουτσόπουλος", Κτήριο 16, 3ος όροφος.

Τηλέφωνο επικοινωνίας: Γραμματεία Παθολογικής Φυσιολογίας 210-7462513.

E-mail επικοινωνίας: menman@med.uoa.gr

Συνοπτική περιγραφή και στόχοι του μαθήματος

Κατά τις τελευταίες δεκαετίες έχει διαπιστωθεί ότι το ανοσοποιητικό σύστημα, πέρα από την αντιμετώπιση των λοιμωδών παραγόντων, κατέχει κεντρικό ρόλο στην διατήρηση της ομοιοστασίας των οργάνων, ενώ παράλληλα συμβάλλει στην παθογένεια μιας πλειάδας νοσημάτων. Στην βάση αυτή, η Κλινική Ανοσολογία αποτελεί μια αναδυόμενη δυναμική ειδικότητα της Εσωτερικής Παθολογίας που έχει ως αντικείμενο την μελέτη και κατανόηση της παθογενετικής συμμετοχής των φλεγμονωδών αποκρίσεων στις ανθρώπινες ασθένειες, καθώς και την ανάπτυξη καινοτόμων ανοσοθεραπειών. Το μάθημα "Κλινική Ανοσολογία" θα διδαχθεί σε 24 δίωρα και στοχεύει να διδάξει στους φοιτητές του βίου εξαμήνου α) την σημασία του ανοσολογικού συστήματος για την διατήρηση της ομοιοστασίας των οργάνων και την προστασία από λοιμώξεις και νεοπλασίες, χρησιμοποιώντας παραδείγματα κλινικών οντοτήτων, β) τους μηχανισμούς μέσω των οποίων οι λοιμώδεις παράγοντες και τα καρκινικά κύτταρα υπεκφεύγουν της ανοσολογικής επιτήρησης και

γ) την σύγχρονη εφαρμογή θεραπευτικών παρεμβάσεων που βασίζονται στην στοχευμένη τροποποίηση, ενίσχυση ή καταστολή ανοσολογικών λειτουργιών.

Περιεχόμενα Μαθήματος

1. Γενικά χαρακτηριστικά της λειτουργίας του ανθρώπινου ανοσολογικού συστήματος, έμφυτη και επίκτητη ανοσία, κύτταρα και υποπληθυσμοί ανοσολογικών κυττάρων, οργάνωση του ανοσολογικού συστήματος (2 ώρες)
2. Διαλυτοί μεσολαβητές ανοσολογικών αποκρίσεων (κυτταροκίνες και χημειοκίνες)-I (2 ώρες)
3. Διαλυτοί μεσολαβητές ανοσολογικών αποκρίσεων-II (2 ώρες)
4. Δραστικοί φαινότυποι T-κυττάρων. Προσκόλληση και διακίνηση των λεμφοκυττάρων (2 ώρες)
5. Φορείς και μηχανισμοί της έμφυτης (φυσικής) ανοσίας-I (2 ώρες)
6. Φορείς και μηχανισμοί της έμφυτης (φυσικής) ανοσίας-II (2 ώρες)
7. Φορείς και μηχανισμοί της επίκτητης (προσαρμοστικής) ανοσίας-I (2 ώρες)
8. Φορείς και μηχανισμοί της επίκτητης (προσαρμοστικής) ανοσίας-II (2 ώρες)
9. Μηχανισμοί ιστικής καταστροφής και νοσολογικές οντότητες που διαμεσολαβούνται από το ανοσολογικό σύστημα (2 ώρες)
10. Αναφυλαξία, ατοπία, αλλεργικές παθήσεις (2 ώρες)
11. Αυτοάνοσες αντιδράσεις και αυτοάνοσα νοσήματα-I (2 ώρες)
12. Αυτοάνοσες αντιδράσεις και αυτοάνοσα νοσήματα-II (2 ώρες)
13. Αυτοάνοσες αντιδράσεις και αυτοάνοσα νοσήματα-III (2 ώρες)
14. Ανοσολογία λοιμώξεων-I (2 ώρες)
15. Ανοσολογία λοιμώξεων-II (2 ώρες)

16. Ανοσολογία λοιμώξεων-III (2 ώρες)
17. Ανοσολογία όγκων-ανοσοθεραπείες (2 ώρες)
18. Ανοσολογία μεταμοσχεύσεων (2 ώρες)
19. Οι μηχανισμοί του συμπληρώματος και νοσήματα σχετιζόμενα με διαταραχές αυτού (2 ώρες)
20. Συγγενείς και επίκτητες ανοσοανεπάρκειες (2 ώρες)

21. Διαταραχές των φαγοκυττάρων (2 ώρες)
22. Εμβόλια και τεχνητή ανοσοποίηση (2 ώρες)
23. Θεραπευτική στόχευση ανοσολογικού συστήματος (2 ώρες)
24. Ανασκόπηση μαθήματος (2 ώρες)

Ανάρτηση ομιλιών στο e-class

Γ' ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

23. Αιματολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500548

Υπεύθυνος μαθήματος: Κώστας Κωνσταντόπουλος, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα, Τετάρτη, Παρασκευή/Αμφιθέατρο Φώτης Παυλάτος

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7456902

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: bettyk80@gmail.com

Περιεχόμενα μαθήματος

- Ερυθροποίηση
- Μορφολογία Ερυθροκυττάρων
- Από τη μορφολογία στη διάγνωση II
- Προσέγγιση ασθενούς με αναιμία
- Αιμοσφαιρινοπάθειες
- Προσέγγιση ασθενούς με λευκοπενία
- Προσέγγιση ασθενούς με λευκοκυττάρωση
- Προσέγγιση ασθενούς με παγκυτταροπενία
- Προσέγγιση ασθενούς με ηωσινοφιλία
- Προσέγγιση ασθενούς με ερυθροκυττάρωση
- Προσέγγιση ασθενούς με λεμφαδενοπάθεια
- Προσέγγιση ασθενούς με σπληνομεγαλία
- Προσέγγιση ασθενούς με θρομβοπενία
- Προσέγγιση ασθενούς με θρομβοκυττάρωση
- Προσέγγιση ασθενούς με παραπρωτεϊναιμία
- Πολλαπλούν μυέλωμα
- Λεμφώματα
- Ιδιαιτερότητες παιδιατρικής Αιματολογίας
- Κυτταρομετρία ροής
- Μοριακές μέθοδοι στην Αιματολογία
- Προσέγγιση ασθενούς με αιμορραγική διάθεση
- Οξείες λευχαιμίες

- Μεταμόσχευση αιμοποιητικών κυττάρων
- Προσέγγιση ασθενούς με θρομβοφιλία
- Συζήτηση περιπτώσεων

24. Βιοϊατρική Τεχνολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500676

Υπεύθυνος μαθήματος: Θεόδωρος Παπαϊωάννου

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 2, 4, 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τρίτη και Πέμπτη, Αμφιθέατρο NABO (Γουδή) 17.00-19.00

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 213 2088099

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: thepap@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Η Βιοϊατρική Τεχνολογία αποτελεί διεθνώς ένα διεπιστημονικό και ραγδαία αναπτυσσόμενο κλάδο που επικεντρώνεται στη μελέτη, ανάπτυξη, εφαρμογή και αξιολόγηση νέων τεχνολογιών με βασικό στόχο τη μελέτη και επίλυση ιατρικών και βιολογικών προβλημάτων καθώς και την εξέλιξη των υπηρεσιών υγείας. Καινούργιες προοπτικές δημιουργούνται συνεχώς πλέον στην ιατρική επιστήμη λόγω των τεχνολογικών καινοτομιών στο χώρο της υγείας. Το γνωστικό αντικείμενο του μαθήματος εστιάζεται στις νέες και αναδυόμενες τεχνολογίες που εφαρμόζονται στην Ιατρική με στόχο τη διάγνωση, τη θεραπεία, την πρόληψη, καθώς και τη διαχείριση των ιατρικών δεδομένων. Το μάθημα πραγματεύεται τεχνολογικά, κλινικά, και νομικά θέματα που αφορούν στην ανάπτυξη, αξιολόγηση, λειτουργία, εφαρμογή και διαχείριση νέων μεθόδων, ιατρικών μηχανημάτων, συσκευών και λοιπών ιατροτεχνολογικών προϊόντων. Ειδικότερα, η ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει:

Εισαγωγή στη Βιοϊατρική Τεχνολογία (ιστορικά στοιχεία, σύγχρονες τάσεις, διεθνείς εξελίξεις, βασικές έννοιες και ορισμοί), κατοχύρωση πνευματικών δικαιωμάτων, έλεγχος ποιότητας και πιστοποίηση (CE) ιατροτεχνολογικών προϊόντων, χρηματοδότηση έρευνας και καινοτομίας σχετικά με την ανάπτυξη νέων βιοϊατρικών τεχνολογιών, διαχείριση τεχνολογίας στα νοσοκομεία και στα ιατρεία, νομικά θέματα και κανονισμοί σχετικά με την ανάπτυξη, διαχείριση και χρήση ιατρικών μηχανημάτων, μετρήσεις φυσικών μεγεθών και βιοδεικτών (ακρίβεια, επαναληψιμότητα, αξιοπιστία μετρήσεων), τεχνολογία βιο-υλικών, τεχνητά όργανα, νανοτεχνολογία, ιατρικοί προσομοιωτές, βιοπληροφορική, γενετική μηχανική, τεχνολογίες καταγραφής βιοϊατρικών σημάτων και εικόνων, νεώτερες τεχνολογίες και εφαρμογές τους στο καρδιαγγειακό σύστημα, στη νευρολογία, στην ακτινοθεραπευτική ογκολογία, στη δερματολογία, στην ορθοπεδική και στη χειρουργική.

25. Γαστρεντερολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500460

Υπεύθυνος μαθήματος: Γεώργιος Παπαθεοδώριδης, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό και εαρινό 7, 8, 9, 10, 11, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Αμφιθέατρο Λαϊκού Νοσ. ή άλλο Αμφιθέατρο Ιατρικής Σχολής Αθηνών, αναλόγως διαθεσιμότητας

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107456315

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
gastrenterologiki@gmail.com

Περιεχόμενα μαθήματος

Διαγνωστική και θεραπευτική προσέγγιση των συχνότερων και σημαντικότερων συμπτωμάτων και νοσημάτων του πεπτικού συστήματος (οισοφάγου, στομάχου, λεπτού-παχέος εντέρου, ήπατος-χοληφόρων και παγκρέατος). Εισαγωγή στις διαγνωστικές-θεραπευτικές ενδοσκοπήσεις.

Ειδικότερα η θεματολογία θα καλύπτει τα ακόλουθα: Δυσφαγία-Θωρακικός πόνος μη καρδιακής αιτιολογίας. Οξεία και χρόνια διάρροια. Δυσκοιλιότητα. Σύνδρομο δυσαπορρόφησης. Τροφικές αλλεργίες. Πρόληψη καρκίνου παχέος εντέρου. Σύνδρομο παθολογικής ηπατικής βιοχημείας σε συμπτωματικό ασθενή. Ίκτερος. Ασκίτης. Ιατρική δεοντολογία και ασφάλεια στις ενδοσκοπήσεις του πεπτικού συστήματος. Διαγνωστική-Θεραπευτική ενδοσκόπηση ανώτερου και κατώτερου πεπτικού. Χολαγγειοπαγκρεατογραφία. Έλεγχος λεπτού εντέρου. Ενδοσκοπική υπερηχοτομογραφία.

26. Γενική Ιατρική

Κωδ. Μαθήματος: 500637

Υπεύθυνος μαθήματος: Χαράλαμπος Βλαχόπουλος, Αν. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 1, 3, 5, 7, 9, 11
Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: κάθε Πάρασκευή 15:00 – 17:00 στο μικρό Αμφιθέατρο της Α' Πανεπιστημιακής Καρδιολογικής Κλινικής

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 213 2088099

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
manastas@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Περιγραφή μαθήματος: Εισαγωγή στον τρόπο πα-

ροχής φροντίδας κατά την πρώτη επαφή του ασθενή με το σύστημα υγείας (πρωτοβάθμια φροντίδα). Θα αναλυθούν θέματα σχετικά με τη συνεχή παροχή φροντίδας από τον ίδιο γιατρό στον ασθενή ανεξάρτητα του κλινικού προβλήματος. Αναλύει την αντιμετώπιση προβλημάτων υγείας στην πρωτοβάθμια φροντίδα, το συντονισμό των διαφορετικών υπηρεσιών υγείας και την παροχή ολοκληρωμένης φροντίδας στον πληθυσμό ευθύνης του γιατρού πρωτοβάθμιας φροντίδας.

Μαθησιακοί στόχοι: Περιγραφή της προσέγγισης από την πλευρά του ιατρού για την παροχή πρωτοβάθμιας φροντίδας, που είναι επικεντρωμένη στον ασθενή. Ποια τα στάδια της διαβούλευσης. Πώς γίνεται η ανακοίνωση της διάγνωσης ενός σοβαρού νοσήματος, ή του θανάτου.

Πώς γίνεται η διαχείριση ασθενών με συνήθη οξεία και χρόνια προβλήματα στην πρωτοβάθμια φροντίδα. Που αναζητά κάποιος τεκμήρια. Τρόπος εφαρμογής των κατευθυντήριων οδηγιών προς βελτιστοποίηση της σχέσης κόστους/οφέλους για τον ασθενή αλλά και για το σύστημα υγείας.

Προληπτικές παρεμβάσεις στους ενήλικες ως πρωτογενή πρόληψη.

- Πώς τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα παροχής μιας προληπτικής παρέμβασης.
- Ποιες τεχνικές χρησιμοποιούνται κατά τη διαγνωστική προσέγγιση στην πρωτοβάθμια φροντίδα. Ποιες από αυτές τις τεχνικές είναι τεκμηριωμένες. Που οφείλονται κυρίως τα λάθη κατά τη διάγνωση στην πρωτοβάθμια φροντίδα.

Πλάνο εκτίμησης ηλικιωμένων ασθενών.

- Μεθοδολογία διαχείρισης προβλημάτων κατά την παροχή παρηγορητικής φροντίδας σε ασθενείς τελικού σταδίου στην πρωτοβάθμια φροντίδα.
- Πώς γίνεται η εκτίμηση της συμμόρφωσης ασθενών που λαμβάνουν αγωγή με πολλαπλά φαρμα-

κευτικά σκευάσματα. Πώς μπορεί να βελτιωθεί η συμμόρφωση. Πότε χρειάζεται τροποποίηση της φαρμακευτικής αγωγής.

- Πώς γίνεται η εφαρμογή κατευθυντήριων οδηγιών σε ασθενείς με πολλαπλά νοσήματα στην πρωτοβάθμια φροντίδα. Πώς σχεδιάζεται το πλάνα διαχείρισης ασθενών με πολλαπλά νοσήματα

27. Επείγουσα και Εντατική Καρδιολογία - Καρδιακή ανεπάρκεια

Κωδ.μαθήματος: 500747

Υπεύθυνος μαθήματος: Γεράσιμος Φιλιππάτος
Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα και Τετάρτη 15.00-17.00 ΠΓΝ «Αττικών»

Αρ. τηλ. Επικοινωνίας: 2105832195

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: geros@otenet.gr

Περιγραφή Περιεχομένου Μαθήματος

Οι καρδιαγγειακές παθήσεις είναι η πρώτη αιτία θανάτου στις περισσότερες χώρες του κόσμου. Μετά το τέλος των μαθημάτων οι συμμετέχοντες θα έχουν διδαχθεί πώς να αναγνωρίζουν και να αντιμετωπίζουν τις πιο επικίνδυνες για τη ζωή παθήσεις της Καρδιολογίας.

Ιδιαίτερο βάρος θα δοθεί στην καρδιακή ανεπάρκεια (ΚΑ), που αποτελεί κοινή κατάληξη όλων των καρδιαγγειακών παθήσεων με αυξανόμενη επίπτωση στον γενικό πληθυσμό και δυσμενή πρόγνωση, με θνητότητα 50% στην πενταετία.

Οι φοιτητές θα εκπαιδευτούν στην έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία της ΚΑ ενώ θα εξοικειωθούν με τη φαρμακευτική αγωγή και την παρεμβατική αντιμετώπιση του συνδρόμου.

Πρόγραμμα μαθημάτων (26 διδακτικές ώρες)

- Οξύ έμφραγμα μυοκαρδίου με και χωρίς ανάσπαση του διαστήματος ST
- Διάγνωση και αντιμετώπιση ταχυκαρδιών με ευρέα συμπλέγματα QRS & ταχυκαρδιών με στενά συμπλέγματα QRS
- Διαφορική διάγνωση θωρακικού πόνου & Διαφορική Διάγνωση Δύσπνοιας
- Οξείες παθήσεις αορτής και περιφερικών αγγείων
- Οξεία περικαρδίτιδα/Καρδιακός επιπωματισμός/ Οξεία μυοκαρδίτιδα
- Συγκοπή
- Οξεία πνευμονική εμβολή
- Οξύ υπερτασικό επεισόδιο
- Αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια
- Χρόνια καρδιακή ανεπάρκεια
- Συσκευές υποστήριξης και μεταμόσχευση καρδιάς
- Οξεία καρδιακή ανεπάρκεια
- Καρδιογενής καταπληξία
- Μηχανική υποστήριξη αναπνοής (επεμβατική και μη επεμβατική)
- Μεταφορά βαρέως πασχόντων ασθενών
- Ηλεκτρολυτικές Διαταραχές - Νεφρική Ανεπάρκεια & Διαταραχές οξεοβασικής ισορροπίας
- Τι πρέπει να γνωρίζει ο νέος γιατρός από το ΗΚΓ στην Επείγουσα Καρδιολογία
- Καρδιακή ανακοπή
- Επανάληψη Ύλης – Ερωτήσεις

28. Ηλεκτροκαρδιογράφημα**Κωδ. Μαθήματος:** 500479**Υπεύθυνος μαθήματος:** Κ. Αγγέλη, Αν. Καθηγήτρια**Εξάμηνα που διδάσκεται:** Χειμερινό 7,9,11**Ημέρες και χώροι που διδάσκεται:** Δευτέρα 15:00-17:00μ.μ., Αμφιθέατρο του Ιπποκρατείου νοσοκομείου Αθήνας**Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας:** 6932 722510**Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:**

dina.aggelli@gmail.com

Περιεχόμενα μαθήματος

Το μάθημα του ΗΚΓ διενεργείται στο χειμερινό εξάμηνο και αφορά τους φοιτητές του 4^{ου}, 5^{ου} και 6ου έτους των φοιτητών της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η διδασκαλία περιλαμβάνει τις βασικές αρχές της Ηλεκτροκαρδιογραφίας. Τα αρχικά αυτά βασικά στοιχεία αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για την κατανόηση και αναγνώριση από τον φοιτητή του φυσιολογικού ΗΚΓ. Πάνω σε αυτές τις βασικές γνώσεις διδάσκεται στην συνέχεια η παθολογία του ΗΚΓ η οποία χαρακτηρίζει την κάθε καρδιαγγειακή νόσο.

Είναι σαφές σε όλους τους διδάσκοντες ότι στο μάθημα αυτό δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις καταστάσεις οι οποίες αλλάζουν οξέως το ΗΚΓ. Σαν συνέπεια ο φοιτητής θα πρέπει να είναι σε θέση να τις αναγνωρίσει όπως το οξύ στεφανιαίο σύνδρομο, τις υπερκοιλιακές ή κοιλιακές αρρυθμίες, τις διαταραχές ενδοκοιλιακής αγωγιμότητας, τις διαταραχές που οφείλονται στα φάρμακα, στις ηλεκτρολυτικές διαταραχές και στην περικαρδίτιδα.

Επιπλέον παρουσιάζονται με ιδιαίτερη έμφαση οι αλλαγές του ΗΚΓ στις χρόνιες νόσους. Και σε αυτές τις καταστάσεις γνωρίζουν οι φοιτητές ότι η διαφορετική εικόνα του ΗΚΓ μπορεί να βοηθήσει τον φοιτητή και τον θεράποντα ιατρό να συνθέσει τα δεδομένα και οδηγηθεί με σαφήνεια στην διάγνωση.

Τα μαθήματα είναι 10 δίωρα στο αμφιθέατρο του Ιπποκρατείου Νοσοκομείου. Στο τελευταίο μάθημα διαβάζουμε μαζί με τους φοιτητές 15-20 ΗΚΓ και τα συζητάμε. Επιπλέον λύνουμε οποιοδήποτε απορίες των φοιτητών.

Οι εξετάσεις των φοιτητών διενεργούνται στο τέ-

λος του χειμερινού εξαμήνου και περιλαμβάνουν τον σχολιασμό 10 Ηλεκτροκαρδιογραφημάτων.

29. Ηπατολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500517

Υπεύθυνος μαθήματος: Σπυρίδων Ντουράκης, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 10,11,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Διδάσκεται Δευτέρα - Παρασκευή για 2 εβδομάδες (τον μήνα Απρίλιο ή Μάιο) στην αίθουσα διαλέξεων της Β΄ Παν/κής Παθ/κής Κλινικής του ΓΝΑ "Ιπποκράτειο".

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2132088129, 2132088178

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

spdour@med.uoa.gr, academic@hippocratio.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Στη διδασκαλία του μαθήματος της Ηπατολογίας γίνεται αναφορά στην κλινική εικόνα, στον εργαστηριακό και απεικονιστικό έλεγχο και στη θεραπευτική προσέγγιση των παθήσεων του ήπατος.

Οι ιογενείς ηπατίτιδες είναι πολύ συχνές στην Ελλάδα, ενώ και ο επιπολασμός άλλων ηπατικών νόσων (π.χ. αλκοολική και μη στεατοηπατίτιδες, ηπατοκυτταρικός καρκίνος) αυξάνει όπως και διεθνώς. Ο αυριανός γιατρός πρέπει να είναι σε θέση να δώσει απάντηση σε πολύ συνήθη καθημερινά ερωτήματα από τους ασθενείς και τους οικείους τους που αφορούν τις παθήσεις του ήπατος και των χοληφόρων (για τα εμβόλια ηπατίτιδας, τις μεταμοσχεύσεις, τις ανεπιθύμητες ενέργειες των φαρμάκων από το ήπαρ κ.ά).

Ο εργαστηριακός και απεικονιστικός έλεγχος του ήπατος αποτελεί καθημερινή κλινική πρακτική.

Οι παλιές «ηπατικές δοκιμασίες» (δοκιμασία θυμόλης, ψευδαργύρου κλπ) έχουν πλέον εγκαταλειφθεί και έχουν αντικατασταθεί από πολλές και ποικίλες εργαστηριακές εξετάσεις (ηπατικά ένζυμα, ορολογικές δοκιμασίες, αυτοαντισώματα κλπ) που συχνά δημιουργούν σύγχυση. Οι συνήθεις εργαστηριακές εξετάσεις (αμινοτρανσφεράσες, χολερυθρίνη, αλκαλική φωσφατάση, γ-γλουταμυλ-τρανσπεπτιδάση) διενεργούνται εξαιρετικά συχνά, ακόμη και σε πλαίσια ελέγχου "ρουτίνας". Επί πλέον, τα τελευταία χρόνια, έχει προστεθεί ο ορολογικός έλεγχος των ιογενών λοιμώξεων του ήπατος. Ο έλεγχος αυτός αφορά πλέον μεγάλα τμήματα του γενικού πληθυσμού, στα πλαίσια του προληπτικού ελέγχου των ηπατιτίδων και των εθελοντών αιμοδοτών. Οι απεικονιστικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στη διαγνωστική προσέγγιση των παθήσεων του ήπατος και των χοληφόρων είναι πολλές και εκτελούνται ακόμη και για ασήμαντη αφορμή. Αρκετά "παθολογικά" ευρήματα καλοήθους πρόγνωσης (πχ κύστεις, αιμαγγειώματα κλπ), που είναι συχνά, δημιουργούν σύγχυση και άγχος στους ασθενείς.

Ο εργαστηριακός και απεικονιστικός έλεγχος πρέπει πάντοτε να είναι προσαρμοσμένοι στο κλινικό πρόβλημα, ενώ τα αποτελέσματά τους πρέπει να συνεκτιμώνται με τις κλινικές εκδηλώσεις. Η άκριτη παραγγελία "ομάδων" εργαστηριακών ή απεικονιστικών εξετάσεων ταλαιπωρεί τους ασθενείς, αυξάνει το οικονομικό κόστος και προκαλεί σύγχυση και αποπροσανατολισμό περί την ορθή διάγνωση, αφού τα συνοδά ευρήματα της νόσου προστίθενται σε τυχαίως διαπιστούμενα που δεν ευθύνονται για την παρούσα νόσο.

Εξάλλου, ο γιατρός δεν είναι πλέον θεατής στη φυσική πορεία των ηπατικών νόσων και των επιπλοκών τους (πυλαία υπέρταση, ηπατική ανεπάρκεια) αλλά παρεμβαίνει αποτελεσματικά. Η σύγχρονη θεραπεία αλλάζει τα δεδομένα στις χρόνιες

ηπατίτιδες, στην ίνωση, στην κίρρωση και στις επιπλοκές της. Ο ηπατοπαθής δεν αποτελεί τον ασθενή του “Λοιμωδών” αλλά νοσηλεύεται σε όλα τα νοσοκομεία και αντιμετωπίζεται από μη ειδικούς στην Ηπατολογία γιατρούς.

Το μάθημα διδάσκεται σε διάστημα 2 εβδομάδων. Την 1η εβδομάδα 15 ώρες θεωρία και τη 2η εβδομάδα 11 ώρες θεωρία. Σύνολο 26 ώρες θεωρία

Οι φοιτητές μελετούν από το μονοσυγγραφικό σύγγραμμα “Κλινική Ηπατολογία”. Σ. Π. Ντουράκης Εκδόσεις Πασχαλίδη Αθήνα 2005. 420 σελίδες

Συστήνεται η παρακολούθηση των μαθημάτων χωρίς απουσίες. Οι εξετάσεις γίνονται προφορικά λίγες ημέρες με το τέλος των μαθημάτων.

30. Κλινική Διατροφή

Κωδ. Μαθήματος: 500556

Υπεύθυνος μαθήματος: Κωνσταντίνος Μακρυλάκης, Av. Καθηγητής

Αναπληρωτής Υπεύθυνος: Χριστίνα Κανακά-Gantenbein, Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Καθημερινά για 2 εβδομάδες (9 ημέρες) από 3 ώρες την ημέρα (16.00-19.00 μμ) στην αίθουσα Οπτικοακουστικών (ΟΠΤΑΚ) στο υπόγειο του κτηρίου 16 της Ιατρικής Σχολής

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7462717

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
kmakrila@med.uoa.gr

(Η Αίθουσα ΟΠΤΑΚ βρίσκεται στο υπόγειο του κτηρίου της Φυσιολογίας [Κτήριο 16]) της Ιατρικής Σχολής

Περιεχόμενο μαθήματος Πρόγραμμα «Κλινική Διατροφή» Αίθουσα ΟΠΤΑΚ*
Θέματα
Εισαγωγή Η διαίτα στο ΣΔ (1) Η διαίτα στο ΣΔ (2)
Η διατροφή του βρέφους και του παιδιού Η διατροφή σε νοσήματα πεπτικού των παιδιών Διατροφή και μεταβολικά νοσήματα παιδών
Βιταμίνες Διατροφή και Παχυσαρκία (1) Διατροφή και Παχυσαρκία (2)

Περιεχόμενο μαθήματος Πρόγραμμα «Κλινική Διατροφή» Αίθουσα ΟΠΤΑΚ*	
Θέματα	
	Ανθρωπομετρικές παράμετροι-Η επίδραση του σύγχρονου τρόπου ζωής Καρδιοπάθειες και διατροφή (υπέρταση, ΚΑ)
	Σύνταξη διαιτολογίου και ομάδες τροφίμων Αθηρογένεση και διατροφή Διατροφή στην κύηση Διατροφή υγιούς ενήλικα Διατροφή και Τρίτη Ηλικία Θρεπτικά συστατικά και ομάδες τροφίμων
	Διατροφή και νεφρικές παθήσεις Εντερική διατροφή Παρεντερική διατροφή
	Διατροφογενετική Καινοτομικά (λειτουργικά) τρόφιμα Διατροφή καρκινοπαθούς
	Αντιοξειδωτικά και ο ρόλος τους στην υγεία Ήπαρ-Χοληφόρα Διατροφή σε παθήσεις πεπτικού-Πεπτικός σωλήνας

31. Λοιμώξεις

Κωδ. Μαθήματος: 500748

Υπεύθυνος μαθήματος: Ευάγγελος Ι. Γιαμαρέλλος-Μπουρμπούλης Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: 8, 10 και 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Αμφιθέατρο «Φ. Παυλάτος» ΓΝ «Λαϊκό», οι ημέρες και ώρες θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθήματος

Αρ.Τηλ. Επικοινωνίας: 210 58 31 994, 210 58 31 925

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου: egiamarel@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Το μάθημα έχει απόλυτα κλινικό προσανατολισμό. Βασικός σκοπός είναι να μάθει ο φοιτητής να αναγνωρίζει τα συνήθη κλινικά σύνδρομα των λοιμώξεων του ανώτερου αναπνευστικού συστήματος, του κατώτερου αναπνευστικού συστήματος και του ουροποιητικού συστήματος και να επιλέγει ποιό είναι

το κατάλληλο είδος των αντιβιοτικών που πρέπει να χορηγηθεί σε κάθε περίπτωση.

Δευτερογενείς σκοποί του μαθήματος είναι: α) η γνώση των βασικών ομάδων αντιμικροβιακών, β) η εκμάθηση των λιγότερα συχνών λοιμώξεων των οστών και των μαλακών μοριών, και γ) η γνωριμία με τη φυσική ιστορία της λοίμωξης από τον ιό της ανθρώπινης ανοσοανεπάρκειας (HIV).

32. Μοριακή Καρδιολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500672

Υπεύθυνος μαθήματος: Γ. Σιάσος, Av. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινού 4, 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Κεντρικό αμφιθέατρο 1ου ορόφου, Ιπποκράτειο Γ.Ν.Α. και Εργαστήριο Μοριακής Καρδιολογίας - Α Καρδιολογική Κλινική, Δευτέρα και Παρασκευή 16:00-18:00

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 6945536261

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
gsiasos@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

- Καρδιαγγειακή νόσος - Βιοχημεία της αθηροσκλήρωσης
- Μοριακοί μηχανισμοί στην καρδιακή ανεπάρκεια
- Σακχαρώδη διαβήτη και αθηροσκλήρωση
- Βασικοί μηχανισμοί ισχαιμίας και μυοκαρδιακής νέκρωσης – Οξύ έμφραγμα μυοκαρδίου
- Φλεγμονή και αθηροσκλήρωση - Βιοχημικοί δείκτες οξέων ισχαιμικών συνδρόμων - Μοριακές θεραπείες
- Μοριακοί μηχανισμοί υπέρτασης
- Μοριακοί μηχανισμοί στις αρρυθμίες

- Μοριακοί μηχανισμοί λιπιδίων
- Γενετική και καρδιαγγειακή νόσος
- Κάπνισμα και αθηροσκλήρωση

Κλινικοεργαστηριακές ασκήσεις στο Εργαστήριο Μοριακής Καρδιολογίας - Α Καρδιολογική Κλινική

Η «Μοριακή Καρδιολογία» εισάγει τους φοιτητές, μέσω των μοριακών και βιοχημικών μηχανισμών στις κλινικές εκδηλώσεις της καρδιαγγειακής νόσου, η οποία αποτελεί και την πρώτη αιτία θανάτου παγκοσμίως. Ιδιαίτερα η συμμετοχή τους σε κλινικοεργαστηριακές ασκήσεις οι οποίες πραγματοποιούνται στην Α Καρδιολογική Κλινική στο Ιπποκράτειο Νοσοκομείο έχει αποδειχτεί επωφελής για την εκπαίδευση τους αφού συνδυάζονται οι θεωρητικές γνώσεις που αποκτούν από τις διαλέξεις με την εργαστηριακή άσκηση σε πλέον σύγχρονες εργαστηριακές τεχνικές ελέγχου του καρδιαγγειακού συστήματος στο εργαστήριο Μοριακής Καρδιολογίας και με την κλινική άσκηση. Ακόμα οι φοιτητές οι οποίοι έχουν εκπαιδευτεί στο μάθημα της Καρδιολογίας μπορούν να κατανοήσουν σε βάθος τους μοριακούς μηχανισμούς εκδήλωσης συνολικά της καρδιαγγειακής νόσου (πέρα από τις παθήσεις της καρδιάς), με αποτέλεσμα την σαφέστερη γνώση νεότερων μοριακών θεραπειών και διαγνωστικών τεχνικών. Πρόκειται ουσιαστικά για ένα μάθημα που χρησιμοποιεί τις γνώσεις των φοιτητών στην βιοχημεία, κλινική βιοχημεία και βιολογία με σκοπό αφενός την εισαγωγή τους στην κλινική πράξη αφετέρου την βαθύτερη κατανόηση της παθοφυσιολογίας του καρδιαγγειακού συστήματος.

33. Νεφρολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500461

Υπεύθυνος μαθήματος: Δημήτριος Βλαχάκος, Καθηγητής

Εξάμηνο που θα διδάσκεται: Εαρινό 10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τρίτη - Πέμπτη και ώρα 15:00 – 17:00. Αμφιθέατρο «ΥΓΕΙΑ» του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου ΑΤΤΙΚΟΝ στο Χαϊδάρι.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-583-2346

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

dvlachak@med.uoa.gr,

el.portaraki@gmail.com

Περιεχόμενα μαθήματος

Τα 13 φροντιστηριακά μαθήματα είναι δίωρης διάρκειας (26 ώρες διδασκαλίας).

Εκτός από την αρχική εισήγηση, ακολουθεί συζήτηση επί σχετικού περιστατικού και ασκήσεις με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής. Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική για >50% των μαθημάτων. Προαιρετικά οι φοιτητές μπορούν να ασκηθούν στην Γενική Ούρων στο Εργαστήριο της Νεφρολογικής Μονάδας ή/και να συγγράψουν Άρθρο Ανασκόπησης ανά ομάδες των 3-5 φοιτητών με την καθοδήγηση των διδασκόντων μελών ΔΕΠ. Οι εξετάσεις είναι γραπτές πολλαπλής επιλογής, από την δεξαμενή των 100 ερωτήσεων, που έχουν συζητηθεί με τον αντίστοιχο εκπαιδευτή πάνω στην διδαχθείσα ύλη. Χορηγείται bonus +1 βαθμός, σε όσους συμμετέχουν στην συγγραφή άρθρου ανασκόπησης.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα μαθημάτων έχει, ως ακολούθως:

- 1) Δ. Βλαχάκος, Α. Δράκου: Εισαγωγή στην ανατομία και φυσιολογία του νεφρού
- 2) Ε. Τζανάτου-Εξάρχου: Διαγνωστική προσέγγιση νεφρικών νόσων – Βιοψία Νεφρού
- 3) Η. Λιανός: Οξεία Νεφρική Βλάβη
- 4) Ι. Μπολέτης: Νεφριτιδικό Σύνδρομο – Ταχέως Εξελισσόμενη Σπειραματονεφρίτιδα – Πνευμονονεφρικά Σύνδρομα

5) Ι. Μπολέτης: Νεφρωσικό Σύνδρομο

6) Η. Λιανός: Διάμεση Νεφρίτιδα – Νεφρολιθίαση

7) Δ. Βλαχάκος, Α. Δράκου: Χρόνια Νεφρική Νόσος

8) Ε. Γράφα: Αιμοκάθαρση – Περιτοναϊκή Κάθαρση

9) Ι. Μπολέτης: Μεταμόσχευση Νεφρού

10) Δ. Βλαχάκος: Καρδιονεφρικό σύνδρομο, Υπέρταση και Νεφρός

11) Ε. Γράφα: Κληρονομικά Νοσήματα του Νεφρού

12) Δ. Βλαχάκος: Ομοιοστασία H₂O-Ηλεκτρολυτών

13) Δ. Βλαχάκος, Α. Δράκου: Οξεοβασική Ισορροπία - Πρακτική Εξάσκηση στην Γενική Εξέταση των ούρων

34. Ογκολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500697

Υπεύθυνος μαθήματος: Κ. Συρίγος, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Διδάσκεται Δευτέρα-Παρασκευή για 2 εβδομάδες (τον μήνα Απρίλιο ή Μάιο) στο αμφιθέατρο Γ Παθολογικής Κλινικής ΓΝΑ "Η Σωτηρία".

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107700220

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

oncologysecr@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Το μάθημα της ογκολογίας έχει σκοπό να διδάξει στους φοιτητές της Ιατρικής Σχολής τις βασικές αρχές μοριακής βιολογίας, επιδημιολογίας, διάγνωσης και αντιμετώπισης των κακοήθων νεοπλασματικών παθήσεων. Υπό την έννοια αυτή λειτουργεί σαν απαραίτητο συμπλήρωμα πρωτίστως του μαθήματος της Παθολογίας, αλλά και άλλων

μαθημάτων, ὅπως τῆς Επιδημιολογίας, Χειρουργικῆς ἀλλὰ καὶ πιο ἐξειδικευμένων ἀντικειμένων. Για τὴν ἐπίτευξη τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ οἱ περισσότερες διαλέξεις ἀφοροῦν γενικά θέαματα καὶ μόνο λίγες ἐπικεντρώνονται σε συγκεκριμένες νεοπλασίες, οἱ οποίες εἶναι ἰδιαίτερα συχνές καὶ ἀποτελοῦν προβλήματα δημόσια υγείας.

Ἡ ἐπιδίωξη τῶν διδασκόντων δὲν εἶναι ἡ μετάδοση ἰδιαίτερα ἐξειδικευμένης γνώσης πάνω σε ογκολογικά θέματα, ἀλλὰ ἡ ἐξοικείωση τοῦ φοιτητῆ με τὴν νεοπλασματικὴ νόσο καὶ ἡ ἐμπέδωση τῆς πολυπαραγοντικῆς προσέγγισης τῶν ἀσθενῶν αὐτῶν. Πιστεύουμε ὅτι ἡ Ογκολογία εἶναι ἓνα γνωστικὸ ἀντικείμενο με τὴν μεγαλύτερη ἴσως ἐκρηξη γνώσης τις πρόσφατες δεκαετίες, ἡ οποία ἀπαιτεῖ τὴν ξεχωριστὴ διδασκαλία ὅλων τῶν φοιτητῶν, οἱ οποίοι εἶναι βέβαιο ὅτι θα ἐλθοῦν σε πολὺ συχνὴ ἐπαφή με νεοπλασματικούς ἀσθενεῖς κατὰ τὴν διάρκεια τῆς μεταπτυχιακῆς τους ἐκπαίδευσης, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν ἐιδικότητα τὴν οποία θα ἀκολουθήσουν. Αὐτὸ ἰσχύει τόσο για τοὺς φοιτητές που θα ἐπιλέξουν τὴν κλινικὴ ἰατρικὴ, ὅσο καὶ για ὄσους θα ἐπικεντρωθοῦν σε ἐρευνητικὰ πεδία.

Κατωτέρω ἀκολουθοῦν τὰ θέματα διδασκαλίας τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 2014-2015, ὅπου ἀντικατοπτρίζονται οἱ σκοποὶ τοῦ μαθήματος, ὅπως ἤδη διατυπώθηκαν.

- Ἐπιδημιολογία καὶ πρόληψη κακοήθων νεοπλασιῶν
- Τοξικότητα ἀντινεοπλασματικῶν παραγόντων
- Νοσηλευόμενοι ογκολογικοὶ ἀσθενεῖς
- Μεταμόσχευση αἱμοποιητικῶν κυττάρων
- Καρκίνος προστάτου
- Καρκίνος γαστρεντερικοῦ
- Ἀρχές ἀκτινοθεραπευτικῆς ογκολογίας
- Αἱματολογικὲς κακοήθειες
- Καρκίνος μαστοῦ
- Καρκίνος οὐροποιογεννητικοῦ (ἐκτός προστάτου)
- Στοιχευμένες ἀντινεοπλασματικὲς θεραπείες

- Παρανεοπλασματικὰ σύνδρομα
- Ἀνοσολογία κακοήθων νεοπλασμάτων
- Μοριακὲς μέθοδοι στὴν Ογκολογία

35. Πρώτες Βοήθειες

Κωδ. Μαθήματος: 500496

Υπεύθυνος μαθήματος: Σεραφεῖμ Νανάς, Καθηγητῆς

Αναπληρωτῆς υπεύθυνος μαθήματος: Χριστίνα Ρούτση, Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκειται: Χειμερινό καὶ Εαρινό σε ὅλα τὰ εξάμηνα

Ἡμέρες καὶ χῶροι που διδάσκειται: Στὸ χειμερινό εξάμηνο Δευτέρα καὶ Τετάρτη 16.30-18.30. Στὸ εαρινό εξάμηνο Δευτέρα 17.30-19.30 καὶ Τετάρτη 18.30-20.30.

Χῶρος: Δώμα, Νοσοκομεῖο "Ευαγγελισμός", 11^{ος} Ὅροφος

Ἀρ. Τηλ. Ἐπικοινωνίας: 2132043385,

Ἀρ. Ἡλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου:

serafimnanas@med.uoa.gr,

sernanas@gmail.com

Περιεχόμενα μαθήματος

Παρουσιάσεις - Διαλέξεις - Ομιλητές

1. Εἰσαγωγή στὶς Πρώτες Βοήθειες - ΚΑΡΔιο-Πνευμονικὴ Ἀναζωογονησι Αλγόριθμοι ΚΑΡΠΑ
2. Προνοσοκομειακὴ ἀντιμετώπιση Πολυτραυματία
3. Ἡλεκτροπληξία - Θερμοπληξία - Κρυσπαγήματα- Δῆγματα Ζῶν & Εντόμων
4. ΚΑΡΔιοΠνευμονικὴ Ἀναζωογονήσι ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ
5. Ἀρχικὴ Ἀντιμετώπιση Μυοσκελετικῶν Κακώσεων
6. Συγκοπή -Ἀπλὴ Λιποθυμία - Ὀρθοστατικὴ Ὑπόταση
7. Ἐπείγουσες Καταστάσεις σε Λοιμῶδη Νοσήματα - Ἀρχικὴ προσέγγιση

8. Αρχική Αντιμετώπιση Ασθενούς σε Κωματώδη Κατάσταση
9. Επείγοντα Αναπνευστικά Προβλήματα
10. Επείγον Καρδιαγγειακό Επεισόδιο
11. Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο - Αρχική Αντιμετώπιση

Φροντιστήριο

Φροντιστήριο 5 ωρών για εκπαίδευση σε προπλάσματα σε μικρές ομάδες των 7-10 φοιτητών με αντικείμενα α. ΚΑΡδιοαναΠνευμονική Αναζωογόνηση (ΚΑΡΠΑ), Αυτόματος Εξωτερικός Απινιδιστής β. Έλεγχος Αεραγωγού γ. Αρρυθμίες δ. Μυοσκελετικές κακώσεις - Αρχική Αντιμετώπιση

Τα ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ των "Πρώτων Βοηθειών" είναι υποχρεωτικά για κάθε φοιτητή και γίνεται κατά ομάδες. Σχετικά με τον τρόπο που οργανώνονται τα φροντιστήρια ισχύουν τα εξής: ανάλογα με τον αριθμό των φοιτητών δημιουργούνται φροντιστήρια τα οποία αποτελούνται από ομάδες των 7 έως 10 ατόμων. Η επιλογή της ημερομηνίας για το Φροντιστήριο γίνεται από τον φοιτητή επιλέγοντας στην ηλεκτρονική βάση e-class το σχετικό για κάθε εξάμηνο μάθημα στην επιλογή "Ομάδες Χρηστών" την κατάλληλη για εκείνον ημέρα. Η έναρξη των φροντιστηρίων γίνεται 4 εβδομάδες μετά την έναρξη των παραδόσεων. Επίσης, κατά την διάρκεια της παρακολούθησης των διαφόρων αντικειμένων από τους φοιτητές, οι εκπαιδευτές αξιολογούν τους φοιτητές χρησιμοποιώντας φύλλα αξιολόγησης τα οποία επισυνάπτονται. Στο τέλος κάθε φροντιστηρίου δίνεται για συμπλήρωση ανώνυμα από τους φοιτητές ερωτηματολόγιο αξιολόγησης των εκπαιδευτών κάθε αντικειμένου.

Τα φροντιστήρια "Πρώτων Βοηθειών" αποτελούνται από τα εξής αντικείμενα:

- 1^{ος} ΚΑΡΠΑ + ΑΕΑ (Αυτόματος Εξωτερικός Απινιδιστής)

- 2^{ος} Έλεγχος Αεραγωγού - Αερισμός με μάσκα και αυτοεκπιπυσόμενο ασκό (AMBU)
- 3^{ος} Επείγοντα Ορθοπεδικά Συμβάματα - Μυοσκελετικές κακώσεις- Αρχική αντιμετώπιση - Μεταφορά πολυτραυματία
- 4^{ος} ΗΚΓ-Απινιδωση-Χρήση απινιδιστή - Αρρυθμίες με προσομοιωτή και πρόπλασμα

Διαδραστικές επαναληπτικές ερωτήσεις

Μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης μέσω διαδραστικού συστήματος (interactive -πομπός - δέκτες) προβάλλονται οι ερωτήσεις με περιεχόμενο τα αντικείμενα του φροντιστηρίου και στη συνέχεια προβάλλονται οι απαντήσεις των φοιτητών και σχολιάζονται αναλόγως.

CD "Πρώτες Βοήθειες"

Δίνεται δωρεάν στους φοιτητές και περιέχει α. τις σύγχρονες κατευθυντήριες οδηγίες, β. βίντεο με ελληνικούς υπότιτλους.

Περιλαμβάνει όλες τις σύγχρονες κατευθυντήριες οδηγίες με τα λεπτομερή άρθρα, τους αλγόριθμους της βασικής ΚΑΡδιοαναΠνευμονικής Αναζωογόνησης και εξειδικευμένες ΚΑΡδιοαναΠνευμονικής Αναζωογόνησης.

Επίσης, περιλαμβάνει περί τα 30 βίντεο τα οποία αναφέρονται μεταγλωττισμένα ή με υπότιτλους και περιλαμβάνουν όλο το εύρος των πρώτων βοθηθειών με θέματα τα οποία έχουν σχέση με τις παρουσιάσεις και τις διαλέξεις του φροντιστηρίου αλλά και πολλά περισσότερα

36. Ρευματολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500462

Υπεύθυνος μαθήματος: Δημήτριος Βασιλόπουλος, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: ΟΠΤΑΚ

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 213-2088516

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
dvassilop@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

- Διαγνωστική προσέγγιση ασθενούς με μυοσκελετικό πόνο
- Βασικός εργαστηριακός έλεγχος σε ασθενείς με μυοσκελετικές ή/και συστηματικές ρευματικές εκδηλώσεις
- Εκφυλιστική αρθροπάθεια
- Κρυσταλλογενείς αρθρίτιδες
- Ρευματοειδής Αρθρίτιδα (ΡΑ)
- Σπονδυλαρθροπάθειες
- Νεώτερες θεραπευτικές παρεμβάσεις (βιολογικοί παράγοντες) σε ασθενείς με ΡΑ και σπονδυλοαρθροπάθειες
- Αυτοανοσία: από την παθογένεια στη θεραπεία
- Συστηματικός Ερυθηματώδης Λύκος/Σ. Sjogren
- Αγγειίτιδες/ρευματική πολυμυαλγία
- Σκληροδερμία/Μυοσίτιδες/Ν. Αδαμαντιάδη- Behcet
- Περιοχικά/γενικευμένα σύνδρομα πόνου

37. Μεταμόσχευση ιστών και οργάνων

Κωδ. Μαθήματος: 500513

Υπεύθυνος Μαθήματος: Ιωάννης Μπολέτης,
Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Το μάθημα είναι 26 διδακτικές ώρες οι οποίες θα γίνουν σε 7 εργάσιμες ημέρες και στο τέλος θα γίνονται οι εξετάσεις με θέματα πολλαπλής επιλογής. Το μάθημα γίνεται σε χώρους της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα των χώρων αυτών.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2132061151

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου: laikneph@laiko.gr,
inboletis@med.uoa.gr

Περιεχόμενα Μαθήματος

Η μεταμόσχευση ιστών και οργάνων, είναι μία από τις μεγαλύτερες κατακτήσεις της ιατρικής του 20ου αιώνα και αποτελεί σήμερα μία τεχνολογικά εξελιγμένη ιατρική πράξη, μία θεραπευτική πρακτική που βελτιώνει σημαντικά την ποιότητα αλλά και το προσδόκιμο επιβίωσης του χρονίως πάσχοντα ασθενή.

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη διενέργεια των μεταμοσχεύσεων είναι η προσφορά οργάνων, ιστών και κυττάρων καθώς και η αποδοχή της ίδιας δωρεάς. Οι κανονισμοί και το νομοθετικό πλαίσιο που αφορά στις μεταμοσχεύσεις ιστών και οργάνων ρυθμίζεται από κάθε χώρα ξεχωριστά, υπόκειται όμως σε διεθνείς προδιαγραφές.

Η σωστή συνεργασία των επαγγελματιών υγείας, όλων σχεδόν των ειδικοτήτων, είναι απαραίτητη προϋπόθεση ώστε η διαδικασία των μεταμοσχεύσεων να περαιώνεται αποτελεσματικά. Απαιτείται εντοπισμός και ορθή αξιολόγηση κάθε δυνητικού δότη, ζώντα ή αποβιώσαντα, ενδεδειχτής έλεγχος και σωστή προετοιμασία του υποψήφιου λήπτη και μετά την ολοκλήρωση του χειρουργείου της μεταμόσχευσης, είναι απαραίτητη η στενή παρακολούθηση του λήπτη και η χορήγηση της κατάλληλης για αυτόν φαρμακευτικής θεραπείας, με στόχο τη μακροχρόνια επιβίωση ασθενούς και μοσχεύματος. Αυτονόητο για όλα τα παραπάνω είναι η ανάγκη ενίσχυσης της ιδέας της δωρεάς και η δημιουργία κοινωνικής συνείδησης για την αξία της δωρεάς ιστών και οργάνων.

Το μάθημα περιλαμβάνει κατά ενότητες:

- Μεταμοσχεύσεις : ιστορική διαδρομή
- Εγκεφαλικός θάνατος – Δωρεά οργάνων
- Δωρεά νεφρού από ζώντες δότες
- Ψυχολογική εκτίμηση των δωρητών οργάνων

- Κανονιστικό πλαίσιο των μεταμοσχεύσεων
- Θέματα βιοηθικής στις μεταμοσχεύσεις
- Ανοσολογία της μεταμόσχευσης οργάνων
- Ανοσολογικές δοκιμασίες απαραίτητες για τη μεταμόσχευση οργάνων
- Η χειρουργική της μεταμόσχευσης νεφρού
- Παθολογικές επιπλοκές του νεφρικού αλλομοσχεύματος
- Παθολογικές επιπλοκές του λήπτη νεφρικού μοσχεύματος
- Ανοσοκαταστολή στη μεταμόσχευση οργάνων
- Προοπτικές μεταμόσχευσης άλλων ιστών και οργάνων
- Δότες αιμοποιητικών κυττάρων
- Εισαγωγή στη μεταμόσχευση αιμοποιητικών κυττάρων
- Ενδείξεις και αποτελέσματα της μεταμόσχευσης αιμοποιητικών κυττάρων
- Μεταμόσχευση καρδιάς
- Μεταμόσχευση πνευμόνων
- Ενδείξεις μεταμόσχευσης ήπατος και αποτελέσματα
- Κατανομή ηπατικών μοσχευμάτων και παθολογία της μεταμόσχευσης ήπατος
- Η χειρουργική της μεταμόσχευσης ήπατος
- Επέκταση της δεξαμενής δοτών ήπατος
- Μεταμόσχευση παγκρέατος
- Μεταμοσχεύσεις κερατοειδούς
- Μεταμοσχεύσεις οστικών μοσχευμάτων

Σκοπός του μαθήματος είναι να διδαχθούν όλα τα παραπάνω και να γίνει κατανοητή η πολύπλευρη διαδικασία των μεταμοσχεύσεων ιστών και οργάνων, καθώς και η πολυπαραγοντική αντιμετώπιση των αντίστοιχων ασθενών.

38. Επεμβατική καρδιολογία
Κωδ. Μαθήματος: 500749

Υπεύθυνος μαθήματος: Εμμ. Βαβουρανάκης Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Αμφιθέατρο Γ.Ν.Ν.Θ.Α. «Η Σωτηρία», τρεις φορές εβδομαδιαίως για 4 εβδομάδες, από 2 ώρες και ένα τέταρτο την κάθε ημέρα (15.00-17.15), σύνολο: 26 ώρες

Αρ.Τηλ. επικοινωνίας: 213-2088678

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου: vavouran@otenet.gr & kyriaki.dimitrakopoulou@gmail.com

Σκοπός του Μαθήματος

Τα καρδιαγγειακά νοσήματα αποτελούν την συχνότερη αιτία θανάτου στις ανεπτυγμένες χώρες. Η αντιμετώπιση νοσημάτων όπως, το έμφραγμα του μυοκαρδίου, των βαλβιδοπαθειών, μεσοκολπικών ελλειμμάτων και των αρρυθμιών με επεμβατικές μεθόδους, δηλαδή χωρίς την ανάγκη της διενέργειας κλασικών καρδιοχειρουργικών τεχνικών, έχουν επικρατήσει και μάλιστα αποτελούν εξειδίκευση της σύγχρονης καρδιολογίας. Στο μάθημα αυτό θα παρέχονται οι γνώσεις βασικών αρχών παθοφυσιολογίας των καρδιολογικών νοσημάτων, πώς επιλέγουμε τον κατάλληλο ασθενή για θεραπεία και ποια διακαθετηριακή επεμβατική θεραπεία είναι η καλύτερη. Οι φοιτητές τελειώνοντας θα έχουν αποκτήσει μια ευρεία γνώση της σύγχρονης άσκησης της καρδιολογίας, με έμφαση στην επεμβατική θεραπευτική αντιμετώπιση των καρδιολογικών ασθενών

Περιεχόμενα μαθήματος

- 1) Δομικές παθήσεις της καρδιάς (το πρόβλημα και η αντιμετώπισή του)
- 2) Παθήσεις Αορτικής Βαλβίδος (το πρόβλημα και η αντιμετώπισή του)
- 3) Παθήσεις μιτροειδούς, διακαθετηριακή προσέγγιση

- 4) Επεμβατική αντιμετώπιση άλλων δομικών παθήσεων
- 5) Στεφανιαία κυκλοφορία-Νεότερες απόψεις και θεραπευτικές επιλογές
- 6) Σύγχρονη αντιμετώπιση οξέος εμφράγματος μυοκαρδίου
- 7) Αρρυθμιολογικά προβλήματα-Συνδυασμός φαρμακευτικών και διακαθετηριακών θεραπειών
- 8) Καρδιακή ανεπάρκεια-Νεότερα δεδομένα και νεότερα φαρμακευτικά και επεμβατικά δεδομένα
- 9) Η σημασία του ρόλου της απεικόνισης ως εργαλείο στην επεμβατική καρδιολογία
- 10) Ενδοστεφανιαίες προσθέσεις, παρόν και μέλλον στην χρήση τους σε ασθενείς με σταθερή και μη σταθερή στεφανιαία νόσο
- 11) Πνευμονική εμβολή-Σύγχρονη φαρμακευτική και διακαθετηριακή θεραπεία που και πότε;
- 12) Η ολιστική προσέγγιση στον καρδιολογικό ασθενή. Η Καρδιολογία συναντά τις άλλες ειδικότητες

39. Διαταραχές οξεοβασικής ισορροπίας

Κωδ. Μαθήματος: 500750

Υπεύθυνος Μαθήματος: Θεόδωρος Ι. Βασιλακόπουλος, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό και Εαρινό 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Το μάθημα είναι 26 διδακτικές ώρες και στο τέλος θα γίνονται οι εξετάσεις με θέματα πολλαπλής επιλογής. Το μάθημα γίνεται σε χώρους της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα των χώρων αυτών.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107208295, 6974701101

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:
tvassil@med.uoa.gr

Περιεχόμενα Μαθήματος

Το μάθημα διαπραγματεύεται όλο το φάσμα των διαταραχών της οξεοβασικής ισορροπίας που συχνά εμφανίζονται στους ασθενείς και που η γνώση τους είναι απαραίτητη σε κάθε ιατρό ανεξαρτήτως ειδικότητας (όπως για παράδειγμα το καρδιογράφημα).

Υπάρχουν τρεις διαφορετικές σχολές «σκέψης» στην οξεοβασική ισορροπία, που διαφέρουν κυρίως στο πώς προσεγγίζουν τις μεταβολικές διαταραχές της: Η σχολή της Βοστώνης (ή φυσιολογική σχολή) χρησιμοποιεί τη συγκέντρωση των διττανθρακικών στην ανάλυσή της, η σχολή της Κοπεγχάγης χρησιμοποιεί την περίσσεια βάσης (base excess) και η σχετικά πιο πρόσφατη φυσιολογική σχολή (ή σχολή του Stewart) που χρησιμοποιεί τη διαφορά συγκέντρωσης ισχυρών ιόντων (strong ion difference) στην ανάλυσή της. Ανάμεσα στις τρεις σχολές υπάρχει έντονη επιστημονική αντιπαράθεση. Και οι τρεις σχολές έχουν κάποια «κενά» στην ανάλυσή τους, όμως μπορούν να εφαρμοστούν σωστά να οδηγήσουν στη σωστή διάγνωση στη μεγάλη πλειοψηφία των περιπτώσεων. Στο μάθημα παρουσιάζονται και οι 3 σχολές.

Το μάθημα προσεγγίζει την οξεοβασική ισορροπία από «μηδενική βάση», θεωρεί δηλαδή ότι ο/η συμμετέχων/ουσα δεν γνωρίζει τίποτε.

Το μάθημα συνοδεύεται από το ομώνυμο βιβλίο που χρησιμοποιεί συχνότατα τη μέθοδο των ερωτήσεων-απαντήσεων για να αυξήσει τη σαφήνεια και να επικεντρώσει το ενδιαφέρον του αναγνώστη στις έννοιες. Κάθε ενότητα του βιβλίου αποτελείται από 2 μέρη: Στο πρώτο αναλύεται η θεωρία, ενώ στο δεύτερο περιλαμβάνονται θεωρητικές ερωτήσεις και πολυάριθμα κλινικά προβλήματα μαζί με διεξοδικές αναλύσεις των σωστών απαντήσεων. Πιστεύω ότι με τον τρόπο αυτό ο αναγνώστης έχει τη δυνατότητα να συνδυάσει τη θεωρία με την πράξη.

Το μάθημα περιλαμβάνει κατὰ ἐνότητες:

Τὴν Φυσιολογικὴ Σχολή (σχολή τῆς Βοστώνης)

- Μεταβολικὴ οξέωση
- Μεταβολικὴ ἀλκάλωση
- Αναπνευστικὴ οξέωση
- Αναπνευστικὴ ἀλκάλωση

Τὴν Σχολή τῆς Κοπεγχάγης (base excess-standard bicarbonate)

- Μεταβολικὴ οξέωση
- Μεταβολικὴ ἀλκάλωση
- Αναπνευστικὴ οξέωση
- Αναπνευστικὴ ἀλκάλωση

Τὴν Φυσικοχημικὴ σχολή (σχολή τοῦ Steward-strong ion difference)

- Μεταβολικὴ οξέωση
- Μεταβολικὴ ἀλκάλωση
- Αναπνευστικὴ οξέωση
- Αναπνευστικὴ ἀλκάλωση

Στόχος τοῦ μαθήματος εἶναι νὰ βοηθήσει τον/την συνάδελφο-φοιτητὴ/τρια νὰ «απομυθοποιήσει» τὴν οξεοβασικὴ ἰσορροπία καὶ νὰ του/τῆς προσφέρει ἓνα χρῆσιμο κλινικὸ εργαλεῖο.

40. Οικονομικὰ τῆς Υγείας

Κωδ.Μαθήματος: 500751

Υπεύθυνος Μαθήματος: Δ. Νιάκας Καθηγητῆς

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6,8,10,12

Ἡμέρες καὶ χώροι που διδάσκεται: Θα ανακοινωθεῖ ἀπὸ τὸ ΔΕΠ τοῦ μαθήματος

Αρ. Τηλ. Ἐπικοινωνίας: 2107462363

Αρ. Ηλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου:
dniakas@med.uoa.gr

Περιγραφή καὶ Στόχοι τοῦ Μαθήματος

Σκοπὸς τοῦ μαθήματος εἶναι νὰ παρέχει στους φοιτητὲς τῆς Ιατρικῆς γνώσεις στὰ Οικονομικὰ τῆς Υγείας, ἓνα κλάδο τῆς Οικονομικῆς Ἐπιστήμης που ἔχει ἀποκτήσει ἰδιαίτερη σημασία τις τελευταῖες δεκαετίες. Ἡ αὐξηση τῶν δαπανῶν υγείας ἀποκτὰ μεγάλο ἐνδιαφέρον καὶ ὁ τομέας τῆς υγείας ἀποτελεῖ τὸν πρῶτο τομέα τῆς οἰκονομίας στὰ σύγχρονα κράτη καὶ ἀπορροφᾷ πάνω ἀπὸ τὸ 10% τοῦ Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος. Ταυτόχρονα ἡ διαρκὴς αὐξηση τοῦ ἀνθρώπινου δυναμικοῦ καὶ ὁ ἰδιαίτερος ρόλος τοῦ ἱατρικοῦ σώματος ὡς ἀντιπροσώπου στὴν ζήτηση τῶν υπηρεσιῶν υγείας, καθιστοῦν ἀπαραίτητη τὴν μελέτη καὶ ἐκπαίδευση τῶν φοιτητῶν τῆς Ιατρικῆς στὸν τομέα τῶν Οικονομικῶν τῆς Υγείας. Παράλληλα ἡ δημιουργία ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν καὶ ὁ τρίτος που πληρῶνει σὲ συνδυασμὸ με τὸν καθορισμὸ πρoτεραιoτήτων καὶ τὴν οἰκονομικὴ ἀξιολόγηση, κάνουν τὰ οἰκονομικὰ τῆς υγείας ἰδιαίτερο κλάδο τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης. Ἡ ἀποτελεσματικότητά, ἀποδοτικότητά, ποιότητά καὶ ἰσότητά στὸν τομέα τῆς υγείας διερευνῶνται καὶ ἰδιαίτερη ἐμφαση θα δοθεῖ στὸ ἐλληνικὸ σύστημα υγείας με παραδείγματα.

Μαθησιακὰ Αποτελέσματα

Μετά τὸ πέρας τῶν παραδόσεων οἱ φοιτητὲς θα ἔχουν τὴ δυνατότητα:

1. Νὰ ἀναγνωρίζουν τὴν ἰδιαίτερότητα τῶν οἰκονομικῶν τῆς υγείας ὡς κλάδου τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης.
2. Νὰ ἔχουν τὴν ἰκανότητα νὰ διαφοροποιοῦν τις υγειονομικὲς ἀνάγκες ἀπὸ τὴν ζήτηση καὶ χρῆση τῶν υπηρεσιῶν υγείας.
3. Νὰ ἔχουν κατανοήσει τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ τῆς ἀγορᾶς τῶν υπηρεσιῶν υγείας καὶ τὰ ἀντίστοιχα μέτρα ἐφαρμογῆς τους.
4. Νὰ μποροῦν νὰ διακρίνουν τὴν ζήτηση γιὰ τὴν

- υγεία και τις υπηρεσίες υγείας καθώς την ανταπόκριση από την πλευρά της προσφοράς.
5. Να γνωρίζουν το ὕψος των δαπανῶν υγείας στα προηγμένα συστήματα υγείας και τους παράγοντες αύξησης των.
  6. Να μπορούν να αξιολογούν τα διαφορετικά συστήματα υγείας εκτιμώντας ταυτόχρονα θεωρητικά και εμπειρικά αποτελέσματα.
  7. Να ἔχουν την ικανότητα να διακρίνουν τα αποτελέσματα εμπειρικών ερευνῶν και να γνωρίζουν τα διαφορετικά κίνητρα που υπάρχουν στους πρωταγωνιστές τους συστήματος υγείας.
  8. Να γνωρίζουν το υγειονομικό αποτέλεσμα και το τελικό προϊόν των υπηρεσιῶν υγείας μέσα από την σχετιζόμενη με την υγεία ποιότητα ζωής.
  9. Να είναι ικανοί και να αναγνωρίζουν τις βασικές μεθόδους της οικονομικής αξιολόγησης και το πεδίο εφαρμογῆς της κάθε μιας.
  10. Να μπορούν να αξιολογούν την κατανομή πόρων και να καθορίζουν τις υγειονομικές προτεραιότητες.

Θεματικές ενότητες

1. Έννοια και αντικείμενο των οικονομικῶν της υγείας
2. Υγειονομική ανάγκη, ζήτηση και χρησιμοποίηση υπηρεσιῶν υγείας
3. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της αγοράς υπηρεσιῶν υγείας
4. Η ζήτηση για υγεία και υπηρεσίες υγείας
5. Η πλευρά της προσφοράς
6. Οι δαπάνες υγείας στην Ευρώπη
7. Η χρηματοδότηση των υπηρεσιῶν υγείας
8. Μέθοδοι χρηματοδότησης, η πλευρά της προσφοράς
9. Το νοσοκομείο ως παραγωγική μονάδα
10. Η συσχετιζόμενη με την υγεία ποιότητα ζωής

11. Οικονομική αξιολόγηση στην υγεία
12. Κατανομή πόρων και προτεραιότητες στην υγεία

41. Ιατρική Ακριβείας

Κωδ.Μαθήματος: 500752

Υπεύθυνος Μαθήματος: Δ. Σανούδου Αν. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα ἕως Πέμπτη 15.30-19.00 (για δύο εβδομάδες) Ο χώρος (εντός της Ιατρικής Σχολῆς) θα ανακοινωθεί από τους υπευθύνους του μαθήματος.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107462532

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: dsanoudou@med.uoa.gr

Περιεχόμενα Μαθήματος

Η λειτουργία του οργανισμού είναι συνάρτηση της γονιδιακής σύστασής του και του εξωτερικού και εσωτερικού περιβάλλοντος. Η σύγχρονες μοριακές τεχνικές υψηλής απόδοσης επιτρέπουν το καθορισμό της μοριακού «αποτυπώματος» κάθε ατόμου χωριστά διευκολύνοντας την εξατομικευμένη διάγνωση, πρόγνωση και θεραπεία. Η Ιατρική Ακριβείας (Precision Medicine) αποσκοπεί στην επιλογή της αποτελεσματικότερης, ασφαλέστερης και πιο στοχευμένης θεραπείας για κάθε ασθενή αξιοποιώντας τις γνώσεις και τα εργαλεία της Γονιδιωματικής και της Εξατομικευμένης Ιατρικής (Personalized Medicine). Η Ιατρική Ακριβείας ἔχει εισχωρήσει στη σύγχρονη ιατρική πράξη και μαζί της ἔχει καταστεί επιτακτική η ανάγκη να ενσωματωθεί στην τρέχουσα ιατρική πρακτική. Το μάθημα «ιατρική Ακριβείας» αποσκοπεί στο να προσφέρει στους φοιτητές τις απαραίτητες γνώσεις ὥστε να

γνωρίζουν τις νέες εφαρμογές στις διαφορετικές ιατρικές ειδικότητες, τα νέα εργαλεία που υπάρχουν (π.χ. μοριακές/φαρμακογενετικές εξετάσεις, βιολογικές θεραπείες) και πως/τότε αυτά αξιοποιούνται στην κλινική πράξη.

- Ορισμοί: Ιατρική Ακριβείας, Εξατομικευμένη Ιατρική, Φαρμακογονιδιωματική, Στοχευμένες Θεραπείες
- Μοριακές τεχνικές υψηλής ανάλυσης (Ποιες μοριακές τεχνικές χρησιμοποιούνται, οφέλη/περιορισμοί/προοπτικές, σημασία βιοπληροφορικής ανάλυσης)
- Εφαρμογές μοριακών τεχνικών υψηλής ανάλυσης στη διάγνωση, πρόγνωση και θεραπεία συνθέτων (complex) ασθενειών: φλεγμονώδη, λοιμώδη, ογκολογικά, καρδιαγγειακά, νευροεμφυλιστικά, ψυχιατρικά νοσήματα κ.α. (παρουσίαση ενδεικτικών παραδειγμάτων από διαφορετικές ειδικότητες όπου εργαλεία γονιδιωματικής, γενετικής, φαρμακογονιδιωματικής και φαρμακογενετικής επιτρέπουν την ακριβέστερη διάγνωση/πρόγνωση, την καλύτερη ομαδοποίηση των ασθενών και την επιλογή εξατομικευμένων θεραπευτικών προσεγγίσεων)
- Χρήση Φαρμακογενετικής στην επιλογή δόσης φαρμάκου (Πως οι γενετικοί παράγοντες επηρεάζουν τις φαρμακευτικές δοσολογικές ανάγκες κάθε ατόμου/Πώς αυτή η γνώση αξιοποιείται κλινικά)
- Παρακλινικός Γενετικός και Γονιδιωματικός Έλεγχος: σχεδιασμός, χρήση και ερμηνεία (Γνώσεις για τις βασικές αρχές σχεδιασμού και υλοποίησης των γενετικών και γονιδιωματικών εξετάσεων που απαιτούνται στην Ιατρική Ακριβείας, ποια τα διαθέσιμα είδη εξετάσεων, ποιοτικοί έλεγχοι, τότε ενδείκνυται η χρήση τους, πως ερμηνεύονται τα αποτελέσματα τους, γενετική συμβουλευτική)
- Στοχευμένες θεραπείες: μικρομοριακές και βιολογικές (Βασικές αρχές, χρήσεις και προοπτικές μικρών μορίων και βιολογικών θεραπειών, συμπεριλαμβανομένων των ανασυνδυασμένων πρωτεϊνών, θεραπειών RNA, γενετικής τροποποίησης, βλαστοκυττάρων κ.α.)
- Νομικό και Ηθικό Πλαίσιο: Συνέπειες για τον ασθενή, τον ιατρό, τα συστήματα υγείας και την κοινωνία.

Δ' ΤΟΜΕΑΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ

42. Αγγειοχειρουργική

Κωδ. Μαθήματος: 500449

Υπεύθυνος μαθήματος: Σπυρίδων Βασδέκης, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Θα ανακοινωθεί από τα μέλη ΔΕΠ του μαθήματος στο e-class

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2105831463-6932244299

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
svasdek@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

1 ^η Ενότητα	Εισαγωγή στην Αγγειοχειρουργική
	Καρωτιδική Νόσος: Ανοικτή αντιμετώπιση
	Καρωτιδική Νόσος: Ενδαγγειακή αντιμετώπιση
2 ^η Ενότητα	Αναισθησιολογία στον αγγειακό ασθενή
	Διαγνωστική προσέγγιση αγγειακών παθήσεων
	Ενδαγγειακές τεχνικές και θεραπευτικές εφαρμογές
3 ^η Ενότητα	Κλασική (ανοικτή) αντιμετώπιση ΑΚΑ
	Ενδαγγειακή αντιμετώπιση ΑΚΑ
	Περιφερικά ανευρύσματα

4 ^η Ενότητα	Παθήσεις αορτικού τόξου
	Αγγειακή ανατομία Νωτιαίου Μυελού – η παραπληγία στη χειρουργική της αορτής
	ΘΚΑ-Διαχωρισμός Αορτής
5 ^η Ενότητα	Θρομβοεμβολική νόσος
	Φλεβική ανεπάρκεια κάτω άκρων
	Ελάχιστα επεμβατικές τεχνικές στην φλεβική ανεπάρκεια των κάτω άκρων
6 ^η Ενότητα	Αγγειίτιδες
	Περιφερική αρτηριακή νόσος
	Οξεία Ισχαιμία κάτω άκρων
7 ^η Ενότητα	Αγγειοχειρουργική των νεφροπαθών
	Λεμφοίδημα
	Σπλαχνική ισχαιμία Ανοικτή-Ενδαγγειακή αντιμετώπιση
8 ^η Ενότητα	Λαπαροσκοπική και Ρομποτική Αγγειοχειρουργική
	Διαβητικό πόδι
	Συγγενείς Αγγειακές Δυσπλασίες/Αιμαγγειώματα
	Εξετάσεις

43. Αθλητιατρική

Κωδ. Μαθήματος: 500608

Υπεύθυνος μαθήματος: Σπυρίδων Γ. Πνευματικός Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 9,11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Αμφιθέατρο Παθολογικής Ανατομικής, Κτήριο 10, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών

Τα μαθήματα διαρκούν 5 ημέρες, Δευτέρα έως Παρασκευή συνολικά 26 ώρες και περιλαμβάνουν διαλέξεις και 1 πρακτικό σεμινάριο, Από 15:00-20:00

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 8087617, 213 2086525

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
spirosgp@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Στόχος του μαθήματος είναι ο εφοδιασμός των φοιτητών με τις απαραίτητες γνώσεις για γενικά και ειδικά θέματα Αθλητιατρικής. Η ενημέρωσή τους για τις βασικές αρχές και τις νέες εξελίξεις σε κάθε ιατρικό τομέα που συνδέεται με την άσκηση και η πρόκληση ενδιαφέροντος για την Αθλητιατρική.

Η Αθλητιατρική είναι μια επιστήμη η οποία περιλαμβάνει γνώσεις Ορθοπαιδικής, Βιοχημείας, Εργοφυσιολογίας, Ανατομίας, Καρδιολογίας, Γυναικολογίας, Διαγνωστικής, Ενδοκρινολογίας, Διατροφολογίας, Πνευμονολογίας, Ενταντικολογίας- γνώσεις απαραίτητες για την πρόληψη τραυματισμών, την αύξηση απόδοσης, την αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων στην άσκηση και τον αθλητισμό. Ως εκ τούτου, η μελέτη της Αθλητιατρικής καθίσταται ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα και αποτελεί έναυσμα για περαιτέρω επιστημονική έρευνα και αναζήτηση.

Οι διαλέξεις δίδονται από Μέλη ΔΕΠ του Πανεπιστημίου Αθηνών και εξειδικευμένους επιστημονικά ιατρούς. Αφορούν στη φυσιολογία και βιο-

χημεία της άσκησης τις αθλητικές κακώσεις, ενδοκρινολογία, καρδιολογία, παιδιατρική και γυναικολογία γύρω από την άθληση, την πρόληψη τραυματισμών, την διαγνωστική και τα συμπληρώματα διατροφής. Στο τελευταίο μάθημα πραγματοποιείται διάλεξη για τις πρώτες βοήθειες και πρακτικό σεμινάριο HANDS ON.

44. Επείγουσα Χειρουργική – Αντιμετώπιση πολυτραυματία

Κωδικός μαθήματος: 500539

Υπεύθυνος μαθήματος: Κ. Τούτουζας, Αv. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 10, 12

Ημέρες και χώρος που διδάσκεται: Αμφιθέατρο του Ιπποκράτειου ΓvA (1ος όροφος)

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7772331

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: tousur@hotmail.com, tousur@med.uoa.gr

Απουσίες: Η παρουσία των φοιτητών σε όλα τα μαθήματα είναι υποχρεωτική

Εξετάσεις: Γραπτές εξετάσεις με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Περιεχόμενα μαθήματος

Η αντιμετώπιση τόσο των βαρέων επειγόντων χειρουργικών περιστατικών όσο και του πολυτραυματία αποτελεί πρόκληση για τον σύγχρονο χειρουργό. Η διεθνής τάση της στοχευμένης σε όργανα (organ – specific) εξειδίκευσης στην χειρουργική δημιούργησε την ανάγκη καθιέρωσης της Επείγουσας Χειρουργικής (Acute Care Surgery) ως μιας νέας εξειδίκευσης με στόχο την την διαγνωστική και θεραπευτική προσέγγιση των επειγόν-

των χειρουργικῶν περιστατικῶν τραυματικῆς και μη – τραυματικῆς αιτιολογίας.

Τα περιεχόμενα του μαθήματος είναι:

- Η αναγνώριση του βαρέως πάσχοντος στα ΤΕΠ και στον θάλαμο
- Πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια αντιμετώπιση του πολυτραυματία
- Προβλήματα αεραγωγού και καταπληξία στον πολυτραυματία
- Αντιμετώπιση ειδικῶν τραυματικῶν κακώσεων
- Damage Control Resuscitation στην αιμορραγία και στην σήψη
- Ο ρόλος του χειρουργού στην σήψη
- Monitoring χειρουργικού ασθενούς στην Μονάδα Εντατικῆς Θεραπείας
- Αντιμετώπιση επειγόντων χειρουργικῶν περιστατικῶν – διαδραστικό μάθημα

Η διδασκαλία του μαθήματος στηρίζεται σε ολιγόλεπτες διαλέξεις, διαδραστικῆς παρουσιάσεις και συνεδρίες hands-on δεξιοτήτων (διασωλήνωση σε πρόπλασμα, τοποθέτηση κεντρικῆς γραμμῆς σε πρόπλασμα).

Το μάθημα είναι ανηρτημένο στην πλατφόρμα e-class του ΕΚΠΑ, ενώ πριν τις εξετάσεις συμπληρώνεται από τους φοιτητές το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης μαθήματος που έχει σταλεί από την Ιατρικὴ Σχολή.

45. Αναισθησιολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500638

Υπεύθυνος μαθήματος: Γ. Γερολουκά – Κωστοπαναγιώτου, Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: χειμερινό και εαρινό 7ο, 8ο, 9ο, 10, 11ο, 12ο

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Πέμπτη – Αμφιθέατρο «Δ. Βαρώνος» Εργαστήριο Φαρμακολογίας και Κεντρικό Αμφιθέατρο, Νοσοκομείο ΠΓΝ «ΑΤΤΙΚΟΝ»

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2105832371

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

gkstopan@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Το κατ'επιλογὴν υποχρεωτικό μάθημα «ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ» απευθύνεται σε Φοιτητές Ιατρικῆς του 7^{ου}, 8^{ου}, 9^{ου}, 10^{ου}, 11^{ου} και 12^{ου} δμήνου. Το μάθημα διδάσκεται σε Χειμερινό και Εαρινό εξάμηνο, στο Αμφιθέατρο «Δ. ΒΑΡΩΝΟΣ» του Εργαστηρίου Φαρμακολογίας, Γουδῆ, σε 13 δίωρα από αμφιθέατρο τα οποία εστιάζουν στην απαραίτητη γνώση που πρέπει να έχουν οι Φοιτητές Ιατρικῆς, σε σχέση με την ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα καλύπτει συνολικά 28 ώρες διδασκαλίας (επισυνάπτεται).

Για τους φοιτητές που επιλέγουν το μάθημα υποχρεωτική είναι η παρακολούθηση >50% των μαθημάτων από αμφιθέατρο προκειμένου για τη συμμετοχή στις γραπτές εξετάσεις καθώς επίσης και η 2ωρη Άσκηση Καρδιοπνευμονικῆς Αναζωογόνησης (ΚΑΡΠΑ) σε Προπλάσματα. Προαιρετικῆ δε είναι η Κλινικὴ Άσκηση σε Χειρουργεία & Μονάδα Μετ-Αναισθητικῆς Φροντίδας/Ανάνηψη (3ήμερη παρακολούθηση τακτικῶν προγράμματος χειρουργείου ἢ γενικῆς εφημερίας) ἢ Κλινικὴ Άσκηση σε Ιατρεῖο Πόνου (3ήμερο πλήρες πρωινό πρόγραμμα) ἢ Συγγραφὴ Εργασίας (Ανασκόπηση) πάνω στην ὕλη του μαθήματος με συμμετοχὴ 3-5 φοιτητῶν και με τη βοήθεια των μελῶν ΔΕΠ, η οποία εφόσον κριθεῖ ως ικανοποιητικὴ θα υποβάλλεται προς δημοσίευση

46. Αντιμετώπιση Καλοήθους και Κακοήθους Πόνου

Κωδ. Μαθήματος: 500523

Υπεύθυνος μαθήματος: Ι. Σιαφάκα, Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό και Εαρινό 7,8,9,10,11,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: κάθε Τρίτη από τις 15.30 – 18.00, στο Μικρό Αμφιθέατρο του Αρεταίου Νοσοκομείου

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 72 86 169

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
isiafaka@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

- Φαρμακευτική Αντιμετώπιση Καλοήθους και Κακοήθους Πόνου.
- Παρεμβατικές Τεχνικές για την αντιμετώπιση Χρόνιου Καλοήθους και Κακοήθους Πόνου.
- Εναλλακτικές τεχνικές για την ολιστική αντιμετώπιση του Χρόνιου Καλοήθους και Κακοήθους Πόνου.
- Παρηγορική Φροντίδα Ασθενών Τελικού Σταδίου

47. Η Ιατρική στις Ερμηνευτικές Τέχνες

Κωδ. Μαθήματος: 500703

Υπεύθυνοι μαθήματος: Θ. Μπίμπας, Αν. Καθηγήτης

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6,8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Αμφιθέατρο Ιπποκρατείου Νοσοκομείου, Τρίτη 14:30 – 17:00

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2132088031

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
thanosbibas67@gmail.com

Περιεχόμενα μαθήματος

Όλες οι πληροφορίες σχετικά με το μάθημα βρίσκονται στην ιστοσελίδα: <http://eclass.uoa.gr/courses/MED867/index.php>

Σκοπός του μαθήματος είναι η περιγραφή της παθολογίας και της αντιμετώπισης των παθήσεων της ακοής και της φωνής στους καλλιτέχνες και τους μουσικούς. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι ικανοί να κατανοήσουν σε βάθος τη φυσιολογία και την παθοφυσιολογία της ακοής και της φώνησης, την φύση των διαταραχών φωνής και ακοής στους καλλιτέχνες και τους μουσικούς και τη διεπιστημονική προσέγγιση αυτών των παθήσεων. Τέλος θα είναι ικανοί να κατανοούν τη σχέση της τέχνης, των βασικών φυσικών ιατρικών επιστημών και της Ιατρικής στην διαχείριση ασθενών με τέτοιες παθήσεις.

Μαθήματα

1. Εισαγωγή στο μάθημα – Παρουσίαση θεμάτων για την τελική αξιολόγηση του μαθήματος
2. Φυσική του ήχου
3. Εργαστήριο: Εισαγωγή στα λογισμικά επεξεργασίας ήχου
4. Εισαγωγή στο μουσικό ήχο
5. Λειτουργική Ανατομική & Φυσιολογία της Ακοής
6. Βασικές αρχές Ψυχοακουστικής
7. Νευροαισθητήρια βαρηκοΐα και διαταραχές της αντίληψης του ήχου
8. Βαρηκοΐα μετά από έκθεση σε θόρυβο
9. Ιστορικό, φυσική εξέταση και εργαστηριακή διερεύνηση της βαρηκοΐας σε μουσικούς
10. Εγκέφαλος και Μουσική – Υπάρχει ένα εγκεφαλικό σύστημα για τη μουσική; Τι μας διδάσκει η Νευροψυχολογία
11. Επίπτωση της απώλειας της ακοής στην ερμηνευτική ικανότητα
12. Παθολογία της ακοής σε μουσικούς: Βαρηκοΐα

- οφειλόμενη σε έκθεση σε μουσική. Εμβοές και Υπερακουσία στους Μουσικούς
13. Εισαγωγή στην τεχνολογία των ακουστικών βοηθημάτων
  14. Χαρακτηριστικά της αντίληψης της μουσικής σε άτομα με κοχλιακά εμφτυεύματα
  15. Ακουστική συναυλιακών χώρων και επίδραση στην ακοή
  16. Θέματα προαγωγής υγείας & προστασίας της ακοής από μουσική και θόρυβο
  17. Εργαστήριο: Μελέτη περιπτώσεων προβλημάτων ακοής σε μουσικούς
  18. Λειτουργική ανατομική του λάρυγγα και φυσιολογία της φώνησης
  19. Λόγος και φωνή
  20. Ακουστική ανάλυση φωνής
  21. Ιστορικό και φυσική εξέταση της φωνής σε τραγουδιστές
  22. Ο ρόλος του Δασκάλου Τραγουδιού στο Ιατρείο φωνής
  23. Εργαστηριακή διερεύνηση διαταραχών φωνής σε τραγουδιστές
  24. Ακοή και φωνή
  25. Παθολογία του λάρυγγα στους τραγουδιστές α.
Υπερ- και Υπολειτουργικές διαταραχές του λάρυγγα (παθοφυσιολογικοί μηχανισμοί και αιτιολογική σύνδεση με συγκεκριμένες οργανικές βλάβες: κομβία, ψευδοκύστες, πολύποδες, αγγειακές εκτασίες)
β. Βασικές αρχές φωνοχειρουργικής και μετεγχειρητικής φροντίδας
γ. Επούλωση και μετεγχειρητικές αλλοιώσεις φωνητικών χορδών
δ. Επείγουσες καταστάσεις σε τραγουδιστές
ε. Επίδραση των ορμονών και της ηλικίας στη φωνή των τραγουδιστών (Πρεσβυφωνία, Εμμηνορυσιακός κύκλος και Εμηνόπαιση)
  26. Λογοθεραπευτική προσέγγιση των διαταραχών φωνής σε τραγουδιστές

27. Διαταραχές φωνής: Η άποψη του καλλιτεχνη
28. Εργαστήριο: Μελέτη περιπτώσεων δυσφωνίας σε τραγουδιστές

48. Λαπαροενδοσκοπική Χειρουργική

Κωδ. Μαθήματος: 500592

Υπεύθυνος μαθήματος: Εμμανουήλ Λέανδρος, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Ιπποκράτειο ΓΝΑ, Μεγάλο Αμφιθέατρο

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 213-2089541

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
leandros@hippocratio.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

1. Αρχές-Εξέλιξη Λαπαροσκοπικής Χειρουργικής (1 ώρα)
2. Βασικές αρχές-Φυσιολογία Λαπαροσκοπικής Χειρουργικής (1ώρα)
3. Επιπλοκές Λαπαροσκοπικής Χειρουργικής (1 ώρα)
4. Λαπαροσκοπική Χειρουργική χοληφόρων (1 ώρα)
5. Λαπαροσκοπική Χειρουργική παθήσεων ήπατος (1ώρα)
6. Λαπαροσκοπική Χειρουργική παθήσεων παγκρέατος (1ώρα)
7. Βασικές αρχές βαριατρικής χειρουργικής (1 ώρα)
8. Προεγχειρητική-Μετεγχειρητική παρακολούθηση βαριατρικών ασθενών (1 ώρα)
9. Επιπλοκές Βαριατρικής Χειρουργικής (1 ώρα)
10. Βαριατρικές επεμβάσεις: Γαστρικό bypass (1 ώρα)
11. α) Χολοπαγκρεατική παράκαμψη, β) Βαριατρικές επανεπεμβάσεις (1 ώρα)

12. γ) Επιμήκης γαστρεκτομή, δ) Mini Bypass (1 ώρα)
13. Λαπαροσκοπική Χειρουργική Παθήσεων Επιπεφριδίου (1 ώρα)
14. Λαπαροσκοπική Χειρουργική ΓΟΠ-Αχαλασία οισοφάγου (1 ώρα)
15. Λαπαροσκοπική Χειρουργική Παθήσεων Οισοφάγου-Στομάχου (1 ώρα)
16. Ρομποτική Χειρουργική (1 ώρα)
17. Λαπαροσκοπική Χειρουργική Παθήσεων Προστάτου (1 ώρα)
18. Λαπαροσκοπική Χειρουργική Παθήσεων Νεφρών-Ουρητήρων-Κύστεως (1 ώρα)
19. Λαπαροσκοπική Χειρουργική Καλοθών Παθήσεων Παχέος Εντέρου-Σκωληκοειδεκτομή (1 ώρα)
20. Λαπαροσκοπική Χειρουργική Καρκίνου Παχέος Εντέρου (1 ώρα)
21. Λαπαροσκοπική Χειρουργική Ορθικού Καρκίνου (TME) (1 ώρα)
22. Ελάχιστα επεμβατικές τεχνικές στη διάγνωση και θεραπεία του καρκίνου μαστού (1 ώρα)
23. Ελάχιστα επεμβατική χειρουργική αφαίρεση σπληνός (1 ώρα)
24. N.O.T.E.S (1ώρα)
25. Πρακτική Εκπαίδευση-Προσομοιωτές (3 ώρες)

49. Μεταβολικά Νοσήματα των Οστών

Κωδ. Μαθήματος: 500602

Υπεύθυνος μαθήματος: Ισμήνη-Νίκη Δοντά, Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα έως και Παρασκευή (1η εβδομάδα, θεωρία): Αμφιθέατρο Εργαστηρίου Έρευνας Παθήσεων Μυοσκελετικού Συστήματος, Νοσοκομείον ΚΑΤ

Δευτέρα έως και Τετάρτη (2η εβδομάδα, άσκηση): Τμήμα Πυκνομετρίας, Βιοχημικό Εργαστήριο, Πειραματικό Χειρουργείο του Εργαστηρίου Έρευνας Παθήσεων Μυοσκελετικού Συστήματος, Νοσοκομείον ΚΑΤ

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 8018123, 213 2086788, 213 2086790

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

idontas@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Θεωρία με Περιεχόμενο

- A. Εισαγωγή: Φυσιολογία του οστίτη ιστού. Οστική ανακατασκευή, σύζευξη/αποσύζευξη οστεοβλαστών και οστεοκλαστών
- B. Κορυφαία οστική μάζα, μέθοδοι οστικής πυκνομετρίας
- Γ. Ομοιοστασία Ca, P, Mg. Σύνδρομα υπερ/υποασβεστιαμίας. Πρωτοπαθής, δευτεροπαθής, τριτοπαθής υπερπαραθυρεοειδισμός
- Δ. Οστεοπόρωση: επιδημιολογία, αιτιοπαθογένεια, παράγοντες κινδύνου, διαφορική διάγνωση, οστικοί βιοχημικοί δείκτες
- E. Οστεοπορωτικά κατάγματα, αντιμετώπιση και πρόληψη. Αρχές πρόληψης και θεραπείας της οστεοπόρωσης. Φαρμακευτικές θεραπείες οστεοπόρωσης. Αποκατάσταση οστεοπορωτικού ασθενούς. Σχέσεις οστεοπόρωσης – άσκησης – διατροφής
- ΣΤ. Οστεομαλακία. Ραχιτισμός. Μεταβολικά νοσήματα παιδικής ηλικίας. Νόσος Paget. Δευτεροπαθής οστεοπόρωση. Ανδρική οστεοπόρωση. Νεφρική οστεοδυστροφία.

Ανάλυση Περιστατικών με αντικείμενο:

- A. Οστεοπόρωση, οστεομαλακία, ραχιτισμός
- B. Υπερπαραθυρεοειδισμός, νόσος Paget

Πρακτική Άσκηση με αντικείμενο:

- A. Οστική πυκνομετρία (στο Τμήμα Οστικής Πυκνομετρίας του Εργαστηρίου Έρευνας Παθήσεων Μυοσκελετικού Συστήματος/ΕΕΠΜΣ, στα μηχανήματα DEXA και pQCT).
- B. Βιοχημικοί δείκτες και ασβεστοτρόπες ορμόνες (στο Βιοχημικό Εργαστήριο του ΕΕΠΜΣ).
- Γ. Πειραματικά μοντέλα μεταβολικών νοσημάτων οστών (στο Πειραματικό Χειρουργείο του ΕΕΠΜΣ).
- Δ. Κλινική εξέταση ασθενών με μεταβολικά νοσημάτων οστών (στο Ιατρείο Οστεοπόρωσης του ΕΕΠΜΣ).

50. Νευροχειρουργική

Κωδ. Μαθήματος: 500525

Υπεύθυνος μαθήματος: Καθηγητής Δ. Σακάς

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα έως Παρασκευή Δώμα Ευαγγελισμού, 11ος όροφος

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7205553

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: sakasde@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

- Κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις
- Ογκοί κεντρικού νευρικού συστήματος
- Λειτουργική Νευροχειρουργική
- Παθήσεις Σπονδυλικής Στήλης

51. Παθήσεις Μαστού

Κωδ. Μαθήματος: 500603

Υπεύθυνος μαθήματος: Χρήστος Μαρκόπουλος, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Αμφιθέατρο «Φ. Φέσσας» - ΠΓΝ “Λαϊκό” Νοσοκομείο, Τρίτη – Πέμπτη και Παρασκευή, 15:00 – 18:00 μμ

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7456372

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: cmarkop@hol.gr και cmarkop@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

- Εισαγωγή, επιδημιολογικά στοιχεία.
- Ανατομία, φυσιολογία, ορμονική λειτουργία.
- Συγγενείς ανωμαλίες ανάπτυξης του μαστού.
- Καλοήθεις παθήσεις. Κλινική εικόνα, διάγνωση, αντιμετώπιση.
- Σχέση καλοήθειας - καρκίνου.
- Ιστορικό, παράγοντες κινδύνου. Κλινική εξέταση, αυτοεξέταση.
- Κληρονομικός καρκίνος του μαστού.
- Διάγνωση - Διαδερμικές βιοψίες.
- Απεικονιστικές τεχνικές. Μαστογραφία: αναλογική, ψηφιακή, μαγνητική. Υπερηχογράφημα, νέες τεχνικές: 3D/4D, ελαστογραφία, τομοσύνθεση.
- Αλγόριθμοι αντιμετώπισης αλλοιώσεων του μαστού.
- Χειρουργική αντιμετώπιση διηθητικού καρκίνου. Είδη και ενδείξεις επεμβάσεων. Ειδικές τεχνικές (SLN και αψηλάφητες αλλοιώσεις).
- Ενδείξεις και τεχνικές Ακτινοθεραπείας.
- Αρχές συστηματικής θεραπείας: Χημειοθεραπεία, Ορμονοθεραπεία, Στοχευμένες θεραπείες.
- MGAs και θεραπευτικές αποφάσεις.
- Μη διηθητικός καρκίνος του μαστού.
- Τοπικό - περιοχική υποτροπή.
- Διάγνωση και αντιμετώπιση μεταστάσεων.
- Αισθητική χειρουργική του μαστού. Αποκατάσταση μετά από μαστεκτομή.
- Επίδειξη περιστατικών, κλινικές αποφάσεις.

52. Πειραματική και Κλινική Έρευνα

Κωδ. Μαθήματος: 500690

Υπεύθυνος μαθήματος: Νικόλαος Νικητέας, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 4, 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: 16:00 – 18:00, (διδασκαλία και πρακτική άσκηση: Εργαστήριο Πειραματικής Χειρουργικής και Χειρουργικής Ερεῦνης « Ν.Σ. Χρηστέας», Αγίου Θωμά 15B, Γουδὴ

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107462545, 2107462542

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

nnikit@med.uoa.gr, nikolaos.nikiteas@gmail.com

Περιεχόμενα μαθήματος

Το μάθημα προσφέρει την ευκαιρία στους φοιτητές, να βρεθούν σε ένα χώρο προηγμένης έρευνας, να εκπαιδευτούν σε ερευνητικές μεθοδολογίες, να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις και τα κατάλληλα εφόδια, ώστε να μπορούν να οργανώσουν ή να συμμετέχουν με επιτυχία σε μια ερευνητική Πειραματική ή Κλινική μελέτη. Επίσης, εκπαιδεύει τους φοιτητές στη συγγραφή επιστημονικών άρθρων ή την παρουσίαση των ερευνητικών ευρημάτων σε επιστημονικά συνέδρια.

Είναι αυτονόητο ότι θα υπάρχει δέσμευση ως προς την υποχρεωτική παρουσία των φοιτητών αφού μέρος του μαθήματος περιλαμβάνει πρακτική άσκηση στο χώρο του Χειρουργείου, στο Εργαστήριο Πειραματικής Χειρουργικής και Χειρουργικής Ερεῦνης «Ν.Σ.Χρηστέας»

Το μάθημα έχει δομηθεί ως ακολούθως:

Α: Πειραματική Έρευνα

– Σύλληψη της ιδέας, Σχεδιασμός και Υλοποίηση Πειραματικού Πρωτοκόλλου.

- Ζωικά Πρότυπα και η αξία τους στην Ιατροβιολογική Έρευνα.
- Νομοθεσία που διέπει την Πειραματική Έρευνα.
- Εναλλακτικές Μέθοδοι: In vivo, in vitro και in silico.
- Ζωικά μοντέλα για τη μελέτη ανθρώπινων νοσημάτων.
- Διαγονιδιακά ζώα.
- Αναισθησία, Αναλγησία και Χειρουργικοί Χειρισμοί.
- Διαχείριση βιολογικών δειγμάτων.

Β: Κλινική Έρευνα

- Νομοθεσία.
- Τύποι Κλινικών Μελετών.
- Σχεδιασμός και Εκπόνηση Κλινικού Ερευνητικού Πρωτοκόλλου.
- Συλλογή, Αποθήκευση, Καθαρισμός και Αξιολόγηση Δεδομένων.

Γ: Εξοικείωση με

- Βιβλιογραφική Έρευνα: PubMed, Google Scholar, EndNote.
- Στοιχεία, μετρήσεις και βιοδείκτες στην Έρευνα.
- Επεξεργασία Ερευνητικών Δεδομένων.
- Συγγραφή Επιστημονικών Άρθρων.
- Παρουσίαση Ερευνητικών Ευρημάτων σε επιστημονικά συνέδρια.
- Χρηματοδοτικά Προγράμματα: Εύρεση, Σχεδιασμός, Συγγραφή, Υποβολή και Διαχείριση.

Δ: Πρακτική Άσκηση

- Αναισθησία, Αναλγησία και Χειρουργικοί Χειρισμοί, Ράμματα.
- Συλλογή και διαχείριση βιολογικών δειγμάτων σε Πειραματικά Πρωτόκολλα.
- Σχεδιασμός Ερωτηματολογίου Κλινικής Έρευνας.

- Συνέντευξη και παρακολούθηση συμμετεχόντων σε Κλινικά Πρωτόκολλα
- Προαιρετική Συμμετοχή Ομάδων Φοιτητῶν σε Έρευνες του Εργαστηρίου και παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε Επιστημονικά Συνέδρια.
- Μελέτες Περιπτώσεων.

Η αξιολόγηση των φοιτητῶν θα γίνεται είτε γραπτά με ερωτήσεις πολλαπλῆς επιλογῆς, είτε με ομαδικές ἢ ατομικές εργασίες, για ὅσους φοιτητές ἐπιλέξουν τη δεύτερη διαδικασία

Πληροφορίες σχετικά με τις ὥρες διδασκαλίας: 210-7462542

Λέξεις Κλειδιά: Πειραματική και Κλινική ἔρευνα σε θεωρητικό και πρακτικό ἐπίπεδο, μελέτη της βιβλιογραφίας, ἀνάλυση, Συγγραφή και δημοσιοποίηση ερευνητικῶν δεδομένων

53. Προνοσοκομειακή Επείγουσα Ιατρική

Κωδ. Μαθήματος: 500652

Υπεύθυνος μαθήματος: Αν. Καθηγήτρια Π. Ματσώτα, Β' Κλινικῆς Αναισθησιολογίας & Αν. Καθηγητῆς Η. Τσαγκάρης, Β' Κλινικῆς Εντατικῆς Θεραπείας

Εξάμηνα που διδάσκεται: χειμερινό και εαρινό 7ο, 8ο, 9ο, 10ο, 11ο, 12ο

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα & Τρίτη 15:00-18:00

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2105832371, 2105832184

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
matsota@yahoo.gr, itsagkaris@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Το κατ' επιλογὴν υποχρεωτικό μάθημα «ΠΡΟΝΟ-

ΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΙΑΤΡΙΚΗ» απευθύνεται σε Φοιτητές Ιατρικῆς του 7ου, 8ου, 9ου, 10ου, 11ου και 12ου 6μήνου.

Αποτελεί διατομειακό μάθημα που συνδιοργανώνεται από τη Β' ΠΚ Αναισθησιολογίας και τη Β' ΠΚ Εντατικῆς Θεραπείας του ΠΓΝ «ΑΤΤΙΚΟΝ». Το μάθημα διδάσκεται σε χειμερινό και εαρινό εξάμηνο, στο Κεντρικό Αμφιθέατρο του ΠΓΝ ΑΤΤΙΚΟΝ, σε οκτώ τρίωρα μαθήματα από αμφιθέατρου, τα οποία εστιάζουν στην απαραίτητη γνώση που πρέπει να ἔχουν οι Φοιτητές Ιατρικῆς πάνω στην επείγουσα ιατρική και την υποχρεωτική 3ωρη Άσκηση Καρδιοπνευμονικῆς Αναζωογόνησης (ΚΑΡΠΑ) σε Προπλάσματα. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα καλύπτει συνολικά 27 ὥρες διδασκαλίας. Εκτός από τα ανωτέρω επιπλέον συμπεριλαμβάνεται και το προαιρετικό Κλινικό Φροντιστήριο 3ωρης διάρκειας σε ΤΕΠ (Αίθουσα Αναζωογόνησης, Μονάδα Τραύματος), Ανάνηψη, Μονάδα Εντατικῆς Θεραπείας και Χειρουργεία Επείγοντων, του ΠΓΝ ΑΤΤΙΚΟΝ και στο ΕΚΑΒ (αναφέρεται στην ανακοίνωση του μαθήματος).

54. Στοματο-Γναθο-Προσωπική Χειρουργική

Κωδ. Μαθήματος: 500620

Υπεύθυνος μαθήματος: Στ. Βασιλείου

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό και Εαρινό 7,8, 9,10,11,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Κάθε Τετάρτη και Παρασκευή στο αμφιθέατρο ΝΑΒΟ 15:00-18:00

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 6944397838

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
stvasil@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Πεδίο της ειδικότητας της στοματικής και γναθοπροσωπικῆς χειρουργικῆς

Η αντιμετώπιση ὁλων των παθολογικῶν καταστά-

σεων που αφορούν το πρόσωπο (οστικό υπόβαθρο και μαλακά μόρια), εμπεριεχομένης της στοματικής κοιλότητας και των γνάθων.

Πιο συγκεκριμένα στο αντικείμενο της περιλαμβάνονται οι Τραχηλοπροσωπικές λοιμώξεις, η Τραυματολογία και η Επανορθωτική χειρουργική των μαλθακών και σκληρών ιστών του προσώπου (συμπεριλαμβανομένης της μεταμόσχευσης ιστών με Μικροχειρουργική που απαιτείται για την αποκατάσταση μεγάλων ελλειμμάτων), η Ορθογναθική Χειρουργική, οι Σχιστίες και οι Κρανιοπροσωπικές Δυσπλασίες, οι καλοήθειες και κακοήθειες βλάβες του στόματος και των γνάθων, οι καλοήθειες και κακοήθειες όγκοι του δέρματος του προσώπου, η χειρουργική των Σιαλογόνων αδένων, του Ιγμορείου, της Κροταφογναθικής Διάρθρωσης, τα ενδοστοματικά και εξωστοματικά εμφυτεύματα, οι εφαρμογές laser και οι ενδοσκοπικές τεχνικές, η αισθητική χειρουργική, η Χειρουργική Στόματος και η Οδοντοφαρνιακή Χειρουργική.

Στόχος του μαθήματος

Να δοθούν οι αναγκαίες γνώσεις της Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής που θα είναι χρήσιμες ότι ειδικότητα και αν ακολουθήσετε.

Κάλυψη βασικών γνώσεων για το αγροτικό ιατρείο, π.χ. Συρραφή τραύματος, Κατάγματα του προσώπου που μπορούν να διακινδυνεύσουν τη ζωή του ασθενούς, Πρώιμη διάγνωση καρκίνου του στόματος και του δέρματος του προσώπου κ.ά.

Τρόπος διενέργειας του μαθήματος

Το μάθημα είναι εξαμηνιαίο και διδάσκεται σε φοιτητές του 7ου-12ου εξαμήνου. Μπορείτε να το δηλώσετε στο χειμερινό ή το εαρινό εξάμηνο και δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των φοιτητών. Τα μαθήματα (συνολικά 9 τρίωρα) γίνονται κάθε Τετάρτη και Παρασκευή, ώρα 15.00-18.00 στο αμφιθέατρο NABO. Το ένα μάθημα είναι πρα-

κτικό σεμινάριο συρραφής τραύματος. Σε κάποια μαθήματα προβάλλονται βιντεοσκοπημένα χειρουργεία. Οι φοιτητές, εφόσον το επιθυμούν, έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν χειρουργεία (στο νοσοκομείο Απικόν) ή να συμμετέχουν στις γενικές εφημερίες της κλινικής.

Παρουσίες

Η παρακολούθηση του μαθήματος είναι υποχρεωτική.

Εξετάσεις

Οι εξετάσεις είναι γραπτές με θέματα πολλαπλής επιλογής και γίνονται στο αμφιθέατρο NABO. Η ύλη είναι περιορισμένη, αφορά Γενικές γνώσεις του γνωστικού αντικείμενου πολύτιμες για κάθε γιατρό και μπορείτε να τη βρείτε στο e-class. Το σύγγραμμα που σας χορηγείται: Γναθοπροσωπική Χειρουργική - Ε. Βαϊρακτάρης, Ν. Schwenzler, F. Neukam.

Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού μας προγράμματος από εσάς

Η γνώμη σας για την ποιότητα του μαθήματος είναι πολύ σημαντική και θα μας βοηθήσει να βελτιώσουμε την παρεχόμενη εκπαίδευση. Γι' αυτό σας προτείνουμε να συμπληρώσετε το ερωτηματολόγιο που είναι αναρτημένο στο [http://eclass.uoa.gr/Στοματική και Γναθοπροσωπική Χειρουργική \(MED 257\)](http://eclass.uoa.gr/Στοματική και Γναθοπροσωπική Χειρουργική (MED 257)). Το ερωτηματολόγιο να το εκτυπώσετε και να μας το παραδώσετε την ημέρα των εξετάσεων. Σημειωτέον ότι η αξιολόγηση είναι ανώνυμη και δεν επηρεάζει το βαθμό σας στις εξετάσεις.

Προτάσεις

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΑΣ για την καλύτερη προσαρμογή του μαθήματος στις ανάγκες σας είναι όχι μόνον ΔΕΚΤΕΣ, αλλά και ΑΝΑΓΚΑΙΕΣ και θα τις συζητήσουμε κατά το πρώτο μάθημα.

55. Εισαγωγή στη Χειρουργική Θώρακος και καρδιάς

Κωδ. Μαθήματος: 500566

Υπεύθυνος Μαθήματος: Δ. Δουγένης Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: εαρινό 8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθήματος.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2105832354, 6932660220

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου: ddougen@gmail.com, ctsurg@attikonhospital.gr

Περιεχόμενα Μαθήματος:

Αντικείμενο: Χειρουργικές παθήσεις θώρακος και καρδιάς

Αξία και ιδιαιτερότητα του μαθήματος:

- Η συχνότητα των παθήσεων του πνεύμονα και της καρδιάς στη χώρα μας έχει ιδιαίτερα αυξηθεί τα τελευταία 10 έτη, υπολογίζεται δε ότι παρά την πρόοδο της επεμβατικής καρδιολογίας και πνευμονολογίας, οι ανάγκες χειρουργικών επεμβάσεων έχουν επίσης αυξηθεί.
- Ιδιαίτερα, η στεφανιαία νόσος και το καρκίνωμα του πνεύμονα συνεχίζουν να παρουσιάζουν έξαρση, ενώ παράλληλα έχει παρατηρηθεί σημαντική αύξηση των οξέων αορτικών συνδρόμων.
- Το αναπνευστικό και καρδιαγγειακό σύστημα υποστηρίζουν συνολικά τον οργανισμό και επομένως η προσέγγιση των παθήσεων αυτών από άποψη κυρίως χειρουργικής παθολογίας έχει ξεχωριστή σημασία.
- Τέλος, η πρόοδος που έχει συντελεστεί στην χειρουργική θεραπεία, είναι ιδιαίτερα σημαντική και αντανακλά στην τρέχουσα επιστημονική και τεχνολογική εξέλιξη στην Ιατρική «επιστήμη και τέχνη».

Εκπαιδευτικοί Στόχοι:

- Στο τέλος του μαθήματος ο φοιτητής αναμένεται να είναι σε θέση να κατανοήσει την παθοφυσιολογία των διαφόρων χειρουργικών νοσημάτων του θώρακα και της καρδιάς, να περιγράψει την διαγνωστική προσπέλαση και να μπορεί να συζητήσει τον τρόπο θεραπευτικής αντιμετώπισης της είτε είναι συντηρητικός είτε χειρουργικός.
- Κάθε χρόνο μετά το πέρας των μαθημάτων διοργανώνεται με πρωτοβουλία των φοιτητών και συντονισμό βοήθεια από τους διδάσκοντες, ένα Μετεκπαιδευτικό Σεμινάριο Καρδιοθωρακοχειρουργικής που περιλαμβάνει συνήθως δύο στρογγυλά τραπέζια με εισηγητές τους φοιτητές και συντονιστές μέλη ΔΕΠ. Η επιστημονική αυτή εκδήλωση, που μπορεί να έχει και διακλινικό χαρακτήρα με συμμετοχή και άλλων κλινικών ή εργαστηρίων, παρουσιάζεται σε κεντρικό αμφιθέατρο, όπου προσκαλούνται όλοι οι φοιτητές Ιατρικής και νέοι ιατροί να την παρακολουθήσουν.
- Επίσης, ενθαρρύνονται και προσκαλούνται οι φοιτητές να επισκεφθούν και να συμμετάσχουν στις κλινικές δραστηριότητες, προεγχειρητική εκτίμηση και μετεγχειρητική παρακολούθηση, καθώς και να επισκεφθούν την Μονάδα Εντατικής Θεραπείας και Μετεγχειρητικής Ανάνηψης Καρδιοθωρακοχειρουργικών ασθενών. Είναι δε ιδιαίτερα ευπρόσδεκτοι στο χειρουργείο να παρακολουθήσουν επεμβάσεις θώρακος και ανοικτής καρδιάς.
- Τέλος, αν οι φοιτητές το επιθυμούν, υπάρχει διάθεση εκ μέρους των διδασκόντων για εκπόνηση κλινικο-ερευνητικών εργασιών, με σκοπό είτε την παρουσίαση τους σε συνέδρια, όπως το Πανελλήνιο Συνέδριο Φοιτητών Ιατρικής, είτε την δημοσίευσή τους σε έγκριτα περιοδικά.

56. Χειρουργική Ογκολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500564

Υπεύθυνος μαθήματος: Γεώργιος Κ. Ζωγράφος, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό και Εαρινό, 7,8,9,10,11,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Από Δευτέρα έως Παρασκευή στο Μεγάλο Αμφιθέατρο του ΓΝΑ "Ιπποκράτειο"

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 213 2088137, 210 7772331

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: surg-clinic-uoa@hippocratio.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Σκοπός του διδασκόμενου μαθήματος είναι η απόκτηση εκ μέρους των φοιτητών των τελευταίων ετών της Ιατρικής Σχολής βασικών και εξειδικευμένων γνώσεων που αφορούν στην κατανόηση της παθογένειας, της πρόληψης, της κλινικής εικόνας, των ποικίλων διαγνωστικών προσπελάσεων, της σταδιοποιητικής διαδικασίας, των θεραπευτικών στρατηγικών, των χειρουργικών μεθόδων αντιμετώπισης ως και της μετεγχειρητικής παρακολούθησης των κοινών κακοηθειών που προσβάλλουν τον άνθρωπο και εμπíπτουν στα πλαίσια της καθημερινής ενασχόλησης του Χειρουργού. Με το πέρας της διδασκαλίας του μαθήματος οι φοιτητές εφοδιάζονται με τις απαραίτητες γνώσεις και το υπόβαθρο τους εμπλουτίζεται κατάλληλα, προκειμένου να αποκτήσουν τις γνώσεις, ικανότητες και πνευματικές δεξιότητες για την πρώιμη αναγνώριση των σημείων που υποδηλώνουν την παρουσία καρκίνου στον ανθρώπινο οργανισμό, ενώ καθίστανται ικανοί να μπορέσουν να καθορίσουν τη διαγνωστική και θεραπευτική στρατηγική επί τη βάση των διεθνών κατευθυντήριων οδηγιών.

Τα αντικείμενα που διδάσκονται στα πλαίσια του μαθήματος περιλαμβάνουν τα παρακάτω:

Αρχές Χειρουργικής Ογκολογίας
Αρχές παθολογικής ανατομίας
Μεταφραστική έρευνα στην χειρουργική ογκολογία
Προεγχειρητική διάγνωση και σταδιοποίηση – καρκινικοί δείκτες
Ογκογονίδια – απόπτωση και κυτταρικός θάνατος
Αρχές επικουρικής και νέο-επικουρικής θεραπείας
Καρκίνος μαστού- διάγνωση, σταδιοποίηση
Καρκίνος μαστού- θεραπεία
Καρκίνος οισοφάγου
Καρκίνος γαστροοισοφαγικής συμβολής
Καρκίνος στομάχου – διάγνωση, σταδιοποίηση
Καρκίνος στομάχου – χειρουργική θεραπεία
Καρκίνος ήπατος- πρωτοπαθής και μεταστατικός
Οπισθοπεριτοναϊκοί όγκοι- Μελανώματα
Καρκίνος παγκρέατος - διάγνωση, σταδιοποίηση
Καρκίνος παγκρέατος- χειρουργική θεραπεία
Νεοπλάσματα ενδοκρινών αδένων
Καρκίνος παχέος εντέρου και ορθού

57. Παιδοχειρουργική - Παιδοορθοπαιδική

Κωδ. Μαθήματος: 500753

Υπεύθυνος Μαθήματος: Ν. Ζάβρας Επ. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: χειμερινό 7,9,11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθήματος.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 6936549325

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου: nzavras@med.uoa.gr

A. "Παιδοχειρουργική"

Σκοπός του μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος της παιδοχειρουργικής είναι να γνωρίσει ο φοιτητής τις μεθόδους αντιμετώπισης των χειρουργικών παθήσεων που αφορούν νεογνά, βρέφη, παιδιά και εφήβους. Ειδικότερα, το μάθημα της παιδοχειρουργικής περιλαμβάνει τις συγγενείς και επίκτητες χειρουργικές παθήσεις που εντοπίζονται στην κεφαλή, τον τράχηλο, τον θώρακα, την κοιλιά, το ουροποιογεννητικό σύστημα και τις χειρουργικές μεθόδους αντιμετώπισης τους. Στο ευρύ φάσμα της παιδοχειρουργικής περιλαμβάνεται η διαχείριση του παιδικού τραύματος και των ογκολογικών ασθενών. Η θωρακοσκοπική, η λαπαροσκοπική χειρουργική καθώς και οι ενδοσκοπικές μέθοδοι αντιμετώπισης των παιδοχειρουργικών παθήσεων αποτελούν πλέον αναγκαιότητα για την παιδοχειρουργική. Επίσης, η γνώση της παθοφυσιολογίας των διαφόρων παιδοχειρουργικών παθήσεων συμβάλλει στην έγκαιρη διάγνωση τους και την κατάλληλη περιεγχειρητική φροντίδα με αποτέλεσμα την βέλτιστη έκβαση τους.

Στόχοι: Εξοικείωση στη διάγνωση και αντιμετώπιση των συνηθών παιδοχειρουργικών παθήσεων στα παιδιά

Περιεχόμενα μαθήματος

1. Εισαγωγικά στοιχεία Παιδοχειρουργικής
2. Κλινική εξέταση παιδοχειρουργικού ασθενούς
3. Ομοίωση του παιδοχειρουργικού ασθενούς
4. Περιεγχειρητική φροντίδα παιδοχειρουργικού ασθενούς
5. Παθήσεις Κεφαλής-Τραχήλου
  - Συγγενείς ανωμαλίες βραγχιακών τόξων
  - Υπολείμματα θυρεογλωσσικού πόρου

- Άλλες παθήσεις τραχήλου
6. Επείγουσες Νεογνικές Χειρουργικές Παθήσεις του Αναπνευστικού Συστήματος
    - Συγγενείς βλάβες πνευμόνων
    - Συγγενής διαφραγματοκήλη
  7. Συγγενείς παθήσεις γαστρεντερικού σωλήνα
    - Ατρησία οισοφάγου
    - Υπερτροφική πυλωρική στένωση
    - Απόφραξη δωδεκαδακτύλου
    - Ατρησία-στένωση νήστιδας, ειλεού και κόλου
    - Ανώμαλη στροφή και καθήλωση του εντέρου
    - Νόσος Hirschsprung
    - Ορθοπρωκτικές ανωμαλίες
    - Διπλασιασμοί εντερικού σωλήνα
    - Ανωμαλίες ομφαλεντερικού πόρου
  8. Στοιχεία παιδιατρικής γαστρεντερολογίας
    - Γαστρο-οισοφαγική παλινδρόμηση
    - Φλεγμονώδεις παθήσεις του εντέρου
  9. Οξεία κοιλία στην νεογνική, παιδική και εφηβική ηλικία
  10. Συγγενείς ανωμαλίες ήπατος-χοληφόρων
  11. Συγγενή ελλείμματα κοιλιακού τοιχώματος
  12. Συγγενείς παθήσεις βουβωνικής χώρας και έξω γεννητικών οργάνων
    - Φίμωση
    - Υποσπαδίας
    - Βουβωνοκήλη
    - Οξύ όσχεο
  13. Διαταραχές διαφοροποίησης του φύλου
  14. Παθήσεις ουροποιητικού συστήματος
    - Απόφραξη ανώτερου ουροποιητικού
    - Κυστεο-ουρητηρική παλινδρόμηση
  15. Όγκοι παιδικής ηλικίας
    - Αιμαγγείωματα
    - Ηπατοβλάστωμα
    - Νεφροβλάστωμα
    - Νευροβλάστωμα
    - Ραβδομυοσάρκωμα
  16. Κακώσεις θώρακα-κοιλίας

17. Ελάχιστη επεμβατική χειρουργική στην παιδιατρική

B. “ΠαιδοΟρθοπαιδική”

Σκοπός και περιεχόμενα του μαθήματος της Παιδοορθοπαιδικής

Το κατ' επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα «Παιδοορθοπαιδική» αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών στην αντιμετώπιση μερικών από τα πιο συνηθισμένα παιδοορθοπαιδικά προβλήματα. Αναφέρεται στα συνηθέστερα παιδοορθοπαιδικά προβλήματα χωρίς να εξαντλείται σε σπάνια σύνδρομα ή συγγενείς ανωμαλίες.

Με ιδιαίτερη προσπάθεια στην παράθεση των νεότερων δεδομένων για τις παθήσεις των νεογνών/βρεφών, των παιδιών και των εφήβων, το μάθημα αυτό στοχεύει στην εκμάθηση των πλέον σύγχρονων μεθόδων διάγνωσης και αντιμετώπισης των παθήσεων αυτών. Το μάθημα της «Παιδοορθοπαιδικής» εμπεριέχει πολυάριθμες πληροφορίες για τεχνικές που μόλις πριν λίγα χρόνια εφαρμόζονταν μόνο στους ενήλικους. Οι εξελίξεις στην ορθοπαιδική δεν αφήνουν εκτός τις μικρότερες ηλικίες.

Στόχοι: Εξοικείωση στη διάγνωση των συνήθων ορθοπαιδικών παθήσεων στα παιδιά

Περιεχόμενο:

- Παθήσεις των κάτω άκρων (Αναπτυξιακή δυσπλασία του ισχίου, Νόσος Legg-Calvi-Perthes, Επιφυσιολίσθηση της μηριαίας κεφαλής, Ραιβό ισχίο, Βλαιογονία-Ραιβογονία, Εύκαμπτη βλαιοπλατυποδία, Πτερνοβλαιοποδία, Συγγενής κάθετος αστράγαλος, Ραιβοίπποποδία, Κοιλοποδία, Κύρτωση της κνήμης, Αξιολόγηση παιδιού με χωλότητα)
- Παθήσεις των άνω άκρων (Συγγενείς δυσ-

πλασίες του άνω άκρου, Λοιμώξεις του άνω άκρου, Νευρομυϊκές παθήσεις του άνω άκρου)

- Παθήσεις της σπονδυλικής στήλης (Ραιβόκρανο, Σύνδρομο Klippel-Feil, Παραμόρφωση Sprengel, Οσφυαλγία, Σπονδυλόλυση/Σπονδυλολίση, Νόσος Scheuermann, Ηωσινόφιλο κοκκίωμα, Όγκοι της σπονδυλικής στήλης, Πυογόνος σπονδυλοδισκίτιδα, Φυματίωση της σπονδυλικής στήλης (Νόσος Pott), Σκολίωση/Κύφωση)
- Εγκεφαλική παράλυση (Ταξινόμηση, Φυσική εξέταση, Απεικονιστικά ευρήματα, Αντιμετώπιση)
- Αθλητικές κακώσεις (Ρήξη προσθίου χιαστού συνδέσμου, Διαχωριστική οστεοχονδρίτιδα του γόνατος, Αστάθεια επιγονατίδας, Αστάθεια ώμου, Ο ώμος του ρίπτη, Ο αγκώνας του ρίπτη, Διαχωριστική οστεοχονδρίτιδα του αγκώνα, Νόσος Panter)
- Σηπτική αρθρίτιδα και οστεομυελίτιδα
- Ογκοί Οστών και μαλακών μορίων στα παιδιά

Διδασκαλία: Θεωρητική διδασκαλία

Εξετάσεις: Γραπτές ή προφορικές, Διάρκεια εξέτασης 1 ώρα

58. Χειρουργική Τραύματος Μαζικών Καταστροφών και Διεθνών Κρίσεων Υγείας

Κωδ. Μαθήματος: 500754

Υπεύθυνος Μαθήματος: Ε. Πικουλής Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: χειμερινό 7,9,11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθήματος.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107461455

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:
crisismed@outlook.com

Περιεχόμενα Μαθήματος

Ο αριθμός των καταστροφών από φυσικά και ανθρωπογενή αίτια έχει αυξηθεί ραγδαία την τελευταία δεκαετία. Οι φυσικές καταστροφές, τα βιομηχανικά δυστυχήματα και η τρομοκρατία προκαλούν μείζονα συμβάντα πολλές φορές με πολλαπλές απώλειες υγείας. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον οι ιατροί έρχονται αντιμέτωποι με πολλαπλές προκλήσεις καθότι η ιατρική φροντίδα που απαιτείται διαφέρει από την διδασκόμενη και καθημερινά παρεχόμενη στο χώρο ενός νοσοκομείου.

Το μάθημα έχει ως στόχο την θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση στην ιατρική των καταστροφών, την χειρουργική ελαχίστων πόρων, την χειρουργική παθολογία των μετακινούμενων πληθυσμών, την παγκόσμια υγεία και την διαχείριση κρίσεων υγείας.

Παρέχει τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να μπορέσουν οι φοιτητές να κατανοήσουν και να πειραματιστούν στην άσκηση της χειρουργικής καταστροφών και τις ιδιαιτερότητες της ιατρικής σε διεθνείς κρίσεις υγείας καθώς και στο πως πρέπει να δρουν αποτελεσματικά στο πλαίσιο ιατρικών ομάδων που ανταποκρίνονται σε ανθρωπιστικές αποστολές, σε εμπόλεμες ζώνες και σε διεθνείς κρίσεις υγείας.

Δομή μαθήματος:

- Ενότητα 1 Βασικές αρχές ιατρικής καταστροφών
- Ενότητα 2 Μη τεχνικές δεξιότητες
- Ενότητα 3 Διαχείριση καταστροφών I
- Ενότητα 4 Διαχείριση καταστροφών II
- Ενότητα 5 Διαχείριση πολυτραυματία I
- Ενότητα 6 Διαχείριση πολυτραυματία II
- Ενότητα 7 Χειρουργική ελαχίστων πόρων I
- Ενότητα 8 Χειρουργική ελαχίστων πόρων II
- Ενότητα 9 Ειδικές περιπτώσεις καταστροφών
- Ενότητα 10 Παγκόσμια υγεία I

- Ενότητα 11 Παγκόσμια υγεία II
- Ενότητα 12 Ψυχολογική υποστήριξη σε κρίσεις υγείας
- Ενότητα 13 Εκπαίδευση- Έρευνα –Τεχνολογία

Μεθοδολογία

Το μάθημα θα έχει διαδραστική μορφή και θα περιλαμβάνει διαλέξεις, μελέτες περιπτώσεων από την τρέχουσα επικαιρότητα και βιωματικές ασκήσεις (παιχνίδια ρόλων, προσομοιώσεις)

Αξιολόγηση

Οι φοιτητές θα αξιολογηθούν με το πέρας του μαθήματος σε ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

59.Παθήσεις Παχέος Εντέρου και Πρωκτού

Κωδ. Μαθήματος: 500755

Υπεύθυνος Μαθήματος: Γ. Θεοδωρόπουλος
Αν.Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: χειμερινό και εαρινό
7,8,9,10,11,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: ημέρες και ώρες θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθήματος ,
χώρος Α΄ Προπαιδευτική Χειρουργική Κλινική ΕΚΠΑ, ΓΝΑ Ιπποκράτειο

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 6945463593

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:
georgetheocrs@live.com

Διάρκεια μαθήματος: 6 ημέρες (Χ 5 διδακτικές ώρες/ημέρα)

Εισαγωγή

Η διευκρίνιση της παθογένειας σε επίπεδο βασικών επιστημών, η διαγνωστική προσπέλαση και

η θεραπευτική στρατηγική των παθήσεων του κατώτερου πεπτικού αναδεικνύονται ως πεδία με δυναμική και συνεχή εξέλιξη. Το γνωστικό αντικείμενο της Χειρουργικής του Παχέος Εντέρου και του Πρωκτού έχει ήδη καταξιωθεί διεθνώς και επέχει τη θέση αναγνωρισμένης εξειδίκευσης της Γενικής Χειρουργικής. Αν και στο υποχρεωτικό μάθημα της «ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ», οι φοιτητές αποκτούν γενικές γνώσεις που αφορούν σε ένα ευρύ φάσμα χειρουργικών παθήσεων του πεπτικού και των υπολοίπων συστημάτων του ανθρώπινου οργανισμού, η εκπαίδευση σε ειδικούς τομείς κοινών παθολογιών, όπως αυτές του κατώτερου πεπτικού μπορεί να εμπλουτιστεί περαιτέρω με την προσθήκη ενός σύγχρονου κατ' επιλογήν ειδικού μαθήματος

Στόχοι του μαθήματος

Στοχεύοντας καθαρά στην εκπαίδευση των φοιτητών των κλινικών ετών των σπουδών τους με βάση τα νεότερα και συνεχώς ανανεωμένα επιστημονικά δεδομένα το μάθημα αποσκοπεί στα παρακάτω:

- Να εξοικειωθεί ο φοιτητής με τις ανατομικές και φυσιολογικές ιδιαιτερότητες του παχέος εντέρου και του ορθοπρωκτικού σωλήνα
- Να εμβαθύνει στους μηχανισμούς των μηχανισμών που διέπουν την παθογένεια των ειδικών αυτών νόσων του πεπτικού
- Να ενισχύσει τις ικανότητες του φοιτητή στη λήψη σχετικού ιστορικού και στην υπόδειξη και ερμηνεία του κατάλληλου παρακλινικού ελέγχου
- Να μυηθεί ο φοιτητής στην ιατρική σκέψη που απαιτείται στη διαφορική διαγνωστική προσπέλαση των παθήσεων του παχέος εντέρου και του πρωκτού
- Να αποκτήσει ικανοποιητική θεωρητική γνώση της παθογένειας καλοήθων και κακοήθων νόσων του κατώτερου πεπτικού

- Να αναγνωρίσει τους παθοφυσιολογικούς μηχανισμούς που διέπουν τις λειτουργικές διαταραχές του κατώτερου πεπτικού
- Να κατανοήσει τις θεραπευτικές στρατηγικές και τις βασικές αρχές αντιμετώπισης των νόσων με έμφαση στις χειρουργικές τεχνικές
- Να αποδεχθεί και να υποστηρίξει αργότερα, όταν θα λειτουργεί ως ιατρός, την παγκοσμίως εμφανή τάση για θεσμοθέτηση ομάδων πολυπαραγοντικής προσέγγισης και τη συνεργασία μεταξύ ειδικών, όπως αυτή εντερολόγων και χειρουργών για τον αρτιότερο σχεδιασμό των θεραπευτικών βημάτων
- Να εκτιμήσει την αξία της μετέπειτα εξειδίκευσης στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο, εφόσον το επιθυμεί.

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του μαθήματος θα αποτελείται από τις παρακάτω Ενότητες οι οποίες θα αντιστοιχούν σε μία ανά κάθε εκπαιδευτική ημέρα:

Εκπαιδευτική ενότητα 1: Αρχές ανατομίας και φυσιολογίας του παχέος εντέρου και του πρωκτού

Εκπαιδευτική ενότητα 2: Μοριακή βιολογία και παθολογική ανατομία των παθήσεων του παχέος εντέρου και του πρωκτού

Εκπαιδευτική ενότητα 3: Καλοήθεις παθήσεις παχέος εντέρου (εκκολπωματική νόσος, κολίτιδες εκτός φλεγμονωδών νόσων εντέρου, πρόπτωση ορθού)

Εκπαιδευτική ενότητα 4: Ιδιοπαθείς φλεγμονώδεις νόσοι του εντέρου

Εκπαιδευτική ενότητα 5: Κακοήθεις παθήσεις παχέος εντέρου: Κλινική αξιολόγηση, σταδιοποίηση, ογκολογικές θεραπείες

Εκπαιδευτική ενότητα 6: Κακοήθεις παθήσεις παχέος εντέρου: Χειρουργική θεραπεία

Αξιολόγηση φοιτητῶν

Η παρουσία ὄλων των φοιτητῶν θα εἶναι υποχρεωτική και αυτό θα διασφαλίζεται με ἔλεγχο στην αρχή και στο τέλος της κάθε εκπαιδευτικῆς ημέρας από τον υπεύθυνο Αναπληρωτὴ Καθηγητὴ Χειρουργικῆς Γεώργιο Θεοδωρόπουλο, ο οποίος εἶναι το μέλος ΔΕΠ που θα αναλάβει την εποπτεία της ομαλῆς και ολοκληρωμένης διδασκαλίας ὄλων των επιμέρους εκπαιδευτικῶν ενότητων.

Στο τέλος των προγραμματισμένων παρουσιάσεων θα λαμβάνουν χώρα εξετάσεις του τύπου των ερωτήσεων πολλαπλῆς επιλογῆς

Αξιολόγηση του μαθήματος

Μετά το τέλος των εξετάσεων παραδίδεται στους

φοιτητές ἔντυπα αξιολόγησης των διδασκόντων και του μαθήματος.

Μετά την αξιολόγηση από τους φοιτητές θα γίνεται μαθηματικὴ ἀνάλυση των βαθμολογήσεων, και ὄλοι οι διδάσκοντες κατὰ μέσο ὄρο θα πρέπει να ἔχουν βαθμολογηθεῖ από τους φοιτητές με πᾶνω από 3. Επίσης σε κενό που θα παραμένει στο φύλλο αξιολόγησης οι φοιτητές θα καλούνται να γράψουν γενικά σχόλια για το μάθημα, από τα οποία θα αντανακλάται ο βαθμὸς ικανοποίησης από το μάθημα και το ποσοστὸ φοιτητῶν που θα το συνέστηναν σε ἄλλους προς επιλογὴν και παρακολούθηση.

Ε΄ ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ - ΠΑΙΔΙΟΥ

60. Αγγλική Ιατρική Ορολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500639

Υπεύθυνος μαθήματος: Εμμανουήλ Ζουμάκης, Επ. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό, 4,6,8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα και Τρίτη 16:00-18:00 στο Αμφιθέατρο του Χωρεμείου Ερευνητικού Εργαστηρίου της Α΄ Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών στο Νοσοκομείο Παίδων “Η Αγία Σοφία”.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7467473

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: mzoumak@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Η δημοσίευση νέων ιατρικών γνώσεων διεθνώς γίνεται πλέον στα Αγγλικά. Περίπου 75 τοις εκατό των Ιατρικών, Βιολογικών και άλλων επιστημονικών όρων που έχουν σχέση με την Ιατρική έχουν Ελληνο-Λατινική προέλευση, με υπεροχή εκείνων με Ελληνική ρίζα.

Μολονότι οι γνώστες της Ελληνικής γλώσσας έχουν ένα σημαντικότατο πλεονέκτημα, η ικανοποιητική εκμάθηση της Αγγλικής ορολογίας είναι απαραίτητη για την παρακολούθηση της προόδου της Ιατρικής επιστήμης και τέχνης. Το κατ’ επιλογή μάθημα της Αγγλικής Ιατρικής Ορολογίας είναι εξαμηνιαίο. Συντονίζεται από τους καθηγητές κ. Γ. Χρούσο και Ε. Ζουμάκη και διδάσκεται από τους ανωτέρω και άλλα μέλη ΔΕΠ του Ιατρικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών με πολύχρονη πείρα στην χρήση της Αγγλικής και της Ιατρικής ορολογίας.

Η διδασκαλία ξεκινά με την ιστορία της εξέλιξης της Ιατρικής ορολογίας από την Ιπποκρατική Ιατρική στην Ελληνιστική και Ρωμαϊκή Ιατρική και εν συνεχεία διδάσκεται κατά συστήματα πάντοτε με βάση την ετυμολογία και ιστορία των λέξεων.

Παράλληλα διδάσκεται συστηματικά και η χρήση της Αγγλικής Ιατρικής Ορολογίας στην αναζήτηση της νέας γνώσης στο χώρο των Βιοϊατρικών Επιστημών. Για το σκοπό αυτό γίνεται εκτενής αναφορά στη βάση δεδομένων PubMed (Medline) και στη διαδικασία αναζήτησης των επιστημονικών δημοσιεύσεων. Αναφέρονται η δομή και τα χαρακτηριστικά των επιστημονικών άρθρων ενώ γίνεται μνεία των κυριότερων επιστημονικών δεικτών, όπως αναφορές (citations), συντελεστές απήχησης (impact factors), hindex κ.ά., από τις βάσεις δεδομένων Scopus και ISI.

Η διδασκαλία προϋποθέτει επαρκείς γνώσεις της Αγγλικής γλώσσας από τους διδασκόμενους. Το αποτέλεσμα είναι η μύηση των φοιτητών στην πλέον παγκόσμια Ιατρική ορολογία και η δημιουργία παραστάσεων πάνω στις οποίες θα βασιστούν για την δια βίου παρακολούθηση της ραγδαίας εξέλιξης της Ιατρικής.

Ιστοσελίδα μαθήματος στο e-class:

<http://eclass.uoa.gr/courses/MED378/>

61. Ανάπτυξη και συμπεριφορά Παιδιού και Εφήβου -Εφηβιατρική

Κωδ. Μαθήματος: 500691

Υπεύθυνος μαθήματος: Φ.Μπακοπούλου, Επ. Καθηγήτρια και Π. Περβανίδου, Επ. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινά 7 , 9 , 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκειται: Δευτέρα & Παρασκευή 15:00-18:00, Χωρέμειο Ερευνητικό Εργαστήριο, Α' Παιδιατρικής Κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών, Νοσοκομείο Παιδών «Η Αγία Σοφία»

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7473121, 210 7791464, 210 7467129, 210 7467130

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

fbacopoulou@med.uoa.gr

bacopouf@hotmail.com

ppervanid@med.uoa.gr, ppervanidou@gmail.com

Περιεχόμενα μαθήματος

Το συγκεκριμένο προτεινόμενο μάθημα βασίζεται στην ύλη των Αμερικανικών Προγράμματος Εξειδί-

κευσης για την «Αναπτυξιακή και Συμπεριφορική Παιδιατρική» (Fellowship for "Developmental & Behavioral Pediatrics") και την «Εφηβική Ιατρική ή Εφηβιατρική» (ACGME Program Requirements for Graduate Medical Education in Adolescent Medicine) όπως διαμορφώθηκαν από την Αμερικανική Ακαδημία Παιδιατρικής (American Academy of Pediatrics) και το Αμερικανικό Συμβούλιο Πιστοποίησης Πτυχιούχων Ιατρικής (Accreditation Council for Graduate Medical Education ACGME) αντίστοιχα.

Το προτεινόμενο πρόγραμμα αποτελεί ακριβή και συμπυκνωμένη μορφή των Αμερικανικών προγραμμάτων, καλύπτοντας το μεγαλύτερο μέρος της εκπαιδευτικής τους ύλης (τα αντίστοιχα Αμερικανικά εκπαιδευτικά προγράμματα είναι διαθέσιμα).

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 26 ΩΡΩΝ

(1 Ώρα για κάθε διάλεξη)

1A	• Η επίδραση των Πρώιμων Εμπειριών και του Στρες στον Αναπτυσσόμενο Εγκέφαλο.
1B	• Θεωρίες για την Ανάπτυξη της Συμπεριφοράς - Βιολογικοί Μηχανισμοί.
2A	• Στάδια & Ορόσημα της Τυπικής Ανάπτυξης: Ανίχνευση Αναπτυξιακών & Συμπεριφορικών Διαταραχών στην Πρωτοβάθμια Υγεία.
2B	• Δυναμική της Οικογένειας και Συμπεριφορά του Εφήβου - Αποτελεσματικές Μέθοδοι Ανατροφής και Δόμησης Ψυχικής Ανθεκτικότητας στο Παιδί και τον Έφηβο.
3A	• Υπηρεσίες Υγείας Φιλικές προς τους Εφήβους - Πρωτόκολλα Προληπτικής Ιατρικής και Ιατρική Συνέντευξη των Εφήβων.
3B	• Αύξηση και Ανάπτυξη του Εφήβου - Διαταραχές της Αύξησης και της Ενήβωσης.
4A	• Οξεία και Χρόνια Νοσήματα της Εφηβικής ηλικίας.
4B	• Αναπτυξιακά & Συμπεριφορικά Προβλήματα Σχετιζόμενα με Χρόνιες Καταστάσεις (Γενετικά και/ή Χρόνια Νοσήματα).

5A	• Διαταραχές στην Πρόσληψη Τροφής.
5B	• Διατροφικές διαταραχές, Μεταβολικό Σύνδρομο & Σακχαρώδης διαβήτης τύπου II.
6A	• Λόγος και Νοημοσύνη: Μέθοδοι Αξιολόγησης & Διαταραχές (Γλωσσικές Διαταραχές, Νοητική Υστέρηση, Υψηλή Νοημοσύνη, Χαρισματικότητα).
6B	• Εφηβική Σεξουαλικότητα, Σεξουαλική Ταυτότητα και Σεξουαλικά Προβλήματα.
7A	• Διαταραχές στο Φάσμα του Αυτισμού (ΔΑΦ).
7B	• Εφηβική Γυναικολογία.
8A	• Σχολικές και Μαθησιακές Δυσκολίες - Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής-Υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ) και άλλες που επηρεάζουν την Εκπαίδευση.
8B	• Εφηβική Ανδρολογία.
9A	• Εσωτερικευόμενα προβλήματα (άγχος, κατάθλιψη, σωματοποίηση).
9B	• Εξωτερικευόμενα προβλήματα (επιθετικότητα, διαταραχές εναντίωσης, διαγωγής).
10A	• Ριψοκίνδυνες Συμπεριφορές - Χρήση και Κατάχρηση Ουσιών στην Εφηβεία.
10B	• Διαγνωστική Κατάταξη των Διαταραχών Νοητικής & Ψυχικής Υγείας στα Βρέφη και Μικρά Νήπια (0-3 χρονών).
11A	• Εφηβική Εγκυμοσύνη και Αντισύλληψη.
11B	• Κίνδυνοι Σχετιζόμενοι με Προωρότητα & Υπολειπόμενη Ενδομήτρια Αύξηση.
12A	• Κακοποίηση και Παραμέληση.
12B	• Σεξουαλικά Μεταδιδόμενες Λοιμώξεις.
13A	• Στρατηγικές Πρώιμης Παρέμβασης.
13B	• Επίδραση Διαδικτύου, Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης στους Εφήβους.

Τρόποι αξιολόγησης/εξέτασης:

Υποχρεωτική παρουσία των φοιτητών στο 50% των διαλέξεων (6 παρουσίες).

Γραπτές εξετάσεις με 100 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής.

Κατά τη διάρκεια του μαθήματος θα συζητηθούν και θα απαντηθούν περί τις 150 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής εκ των οποίων θα προκύψουν οι 100 ερωτήσεις που θα περιλαμβάνονται στις εξετάσεις.

Οι διαλέξεις θα αναρτηθούν στο e-class.

Η τράπεζα θεμάτων θα αναρτηθεί στο e-class μετά τη λήξη των διαλέξεων.

62. Γυναικολογική Ογκολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500441

Υπεύθυνος μαθήματος: Αλέξανδρος Ροδολάκης,
Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 11

Ωράριο μαθημάτων:

15.00-19.30 (Δευτέρα, Τετάρτη και Πέμπτη), 15.00-17.15 (Τρίτη), 15.00-18.45 (Παρασκευή)

Τόπος διεξαγωγῆς: Αμφιθέατρο Νοσοκομείου «Αλεξάνδρα» (1ος ὄροφος)

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7770461

Γραμματεία Α' Μαιευτικῆς – Γυναικολογικῆς Κλινικῆς ΕΚΠΑ, Γ.Ν.Α. «Αλεξάνδρα»

Αρ. Ηλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου:
adeptobgyn@yahoo.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Η Γυναικολογική Ογκολογία αποτελεί σήμερα επίσημη υποειδικότητα της Μαιευτικῆς – Γυναικολογίας. Αντικείμενο του μαθήματος είναι η προαγωγή της γνώσης πάνω σε θέματα διάγνωσης, πρόληψης και αντιμετώπισης των Γυναικολογικῶν κακοηθειῶν.

Οι εξελίξεις στον τομέα της έρευνας, χειρουργικῆς αντιμετώπισης αλλά και πρόληψης των θεμάτων αυτῶν είναι αλματώδης. Με την παρακολούθηση του μαθήματος δίνεται η ευκαιρία στους συμμετέχοντες να αποκτήσουν συμπυκνωμένη γνώση στο αντικείμενο, από έμπειρους ειδικούς ιατρούς. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος αναλύονται τα εξής θέματα:

- Μέθοδοι πληθυσμιακοῦ ελέγχου (screening) και πρόληψη γυναικολογικῶν καρκίνων
- Διάγνωση και αντιμετώπιση Ca τραχήλου μήτρας
- Διάγνωση και αντιμετώπιση Ca ενδομητρίου
- Διάγνωση και αντιμετώπιση Ca ωοθηκῶν
- Διάγνωση και αντιμετώπιση Ca αιδοίου
- Καρκίνος μαστοῦ – Διαγνωστική και θεραπευτική προσέγγιση
- Βασικὲς αρχές χειρουργικῆς ογκολογίας
- Νεότερες χειρουργικὲς εξελίξεις – Λαπαροσκοπική χειρουργική στο γυναικολογικό καρκίνο
- Χημειοθεραπεία στον Γυναικολογικό καρκίνο
- Ακτινοθεραπεία στον Γυναικολογικό καρκίνο

- Διατήρηση γονιμότητας σε γυναίκες με γυναικολογικό καρκίνο

63. Ενδοκρινολογία, Σακχαρώδης Διαβήτης και Μεταβολισμός

Κωδ. Μαθήματος: 500716

Υπεύθυνος μαθήματος: Γ. Μαστοράκος, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 9,11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Θα ανακοινωθεῖ ἀπὸ τους διδάσκοντες

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 6977 698009

Αρ. Ηλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου:
gmastorak@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Εισαγωγή
Παθήσεις Υπόφυσης
Παθήσεις Θυρεοειδούς
Παθήσεις Παραθυρεοειδῶν- Διαταραχές ασβεστίου
Σακχαρώδης Διαβήτης τύπου 1 - Υπογλυκαιμία
Παχυσαρκία – Μεταβολικό Σύνδρομο
Σακχαρώδης Διαβήτης τύπου 2
Παθήσεις Γονάδων στον ἄνδρα
Παθήσεις Γονάδων στην γυναίκα
Αύξηση – Διαταραχές ανάπτυξης φύλου/Εφηβεία
Παθήσεις Επινεφριδίων
Ενδοκρινολογία Κύησης – Εμμηνόπαυση
Διαταραχές Λιπιδίων
Άλλα ενδοκρινολογικά θέματα

Δέσμευση για υποχρεωτική παρουσία των φοιτητών

Λαμβάνονται παρουσίες από τον κατάλογο των εγγεγραμμένων. Όλοι οι συμμετέχοντες φοιτητές, παροτρύνονται να συμμετέχουν ενεργά κατά τη διάρκεια των διαλέξεων.

Εξετάσεις

Με το πέρας των μαθημάτων, οι φοιτητές θα εξετάζονται με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής. Για τη συμμετοχή στις εξετάσεις προϋπόθεση είναι οι φοιτητές να έχουν παρακολουθήσει υποχρεωτικά το 80% των μαθημάτων.

64. Κλινική Γενετική

Κωδ. Μαθήματος: 500680

Υπεύθυνος μαθήματος: Ε. Φρουίρα, Αν. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τετάρτη και Πέμπτη 15.00-17.00, στο Αμφιθέατρο του Χωρεμείου Ερευνητικού Εργαστηρίου στο Νοσοκομείο Παίδων «Η Αγία Σοφία»

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7795553

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: dbellou@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Η γενετική στην πρόληψη και διάγνωση γενετικών νοσημάτων, χρωμοσωμικά νοσήματα (κλινική εικόνα και κλασικές μεθοδολογικές μελέτες), εφαρμογή νέων τεχνολογιών στην κλινική πράξη γενετικών νοσημάτων (array-CGH, Next Generation Sequencing), κλινική και διαγνωστική προσέγγιση του ασθενούς με δυσμορφολογίες- σύνδρομα, μονογονιδιακά νοσήματα-το παράδειγμα της Μεσογειακής αναιμίας, μο-

νογονιδιακά νοσήματα-το παράδειγμα της Ινοκυστικής Νόσου, πολυπαραγοντικά νοσήματα-το παράδειγμα των καρδιαγγειακών νοσημάτων, γενετική βάση του καρκίνου, η σημασία του γενετικού ελέγχου στα νευρομυϊκά νοσήματα, οι δυνατότητες της Προγεννητικής και Προεμφυτευτικής Γενετικής Διάγνωσης, ο ρόλος της γενετικής συμβουλευτικής σε ασθενείς με γενετικά νοσήματα-συγγενείς ανωμαλίες. Το μάθημα περιλαμβάνει και εργαστηριακή άσκηση σε βασικούς τομείς της Κλινικής Γενετικής.

65. Κύηση Υψηλού Κινδύνου και Προγεννητικός Έλεγχος

Κωδ. Μαθήματος: 500586

Υπεύθυνος μαθήματος: Γ. Δασκαλάκης, Αν. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα - Παρασκευή, Αμφιθέατρο Νοσοκομείου «ΑΤΤΙΚΟ» (2ος όροφος)

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107770461

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: gdaskalakis@yahoo.com, adeptobgyn@yahoo.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

- Υπέρηχοι στη Μαιευτική
- Συγγενείς Ανωμαλίες Διαπλάσεως
- Screening στο 1ο και 2ο τρίμηνο
- Επεμβάσεις Προγεννητικού Ελέγχου
- Παθολογία Κύησης
- Ηλεκτρονική Παρακολούθηση του εμβρύου
- Αρχές Γενετικής
- Αντιμετώπιση του νεογνού στην κύηση υψηλού κινδύνου
- Αρχές Περιγεννητικής Παθολογοανατομίας

66. Παιδιατρική Αιματολογία - Ογκολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500686

Υπεύθυνος Μαθήματος: Α. Καττάμης Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: χειμερινό 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τρίτη και Πέμπτη
14.30-17.00 μ.μ., Χωρέμειο Ερευνητικό Εργαστήριο
(Αμφιθέατρο), Νοσοκομείο Παίδων Αγία Σοφία

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107467129

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου: ankatt@med.uoa.gr

Περιεχόμενα Μαθήματος:

Το εκπαιδευτικό αντικείμενο στην Παιδιατρική Αιματολογία – Ογκολογία αφορά την εισαγωγή στην τρόπο διερεύνησης, αντιμετώπισης και παρακολούθησης παιδιών και εφήβων με αιματολογικά ή ογκολογικά νοσήματα. Η εκπαίδευση είναι διαδραστική και περιλαμβάνει συζήτηση επί περιστατικών και κλινική επίσκεψη.

Το πρόγραμμα εκπαίδευσης περιλαμβάνει :

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Εισαγωγή

- Η Φυσιολογική Αιμοποίηση
- Βασικές εργαστηριακές αιματολογικές εκτιμήσεις (γενική αίματος, μορφολογία περιφερικού αίματος και μυελικού επιχρίσματος, κ.λ.π.)
- Αρχές μοριακής ανάλυσης/Επίσκεψη στο εργαστήριο

ΕΝΟΤΗΤΑ 2:

- Επιδημιολογία του καρκίνου στο παιδί και τον έφηβο
- Παθογενετικοί μηχανισμοί και σύνδρομα προδιάθεσης του καρκίνου
- Αρχές κλασσικής θεραπείας νεοπλασματικών νοσημάτων

ΕΝΟΤΗΤΑ 3:

- Νεοπλασματικά νοσήματα (διάγνωση, παρακολούθηση, αρχές αντιμετώπισης) Λευχαιμία
- Όγκοι Κεντρικού Νευρικού Συστήματος
- Συμπαγείς Όγκοι

ΕΝΟΤΗΤΑ 4:

- Σύνδρομο μυελικής ανεπάρκειας
- Αναιμία στο παιδί (Ταξινόμηση, διάγνωση, αντιμετώπιση)

ΕΝΟΤΗΤΑ 5:

- Σιδηροπενική αναιμία και Αιμοσφαιρινοπάθειες

ΕΝΟΤΗΤΑ 6:

- Νεώτερες Θεραπείες Αιχμής/Ιατρική Ακριβείας
- Αρχές Μεταμόσχευσης μυελού των οστών/ Επίσκεψη στο Εργαστήριο

67. Παιδιατρική Νευρολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500717

Υπεύθυνος Μαθήματος: Α. Ντινόπουλος, Αν. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τρίτη και Πέμπτη 15:00-18:00 (4-6 εβδομάδες) ΠΓΝ «Αττικόν»

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2105832228 (γραμματεία), 2105831269

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου: argidino@yahoo.com

Περιεχόμενα μαθήματος

1ο Μάθημα Παιδονευρολογία - Αναπτυξιακή Παιδιατρική (4 ώρες) [Ανάπτυξη, εξέταση]

- Ανάπτυξη και οργάνωση του ΚΝΣ

- Νευρολογικὴ εξέταση
- Ανάπτυξη
- Αναπτυξιακὰ Ορόσημα

2^ο Μάθημα παιδονευρολογίας (4 ὥρες) [παροξυσμικά φαινόμενα - Παρακλινικός έλεγχος]

- Επιληψία–Νευροφυσιολογία
- Status Epilepticus
- Κεφαλαλγία
- Νευροαπεικονιστικός έλεγχος
- Νευρογενετικός έλεγχος

3^ο Μάθημα αναπτυξιακῆς παιδιατρικῆς (6 ὥρες)

- Φάσμα Αυτισμοῦ
- Διαταραχές Συμπεριφοράς
  - ΔΕΠΥ
  - Δύσκολο Παιδί
- Αναπτυξιακές διαταραχές
  - Το αδέξιο παιδί
  - Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες
- Χαρισματικό παιδί

4^ο Μάθημα παιδονευρολογίας (4 ὥρες) [φλεγμονώδη - ύπνος - εγκεφαλική παράλυση]

- Φλεγμονώδη νοσήματα του ΚΝΣ
- Αυτοάνοσες εγκεφαλίτιδες
- Νευρολογία και ύπνος
- Εγκεφαλική παράλυση-Αποκατάσταση

5^ο Μάθημα παιδονευροχειρουργική (3 ὥρες)

- Διαταραχές κρανίου
- Όγκοι του εγκεφάλου
- Λειτουργική Νευροχειρουργική

6^ο Μάθημα παιδονευρολογίας (4 ὥρες) [Νευρογενετική]

- Νευρογενετικά/Νευρομεταβολικά νοσήματα
- Νευροδερματικά νοσήματα
- Νευρομυϊκά
- Λευκοδυστροφίες

68. Παιδιατρική Πνευμονολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500699

Υπεύθυνος μαθήματος: Κ.Ν. Πρίφτης, Αν. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Πέμπτη 15:00-17:00 μμ, ΠΓΝ «Αττικόν»

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-5832228, φαξ 210-5832229

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

kpriftis@med.uoa.gr kpriftis@otenet.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι η ενημέρωση των φοιτητών σε θέματα Παιδιατρικής Πνευμονολογίας (Παιδοπνευμονολογίας) που αποτελεί μία από τις εξειδικεύσεις της Παιδιατρικής. Τα νοσήματα του αναπνευστικού είναι συχνά και έκδηλώνονται σε ευρύ φάσμα παιδιατρικών ασθενών. Είναι νοσήματα τα οποία καλείται να αντιμετωπίσει ο γιατρός σε επίπεδο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας φροντίδας υγείας στα παιδιά καθημερινά. Επιπλέον όμως, είναι νοσήματα που συγκεφαλαιώνουν ιδιαίτερη επιστημονική γνώση έστω και αν δεν είναι καθημερινά.

Στο αντικείμενο του μαθήματος περιλαμβάνεται σειρά θεμάτων που αφορούν σε βασικές γνώσεις παιδοπνευμονολογίας, όπως είναι η φυσική εξέταση του αναπνευστικού, οι λειτουργικές δοκιμασίες των πνευμόνων, η απεικόνιση των πνευμόνων και η θεραπεία με εισπνοές. Επίσης περιλαμβάνονται μαθήματα με ειδικότερα νοσήματα, όπως είναι οι λοιμώξεις του αναπνευστικού (βρογχιολίτιδα, λαρυγγίτιδα, πνευμονία), το άσθμα και άλλες αλλεργίες στα παιδιά, η κυστική ίνωση, η πρωτοπαθής δυσκινσία των κροσσών, η χρόνια πνευμονική νόσος της προωρότητας, οι διαταραχές της αναπνοῆς στον ύπνο και άλλα.

Προκειμένου να μεγιστοποιηθεί το όφελος από την παρακολούθηση του μαθήματος δίνεται έμφαση στη μεταφορά των θεωρητικῶν γνώσεων στην κλινική πράξη και γιαυτό η διδασκαλία περιλαμβάνει πέραν του θεωρητικού, και πρακτικό μέρος με κλινικά φροντιστήρια. Η εξέταση γίνεται με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής.

69. Παιδική και Εφηβική Γυναικολογία και Οικογενειακός Προγραμματισμός

Κωδ. Μαθήματος: 500587

Υπεύθυνοι μαθήματος: Δεληγεώρογλου Ε., Καθηγήτης - Σαλάκος Ν., Av. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 8,10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Κάθε Τρίτη και Τετάρτη στο αμφιθέατρο του "Αρεταίειου" Νοσοκομείου, όπως ορίζεται από το πρόγραμμα του μαθήματος.

Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7286353, 210-7286282, 210-7233330

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
edeligeo@aretaieio.uoa.gr,
deligeoroglou@yahoo.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

- I. Ιστορική Αναδρομή Παιδικής-Εφηβικής Γυναικολογίας
- II. Εμβρυολογία του γεννητικού συστήματος
- III. Διαφοροποίηση του φύλου-Προγεννητικός έλεγχος
- IV. Ανατομία του γεννητικού συστήματος στο κορίτσι

- V. Ειδικά χαρακτηριστικά του γεννητικού συστήματος στο κορίτσι
- VI. Φυσιολογική ανάπτυξη στην εφηβεία
- VII. Διατροφή και διαταραχές του σωματικού βάρους
- VIII. Δευτερεύοντα χαρακτηριστικά του φύλου
- IX. Ενδοκρινολογία της ανάπτυξης στην παιδική και εφηβική ηλικία
- X. Νευροενδοκρινολογία της εφηβείας
- XI. Ιστορικό και γυναικολογική εξέταση
- XII. Ενδοσκοπικές και απεικονιστικές Μέθοδοι
- XIII. Χαμηλό ανάστημα (αιτιολογία-αντιμετώπιση)
- XIV. Διαταραχές της ήβης
- XV. Μοριακή βιολογία και θέματα γενετικής
- XVI. Διαταραχές του φύλου
- XVII. Υπογοναδισμός και πρόωμη εμμηνόπαυση
- XVIII. Ανδρογόνα και εφηβεία
- XIX. Αιμορραγίες κόλπου και μήτρας
- XX. Πυελικό άλγος και Δυσμηνόρροια
- XXI. Συγγενείς ανωμαλίες του γεννητικού συστήματος στην εφηβεία
- XXII. Ενδομητρίωση στη νεαρή ηλικία
- XXIII. Αιδοιοκολπίτιδες στη νεαρή ηλικία
- XXIV. Παθολογία του αιδοίου
- XXV. Ογκολογία
- XXVI. Παθήσεις του μαστού στη νεαρή ηλικία
- XXVII. Μαιευτική στην εφηβεία
- XXVIII. Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα
- XXIX. Οικογενειακός προγραμματισμός και αντισύλληψη στη νεαρή ηλικία
- XXX. Ψυχολογική ανάπτυξη του εφήβου και ψυχοπαθολογία της εφηβικής ηλικίας
- XXXI. Προσδιορισμός ορμονών στη γυναικολογία της νεαρής ηλικίας
- XXXII. Φάρμακα στη γυναικολογία και μαιευτική της νεαρής ηλικίας

ΣΤ΄ ΤΟΜΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ, ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ

70. Εισαγωγή στην Κλινική Νευροανοσολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500704

Υπεύθυνος μαθήματος: Κ. Κυλιντηρέας, Αν. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 2, 4, 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα 17.30-19.00 στο Αιγινήτειο Νοσοκομείο

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 6972301551, 2107289406

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: kildrcost@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Τα νευροανοσολογικά νοσήματα αποτελούν σημαντικό μέρος των νοσημάτων που νοσηλεύουμε στην κλινική. Η ανοσολογική θεραπευτική αποτελεί έναν ταχύτατα αναπτυσσόμενο κλάδο, η κατανόηση του οποίου απαιτεί ένα καλά θεμελιωμένο υπόβαθρο γνώσεων. Σκοπό του προτεινομένου κατ' επιλογήν μαθήματος είναι:

1. Η κατανόηση των βασικών ανοσολογικών μηχανισμών που σχετίζονται με την παθογένεση των μείζονων νοσημάτων της νευροανοσολογίας (ΣΚΠ, ανοσολογικές νευροπάθειες, μυασθένεια gravis, παρανεοπλασματικά νοσήματα, φλεγμονώδεις μυοπάθειες).
2. Η ενσωμάτωση των γνώσεων αυτών στην διδασκαλία της θεραπευτικής. Σημαντικό μέρος της ανοσολογικής θεραπευτικής ξεκινά από την νευρολογία, όπως χρήσις ορισμένων μονοκλωνικών αντισωμάτων (natalizumab) ή νέες κατηγορίες φαρμάκων (S1P Receptor agonists). Υφίσταται μεταφορά θεραπειών από την αιματολογία (rituximab, alemtuzumab) ή από ρευμα-

τολογία και ογκολογία (χρήσις κυτταροστατικών, PLX).

Η διδασκαλία και προσέγγιση των ανωτέρω θεμάτων, που αποτελούν μεγάλο τμήμα της καθημερινής πρακτικής στη νευρολογική κλινική, συμβάλει στη σύνδεση της νευρολογίας με το βασικό κορμό της εσωτερικής παθολογίας, ενώ αξιοποιείται ταυτόχρονα η γνώσις και εμπειρία μελών του ΔΕΠ που ασκούν το γνωστικό αυτό αντικείμενο.

Πρόγραμμα μαθήματος

1. Εισαγωγή (ο ρόλος των αντισωμάτων στο νευρολογικό σύστημα).
2. Εισαγωγή (ο ρόλος των T cell στο νευρολογικό σύστημα).
3. Ανοσολογικές νευροπάθειες (νοσήματα εξ αυτοαντισωμάτων [anti-MAG, anti-GM1, anti-GQ1b, anti-GD1a, anti-Sulfatide, anti-GD1B, anti-SGPG]).
4. GBS και CIDP.
5. ΣΚΠ παθογένεια.
6. ΣΚΠ εισαγωγή στη θεραπευτική.
7. Αυτοάνοσες εγκεφαλίτιδες.
8. Μυασθένεια Gravis.
9. Αυτοάνοσες μυοπάθειες.
10. Ο ρόλος των κυτοκινών στο νευρολογικό σύστημα.
11. Εισαγωγή στη θεραπευτική: DMT νοσοτροποποιητικές θεραπείες.
12. Εισαγωγή στη θεραπευτική: ανοσοκατασταλτικοί παράγοντες, θεραπευτικοί αλγόριθμοι.

71. Νευροεπιστήμες και Συμπεριφορά

Κωδ. Μαθήματος: 500643

Υπεύθυνοι μαθήματος: Ηλίας Αγγελόπουλος, Καθηγητής – Νικόλαος Σμυρνής, Av. Καθηγητής – Μ. Παναγιωτακοπούλου, Καθηγήτρια – Ε. Ρίζος, Av. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: εαρινό 2, 4, 6, 8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Αμφιθέατρο Διονυσίου και Ελένης Αιγινήτου “ΚΩΣΤΗΣ ΣΤΕΦΑΝΗΣ” (1ος όροφος Αιγινητείου Νοσοκομείου). Οι ημέρες και ώρες θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθήματος.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7289409

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
psychiat-egin@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Στο συγκεκριμένο κατ' επιλογὴν μάθημα, στόχος είναι η μελέτη της σχέσης της ανθρώπινης συμπεριφοράς με τις εγκεφαλικές λειτουργίες. Πώς δηλαδή η ανθρώπινη συμπεριφορά ως μηχανισμός προσαρμογής, επιβίωσης και διαίωσισης του ανθρώπινου είδους είναι αθροιστικό αποτέλεσμα συγκεκριμένων λειτουργιών του εγκεφάλου. Αναλυτικότερα, στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη και περιγραφή της λειτουργίας εγκεφαλικών σχηματισμών, νευρωνικών δικτύων, νευρομεταβιβαστών, υποδοχέων, κυτταρικών μηνυμάτων, γονιδιακών σχηματισμών, γονιδιακών προϊόντων σε αντιγραφικό και μεταφραστικό επίπεδο, που να σχετίζονται με την εκδήλωση της ανθρώπινης συμπεριφοράς, αλλά και με ειδικές ψυχικές λειτουργίες όπως για παράδειγμα τη μνήμη, το συναίσθημα, την αντίληψη κλπ. και που φαίνεται να αποτελούν ιδιαίτερα συμπεριφορικά χαρακτηριστικά, τόσο σε φυσιολογικό επίπεδο, όσο και σε παθοφυσιολογικό και συνεπώς ψυχοπαθολογικό επίπεδο και επομένως σε πλαίσια ειδικών ψυχικών διαταραχών.

- Φυλογενετική και εξελικτική διαφοροποίηση της ανθρώπινης συμπεριφοράς
- Το νευροβιολογικό υπόστρωμα της συμπεριφοράς
- Νευρομεταβιβαστικά συστήματα/μηχανισμοί πλαστικότητας του εγκεφάλου και συμπεριφορά
- Νευροχημική βάση των ψυχικών διαταραχών
- Ο ρόλος των γονιδίων στην ανάπτυξη/γήρανση του εγκεφάλου και την αιτιοπαθογένεια των ψυχικών διαταραχών
- Ανώτερες νοητικές λειτουργίες και συναίσθημα: Συμβολή των νευροεπιστημών
- Συμβολή της λειτουργικής νευροανατομίας και των απεικονιστικών τεχνικών στη μελέτη των ψυχικών διαταραχών
- Συμβολή των νευροεπιστημών στην κατανόηση των διαταραχών πρόσληψης τροφής και της αυτοκατατροφικής-βίαιης συμπεριφοράς
- Ψυχοφυσιολογία εγρήγορσης/ύπνου και συν-ακόλουθη προσέγγιση των ψυχικών διαταραχών
- Συμμετοχή βιολογικών παραγόντων στην αιτιοπαθογένεια της ουσιοεξάρτησης

72. Εισαγωγή στη Νευροψυχολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500719

Υπεύθυνος μαθήματος: Κ. Πόταγας, Av. Καθηγητής – Ν. Σμυρνής, Av. Καθηγητής

Διδάσκοντες: Κ. Πόταγας – Ν. Σμυρνής– Σ. Αναγνωστοπούλου – Σ. Παπαγεωργίου

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6,8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Ένα διδακτικό δώρο ανά εβδομάδα στο Ανφιθέατρο του Αιγινητείου Νοσοκομείου (13 μαθήματα των 2 ωρών - σύνολο 26 ώρες).

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107289298, 2107289405

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
smyrmis@med.uoa.gr, cpotagas@otenet.gr.

Περιεχόμενα μαθήματος

Σκοποί του μαθήματος: Η εξοικείωση των φοιτητών της Ιατρικής με τις υπάρχουσες γνώσεις για τη λειτουργία του εγκεφάλου σε σχέση με τις νοητικές λειτουργίες.

Κριτική εισαγωγή στις κλινικές και ερευνητικές προσπάθειες κατανόησης του τρόπου με τον οποίο ο εγκέφαλος παράγει νόηση και συνείδηση. Εισαγωγή στον ερευνητικό τρόπο του σκέπτεσθαι μέσα από το παράδειγμα της έρευνας του εγκεφάλου. Ανάδειξη των μεθοδολογικών παραδειγμάτων που χρησιμοποιήθηκαν και χρησιμοποιούνται στην έρευνα του εγκεφάλου, αλλά και των προβλημάτων και των περιορισμών τους. Στην προσπάθεια αυτή θα συμβάλει η διαδραστική μορφή του μαθήματος με τη συμμετοχή των φοιτητών στην κριτική ανάγνωση και συζήτηση πρωτοτυπων μελετών από κάθε μεθοδολογικό παράδειγμα.

Ειδικότερα: Στο μάθημα αυτό θα αναλυθούν οι μέθοδοι έρευνας και οι συνακόλουθες θεωρητικές προσεγγίσεις με τις οποίες τα τελευταία 150 χρόνια επιστήμονες από όλους τους κλάδους των θετικών και θεωρητικών επιστημών προσέγγισαν το πρόβλημα της σχέσης εγκεφάλου και νου: Ξεκινώντας από τη Φρενολογία, κατόπιν την εντοπιστική Νευρολογία και την κλασική Νευροψυχολογία και προχωρώντας στην Νευροεπιστήμη των Συστημάτων και την Υπολογιστική Νευροεπιστήμη μέχρι τη σύγχρονη Νευροαπεικόνιση και Μελέτη Δυναμικών Δικτύων, θα γίνει η σύνθεση των παραδειγμάτων από διαφορετικούς κλάδους της επιστήμης της Ιατρικής, της Φυσιολογίας, της Ψυχολογίας, των Μαθηματικών και της Φιλοσοφίας, με σκοπό την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο ο εγκέφαλος παράγει αντίληψη, κίνηση, σκέψη συναίσθημα και, τελικά, συνείδηση.

Φοιτητές: Το μάθημα απευθύνεται σε φοιτητές που θα έχουν ολοκληρώσει τα μαθήματα της Νευροφυσιολογίας και Νευροανατομίας του Δεύτερου Έτους της Ιατρικής ώστε να έχουν το υπόβαθρο που θεωρούμε απαραίτητο για την κατανόηση του μαθήματος. Επιθυμητό είναι – εφόσον το επιτρέπει ο κανονισμός της Σχολής – ο αριθμός των συμμετεχόντων φοιτητών να μην ξεπερνά τους τριάντα για να μπορεί το μάθημα να έχει διαδραστικό χαρακτήρα.

Περιεχόμενα μαθημάτων

1. Οι σχέσεις της νόησης με τον εγκέφαλο. Εντοπισμός, Μοναδισμός, Ολισμός: οι θεωρίες και η συμβολή της παθολογίας (Εισαγωγή – Ιστορία, 2 μαθήματα).
2. Εγκέφαλος: εγχειρίδιο χρήσης. Θεωρητική και πρακτική προσέγγιση (Ανατομικές αντιστοιχίσεις, 2 μαθήματα).
3. Από τη διαταραχή στη βλάβη και από τη βλάβη στη διαταραχή. Η νευροψυχολογία – Κλινικά παραδείγματα (3 μαθήματα):
  - Αφασίες
  - Απραξίες
  - Αγνωσίες
  - Συμπεριφορά και μετωπιαίος φλοιός
  - Αμνησίες και άνοιες
4. Βασικές αρχές ψυχοφυσικής. Πώς μελετάμε και μετράμε τη συμπεριφορά.
5. Πρωτεύοντα θηλαστικά και νοητικές λειτουργίες. Η νευροφυσιολογία των συστημάτων – Πειραματικά πρότυπα.
6. Νοητικές λειτουργίες στον άνθρωπο. Η συμβολή της νευροαπεικόνισης: ηλεκτροεγκεφαλογραφία, μαγνητοεγκεφαλογραφία, λειτουργική μαγνητική τομογραφία (2 μαθήματα).
7. Παρουσιάσεις ερευνητικών εργασιών της βιβλιογραφίας από ομάδες φοιτητών – σχολιασμός (2 μαθήματα).

Αναλυτικό πρόγραμμα

1. Εγκέφαλος και νοητικές λειτουργίες. Εισαγωγή και ιστορία (2 ώρες).
2. Εντοπισμός, Μοναδισμός, Ολισμός: οι θεωρίες και η συμβολή της παθολογίας (2 ώρες).
3. Ανατομική αντιστοίχιση των δομών του εγκεφάλου με τις νοητικές λειτουργίες. Θεωρητική και πρακτική προσέγγιση. Επίδειξη επί ανατομικών παρασκευασμάτων (2 ώρες).
4. Ανατομική αντιστοίχιση των δομών του εγκεφάλου με τις νοητικές λειτουργίες. Θεωρητική και πρακτική προσέγγιση. Επίδειξη επί ανατομικών παρασκευασμάτων (2 ώρες).
5. Λόγος, αντίληψη του χώρου, σχεδιασμός και οργάνωση της κίνησης. Συμβολή της μελέτης των αφαισιών, αγνωσιών και απραξιών. (2 ώρες).
6. Η κατανόηση των εκτελεστικών λειτουργιών. Μελέτη των βλαβών στον μετωπιαίο φλοιό. μετωπιαίος φλοιός (2 ώρες).
7. Η κατανόηση της μνήμης. Αμνησίες και άνοιες (2 ώρες).
8. Βασικές αρχές ψυχοφυσικής. Πώς μελετάμε και μετράμε τη συμπεριφορά (2 ώρες).
9. Πρωτεύοντα θηλαστικά και νοητικές λειτουργίες. Η νευροφυσιολογία των συστημάτων – Πειραματικά πρότυπα (2 ώρες).
10. Νοητικές λειτουργίες στον άνθρωπο. Η συμβολή της νευροαπεικόνισης: ηλεκτροεγκεφαλογραφία, μαγνητοεγκεφαλογραφία, λειτουργική μαγνητική τομογραφία (2 ώρες).
11. Νοητικές λειτουργίες στον άνθρωπο. Η συμβολή της νευροαπεικόνισης: ηλεκτροεγκεφαλογραφία, μαγνητοεγκεφαλογραφία, λειτουργική μαγνητική τομογραφία (2 ώρες).
12. Παρουσιάσεις ερευνητικών εργασιών της βιβλιογραφίας από ομάδες φοιτητών – σχολιασμός (φοιτητές, 2 ώρες).
13. Παρουσιάσεις ερευνητικών εργασιών της

βιβλιογραφίας από ομάδες φοιτητών – σχολιασμός (φοιτητές, 2 ώρες).

Ύλη από την οποία θα διδαχθούν οι φοιτητές

Θα δοθούν συγκεκριμένα άρθρα και σημειώσεις για το περιεχόμενο της διδασκαλίας. Θα δοθούν επίσης άρθρα προς παρουσίαση τα οποία θα επεξεργαστούν οι ίδιοι οι φοιτητές κατά ομάδες. Προτεινόμενα συγγράμματα: Principles of Neural Sciences, E. Kandel et al., 5th edition, Κλινική Νευροψυχολογία, Walsh.

Δέσμευση για υποχρεωτική παρουσίαση των φοιτητών

Λαμβάνονται παρουσίες από τον κατάλογο των εγγεγραμμένων. Επιπλέον, όλοι οι συμμετέχοντες φοιτητές υποχρεούνται να παρουσιάσουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος τα άρθρα που τους έχουν δοθεί προς σχολιασμό.

Εξετάσεις - Βαθμός

Ο βαθμός θα βασιστεί στην κριτική παρουσίαση ερευνητικών εργασιών της βιβλιογραφίας από τους φοιτητές κατά τη διάρκεια των μαθημάτων (ο κάθε φοιτητής θα αναλάβει από την αρχή του εξαμήνου τη μελέτη ενός άρθρου επάνω στο οποίο θα γράψει μια κριτική ανασκόπηση. Στο πέρας του προγράμματος των μαθημάτων οι φοιτητές θα απαντήσουν σε ερωτήσεις σύντομης ανάπτυξης επάνω στο περιεχόμενο του μαθήματος.

Πώς διαφοροποιείται από τα υπάρχοντα διδασκόμενα μαθήματα

Το μάθημα αυτό εστιάζεται στην κατανόηση και την ανάλυση από τους φοιτητές των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για τη μελέτη των νοητικών λειτουργιών.

Πρόκειται για ερευνητική προσέγγιση της σχέ-

σης του εγκεφαλικού υποστρώματος με τις νοητικές λειτουργίες και όχι για τη συστηματική κλινική μελέτη των παθολογικών διεργασιών του ΚΝΣ, τη διάγνωση και τη θεραπεία τους, όπως αυτά διδάσκονται στο υποχρεωτικό μάθημα της Νευρολογίας. Επίσης, το μάθημα αυτό επικεντρώνεται στις μεθόδους μελέτης των σχέσεων εγκεφάλου και νοητικών λειτουργιών και δεν δίνει έμφαση στη μελέτη της συμπεριφοράς στις ψυχικές διαταραχές όπως το υποχρεωτικό κατ' επιλογή μάθημα «Νευροεπιστήμες και Συμπεριφορά».

73. Ουσιοεξαρτήσεις: Βιολογική, Ψυχολογική και Κοινωνική Προσέγγιση

Κωδ. Μαθήματος: 500646

Υπεύθυνος Μαθήματος: Θ. Παπαρρηγόπουλος
Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: εαρινό 4,6,8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τετάρτη 16.00-19.00 Αμφιθέατρο «Δ.Βαρώνος» Εργαστήριο Φαρμακολογίας Γουδή

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107257960, 2107289313

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:

tpaparrig@med.uoa.gr

Περιεχόμενα Μαθήματος

- Χρήση, κατάχρηση και εξάρτηση από εξαρτησιογόνες ουσίες
- Νευροβιολογικό υπόστρωμα της εξάρτησης και παράγοντες προδιάθεσης
- Φαρμακολογία των οπιοειδών, της κάνναβης, των παραισθησιογόνων και των διεγερτικών
- Εξάρτηση από συνταγογραφούμενα φάρμακα
- Αλκοολισμός
- Θεραπευτική αντιμετώπιση της εξάρτησης

- Η Εθνική και Ευρωπαϊκή Πολιτική για τα «ναρκωτικά»
- Ανίχνευση εξαρτησιογόνων ουσιών σε βιολογικά υλικά.

Το μάθημα περιλαμβάνει παραδόσεις, υποχρεωτικές παρουσίες (με δικαίωμα 1 απουσίας) και εξετάσεις πολλαπλής επιλογής. Σημειώσεις διδασκόντων και σύγγραμμα. Υπάρχει δυνατότητα διεξαγωγής βιβλιογραφικής εργασίας.

Πρόγραμμα:

Τετάρτη 25/4/2018	Εισαγωγή: Διαγνωστικά κριτήρια και κλινική εικόνα της εξάρτησης Παράγοντες που οδηγούν στην εξάρτηση: Κληρονομικότητα και περιβάλλον
Τετάρτη 2/5/2018	Νευροβιολογικό υπόστρωμα της εξάρτησης Φαρμακολογία της εξάρτησης από νικοτίνη και θεραπευτική αντιμετώπιση
Τετάρτη 16/5/2018	Φαρμακολογία της εξάρτησης από ηρωίνη και θεραπευτική αντιμετώπιση Φαρμακολογία της εξάρτησης από παραισθησιογόνα
Τετάρτη 23/5/2018	Αλκοολισμός και θεραπευτική αντιμετώπιση Φαρμακολογία της εξάρτησης από συνταγογραφούμενα φάρμακα
Τετάρτη 30/5/2018	Φαρμακολογία της εξάρτησης από κοκαΐνη, αμφεταμίνη και άλλα διεγερτικά Φαρμακολογία της εξάρτη-

Παρασκευή 1/6/2018

σης από κάνναβη και ιατρική
χρήση κάνναβης
Παραβατικότητα και ανίχνευση
εξαρτησιογόνων ουσιών σε
βιολογικά υλικά
Η Εθνική και Ευρωπαϊκή Πο-
λιτική για τα «ναρκωτικά»

74. Παιδοψυχιατρική

Κωδ. Μαθήματος: 500531

Υπεύθυνος μαθήματος: Σ. Χριστογιώργος, Αν.
Καθηγήτης – Αικ. Παπανικολάου, Αν. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα,
15:00–18:00, Αμφιθέατρο Νοσοκομείου Παιδων «Η
Αγία Σοφία»

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2132013225

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
schristog@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

1. Ομαλή ψυχολογική ανάπτυξη του παιδιού με έμφαση στη συναισθηματική και ψυχοκοινωνική πλευρά.
2. Ταξινόμηση στην Παιδοψυχιατρική
3. Διαγνωστική αξιολόγηση στην Παιδοψυχιατρική
4. Συναισθηματικές διαταραχές – Αυτοκτονικότητα
5. Διάχυτες Διαταραχές της ανάπτυξης
6. Διαταραχή ελλειμματικής προσοχής-υπερκινητικότητας\
7. Διαταραχές διαγωγής-Παραπρωματικότητα
8. Νοητική υστέρηση
9. Διαταραχή ταυτότητας φύλου
10. Μαθησιακές διαταραχές
11. Χρήση ουσιών στην εφηβεία

12. Ψυχοφαρμακολογία σε παιδιά και εφήβους
13. Ψυχώσεις σε παιδιά και εφήβους
14. Διαζύγιο και παιδί
15. Κακοποίηση-παραμέληση παιδιού
16. Αγχώδεις διαταραχές
17. Σχολική φοβία – Σχολική άρνηση
18. Ψυχοδυναμική ψυχοθεραπεία παιδιών και εφήβων
19. Γνωσιακές-συμπεριφορικές θεραπείες
20. Οικογενειακή ψυχοθεραπεία
21. Οργάνωση παιδοψυχιατρικών υπηρεσιών

75. Ψυχοσωματική Ιατρική

Κωδ. Μαθήματος: 500720

Υπεύθυνος Μαθήματος: Α. Πεχλιβανίδης Αν.
Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: χειμερινό και εαρινό 7,
8, 9, 10, 11, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Παρασκευή
15.00-17.00μ.μ. Αμφιθέατρο Αιγινήτειου Νοσοκο-
μείου

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107289410

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:
apechlib@med.uoa.gr

Περιεχόμενα Μαθήματος

Γενικά γίνεται δεκτό ότι οι ψυχολογικοί παράγον-
τες συμβάλλουν με ποικίλλουσα σημαντικότητα
στην εξέλιξη όλων των ασθενειών. Το κατά πόσο
αυτή η παθομορφωτική σπουδαιότητα των ψυχο-
λογικών παραγόντων συνδέεται με την έκλυση,
πορεία, επίταση και επιδείνωση της εκάστοτε νό-
σου ή την προδιάθεση για νόσηση καθώς επίσης
και με την αντίδραση απέναντι στη νόσο ποικίλει
από νόσο σε νόσο και είναι θέμα πάντα επίκαιρο

για επιστημονικό διάλογο. Ο όρος Ψυχοσωματική Ιατρική αναφέρεται στον επιστημονικό κλάδο που ασχολείται με την εξέλιξη και απαρτίωση των συμπεριφερειολογικών και βιοϊατρικών επιστημονικών γνώσεων και τεχνικών που έχουν σπουδαιότητα τόσο για την υγεία όσο και τη νόσηση. Παράλληλα η Ψυχοσωματική Ιατρική ενδιαφέρεται για την εφαρμογή αυτών των γνώσεων και τεχνικών στους τομείς της πρόληψης, διάγνωσης και αποκατάστασης και προσπαθεί να γεφυρώσει το ιατροφιλοσοφικό χάσμα ανάμεσα στη ψυχή και το σώμα. Ο όρος Ψυχοσωματική Ιατρική υποδηλώνει την ολιστική προσέγγιση και μεταχείριση των ιατρικών προβλημάτων. Οι ψυχοσωματικές διαταραχές χαρακτηρίζονται από σωματικά συμπτώματα ή δυσλειτουργίες σε διάφορα σωματικά όργανα και συστήματα, προϋποθέτουν δε στενή παθομορφωτική σύνδεση με ψυχολογικούς παράγοντες. Η ολιστική γνώση των αρχών της Ψυχοσωματικής Ιατρικής οδηγεί κατανόηση των αρχών της θεραπευτικής σχέσης όπου συμπεριλαμβάνεται και τα φαινόμενα “placebo, no cibo”.

Σ' αυτό το πλαίσιο η Ψυχοσωματική Ιατρική στην Κοινότητα αποτελεί το βασικό πυλώνα της Κοινωνικής Ψυχιατρικής, συνδέοντας τα θέματα υγείας-ασθένειας και των αντίστοιχων προληπτικών και θεραπευτικών παρεμβάσεων στο πλαίσιο της κοινότητας. Ο Π.Ο.Υ. σήμερα έχει αναδείξει την Κοινωνική Ψυχιατρική ως αναπόσπαστο μέρος της άσκησης της Ψυχιατρικής στον κοινωνικό ιστό μέσω παρεμβάσεων όλων των βαθμίδων της πρόληψης που στοχεύουν τόσο στην προαγωγή της υγείας (health promotion), γενικής και ψυχικής, όσο και στην αντιμετώπιση όλων των συνιστωσών της ψυχικής νόσου. Στην πράξη η Κοινωνική Ψυχιατρική οφείλει να εξασφαλίζει τη διασύνδεση με την κοινότητα, να είναι σε θέση να χειριστεί τα βασικά εργαλεία που προσφέρει η σύγχρονη έρευνα για την οργάνωση της ψυχιατρικής φρο-

ντίδας και την ανάπτυξη προγραμμάτων στην κοινότητα και να εξασφαλίζει τη διασύνδεση όχι μόνο με εξειδικευμένες ψυχιατρικές νοσηλευτικές υπηρεσίες (ψυχιατρικά νοσοκομεία) αλλά και με ειδικές μονάδες παροχής υπηρεσιών υγείας (γενικά νοσοκομεία, κέντρα υγείας, πολυιατρεία κ.λπ.). Η ψυχοσωματική Ιατρική στην κοινότητα επίσης παρέχει το θεωρητικό υπόστρωμα για θέματα ποιότητας ζωής, ενημέρωσης για την νόσο σωματική ή ψυχική, ψυχοεκπαίδευσης, θετικής ψυχολογίας, ειδικών παρεμβάσεων σε κοινωνικές-οικονομικές κρίσεις και καταστροφές, φαινομένων στρες στην κοινότητα, βίας, τραύματος, κακοποίησης, κοινωνικού στίγματος και προκατάληψης.

Λαμβανομένου υπόψη ότι ο Π.Ο.Υ. ορίζει την υγεία όχι μόνο ως απουσία πόνου και αναπηρίας αλλά και ως διασφάλιση της ευδαιμονίας, ο στόχος του κατ' επιλογή μαθήματος συντάσσεται απολύτως με τις προαναφερόμενες θεμελιακές αρχές. Δηλαδή τη συνεπέστερη δυνατή εξοικείωση των φοιτητών με την επιστημονική μεθοδολογία που διασφαλίζει την υλοποίηση των προαναφερόμενων στόχων.

Σ' αυτό το πλαίσιο η ευεξία των ανθρώπων προϋποθέτει θετικό ισοζύγιο εμπειριών σε βασικούς άξονες της ζωής: Δημιουργία/Επάγγελμα, Οικογένεια και Ελεύθερος Χρόνος. Η προαγωγή ψυχικής υγείας και η πρόληψη ψυχιατρικών διαταραχών ως επιστημονικός κλάδος στοχεύει όχι μόνο στη θεραπεία νοσολογικών οντοτήτων αλλά κυρίως στην προαγωγή της ευεξίας, η οποία συνίσταται μεταξύ άλλων:

- i) στην αποτελεσματική επίλυση προβλημάτων
- ii) στη ρεαλιστική θεώρηση και το χειρισμό της πραγματικότητας
- iii) στην αντοχή στο stress/distress
- iv) στην επένδυση της δημιουργικότητας σε παραγωγικούς τομείς
- v) στην καλλιέργεια ανθρώπινων αξιών όπως η

φιλομάθεια, η καλοσύνη και η γενναιοδωρία, η εγκράτεια και ο αυτοέλεγχος, η σωφροσύνη, η ευσιπλαχνία, η κοινωνική και συναισθηματική νοημοσύνη και η τέχνη του να διακρίνουμε αυτό που πρέπει να φοβόμαστε από αυτό που δεν πρέπει, καθ' υπαγόρευση της έγκυρης λογικής.

vi) στην ικανότητα του αγαπών και αγαπάσθαι.

Συμπερασματικά θεμελιακός σκοπός του κατ' επιλογή μαθήματος είναι η εξειδικευμένη εκπαίδευση των φοιτητών, ώστε μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσής τους να είναι ικανοί να συμβάλλουν στον υψηλότερο δυνατό βαθμό: α) στην παραγωγή νέας γνώσης στα επιστημονικά πεδία της προαγωγής της ψυχικής υγείας και της πρόληψης των ψυχιατρικών διαταραχών β) στην εφαρμογή στις σύγχρονες κοινωνίες των δεξιοτήτων που απέκτησαν για την προαγωγή και ενίσχυση της ψυχικής υγείας και την πρόληψη των ψυχικών διαταραχών.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει 13 δίωρες εισηγήσεις - σεμινάρια με τα παραπάνω αντικείμενα.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ:

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ.
2. ΕΙΔΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ I: ΨΥΧΟΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ – ΨΥΧΟΕΝΔΟΚΡΙΝΟΛΟΓΙΑ, ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ.
3. ΕΙΔΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ II: ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ ΚΑΙ ΚΑΡΔΙΟΑΓΓΕΙΑΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ
ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
4. ΕΙΔΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ III: ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ ΚΑΙ ΓΑΣΤΡΕΝΕΡΙΚΟ, ΜΥΟΣΚΕΛΕΤΙΚΟ ΚΑΙ ΔΕΡΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
5. ΣΤΡΕΣ, ΕΞΟΥΘΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΟΣΩΜΑΤΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ
6. ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΣΧΕΣΗ: ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ PLACEBO, NOCEBO
7. ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΝΟΣΗΡΟΤΗΤΑ, ΘΝΗΤΟΤΗΤΑ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΨΥΧΟΣΩΜΑΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ.

1. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ.
2. ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ – ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ.
3. ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΠΑΙΔΟΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ – ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ.
4. ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ – Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΡΡΩΣΗΣ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΣΘΕΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ.
5. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΣΟ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ή ΨΥΧΙΚΗ, ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ, ΨΥΧΟΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΘΕΤΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ.
6. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ – Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ-ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ.

Οι εξετάσεις προτείνονται ετήσιες πολλαπλής επιλογής ή προφορικά.

76. Υγιεινή του Νοσοκομείου, Επιδημιολογία και Πρόληψη Νοσοκομειακών Λοιμώξεων

Κωδ. Μαθήματος: 500701

Υπεύθυνος μαθήματος: Μαρία Καντζανού, Επ. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: 2 ημέρες/εβδομαδιαίως (Δευτέρα, Τετάρτη), στο Αμφιθέατρο του Εργαστηρίου Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής (κτήριο 12, 2ος όροφος)

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7462068

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
maria.kantzanou@gmail.com

Περιεχόμενα μαθήματος

Η διδασκαλία του μαθήματος προσφέρει τις απαραίτητες γνώσεις που πρέπει να έχει ο ιατρός για την τήρηση αυστηρών κανόνων υγιεινής στους χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας με σκοπό την προάσπιση της υγείας τόσο του ιατρονοσηλευτικού προσωπικού όσο και των νοσηλευόμενων ασθενών. Επιπλέον, διδάσκονται οι απαιτούμενες διαδικασίες και τα απαραίτητα χωροταξικά μέτρα (αρχιτεκτονική κτηρίων, τεχνολογικές εγκαταστάσεις, κλιματισμός, κλπ) που οφείλουν να τηρούνται από τον φορέα υγείας, ώστε να διασφαλίζεται η υγιεινή του νοσοκομειακού περιβάλλοντος.

Το μάθημα, επίσης, παρέχει σύγχρονες γνώσεις επιδημιολογικών δεδομένων των νοσοκομειακών λοιμώξεων και διδάσκει τρόπους επιδημιολογικής επιτήρησης.

Τέλος, ο φοιτητής λαμβάνει γνώση των σύγχρονων κατευθυντήριων διεθνών οδηγιών για την πρόληψη των νοσοκομειακών λοιμώξεων.

77. Υπηρεσίες Υγείας

Κωδ. Μαθήματος: 500574

Υπεύθυνος μαθήματος: Ιωάννης Τούντας, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Κέντρο Μελετών Υπηρεσιών Υγείας/Τρίτη και Πέμπτη (14.00-16.00μ.μ.)

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7482015

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
ytountas@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Στο Κατ' Επιλογήν μάθημα «Υπηρεσίες Υγείας», οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές θα αποκτήσουν ευρύτερες γνώσεις για τη σημασία και τη δομή των Υπηρεσιών Υγείας, τον τρόπο αξιολόγησης και οργάνωσής τους και την εξέλιξή τους σε ένα σύγχρονο περιβάλλον υγειονομικής φροντίδας.

Το μάθημα είναι χρήσιμο διότι, το πεδίο της έρευνας των υπηρεσιών υγείας είναι ταχέως αναπτυσσόμενο τις τελευταίες δεκαετίες και ο ρόλος του ουσιαστικός στη διαμόρφωση σημαντικών παραμέτρων καθορισμού της υγείας του πληθυσμού, όπως ο προσδιορισμός των υγειονομικών προτεραιοτήτων και των ατομικών αναγκών των πολιτών, η χάραξη αποτελεσματικών πολιτικών υγείας, η εφαρμογή μέτρων πρόληψης και η λήψη κρίσιμων πολιτικών αποφάσεων, ώστε κάθε χώρα να εναρμονίζεται με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες της παγκόσμιας υγειονομικής κοινότητας. Αναμφίβολα, στην κατεύθυνση αυτή έχει συμβάλλει η αλματώδης ανάπτυξη υψηλής βιοϊατρικής τεχνολογίας, η δημογραφική γήρανση του πληθυσμού, η αύξηση των δαπανών υγείας, η προσπάθεια χάραξης αποτελεσματικών πολιτικών υγείας σε ένα περιβάλλον οικονομικής στενότητας, καθώς, επίσης, η υψηλού βαθμού ενημέρωση του πληθυσμού και οι διευρυνόμενες προσδοκίες των πολιτών.

78. Ψυχοσωματικά Προβλήματα στα Παιδιά

Κωδ. Μαθήματος: 500352

Υπεύθυνος μαθήματος: Γερ. Κολαίτης, Αν. Καθηγητής - Π. Περβανίδου, Επ. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα, 15.00-18.00 μ.μ., Αμφιθέατρο Νοσοκομείου Παίδων Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2132013225

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
gkolaitis@med.uoa.gr, ppervanid@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

1. Οικογένεια και Ψυχοσωματικά Προβλήματα των Παιδιών.
2. Το παιδί στο Νοσοκομείο, Ψυχολογικές επιπτώσεις.
3. Διαταραχές διατροφής στην προεφηβεία και εφηβεία (ανορεξία-βουλιμία-παχυσαρκία) –παιδιατρική προσέγγιση.
4. Κοιλιακά άλγη.
5. Ελκώδης κολίτιδα, πεπτικό έλκος.
6. Εγκόπριση, ενούρηση.
7. Διαταραχές ύπνου στα παιδιά.
8. Νευροενδοκρινολογία του stress.
9. Μετατραυματική διαταραχή του stress.
10. Διαταραχές στην πρώιμη σχέση μητέρας-βρέφους: Επιπτώσεις στην ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού.
11. Παιδοψυχιατρική προσέγγιση των διαταραχών διατροφής.
12. Το παιδί στο Νοσοκομείο. Το παιδί με το χρόνιο νόσημα.
13. Ticks, σύνδρομο Gilles de la Tourette σε παιδιά και εφήβους.
14. Το παιδί και ο θάνατος-Διεργασίες πένθους.
15. Επείγοντα παιδοψυχιατρική περιστατικά.
16. Αντιμετώπιση, ψυχοθεραπεία ψυχοσωματικών διαταραχών.

79. Ταξιδιωτική και Διεθνής Ιατρική

Κωδ. Μαθήματος: 500705

Υπεύθυνος μαθήματος: Στυλιανός Χατζηπαναγιώτου, Αν. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Αμφιθέατρο Αιγινήτειου Νοσοκομείου (Δευτέρα 14:15 - 16:30)

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7289192

Διεύθυνση Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
schatzi@med.uoa.gr, schatzipa@gmail.com

Περιεχόμενο μαθήματος

Η Ταξιδιωτική και Διεθνής Ιατρική αποτελεί διεπιστημονικό συνδυαστικό γνωστικό αντικείμενο που αφορά στην πρόληψη, έγκαιρη διαπίστωση και διερεύνηση προβλημάτων υγείας, τα οποία σχετίζονται με πάσης φύσεως ταξιδιωτικές μετακινήσεις. Το περιεχόμενό του μαθήματος περιέχει στοιχεία προληπτικής ιατρικής, επιδημιολογίας, δημόσιας υγείας και θεραπευτικής, με προϋπόθεση βασικές γνώσεις φυσιολογίας – παθοφυσιολογίας. Η εφαρμογή του αντικειμένου στην ιατρική πράξη περιλαμβάνει τόσο την προ-ταξιδιωτική ενημέρωση και συμβουλευτική, όσο και την μεταταξιδιωτική φροντίδα ατόμων που μετακινούνται για οποιοδήποτε λόγο προς ένα προορισμό, ή επιστρέφουν στη χώρα διαμονής από μια άλλη χώρα.

Το μάθημα προσφέρει της βασικές γνώσεις της Ταξιδιωτικής και Διεθνούς Ιατρικής με κύριο σκοπό την κατανόηση των ταξιδιωτικών κινδύνων, είτε λοιμώδους, είτε μη λοιμώδους αιτιολογίας, και την εξοικείωση των φοιτητών με τη χρήση των διεθνών δικτύων για την προ- και μεταταξιδιωτική ενημέρωση και συμβουλευτική

Μετά το πέρας των παραδόσεων οι γενικές ικανότητες που θα έχουν αποκτήσει οι φοιτητές είναι χρήση των αλγορίθμων της προ- και μεταταξιδιωτικής συμβουλευτικής πρακτικής ώστε να μπορούν να χρησιμοποιούν τις γνώσεις τους με τη βοήθεια διεθνών δικτύων. Τα μαθησιακά αποτελέ-

σματα είναι η προαγωγή της ελεύθερης συνδυαστικής, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης. Αναλυτικά η λίστα μαθημάτων (παραδόσεων) είναι η ακόλουθη:

1. Εισαγωγή στην Ταξιδιωτική και Διεθνή Ιατρική
2. Η προ-ταξιδιωτική ενημέρωση
3. Εμβόλια
4. Ελονοσία
5. Διάρροια Ταξιδιωτών
6. Ταξιδιωτικές ομάδες με ειδικές ανάγκες 1
7. Ταξιδιωτικές ομάδες με ειδικές ανάγκες 2
8. Ταξιδιωτικές ομάδες με ειδικές ανάγκες 3
9. Ιδιαίτερα ταξιδιωτικά δρομολόγια και ιδιαίτερες ψυχολογικές καταστάσεις ταξιδιωτών
10. Μετακινήσεις σε ιδιαίτερες περιβαλλοντικές συνθήκες
11. Προβλήματα υγείας κατά τη διάρκεια της ταξιδιωτικής μετακίνησης
12. Η μετα-ταξιδιωτική φροντίδα
13. Συνοπτική ανασκόπηση της ὕλης - παρουσίαση ενδιαφερόντων περιστατικών – δημοφιλείς ταξιδιωτικοί προορισμοί

80. Η Ψυχοθεραπεία στην Ιατρική: Επιστήμη και Τέχνη

Κωδ. Μαθήματος: 500756

Υπεύθυνος Μαθήματος: Ι. Ζέρβας Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Παρασκευή 15.00-17.00μ.μ. Αμφιθέατρο Αιγινητείου Νοσοκομείου «Κώστας Στεφανής»

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107289410

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:
yanizervas@gmail.com

Περιεχόμενα Μαθήματος

Ο εστιασμός στην βιοτεχνολογική εξέλιξη της σύγχρονης ιατρικής πρακτικής, τείνει να παραμελεί πλευρές της ανθρώπινης σχέσης ανάμεσα σε ιατρό και ασθενή, τόσο σε επίπεδο προσέγγισης και συμπεριφοράς του ιατρού προς τον ασθενή, όσο και σε επίπεδο ειδικών ψυχοθεραπευτικών πρακτικών και τεχνικών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν παράλληλα με την καθαυτό σωματική ιατρική (και ψυχιατρική) θεραπεία.

Το μάθημα που προτείνουμε αποσκοπεί:

1. Στην ενημέρωση των φοιτητών των κλινικών ετών για τις θεωρητικές αρχές και την πρακτική εφαρμογή των ψυχοθεραπειών, υποστηρικτικών και ειδικών
2. Την εξοικείωσή με τις κύριες σχολές σκέψης που κατευθύνουν την σχέση του ιατρού και του ψυχοθεραπευτή με τον ασθενή.
3. Την σύνδεση της τεκμηριωμένης (evidence based) ιατρικής πράξης με τη σύγχρονη εφαρμογή της ψυχοθεραπείας
4. Την εκπαίδευσή τους σε δεξιότητες εφαρμογής των βασικών αρχών της ψυχολογικής προσέγγισης στην επαφή και συνεργασία με τους ασθενείς.

Οργάνωση μαθήματος

- 10 δώρα μαθήματα και 2 τρίωρα εργαστήρια δεξιοτήτων (26 συνολικά ώρες)
- Χειμερινό εξάμηνο, κατά προτίμηση.
- Εως 40 φοιτητές 3, 5, 7, 9, 11
- 7 υποχρεωτικές παρουσίες στα μαθήματα και υποχρεωτική συμμετοχή στα εργαστήρια (Συνολικά 3 επιτρεπόμενες απουσίες το πολύ).
- Βαθμολόγηση είτε με εξετάσεις πολλαπλής επιλογής είτε με εργασία.

**Προτεινόμενα
Μαθήματα (δώρα)**

Γενικό μέρος

1. Σχέση ιατρού-ασθενούς/Η θεραπευτική σχέση
2. Ψυχοθεραπευτικό σκεπτικό/Θεωρητικές Σχολές
3. Μορφές της σύγχρονης Ψυχοθεραπείας (ατομική, ομαδική, μέσω τέχνης, κ.λπ.)
4. Εφαρμογή της ψυχοθεραπευτικής Πρακτικής I (Πλαίσιο, συχνότητα, διάρκεια, αρνητικά γεγονότα ζωής, κ.ά.)
5. Ψυχοθεραπεία σε παιδιά και εφήβους

Ειδικό μέρος

6. Ψυχοδυναμικές ψυχοθεραπείες
7. Γνωσιακές-συμπεριφορικές ψυχοθεραπείες

8. Συστημικές ψυχοθεραπείες
9. Υποστηρικτική ψυχοθεραπεία
10. Ομαδική ψυχοθεραπεία

Εργαστήρια (τρίωρα). Το ένα μετά το πέμπτο μάθημα, το δεύτερο μετά το τελευταίο.

1ο εργαστήριο: Εκπαίδευση στην κατάλληλη ιατρική συμπεριφορά προς ασθενείς και οικογένειες

2ο εργαστήριο: Συζήτηση κλινικών περιπτώσεων από τις κύριες θεραπευτικές προσεγγίσεις.

7.

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Οι ενδιαφερόμενοι για τα μεταπτυχιακά προγράμματα της Ιατρικής Σχολής μπορούν να ενημερώνονται από την ηλεκτρονική σελίδα ανακοινώσεων της Σχολής www.grammateia.med.uoa.gr και στα τηλέφωνα των αντίστοιχων μεταπτυχιακών.

Η Γραμματεία της Ιατρικής Σχολής βρίσκεται στη οδό Μ. Ασίας 75, Γουδί στο κτήριο 13, 2ος όροφος.

Δέχεται κάθε Δευτέρα, Τετάρτη & Παρασκευή 11:00 - 14:00. Αριθμοί τηλεφώνων επικοινωνίας: 210 7462032

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: mscmed@med.uoa.gr

7.1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ

- 1 Άθληση και Υγεία
- 2 Ακοολογία - Νευρωτολογία
- 3 Αλγολογία: Αντιμετώπιση του πόνου. Διάγνωση και Θεραπεία. Φαρμακευτικές Παρεμβατικές και άλλες τεχνικές.
- 4 Αναζωογόνηση
- 5 Αναπαραγωγική - Αναγεννητική Ιατρική
- 6 Αναπνευστική Ανεπάρκεια και Μηχανικός Αερισμός
- 7 Ανάπτυξη νέων Φαρμάκων: Έρευνα, Κυκλοφορία και Πρόσβαση
- 8 Αντιμετώπιση Εξαρτήσεων - Εξαρτησιολογία
- 9 Αποκατάσταση ασθενών με Βλάβη Νωτιαίου Μυελού. Διαχείριση του πόνου Σπονδυλικής προέλευσης
- 10 Αρτηριακή Υπέρταση και Συνοδά Καρδιαγγειακά - Νεφρικά Νοσήματα
- 11 Γενική και Εξειδικευμένη Παιδιατρική: Κλινική Πράξη και Έρευνα
- 12 Διασυνδεδετική Ψυχιατρική: Απαρτιωμένη φροντίδα σωματικής & ψυχικής υγείας
- 13 Διαταραχές της Αναπνοής στον Ύπνο - Εργαστηριακή και Κλινική Ιατρική του Ύπνου
- 14 Εκτίμηση και Διαχείριση Επαγγελματικού, Περιβαλλοντικού και Φαρμακευτικού Κινδύνου
- 15 Ελάχιστα Επεμβατική Χειρουργική, Ρομποτική Χειρουργική & Τηλεχειρουργική
- 16 Επεμβατική Ακτινολογία
- 17 Επεμβατική Καρδιολογία
- 18 Επιδημιολογία-Μεθοδολογία Έρευνας στις Βιοϊατρικές Επιστήμες, την Κλινική Πράξη και τη Δημόσια Υγεία
- 19 Επιστήμη του Στρες και Προαγωγή της Υγείας
- 20 Εφαρμοσμένη Εμβιομηχανική στην Ορθοπαιδική
- 21 Θρόμβωση - Αιμορραγία - Ιατρική των Μεταγγίσεων
- 22 Ιατρική Γενετική: Κλινική και Εργαστηριακή Κατεύθυνση
- 23 Καρδιοπνευμονική Αποκατάσταση και Αποκατάσταση Πασχόντων ΜΕΘ
- 24 Κλινικές Μελέτες: Σχεδιασμός και Εκτέλεση
- 25 Κλινική Εργοσπιρομετρία, Άσκηση, Προηγμένη Τεχνολογία και Αποκατάσταση
- 26 Κλινική και Πειραματική Νευροχειρουργική
- 27 Κλινική Νευροφυσιολογία

- 28 Μεταβολικά Νοσήματα των Οστών
- 29 Μονάδες Εντατικής Θεραπείας
- 30 Μοριακή & Εφαρμοσμένη Φυσιολογία
- 31 Μοριακή Ιατρική Βιοπαθολογία
- 32 Νεοπλασματική Νόσος στον Άνθρωπο: Έρευνα και Κλινικοπαθολογοανατομική Προσέγγιση στα Πλαίσια της Εξατομικευμένης Ιατρικής (Διάγνωση και Στοχευμένη Θεραπεία)
- 33 Ογκολογία Θώρακα: Σύγχρονη Κλινικο-Εργαστηριακή Προσέγγιση και Έρευνα
- 34 Παγκόσμια Υγεία - Ιατρική των Καταστροφών
- 35 Παθολογία της Κύησης
- 36 Παιδιατρική - Λοιμωξιολογία
- 37 Παιδιατρική Πνευμονολογία
- 38 Περιβάλλον & Υγεία: Διαχείριση περιβαλλοντικών θεμάτων με επιπτώσεις στην υγεία
- 39 Περιφερική Αναισθησία
- 40 Προαγωγή ψυχικής υγείας - Πρόληψη ψυχιατρικών διαταραχών
- 41 Προληπτική και Κλινική Καρδιολογία
- 42 Ρευματολογία - Μυοσκελετική Υγεία
- 43 Σακχαρώδης Διαβήτης - Παχυσαρκία
- 44 Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας
- 45 Σύγχρονη Διαγνωστική στην Δερματολογία και Αλλεργιολογία
- 46 Σχεδιασμός και Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας
- 47 Φυσιολογία της Γήρανσης και Γηριατρικά Σύνδρομα
- 48 Χειρουργική Ανατομία
- 49 Χειρουργική Ογκολογία
- 50 Ψυχιατροδικαστική
- 51 Ψυχική Υγεία και Ψυχιατρική Παιδιών και Εφήβων
- 52 Ψυχοδυναμική Ψυχοθεραπεία σε Ιατρικό Πλαίσιο

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΑ

- 53 Βιοστατιστική
- 54 Νανοϊατρική

55 Οργάνωση & διαχείριση ανακουφιστικής & υποστηρικτικής φροντίδας χρόνιων πασχόντων

ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΑ

---

56 Ενδαγγειακές Τεχνικές

57 Κλινική Νευροψυχολογία - Νοητικές Νευροεπιστήμες

ΔΙΔΡΥΜΑΤΙΚΑ

---

58 Έρευνα στην Γυναικεία Αναπαραγωγή

59 Ιατρική Φυσική - Ακτινοφυσική

60 Μονάδες Εντατικής Θεραπείας - Καρδιολογία, Ιατρική και Νοσηλευτική Φροντίδα

61 Μοριακή Βιοϊατρική - Μηχανισμοί Ασθενειών, Μοριακές και Κυτταρικές Θεραπείες και Βιοκαινοτομία

62 Προαγωγή & Αγωγή της Υγείας

7.2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Η με αρ. 670/5.4.2018/ΦΕΚ 1502Β' έγκριση του Κανονισμού Διδακτορικών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

7.2. Εσωτερικός Κανονισμός Εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής

INFORMATICS DEVELOPMENT AGENCY
Εθνική Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Εκπαίδευση
ΕΤΕΠ
Εθνική Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Εκπαίδευση

ΑΔΑ: ΨΕΞΝ46ΨΖ2Ν-ΜΩ2

16301

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

2 Μαΐου 2018 ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ Αρ. Φύλλου 1502

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Αριθμ. απόφ. 670/5.4.2018

Έγκριση του Κανονισμού Διδακτορικών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. τις διατάξεις των άρθρων 45 και 85 του ν. 4485/2017 «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 114),
2. την υπ' αριθμ. 163204/21.29.9.2017 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων,
3. την παρ. 3ε του άρθρου 9, του ν. 3685/2008 «Θεσμικό πλαίσιο για τις μεταπτυχιακές σπουδές» (ΦΕΚ Α' 148),
4. τις διατάξεις του ν. 4009/2011 «Διομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (ΦΕΚ Α' 195), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν,
5. τις διατάξεις του ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 83), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν,
6. το π.δ. 85/31.5.2013 (ΦΕΚ Α' 124) «Ιδρυση, μετονομία, ανασυγκρότηση Σχολών και ίδρυση Τμήματος στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών»,
8. την απόφαση της Συγκλήτου του Ε.Κ.Π.Α. (12η συνεδρία 16.3.2018),
9. το απόσπασμα πρακτικών της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α. (συνεδρίαση 8.12.2017),
10. το γεγονός ότι με την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη εκ βάσεως του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

την έγκριση του Κανονισμού Διδακτορικών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ως ακολούθως:

Άρθρο 1
Γενικές Αρχές

Οι Διδακτορικές Σπουδές της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

οργανώνονται και λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4485/2017 και του εν γένει θεσμικού πλαισίου όπως κάθε φορά ισχύει. Αποσκοπών στην προαγωγή της πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας και οδηγούν στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος (Δ.Δ.), το οποίο πιστοποιεί την εκπόνηση πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας και την ουσιαστική συνεισφορά του κατόχου του στην εξέλιξη της γνώσης στον αντίστοιχο επιστημονικό κλάδο. Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4485/2017, ο τρίτος κύκλος σπουδών περιλαμβάνει τη εκπόνηση Δ.Δ χωρίς τέλη φοίτησης η οποία ολοκληρώνεται με την απονομή Διδακτορικού Διπλώματος. Στην Ιατρική Σχολή εκπονούνται Δ.Δ. στο γνωστικό αντικείμενο που αυτή θεραπεύει και οι οποίες πρέπει να πληρούν προϋποθέσεις υψηλού επιστημονικού επιπέδου και να ανταποκρίνονται σε ανάγκες της σύγχρονης Ιατρικής επιστήμης και της κοινωνίας εν γένει.

Άρθρο 2
Δικαίωμα υποβολής αίτησης για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής

Δικαίωμα υποβολής αίτησης εκπόνησης Δ.Δ. έχουν:

- α) οι κάτοχοι πτυχίου Ιατρικής Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ισοτιμίου της αλλοδαπής
- β) οι κάτοχοι διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ισοτιμίου της αλλοδαπής ή ενιαίου και ομόσημου τίτλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου του άρθρου 46 του ν. 4485/2017 που έχει συναφές αντικείμενο με αυτό της Δ.Δ. Η συνάφεια του γνωστικού αντικείμενου πιστοποιείται με εισήγηση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών
- γ) Γίνονται επίσης δεκτοί και πτυχιούχοι, μη κάτοχοι Δ.Μ.Σ. (άρθρο 38 του ν. 4485/2017) που έχουν υψηλού επιπέδου επιστημονικές δημοσιεύσεις, σχετικές με την υπό εκπόνηση Διδακτορική Διατριβή, έπειτα από αιτιολογημένη απόφαση Συνέλευσης της Σχολής και στην εισήγησης της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών της Σχολής

Άρθρο 3
Διαδικασία υποβολής αίτησης για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και χρονική διάρκεια εκπόνησης

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση εκ-

πόνησης Δ.Δ. κατά τη διάρκεια κάθε ακαδημαϊκού έτους και ειδικότερα καθ' όλους τους μήνες πλην του Ιουλίου και Αυγούστου, στη Γραμματεία της Ιατρικής Σχολής (άρθρο 38, ν. 4485/2017).

Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη και μεγαλύτερη από έξι (6) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Ο Υποψήφιος διδάκτορας μπορεί κατά τη διάρκεια εκπόνησης της Δ.Δ. να ζητήσει με επαρκώς αιτιολογημένη αίτησή του, την αναστολή εκπόνησης για ένα (1) έτος. Ο χρόνος της αναστολής εκπόνησης δεν προσμετράται στην προβλεπόμενη μέγιστη χρονική διάρκεια εκπόνησης της Δ.Δ. Κατά τη διάρκεια της αναστολής εκπόνησης δεν επωφελείται ο υποψήφιος των δικαιωμάτων και των παροχών που προβλέπονται για τους υποψήφιους διδάκτορες.

Στο διάστημα εκπόνησης της Δ.Δ. και εφόσον κριθεί απαραίτητο από τον Επιβλέποντα, ο υποψήφιος παρακολουθεί μαθήματα του πρακτικού ή μεταπτυχιακού κύκλου σπουδών, τα οποία θα υποδεικνύει ο Επιβλέπων της Δ.Δ..

Άρθρο 4 Απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Στην αίτηση εκπόνησης Δ.Δ. που χορηγείται από τη Γραμματεία της Σχολής θα πρέπει να αναγράφονται: α) το προτεινόμενο θέμα της Δ.Δ., β) η προτεινόμενη γλώσσα εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής (ελληνική ή αγγλική), γ) το προτεινόμενο μέλος Δ.Ε.Π. που δέχεται να επιβλέπει την Δ.Δ.

Στην αίτηση του υποψηφίου επισυνάπτεται βεβαίωση του Διευθυντού της Κλινικής ή του Εργαστηρίου, όπου θα εκπονηθεί η Δ.Δ., η οποία αναφέρει ότι υπάρχει και είναι διαθέσιμος ο απαραίτητος τεχνικός εξοπλισμός, χώρος, υλικό κλπ. για την υλοποίηση της έρευνας.

Συνημμένα της αιτήσεως θα κατατίθενται τα εξής:

- Αναλυτικό Βιογραφικό Σημείωμα του υποψηφίου
- Προσχέδιο της διδακτορικής διατριβής
- Φωτοτυπία αστυνομικού δελτίου ταυτότητας/διοβητηρίου

Αντίγραφο Πτυχίου

- Αναγνώριση ισοτιμίας του μεταπτυχιακού διπλώματος από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. (για πτυχιούχους ΑΕΙ του εξωτερικού)

- Αντίγραφο μεταπτυχιακού διπλώματος εάν απαιτείται (άρθρο 2 του παρόντος).

Άρθρο 5 Επιβλέψη Διδακτορικής Διατριβής και Ορισμός τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής

Δικαιώμα ανάληψης της επιβλέψης Δ.Δ. έχουν όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. της Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ. Ο Επιβλέπων υποχρεωτικά θα πρέπει να υπηρετεί στην Κλινική ή στο Εργαστήριο όπου εκπονείται η Δ.Δ. Ο μέγιστος αριθμός Δ.Δ. ανά επιβλέποντα ορίζεται σε δέκα (10) για τους μόνιμους Επίκουρους καθηγητές, τους Αναπληρωτές Καθηγητές και Καθηγητές, και σε πέντε (5) για μη μόνιμους

Επίκουρους Καθηγητές. Οι Δ.Δ. για τις οποίες εκκρεμεί μόνο η δημόσια παρουσίαση/υποστήριξη δεν επιβαρύνουν αριθμητικά τον επιβλέποντα.

Αν ο επιβλέπων μετακινηθεί σε άλλο Α.Ε.Ι. ή Τμήμα Α.Ε.Ι. συνεχίζει να τελέει χρέη επιβλέποντος των διδακτορικών διατριβών που έχει αναλάβει, αλλά ο Διδακτορικός Τίτλος απονέμεται από την Ιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ. Σε περίπτωση συνταξιοδότησης του επιβλέποντος πριν από το πέρας της Δ.Δ. το Τμήμα αναθέτει σε άλλον την επιβλέψη, ύστερα από αίτηση του υποψηφίου διδάκτορα και γνώμη του προτεινόμενου επιβλέποντος, διαφορετικά αναθέτει την επιβλέψη σε ένα από τα άλλα δύο μέλη της τριμελούς επιτροπής, ακόμη και καθ' υπέρβαση του μέγιστου αριθμού υποψηφίων διδακτορών που μπορεί να επιβλέπεται από κάθε επιβλέποντα (άρθρο 39 του ν. 4485/2017).

Οι αιτήσεις εκπόνησης Δ.Δ. που κατατίθενται στη Σχολή, εφόσον πληρούν τα προβλεπόμενα από τον παρόντα Εσωτερικό Κανονισμό προαπαιτούμενα, γίνονται δεκτές και αποστέλλονται στη Συνέλευση του Τμήματος η οποία τις κατηγοριοποιεί με βάση τη συνάφεια του ερευνητικού αντικείμενου και ορίζει μια τριμελή επιτροπή ανά κατηγορία αιτήσεων. Κάθε τριμελής επιτροπή, που αποτελείται από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, εξετάζει τις αντίστοιχες αιτήσεις και τα συνοποβαλλόμενα έγγραφα και καλεί τους υποψηφίους σε συνέντευξη. Κατόπιν υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος αναλυτικό υπόμνημα, στο οποίο αναγράφονται οι λόγοι για τους οποίους κάθε υποψήφιος πρέπει ή δεν πρέπει να γίνει δεκτός καθώς και ο προτεινόμενος επιβλέπων, εφόσον αυτός δεν έχει ήδη προτεθεί από τον υποψήφιο. Η Συνέλευση του Τμήματος, αφού λάβει τη γνώμη του προτεινόμενου από την επιτροπή επιβλέποντος, τη συνεκτιμά με το υπόμνημα της επιτροπής και εγκρίνει ή απορρίπτει αιτιολογημένα την αίτηση του υποψηφίου.

Στην εγκριτική απόφαση ορίζεται και η γλώσσα συγγραφής της διδακτορικής διατριβής (άρθρο 38 του ν. 4485/2017).

Μετά τον ορισμό των Τριμελών Συμβουλευτικών Επιτροπών, τα ονόματα των υποψηφίων διδακτορών, των επιβλεπόντων μελών Δ.Ε.Π. ή ερευνητών/τριών, οι τίτλοι των εκπονούμενων διδακτορικών διατριβών και σύντομη περίληψη αυτών, καθώς και τα μέλη των τριμελών συμβουλευτικών επιτροπών αναρτώνται από τη Γραμματεία του Τμήματος στον διαδικτυακό τόπο του Ιδρύματος στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα (άρθρο 38 του ν. 4485/2017) με έγγραφο που συντάσσεται με τη φροντίδα του υποψηφίου.

Η τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή έχει αρμοδιότητα να πλαισιώνει και να υποστηρίζει την εκπόνηση και συγγραφή της Δ.Δ. Στην τριμελή επιτροπή μετέχουν ως μέλη, ο επιβλέπων και δυο ακόμη μέλη Δ.Ε.Π. Α' βαθμίδας, Αναπληρωτές ή Επίκουροι Καθηγητές από την Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ, ή άλλα Τμήματα του ΕΚΠΑ, ή άλλο Α.Ε.Ι. ή Καθηγητές αναγνωρισμένους ως οριστών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, οι οποίοι είναι κάτοχοι Διδακτορικού Διπλώματος, ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ' από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014, ή από αναγνωρισμένο ερευνητικό κέντρο ή νοσοκομείο της αλλοδαπής, που έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστι-

κό αντικείμενο με την υπό εκπόνηση Δ.Δ., και δεν είναι συγγενείς πρώτου ή δεύτερου βαθμού με τον Υποψήφιο Διδάκτορα.

Είναι δυνατή η αντικατάσταση του επιβλέποντος μέλους ή μέλους της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής κατόπιν εμπειριστάωμνης αιτιολογήσεως και μετά την έγκριση της Συνέλευσης της Σχολής ή του Προέδρου της Σχολής εφόσον έχει εξουσιοδοτηθεί από αυτήν. Σε περίπτωση διαπίστωσης προβλήματος συνεργασίας μεταξύ του υποψηφίου διδάκτορα και του Επιβλέποντος ή της Ξυμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, το θέμα θα παραπέμπεται στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, η οποία ορίζει τριμελή επιτροπή από τα μέλη της Επιτροπής Μεταπτυχιακών, συμμετέχοντας του Προέδρου της που θα εξετάζει τα θέματα και θα υποβάλλει το πόρισμα στην Συνέλευση της Σχολής για τελική απόφαση.

Αν για οποιονδήποτε λόγο η σύνδεση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής δεν καταστεί δυνατόν να παραμείνει ως έχει έως το πέρας της εκπόνησης της Δ.Δ., το μέλος/μέλη που πρέπει να αντικαταστήσουν τα αρχικά ορίζονται από τη Συνέλευση της Σχολής ύστερα από αίτηση του Υποψηφίου Διδάκτορα.

Άρθρο 6

Δήλωση τίτλου και πρωτοκόλλου
Διδακτορικής Διατριβής

Εντός τριών (3) μηνών από τον ορισμό της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής ο υποψήφιος σε συνεργασία με το επιβλέπον μέλος ΔΕΠ, καταρτίζει, συνυπογράφει και υποβάλλει αναλυτικό Πρωτόκολλο της Δ.Δ. καθώς και τη Δήλωση του Θέματος υπογεγραμμένη και από τα τρία μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Με ευθύνη του Επιβλέποντος, η Δ.Δ. θα πρέπει να εγκρίνεται από την Επιτροπή Βιοηθικής και Δεοντολογίας της Ιατρικής Σχολής. Εφόσον ο επιβλέπων το κρίνει απαραίτητο θα υποβάλλεται και έγκριση του Επιστημονικού Συμβουλίου Νοσοκομείου και σε αυτή την περίπτωση δεν θα απαιτείται και έγκριση Επιτροπής Βιοηθικής και Δεοντολογίας της Ιατρικής Σχολής. Για μελέτες που αφορούν σε πειραματόζωα, απαιτείται έγκριση από τη Διεύθυνση Κτηνιατρικής Υπηρεσίας. Προκειμένου για κλινικές δοκιμές ή για χρήση φαρμακευτικών ουσιών απαιτείται και η έγκριση από τον Ε.Ο.Φ. και η ασφάλιση ασθενών. Επίσης, θα πρέπει να τηρούνται όλες οι προβλεπόμενες από τον νόμο διαδικασίες και απαιτήσεις για τη διεξαγωγή έρευνας σε ανθρώπους, ανθρώπινα υλικά, πειραματόζωα και κυττάρα.

Εφόσον εκκρεμούν οι εγκρίσεις επιτροπής βιοηθικής και δεοντολογίας, επιστημονικού συμβουλίου, Ε.Ο.Φ., Κτηνιατρικής Υπηρεσίας κ.λπ. και ληγει το χρονικό όριο των 3 μηνών, θα κατατίθενται οι αριθμοί πρωτοκόλλου κατάθεσης αιτήσεως προς τα παραπάνω μαζί με τη Δήλωση Θέματος και Πρωτοκόλλου Διατριβής. Εάν εκκρεμεί η κατάθεση των απαιτούμενων εγκρίσεων κατά την υποβολή της 3ης έκθεσης προόδου, η έκθεση προόδου δεν θα γίνεται δεκτή.

Τροποποίηση τίτλου και πρωτοκόλλου κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της Δ.Δ. δύναται να γίνει εντός των 2 πρώτων ετών, εφ' όσον, και μετά από αιτιολογημένη

εισήγηση της Τριμελούς Επιτροπής και έγκριση της Συνέλευσης Σχολής. Η τροποποίηση συνοδεύεται από νέο ερευνητικό πρωτόκολλο και δεν συνεπάγεται επανένταξη του χρόνου διάρκειας της Δ.Δ.

Άρθρο 7

Υποχρέωσεις και δικαιώματα
των Υποψηφίων Διδασκόντων

Μετά το πέρας κάθε έτους από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, οι υποψήφιοι διδάκτορες παρουσιάζουν προφορικά και υποβάλλουν και εγγράφως αναλυτικό υπόμνημα ενώπιον της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, σχετικά με την πρόοδο της διδακτορικής διατριβής τους. Αντίγραφο του υπομνήματος, καθώς και σχόλια επί αυτού από τον Επιβλέποντα ή την Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή κοιτιθενται υπό μορφή εκθέσεων προόδου στη γραμματεία της Σχολής και καταχωρίζονται στον ατομικό φακέλο του υποψηφίου (άρθρο 40, παρ. 2 του ν. 4485/2017). Οι εκθέσεις προόδου είναι τουλάχιστον τρεις.

Εως την υποβολή της τρίτης εκθέσεως προόδου, ή τέταρτης ή πέμπτης, στις περιπτώσεις παρατάσεων εκπόνησης της Δ.Δ., οι υποψήφιοι έχουν την υποχρέωση να έχουν παρουσιάσει την μεθοδολογία ή μέρος των αποτελεσμάτων της Δ.Δ., έστω και προκαταρκτικών, σε επιστημονικό Συνέδριο στην Ελλάδα ή το εξωτερικό.

Εως τη δημόσια υποστήριξη της Δ.Δ. ο υποψήφιος έχει την υποχρέωση να έχει συμμετάσχει σε δυο (2) δημοσιεύσεις σχετικές με την Δ.Δ., σε επιστημονικό περιοδικό της ηλεκτρονικής βάσεως PubMed. εκ των οποίων μια τουλάχιστον πλήρης, πρωτότυπη δημοσίευση όπου ο υποψήφιος Δ.Δ. είναι πρώτος ή ισοδύναμος πρώτος συγγραφέας.

Οι υποψήφιοι διδάκτορες έχουν μέχρι πέντε (5) πλήρη ακαδημαϊκά έτη από την πρώτη εγγραφή τους, όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του δεύτερου κύκλου σπουδών. Μέχρι και πέντε (5) έτη μετά την ολοκλήρωση της διδακτορικής τους διατριβής, διατηρούν δικαίωμα πρόσβασης, δανεισμού και χρήσης των ηλεκτρονικών υπηρεσιών των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών (άρθρο 40, παρ. 3 του ν. 4485/2017).

Υποψήφιοι διδάκτορες που εμπύπουν στο άρθρο 19 παρ. 4 του ν. 4452/2017 δύναται να προσλαμβάνονται ως ακαδημαϊκοί υπότροφοι διά πράξεως της οικείας Σχολής με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου για τη διεξαγωγή διδακτικού, ερευνητικού, επιστημονικού, οργανωτικού, εργαστηριακού ή κλινικού έργου καθοριζόμενου διά της συμβάσεως. Η προκήρυξη του γνωστικού αντικείμενου γίνεται έπειτα από πρόταση της Γενικής Συνέλευσης του Τομέα και έγκριση της Συνέλευσης Σχολής. Η διάρκεια της συμβάσεως καθορίζεται μέχρι ενός πανεπιστημιακού έτους κατά περίπτωση, ανάλογο με τις ανάγκες του Τομέα. Δύναται απί να ανανεώνεται ή να παρατείνεται, πλην όμως ο συνολικός χρόνος πρόσληψης δεν δύναται να υπερβεί τα τρία (3) πανεπιστημιακά έτη. Η απασχόληση των ανωτέρω δύναται να είναι πλήρης ή μερική και η κάλυψη της αποζημίωσής τους θα γίνεται από υποτροφίες και ή πόρους που

θα εξασφαλίζει το Τμήμα, χωρίς αύξηση της κρατικής επιχορήγησης προς το οικείο Α.Ε.Ι. και σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Οι υποψήφιοι διδάκτορες ενθαρρύνονται να συμμετέχουν σε συνέδρια, ημερίδες ή εργαστήρια τόσο στην ημεδαπή όσο και στην αλλοδαπή, και γενικότερα υποστηρίξουν όπως θα κρίνεται ακόμη την ακαδημαϊκή λειτουργία του Τμήματος.

Άρθρο 8
Ολοκλήρωση εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής και ορισμός επταμελούς εξεταστικής επιτροπής

Η ολοκλήρωση της εκπόνησης της Δ.Δ. διαπιστώνεται από την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή στην τελική έκθεση προόδου, δηλαδή, σε περιπτώσεις μη παρατάσης, στην τρίτη, τέταρτη, πέμπτη, ή έκτη έκθεση προόδου, προκειμένου ο υποψήφιος να ολοκληρώσει τη συγγραφή της Δ.Δ.

Μετά την ολοκλήρωση της συγγραφής της διδακτορικής Διατριβής, η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή δέχεται ή απορρίπτει αίτηση του υποψηφίου για τη δημόσια υποστήριξη και την αξιολόγηση της. Αν η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή αποδεχτεί την αίτηση του υποψηφίου συντάσσει αναλυτική εισηγητική έκθεση και την υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος, ζητώντας τον ορισμό επταμελούς εξεταστικής επιτροπής (άρθρο 41, παρ. 1 του ν. 4485/2017).

Εν συνέχεια η Συνέλευση της Σχολής ορίζει Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή για την κρίση της Διδακτορικής Διατριβής (παρ. 1 και 2, άρθρο 41, του ν. 4485/2017).

Στην Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή μετέχουν τα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, εκτός από τα αφηρηθέντα μέλη αυτής, το οποίο με απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής αντικαθίστανται από ισάριθμα μέλη που πληρούν τα κριτήρια του δεύτερου και τρίτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 39 του ν. 4485, καθώς και τέσσερα (4) επιπλέον μέλη, που πληρούν τα κριτήρια του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 39 του ν. 4485/2017.

Άρθρο 9
Οδηγίες Συγγραφής Διδακτορικής Διατριβής

Η διατριβή θα περιλαμβάνει γενικό και Ειδικό μέρος και αν απαιτείται παράρτημα, καθώς και περίληψη στην Ελληνική και Αγγλική. Όσον αφορά στις βιβλιογραφικές αναφορές θα ακολουθούνται οι οδηγίες του Επιβλέποντος. Η εκτύπωση της διατριβής γίνεται μετά από έγγραφη άδεια της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Είναι δυνατόν να γίνει και δεύτερη εκτύπωση με τις τελικές διορθώσεις, μετά την παρουσίαση.

Γο λόγους ομοιομορφίας προτινείται η βιβλιοδεσία με θερμocolληση (και όχι σπινάρι) και η εκτύπωση σε μονή σελίδα (όχι διπλή όψη). Το διάστιχο μεταξύ των γραμμών του κειμένου προτινεται να είναι 1,5. Επίσημαίνεται ότι θα πρέπει να πληρούνται οι όροι της καλοισθησίας του κειμένου και της εκκρίσεως των σχημάτων, διαγραμμάτων, φωτογραφιών κ.λπ.

Στο εξώφυλλο θα αναφέρονται, στο άνω μέρος του το Ίδρυμα, η Σχολή Επιστημών Υγείας, η Ιατρική Σχολή, ο Τομέας, το Εργαστήριο ή η Κλινική και ο Διευθυντής Ακολουθούν ο τίτλος της Διδακτορικής Διατριβής, το όνομα και η ιδιότητα του συγγραφέα και ο χαρακτηρισμός «ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ». Στο κάτω μέρος αναγράφονται ο τόπος και ο χρόνος κατάθεσης της. Τα ίδια επαναλαμβάνονται στο εσώφυλλο. Στην τρίτη σελίδα της διδακτορικής διατριβής αναγράφονται:

α) η ημερομηνία αιτήσεως του υποψηφίου
β) η ημερομηνία ορισμού 3μελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής

γ) τα μέλη της 3μελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής
δ) η ημερομηνία ορισμού του θέματος
ε) η ημερομηνία καταθέσεως της διδακτορικής διατριβής.

Τα παραπάνω στοιχεία επικυρώνονται με την υπογραφή του / της Γραμματέως και τη σφραγίδα της Σχολής. Μετά τη δημόσια υποστήριξη της διατριβής ενώνουν την 7μελούς Εξεταστική Επιτροπή στα ως άνω στοιχεία προστίθενται:

α) το όνομα του Προέδρου της Ιατρικής Σχολής,
β) τα ονόματα των μελών της 7μελούς Εξεταστικής Επιτροπής και
γ) ο βαθμός με τον οποίο έγινε αποδεκτή η διατριβή (Άριστα, Λιαν Καλώς, Καλώς).

Τα ονόματα των μελών της 3μελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και της 7μελούς Εξεταστικής Επιτροπής, τα οποία αναγράφονται κατά βαθμίδα, με σειρά αρχαιότητας και με πρώτο το όνομα του Επιβλέποντος και στις 2 περιπτώσεις. Στις επόμενες σελίδες ακολουθεί ο Ορκος του Ίπποκράτη και σύντομο βιογραφικό σημείωμα του υποψηφίου.

Σε περίπτωση αφηρητέτησης επιβλέποντος ή μελών της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής να αναφέρεται η αρχική σύνδεση της επιτροπής πριν από την αντικατάστασή τους και στη συνέχεια να μην μνημονεύεται η αντικατάσταση του επιβλέποντος ή των μελών της τριμελούς και να αναφέρεται η σύνδεση της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής.

Άρθρο 10
Υποστήριξη και κρίση Διδακτορικής Διατριβής

Ο υποψήφιος καταθέτει τη Δ.Δ. στα μέλη της 7μελούς εξεταστικής επιτροπής σε έντυπη μορφή, επισυνάπτοντας υπεύθυνη δήλωση ότι δεν απαιτείται (κατά το όλον ή κατά μέρος) προϊόν λογοκλοπής.

Η Επιτροπή συγκολλάται από τον Επιβλέποντα, προεδρεύει ο αρχαιότερος των Καθηγητών και συνέρχεται σε χώρο του Εργαστηρίου ή της Κλινικής που εκπονήθηκε η διατριβή ή σε άλλο χώρο της Σχολής. Σε κάθε περίπτωση 15 μέρες πριν από την παρουσίαση θα πρέπει έγγραφο της τριμελούς να κατατίθεται στη Γραμματεία της Σχολής στο οποίο θα αναφέρεται ο υποψήφιος, η ημερομηνία, ο τόπος και η ώρα παρουσίας, τα μέλη της 7μελούς Εξεταστικής Επιτροπής, ο τίτλος της διατριβής και να αναρτάται στην Ιστοσελίδα της Σχολής και του ΕΚΠΑ.

Η Δ.Δ. υποστηρίζεται δημόσια από τον υποψήφιο διδάκτορα ενώπιον της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής (στην ελληνική ή αγγλική γλώσσα) με δυνατότητα να παρευρίσκονται μέλη του Τομέα, αλλά και ευρύτερο κοινό. Τα σφημερηθέντα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, που έχουν αντικατασταθεί μπορεί να παρίστανται κατά τη δημόσια υποστήριξη, αλλά και τη μετέπειτα συνεδρίαση χωρίς όμως δικαίωμα ψήφου (άρθρα 39 και 41 του ν. 4485/2017).

Η διαδικασία της δημόσιας υποστήριξης προϋποθέτει τη φυσική παρουσία των πέντε (5) τουλάχιστον μελών της επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, ενώ τα λοιπά μέλη μπορούν να συμμετέχουν και μέσω τηλεδιάσκεψης.

Μετά την παρουσίαση συνεδριάζει η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή, κατ'ιδίαν χωρίς την παρουσία τρίτων, κρίνει την εργασία ως προς την ποιότητα, την πληρότητα, την πρωτότυπη σκέψη, το δημοσιευμένο έργο που σχετίζεται με την εκπόνηση της διατριβής και τη γενικότερη συμβολή της στην προώθηση της επιστημονικής γνώσης και με βάση αυτά τα κριτήρια αποφασίζει με πλειοψηφία πέντε (5) θετικές τουλάχιστον ψήφους για την έγκριση της διατριβής και τη βαθμολογία (Άριστα, Λιαν Κάλως ή Καλώς), την οποία αποτυπώνει στο έντυπο του πρακτικού, και ανακοινώνει την απόφαση της στον υποψήφιο, που από εκείνη τη στιγμή θεωρείται Διδάκτορας.

Σε περίπτωση λιγότερων από 5 θετικών ψήφων, η δημόσια υποστήριξη της διατριβής θεωρείται ανεπιτυχής και δεν αποδίδεται ο τίτλος. Σε περίπτωση που κατά πλειοψηφία η επταμελής επιτροπή κρίνει ότι η Δ.Δ. χρήζει διορθώσεων, αυτό αναφέρεται στο πρακτικό αξιολόγησης και δίδεται προθεσμία στον υποψήφιο, ώστε να προβεί στις απαραίτητες αλλαγές. Ακολουθώντας η Δ.Δ. αποனுβάλλεται στα μέλη της 7μελούς σε έντυπη μορφή. Στη συνέχεια, η επταμελής επιτροπή συνεδριάζει χωρίς την παρουσία τρίτων και την εγκρίνει με πλειοψηφία τουλάχιστον πέντε (5) μελών (άρθρο 41, παρ. 3 του ν. 4485/2017) με τους βαθμούς «ΚΑΛΩΣ», «ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ» ή «ΑΡΙΣΤΑ». Για την απόφαση της η Επιτροπή συντάσσει νέο πρακτικό Αξιολόγησης.

Ο Πίνακας φροντίζει να κατατεθεί στη Γραμματεία της Ιατρικής Σχολής το «Πρακτικό Κρίσεως» συμπληρωμένο, υπογεγραμμένο έχοντας και τη σφραγίδα της Κλινικής/Εργαστηρίου όπου αυτή εκπονήθηκε.

Άρθρο 11

Αναγόρευση - Καθομολογηση Διδασκόντων

Η επίσημη αναγόρευση των διδασκόντων της Ιατρικής Σχολής γίνεται σε ειδική τελετή ενώπιον της Συνέλευσης της Σχολής έπειτα από τα κατωτέρω:

- Άιτηση υποψηφίου για αναγόρευση-καθομολογηση (χορηγείται από τη Γραμματεία)
- Κατάθεση διατριβής στη Γραμματεία του Τομέατος σε ψηφιακή/έντυπη μορφή
- Κατάθεση διατριβής στο Ψηφιακό Αποθετήριο ΠΕΡ-ΓΑΜΟΣ*

* Κατάθεση διατριβής στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης [να συμπληρωθεί ηλεκτρονικά το απογραφικό δελτίο του Ε.Κ.Τ. (Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης) και να καταβεί στο Ε.Κ.Τ. ένα αντίτυπο της διατριβής του.]

- Κατάθεση διατριβής στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας (ν. 3149/2003, άρθρο 12, παρ. 7 α και 9).

Οι διδάκτορες καλούνται σε ημερησμένες που ορίζει η Σχολή να παραστούν ενώπιον της Συνέλευσης της Σχολής για την ορκωμοσία τους. Με κλήρωση μεταξύ των αριστευσάντων επιλέγεται ο διδάκτορας που θα εκφωνήσει την καθομολόγηση. Η ορκωμοσία πραγματοποιείται από τον Πρόεδρο ή τον Αναπληρωτή Πρόεδρο της Σχολής ως εκπροσώπων των πρωτοκόπων αρχών. Μετά το πέρας χορηγούνται 3 αντίγραφα Διδακτορικού Διπλώματος στους ορκισθέντες.

Άρθρο 12

Πνευματικά δικαιώματα

Η έρευνα, που πραγματοποιείται στο πλαίσιο της διδακτορικής διατριβής, αποβλέπει πρωτίστως στην εκπαίδευση του υποψηφίου διδάκτορα και στην απόκτηση ερευνητικής εμπειρίας που απαιτείται για την απονομή του διδακτορικού τίτλου, καθώς και για την περαιτέρω σταδιοδρομία του.

Η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, λόγω της φύσης της, μπορεί να εντάσσεται σε συνεχόμενες και πολλές φορές μακροχρόνιες έρευνες που διεξάγονται από ερευνητικές μονάδες και ερευνητικούς υπευθύνους σε συγκεκριμένο τομέα της επιστήμης, συχνά στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων.

Ο συγγραφέας της διδακτορικής διατριβής είναι ο δικαιούχος του περιουσιακού και ηθικού δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, του περιεχομένου της διατριβής του, σύμφωνα με το ν. 2121/1993, όπως ισχύει.

Τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας (π.χ. εφευρέσεις), που ενδεχομένως προκύψουν από τα αποτελέσματα της έρευνας της διδακτορικής διατριβής ανήκουν τόσο στον διδάκτορα όσο και στον επιβλέποντα καθηγητή ή και σε άλλους ερευνητές που μέτεχουν στην ερευνητική ομάδα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας που προκύπτουν μετά το πέρας της διδακτορικής διατριβής λόγω της ανέγερσης της αντίστοιχης έρευνας στο εργαστήριο ανήκουν αποκλειστικά στον επιστημονικό υπεύθυνο αυτής της φάσης της έρευνας ή και σε άλλους ερευνητές. Για τα θέματα αυτά μπορεί να υπογραφεί σύμβαση μεταξύ των μερών σε οποιοδήποτε στάδιο της έρευνας.

Άρθρο 13

Διαγραφή υποψηφίων διδασκόντων

Η Συνέλευση της Σχολής μπορεί να προχωρήσει σε διαγραφή Υποψηφίων Διδασκόντων των οποίων οι Τριμελείς Συμβουλευτικές Επιτροπές έχουν οριστεί άνω των Β ετών μετά από εισήγηση της επιτροπής Μεταπτυχιακών της Σχολής.

Απία διαγραφής αποτελούν τα κατωθί:

- Α) Τα αντικείμενα των διατριβών αυτών λόγω της συνεχούς εξέλιξης της Ιατρικής επιστήμης ενδέχεται να μην πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις υψηλού επιστημονικού επιπέδου και της παραγωγής νέας γνώσης και να μην ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες της σύγχρονης Ιατρικής Επιστήμης και Κοινωνίας.

β) Περιπτώσεις λογοκλοπής (plagiarism) ή/και παραποίησης αποτελεσμάτων. Η αντιγραφή θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Η παραθεση αποιουδηγότε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του ίδιου του υποψήφιου, χωρίς σχετική αναφορά, καθώς και η παραποίηση αποτελεσμάτων μπορεί να στοιχειοθετήσει απόφαση της Συνέλευσης Τμήματος για διαγραφή του.

γ) Περιπτώσεις διαπιστώσεως κατάθεσης ή/και χρήσης πλαστών πιστοποιητικών από τον Υποψήφιο Διδάκτορα αποτελούν ικανό λόγο διαγραφής του ή ακόμα και ανάκλησης της διατριβής εάν η διαπίστωση γίνει μετά την απονομή του τίτλου του διδάκτορος.

Πέραν των ανωτέρω διαγραφή είναι δυνατή και στις περιπτώσεις που οι υποψήφιοι δεν υπαβάνουν ετήσια αναλυτικά υπομνήματα σχετικά με την πρόοδο της Δ.Δ., έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτωμάτων από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα, και αυτοδικαία κατόπιν αιτήσεως των υποψηφίων διδακτόρων.

Άρθρο 14 Μεταβολικές διατάξεις

Οι διατάξεις του ν. 4485/2017 εφαρμόζονται και για τους Υποψήφιους Διδάκτορες που έχουν γίνει δεκτοί πριν από την έναρξη ισχύος του, εφόσον δεν είχε ορισθεί η επαγγελματική εξεταστική επιτροπή του άρθρου 41 του νομού (άρθρο 85, παρ. 5 του ν. 4485/2017).

Η Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής στη συνεδρίαση της 15.3.2018 σχετικά με τις διδακτορικές διατριβές που βρίσκονται σε εξέλιξη, αποφάσισε τα ακόλουθα:

Όσοι υποψήφιοι διδάκτορες έχουν υπερβεί τα (6) πλήρη ημερολογιακά έτη εφόσον έχουν καταθέσει τη δεύτερη έκθεση προόδου θα έχουν μία τελική παράταση 2 ετών για την ολοκλήρωση της Δ.Δ.

- Για υποψήφιους διδάκτορες που βρίσκονται σε παράταση κατά τη δημοσίευση του παρόντος Εσωτερικού Κανονισμού δύναται να δοθεί ένα επιπλέον έτος παράτασης με απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντος εφόσον έχουν καταθέσει την τρίτη έκθεση προόδου.

- Οι υποψήφιοι διδάκτορες που έχουν συμπληρώσει 8 έτη εκπόνησης και πάνω διαγράφονται με τη δημοσίευση του παρόντος εσωτερικού κανονισμού εφόσον έχουν καταθέσει λιγότερες από 3 εκθέσεις προόδου.

- Υποψήφιοι διδάκτορες που εκποιούν διδακτορική διατριβή στο πλαίσιο προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, και έχουν συμπληρώσει 8 έτη εκπόνησης αλλά δεν ανήκουν στην προηγούμενη κατηγορία, λαμβάνουν παράταση 6 μηνών για την ολοκλήρωση, μετά την εκπνοή της οποίας επίσης διαγράφονται.

- Θέματα που δεν προβλέπονται από τον παρόντα Εσωτερικό Κανονισμό ρυθμίζονται από τη Συνέλευση της Σχολής.

- Τροποποίηση του παρόντος Κανονισμού είναι δυνατή μόνο από τη Συνέλευση της Σχολής.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρύτανης
ΜΕΛΕΤΙΟΣ - ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

8.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ & ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Διοικητικές υπηρεσίες

Οι Διοικητικές υπηρεσίες της Ιατρικής στεγάζονται στα Πανεπιστημιακά κτήρια στο Γουδί

Πρόεδρος: Πέτρος Π. Σφηκάκης	210-7462018
	210-7462005
Γραμματέας: Ελένη Ν. Βασιλοπούλου	210-7462002
	210-7462003

Γραμματεία

Γραφεία υπεύθυνα για:

Φοιτητικά θέματα	210-7462040
	210-7462252
Πτυχίο	210-7462042
Διδακτορικές Διατριβές	210-7462045
	210-7462046
Πρωτόκολλο	210-7462043
Κατατακτήριες εξετάσεις	210-7462047
Μεταπτυχιακές σπουδές	210-7462032
Εξελίξεις μελών ΔΕΠ	210-7462052
	210-7462044
Γενική συνέλευση	210-7462192

Εργαστήρια

Αιματολογικό, Νοσοκομείο "Αττικόν"	210-5831764
	210-5831765
Αιμοδοσίας Αιματολογικό, Νοσοκομείο "Αρεταίειο"	210-7286301
Ακτινολογίας, Α' Νοσοκομείο "Αρεταίειο"	210-7246103
	210-7286137

Ακτινολογίας, Β΄ Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5831812
	210-5831813
Ανατομίας "Ανατομείο" Πανεπιστημιακά κτήρια, Γουδή	210-7462304
	210-7462305
Βιολογίας, Πανεπιστημιακά κτήρια, Γουδή	210-7462341
Βιολογικής Χημείας, Πανεπιστημιακά κτήρια, Γουδή	210-7462509
Διαγνωστικής Κυτταρολογίας, Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5831952
Έρευνας Παθήσεων Μυοσκελετικού Συστήματος, Νοσοκομείο "ΚΑΤ"	210-8018123
	210-6280650
Ιατρικής Γενετικής, Νοσοκομείο Παίδων "Η Αγία Σοφία"	210-7467462
	210-7467463
	210-7467468
Ιατρικής Φυσικής, Πανεπιστημιακά κτήρια, Γουδή	210-7462368
	210-7462370
Ιατρικής Χημείας Πανεπιστημιακά κτήρια, Γουδή	210-7462619
Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας, Πανεπιστημιακά κτήρια Γουδή	210-7462446
Ιστολογίας και Εμβρυολογίας, Πανεπιστημιακά κτήρια Γουδή.....	210-7462302
Κλινικής Βιοχημείας, Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5831911
Κλινικής Μικροβιολογίας, Νοσοκομείο "Αρεταίειο"	210-7286241
Κλινικής Μικροβιολογίας, Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5831909
Κυτταρολογικό Νοσοκομείο "Αρεταίειο"	210-7286314
Μικροβιολογίας, Πανεπιστημιακά κτήρια, Γουδή	210-7462011
	210-7462125
Α΄ Παθολογικής Ανατομικής, Γουδή	210-7462229
	210-7462267
Β΄ Παθολογικής Ανατομικής, Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5831950
Παθολογοανατομικό, Νοσοκομείο "Αρεταίειο"	210-7286424
Πειραματικής Χειρουργικής και Χειρουργικής Έρευνας, Αγ. Θωμά 15B, Γουδή	210-7462541
	210-7462545
Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής	210-7462264
	210-7462100

Φαρμακολογίας, Πανεπιστημιακά κτήρια, Γουδί	210-7462504
Φυσιολογίας - "Φυσιολογείο", Πανεπιστημιακά κτήρια, Γουδί.....	210-7462507
	210-7462592

Κλινικές

Αγγειοχειρουργικής, Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5831474
Αιματολογική Κλινική Νοσοκομείο "Λαϊκό"	213-2061701
	210-2061702-3
Α΄ Αναισθησιολογίας, Νοσοκομείο "Αρεταίειο"	210-7286323
	210-7286334
Β΄ Αναισθησιολογίας, Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5832371
	210-5831961
Α΄ Αφροδισίων και Δερματικών Νόσων και Ομώνυμο Εργαστήριο, Νοσοκομείο "Α. Συγγρός"	210-7265119
Β΄ Δερματολογίας και Αφροδισίων και Δερματικών Νοσημάτων, Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5832396
Γαστρεντερολογική, Νοσοκομείο "Λαϊκό"	213-2061115
Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής, Νοσοκομείο "Αττικών".....	210-5831544
Α΄ Εντατικής Θεραπείας, Νοσοκομείο "Ευαγγελισμός"	213-2043307
Β΄ Εντατικής Θεραπείας, Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5832183
Γ΄ Εντατικής Θεραπείας, "Ευγενίδειο" Θεραπευτήριο	210-7208295
Θεραπευτική Κλινική και ομώνυμο Εργαστήριο, Νοσοκομείο "Αλεξάνδρα"	213-2162393
Θωρακοχειρουργική, Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5831195
Α΄ Καρδιολογική Κλινική, Νοσοκομείο "Ιπποκράτειο"	213-2088027
	213-2088099
Β΄ Καρδιολογική Κλινική, Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5832197
	210-5832350
	210-5832355
Γ Καρδιολογική Κλινική, Νοσοκομείο "Σωτηρία"	213-2088026
	213-2088423
Καρδιοχειρουργική Κλινική, Νοσοκομείο "Αττικών".....	210-5832354
	213-5832397

Α' Μαιευτική και Γυναικολογική & ομώνυμο Εργαστήριο, Μαιευτήριο "Αλεξάνδρα"	213-2162291 210-3381100
Β' Μαιευτική και Γυναικολογική & ομώνυμο Εργαστήριο, Μαιευτήριο "Αρεταίειο".....	210-7286353 210-7217835
Γ' Μαιευτική και Γυναικολογική & ομώνυμο Εργαστήριο, Μαιευτήριο "Αττικών".....	210-5832244 210-5326427
Νεογνολογική Κλινική, Νοσοκομείο "Αρεταίειο"	210-7286224
Νεφρολογική Κλινική, Νοσοκομείο "Λαϊκό"	213-2061151 213-2061640
Νεφρολογική Κλινική, Νοσοκομείο "Αρεταίειο".....	210-7286352
Α' Νευρολογική Κλινική, Νοσοκομείο "Αιγινήτειο".....	210-7289406 210-7216474 210-7289404
Β' Νευρολογική Κλινική, Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5832472 210-5832473
Α' Νευροχειρουργική Κλινική, Νοσοκομείο "Ευαγγελισμός"	210-7205553 210-7201704
Β' Νευροχειρουργική Κλινική, Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5831525
Α' Ορθοπαιδική Χειρουργική Κλινική, Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5832367 210-5832398 210-5831549
Β' Ορθοπαιδική Χειρουργική Κλινική, Νοσοκομείο "Η Αγία Όλγα"	213-2057956 210-2719863
Γ' Ορθοπαιδική Χειρουργική Κλινική, Νοσοκομείο "ΚΑΤ"	213-2086302 213-2086209
Α' Οφθαλμολογική και ομώνυμο Εργαστήριο, Νοσοκομείο "Γ. Γεννηματάς"	213-2032349 213-2032350
Β' Οφθαλμολογική και ομώνυμο Εργαστήριο, Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5831336
Α' Ουρολογική και ομώνυμο Εργαστήριο, Νοσοκομείο "Λαϊκό"	213-2061469
Β' Ουρολογική και ομώνυμο Εργαστήριο, Νοσοκομείο "Σισμανόγλειο"	213-2058253 210-8039309

Καρδιοχειρουργική Κλινική, Νοσοκομείο "Αττικόν"	210-5832354
Α' Παθολογική και ομώνυμο Εργαστήριο, Νοσοκομείο "Λαϊκό"	213-2061643
Β' Παθολογική και ομώνυμο Εργαστήριο, Νοσοκομείο "Ιπποκράτειο"	213-2088129
	210-7774742
Γ' Παθολογική Κλινική, Νοσοκομείο Νοσημάτων Θώρακος "Η Σωτηρία"	210-7700220
	210-7475034
Δ' Παθολογική Κλινική, Νοσοκομείο "Αττικόν"	210-5831990
	210-5831989
Παθολογικής Φυσιολογίας και ομώνυμο Εργαστήριο, Νοσοκομείο "Λαϊκό"	210-7462512
	210-7462513
Α' Προπαιδευτική Παθολογική και Ειδική Νοσολογία, Νοσοκομείο "Λαϊκό"	213-2061061
Β' Προπαιδευτική Παθολογική και Ειδική Νοσολογία, Νοσοκομείο "Αττικόν"	210-5831255
	210-5831256
Α' Παιδιατρική, Νοσοκομείο Παίδων "Η Αγία Σοφία"	213-2013244
	210-7467130
Β' Παιδιατρική, Νοσοκομείο Παίδων "Αγλαΐα Κυριακού"	213-2009116
Γ' Παιδιατρική, Νοσοκομείο Παίδων "Αττικόν"	210-5832233
	210-5832228
Παιδοχειρουργική Κλινική, Νοσοκομείο "Αττικόν"	210-5831299
Παιδοψυχιατρική Κλινική, Νοσοκομείο Παίδων "Η Αγία Σοφία"	210-7467780
	210-7467781
Α' Πνευμονολογική Κλινική, Νοσοκομείο Νοσημάτων Θώρακος "Η Σωτηρία"	210-7763314
	210-7778827
Β' Πνευμονολογική Κλινική, Νοσοκομείο Νοσημάτων Θώρακος "Αττικόν"	210-5831152
	210-5831165
Α' Χειρουργική Κλινική, Νοσοκομείο "Λαϊκό"	213-2061001
Β' Χειρουργική Κλινική, Νοσοκομείο "Αρεταίειο"	210-7290510
Γ' Χειρουργική Κλινική, Νοσοκομείο "Αττικόν"	210-5832373
	210-5832378
	210-5831454

Δ' Χειρουργική Κλινική, Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5832376 210-5831386
Ε' Χειρουργική Κλινική, Νοσοκομείο "Ευγενίδειο"	210-7233623
Α' Προπαιδευτική Χειρουργική & Χειρουργική Παθολογία, Νοσοκομείο "Ιπποκράτειο"	210-7772331 213-2088137
Β' Προπαιδευτική Χειρουργική & Χειρουργική Παθολογία, Νοσοκομείο "Λαϊκό"	213-2061172
Α' Ψυχιατρική Κλινική, Νοσοκομείο "Αιγινήτειο"	210-7289408-9
Β' Ψυχιατρική Κλινική, Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5832406 210-5832415
Α' Ωτορρινολαρυγγολογική Κλινική, Νοσοκομείο "Ιπποκράτειο"	213-2088030 213-2088032
Β' Ωτορρινολαρυγγολογική Κλινική, Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5831393

Σπουδαστήρια - Βιβλιοθήκες

Βιβλιοθήκη Παπουλάκου, Πανεπιστημιακά κτήρια Γουδή	
Βιβλιοθήκη Επιστημών Υγείας Δήλου 1 & Μ. Ασίας	210-7461400

Μουσεία

Ανθρωπολογικό, Πανεπιστημιακά κτήρια, Γουδή	210-7462359
Εγκληματολογικό, Πανεπιστημιακά κτήρια, Γουδή	210-7462406 210-7462415
Ανατομίας, Πανεπιστημιακά κτήρια, Γουδή.....	210-7462304 210-7462305
Παθολογικής Ανατομικής, Πανεπιστημιακά κτήρια, Γουδή	210-7462229

Πανεπιστημιακά Νοσοκομεία

Αιγινήτειο, Βασ. Σοφίας 72-74, Αθήνα	210-7720811
Αρεταίειο, Βασ. Σοφίας 76, Αθήνα.....	210-7286000
Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο “Αττικόν”	210-5831000

9.

CURRICULUM

A C A D E M I C   Y E A R   2 0 1 8 - 2 0 1 9

Professor **Petros P. Sfikakis**
President of the Medical School

This curriculum for the Academic year 2018-2019 is addressed to the medical students of the University of Athens and to whoever is interested in it.

The President
Petros P. Sfikakis

National and Kapodistrian University of Athens

Medical School Curriculum Academic year 2018-2019

Admissions

Admission to the medical school is gained after successful State Panhellenic Examinations. Certain categories of candidates have to sit different kinds of examinations (Cypriots, Greeks living abroad, foreigners etc) to gain admission. In Greece higher education is provided free.

Academic year

The academic year begins in September 1st and ends in August 31st and it is divided in two semesters:

- a) September 24 - January 11 (*Winter semester*)
- b) February 11 - May 31 (*Spring semester*)

There are three examining periods:

- a) January 18 - February 8
- b) June 10 - June 28
- c) September 2 - September 20

Duration of Undergraduate studies

Undergraduate studies consist of twelve (12) semesters of required attendance. After completion of the period of attendance and after successful examinations a student is awarded the degree: Certificate in Medicine (Ptychio Iatrikis). The examinations can be oral/written or both and the grading scale used is 0-10. The successful score is 5-10.

The curriculum consists of 49 obligatory courses and 80 electives. For the first year students, starting from the Academic year 2017-18, the curriculum will be consisted of 48 obligatory courses and 80 electives. In order to gain his degree the student apart from the obligatory courses is required to attend 12 obligatory elective courses that he/she will choose based on his/her personal interests.

**Program of Obligatory Courses (48) for the first-year students
starting from the Academic Year 2017-18**

**Teaching Hours/Week
Hours/Semester**

	Lectures	Required Laboratory Training	Total Per Week	Required Laboratory Training & Lectures	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
1st semester					
Biology I	4	1	5	65	7
Epistemology, History and Ethics of Medicine	2	2	4	52	3
Medical Chemistry	4	1.5	5.5	71.5	6
Medical Physics	4	1.5	5.5	71.5	6
Medical Statistics	4	1	5	65	6
Elective Course				26	2
Total ECTS/1st Semester					30
2nd Semester					
Biology II - Genetics	6	1	7	91	9
Neuroanatomy & Neurophysiology	4	4	8	104	9
Biochemistry I	4	2	6	78	5
Histology - Embryology I	3	2.5	5.5	71.5	5
Elective Course				26	2
Total ECTS/2st Semester					30

Teaching Hours/Week
Hours/Semester

	Lectures	Required Laboratory Training	Total Per Week	Required Laboratory Training & Lectures	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
3rd semester					
Descriptive Anatomy II	2	3	5	65	6
Physiology 3rd semester	4	3	7	91	10
Biochemistry II	3	–	3	39	5
Histology - Embryology II	3	2,5	5,5	71,5	7
Elective Course				26	2
Total ECTS/3rd Semester					30
4th Semester					
Descriptive Anatomy I	5	–	5	65	6
Physiology 4th semester	4	3	7	91	10
Pathology I	3	1	4	52	6
General Microbiology - Immunology	3	1	4	52	6
Mechanisms of disease	2	–	2	26	–
Elective Course				26	2
Total ECTS/4th Semester					30

**Teaching Hours/Week
Hours/Semester**

	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
3rd semester	
Descriptive Anatomy II	6
Physiology 3rd semester	10
Biochemistry II	5
Histology - Embryology II	7
Elective Course	2
Total ECTS/3rd Semester	30
4th Semester	
Descriptive Anatomy I	6
Physiology 4th semester	10
Pathology I	6
General Microbiology - Immunology	6
Mechanisms of disease	
Elective Course	2
Total ECTS/4th Semester	30

**Teaching Hours/Week
Hours/Semester**

	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
5th semester	
Pathology II	8
Pathophysiology	7
Pharmacology I	5
Medical Microbiology	5
Medical Psychology	3
Elective Course	2
Total ECTS/5th Semester	30
6th Semester	
Symptoms & Signs in Internal Medicine-Nosology	10
Medical Surgery I	6
Clinical Pharmacology	4
Radiology I	4
Preventive Medicine & Public Health	4
Elective Course	2
Total ECTS/6th Semester	30

**Teaching Hours/Week
Hours/Semester**

	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
7th semester	
Internal Medicine-Differential Diagnosis	10
Medical Surgery II	8
General Epidemiology & Methodology of Research	4
Radiology II	6
Elective Course	2
Total ECTS/7th Semester	30
8th Semester	
Respiratory Diseases	8
Cardiology	8
Neurology	8
Urology	4
Elective Course	2
Total ECTS/8th Semester	30

**Teaching Hours/Week
Hours/Semester**

	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
9th semester	
Ophthalmology	4
Oto-Rino-Laryngology	4
Orthopedics-Traumatology	4
Emergency & Intensive Care -Anesthesiology	7
Dermatology	4
Therapeutics	5
Elective Course	2
Total ECTS/9th Semester	30
10th - 11th- 12th semester	
Internal Medicine	18
Paediatrics	18
Surgery	12
Gynecology & Obstetrics	12
Psychiatry	12
Forensic Medicine & Toxicology	3
Haematology, or Anesthesiology, or Gastroenterology, or General Medicine, or Endocrinology, or Intensive Care, or Thorako-Cardio-Vascular Surgery, or Clinical Genetics, or Neurosurgery, or Nephrology, or Medical Oncology, or Child Psychiatry, or Rheumatology	9
Elective Course	2
Elective Course	2
Elective Course	2
Total ECTS/10th-11th-12th Semester	90

Program of Obligatory Courses (49) for Undergraduate Students who Completed their First Year of Study by the Academic Year 2016-17

	Teaching Hours/Week			Total	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
	Lectures	Required Laboratory Training	Total Per Week		
1st Semester					
Medical Physics I					
Medical Chemistry I					
Medical Statistics					
Biology I					
Psychology					
Elective Courses					
Total ECTS/1st Semester					
2nd Semester					
Medical Physics II					
Medical Chemistry II					
Biology					
Elective Courses					
Total ECTS/2nd Semester					

*The timetable of the 1st, 2nd, 3rd and 4th semester is to be found in the new curriculum

		Teaching Hours/Week		Total	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
		Hours/Semester			
	Lectures	Required Laboratory Training	Total Per Week	Required Laboratory Training & Lectures	
3rd Semester					
.....					
	Descriptive Anatomy II				7
	Physiology (fall semester)				12
	Biochemistry I				4
	Histology - Embryology I				5
	Elective Courses				2
	Total ECTS/3rd Semester				30
4rd Semester					
.....					
	Descriptive Anatomy I				5
	Physiology (spring semester)				12
	Biochemistry II				4
	Histology - Embryology II				7
	Elective Courses				2
	Total ECTS/4th Semester				30

	Teaching Hours/Week Hours/Semester			Total	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
	Lectures	Required Laboratory Training	Total Per Week		
5th Semester					
Pathology II	3	1	4	52	6
Pathophysiology I	3	1	4	52	5
General Microbiology and Immunology	3	1	4	52	5
Pharmacology I	3	1	4	52	5
General Epidemiology & Methodology of Research	3	1	4	52	5
Principles of Philosophy & History of Medicine	2	2	4	52	2
Elective Courses				26	2
Total ECTS/5th Semester					30
6th Semester					
Pathology II	3	3	6	78	9
Pathophysiology II	3	1	4	52	6
Medical Microbiology	3	1	4	52	7
Pharmacology II	3	1	4	52	6
Elective Courses				26	2
Total ECTS/6th Semester					30

	Teaching Hours/Week			Total	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
	Hours/Semester	Required Laboratory Training	Total Per Week		
	Lectures			Required Laboratory Training & Lectures	
7th Semester					
Symptoms signs in Clinical Medicine, Introd. in Medicine	6	6	12	156	13
Surgery I	3	3	6	78	8
Radiology-Radiotherapy	4	2	6	78	7
Introduction to Psychopathology	3	–	3	39	–
Elective Courses				26	2
Total ECTS/7th Semester					30
8th Semester					
Medicine	4	4	8	104	11
Surgery II	6	3	9	117	10
Preventive Medicine & Public Health	4	1	5	65	5
Occupational Medicine	2	–	2	26	2
Elective Courses				26	2
Total ECTS/8th Semester					30

	Teaching Hours/Week Hours/Semester				Total	
	Lectures	Required Laboratory Training	Total Per Week	Weeks	Required Laboratory Training & Lectures	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
9th & 10th Semester						
Neurology	6	19	25	4	100	10
Cardiology	3	11	14	4	56	8
Respiratory diseases	12,5	14,5	27	2	54	6
Dermatology - STD	5	7,5	12,5	4	50	4
Urology	6	6	12	4	48	4
Ophthalmology	4	10	14	4	56	4
Oto-Rino-Laryngology	5	7,5	12,5	4	50	4
Orthopedics-Traumatology	7	6	13	4	52	4
Therapeutics	6	6	12	4	48	7
Intensive Care (Medical)	5	30	35	2	70	5
Obstetrics-Gynecology	13	4	–		52	–
Elective Courses					26	2
Elective Courses					26	2
Total ECTS/9th and 10th Semester						60

	Teaching Hours/Week				Total	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
	Hours/Semester			Weeks		
	Lectures	Required Laboratory Training	Total Per Week	Weeks	Required Laboratory Training & Lectures	
11th & 12th Semester						
Medicine	5	35	40	12	480	12
Paediatrics	10	30	40	10	400	14
Surgery	6	34	40	7	280	9
Gynecology Obstetrics	13	28	41	7	287	9
Psychiatry	10	25	35	4	140	9
Forensic Medicine & Toxicology	4	30	34	2	68	3
Elective Courses					26	2
Elective Courses					26	2
Total ECTS/11th and 12th Semester						60

Elective courses (80)

A) DEPARTMENT OF DESCRIPTIVE – FUNCTIONAL STUDIES

Subject	Availability for attendance (semesters)
1. Biology and Regenerative Applications	2, 4, 6, 8, 10,12
2. Biology of Canser	3, 5, 7, 9, 11
3. Computers in Medicine	2, 4, 6, 8, 10, 12
4. Clinical Biochemistry	4, 6, 8, 10, 12
5. Clinical Physiology	3, 5, 7, 9, 11
6. Physical Anthropology	1, 3, 5, 7, 9, 11
7. Physiology of Exercise and Aging	2, 4, 6, 8, 10, 12
8. Surgical Clinical and Fuctional Anatomy	8, 10, 12

B) DEPARTMENT OF CLINICAL – LABORATORY STUDIES

Subject	Availability for attendance (semesters)
9. Radiation Oncology	8, 10, 12
10. Judicial Anthropology	6, 8, 10, 12
11. International Radiology	8, 10, 12
12. Medical Parasitology	6, 8, 10, 12
13. Transfusion Medicine	7, 9, 11
14. Molecular Pathology	6, 8, 10, 12
15. Radiology of the Nervous system	7, 9, 11
16. Imaging in Oncology	8, 10, 12
17. Palliative care in cronicly ill patients	6, 8, 10, 12
18. Hematopathology	6, 8, 10, 12
19. Neuropathology	5, 7, 9, 11
20. Childrens's Radiology	8, 10, 12
21. Nuclear Medicine	9, 11
22. Clinical Immunology	6, 8, 10, 12

C) DEPARTMENT OF MEDICINE

Subject	Availability for attendance (semesters)
23. Hematology	7, 9, 11
24. Biomedical Engineering	2, 4, 6, 8, 10, 12
25. Gastroenterology	7, 8, 9, 10, 11, 12
26. General Medicine	1, 3, 5, 7, 9, 11
27. Acute and Intensive Cardiac Care - Heart Failure	7, 9, 11
28. Electrocardiography	7, 9, 11
29. Hepatology	10, 12
30. Clinical Nutrition	3, 5, 7, 9, 11
31. Infections	8, 10, 12
32. Molecular Cardiology	4, 6, 8, 10, 12
33. Nephrology	10, 12
34. Oncology	8, 10, 12
35. First Aid	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
36. Rheumatology	7, 9, 11
37. Tissue and organ Transplantation	7, 9, 11
38. Interventional Cardiology	9, 11
39. Acid Base Disorders	4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
40. Health Economics	6, 8, 10, 12
41. Precision Medicine	3, 5, 7, 9, 11

D) DEPARTMENT OF SURGERY

Subject	Availability for attendance (semesters)
42. Vascular Surgery	8, 10, 12
43. Sports Medicine	9, 11
44. Acute Care Surgery and management of trauma patient	10, 12
45. Anaesthesiology	7, 8, 9, 10, 11, 12
46. Pain Therapy	7, 8, 9, 10, 11, 12
47. Performing Arts Medicine	6, 8, 10, 12
48. Laparoendoscopic Medicine	8, 10, 12
49. Metabolic Disease of the bones	10, 12
50. Neurosurgery	8, 10, 12
51. Diseases of the Breast	10, 12
52. Experimental and Clinical Research	4, 6, 8, 10, 12
53. Emergency Medicine	7, 8, 9, 10, 11, 12
54. Oral Maxillofacial Surgery	7, 8, 9, 10, 11, 12
55. Lecture notes on Cardiothoracic Surgery	8, 10, 12
56. Surgical Oncology	7, 8, 9, 10, 11, 12
57. Elective course in Pediatric Surgery	7, 9, 11
58. Trauma surgery, disasters and international health crisis	7, 9, 11
59. Colorectal and anal diseases	7, 8, 9, 10, 11, 12

E) DEPARTMENT OF MOTHER'S - CHILD'S HEALTH

Subject	Availability for attendance (semesters)
60. Allergy for Children and Adults	10, 12
60. English	4, 6, 8, 10, 12
61. Developmental and Behavioral Pediatrics	3, 5, 7, 9, 11
62. Gynecologic Oncology	11
63. Endocrinology, Diabetesmellitus and Metabolism	9, 11
64. Clinical Genetics	6, 8, 10, 12
65. High Risk Ppregnansy. Prenatal Control	11
66. Pediatric Oncology	7, 9, 11
67. Pediatric Neurology	10, 12
68. Pediatric Pneumonology	9, 11
69. Childhood - Pubertal Gynaecology. Family planning	8, 10, 12

F) DEPARTMENT OF SOCIAL MEDICINE-PSYCHIATRY- NEUROLOGY

Subject	Availability for attendance (semesters)
70. Introduction to Clinical Neuroimmunology	2, 4, 6, 8, 10, 12
71. Introduction to the Behavioral Sciences	2, 4, 6, 8, 10, 12
72. Introduction to Neuropsychology	6, 8, 10, 12
73. Drug Dependence : Biological, Psychological and Social Approaches	4, 6, 8, 10, 12
74. Child Psychiatry	6, 8, 10, 12
75. Psychosomatic Medicine	7, 8, 9, 10, 11, 12
76. Hygiene in hospital settings, Epidemiology and Prevention of Nosocomial Infections	6, 8, 10, 12
77. Medical Services	6, 8, 10, 12
78. Psychosomatic Problems in Children	3, 5, 7, 9, 11
79. Travel Medicine and Internationa Health	7, 9, 11
80. Medical psychotherapy: art and science	3, 5, 7, 9, 11

CONTACT INFORMATION

MEDICAL SCHOOL

A. DEPARTMENT OF DESCRIPTIVE – FUNCTIONAL STUDIES

1) Anatomy

75 Mikras Asias Str., 115 27, Goudi - Athens
Telephone: 210 7462439
Fax: 2107462398

2) Biochemistry

75 Mikras Asias Str., 115 27, Goudi - Athens
Telephone: 210 7462509
Fax: 210 7462703

3) Biology

75 Mikras Asias Str., 115 27, Goudi - Athens
Telephone: 210 7462341
Fax: 210 746 2412

4) Histology - Embryology

75 Mikras Asias Str., 115 27, Goudi - Athens
Telephone: 210 7462302
Fax: 210 7462340

5) Medical Physics

75 Mikras Asias Str., 115 27, Goudi - Athens
Telephone: 210 746 2368
Fax: 210 7462369

6) Pharmacology

75 Mikras Asias Str., 115 27, Goudi - Athens
Telephone: 210 7462503, 210 7462504
Fax: 210 7462554

7) Physiology

75 Mikras Asias Str., 115 27, Goudi - Athens
Telephone: 210 7462507
Fax: 210 7462571

8) Clinical Biochemistry

“Attikon” Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5831911

B. DEPARTMENT OF CLINICAL - LABORATORY STUDIES**1) Forensic - Medicine, Toxicology**

75 Mikras Asias Str., 115 27, Goudi - Athens
Telephone: 210 7462446
Fax: 210 7706868

2) Microbiology

75 Mikras Asias Str., 115 27, Goudi - Athens
Telephone: 210 7462011
Fax: 210 7462210

3) Clinical Microbiology

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5831910
Fax: 210 5326421

4) Patrophysiology

Laboratory: 75 Mikras Asias Str., 115 27, Goudi - Athens
Clinical: "Laiko" Hospital, 17 Agiou Thoma Str., 115 27, Goudi - Athens
Telephone: 210 7462513, 210 7462514
Fax: 210 7462664

5) 1st Department of Pathology

75 Mikras Asias Str., 115 27, Goudi - Athens
Telephone: 210 7462229, 210 7462267
Fax: 210 7462157

6) 2nd Department of Pathology

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5831000

7) Diagnostic Cytology

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5831952
Fax: 210 5831942

8) Radiology - Radiotherapy I

"Aretaion" Hospital
76 Vasilissis Sophias Ave., 115 28, Athens
Telephone: 210 7246103
Fax: 210 7220253

9) Radiology - Radiotherapy II

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5831854
Fax: 210 5831831

10) Laboratory of Research of Myoskeletal Diseases

"KAT" Hospital
2 Nikis Str., 145 61, Kifisia
Telephone: 210 8018123
Fax: 210 8018122

11) Laboratory of Hematology

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5831764
Fax: 210 5831770

C. DEPARTMENT OF MEDICINE**1) Cardiology I**

"Hippocraton" Hospital
114 Vasilissis Sophias Ave., 115 27, Athens
Telephone: 210 2088099
Fax: 210 2088027

2) Cardiology II

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5831823
Fax: 210 5832355

3) Cardiology III

"Sotiria" Hospital
152 Mesogion Ave., 11527, Athens
Telephone: 213 2088026

4) Dermatology - STD I

"A. Syggros" Hospital
5 I. Dragoumi Str., 161 21, Athens
Telephone: 210 7210839, 210 7212700
Fax: 210 7211122

5) Dermatology II

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5832396
Fax: 210 5826385, 210 5832397

6) Heamatology

"Laiko" Hospital
17 Agiou Thoma Str., 115 27, Goudi - Athens
Telephone: 210 7456901 - 2

7) Intensive Care I

"Evangelismos" Hospital
45 Ipsilantou Str., 106 76, Athens

Telephone: 213 2041910

Fax: 213 2041912

8) Intensive Care II

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5832183
Fax: 210 5326385, 210 5326414

9) Intensive Care III

"Eugenideio" Hospital
20 Papadiamandopoulou Str., 115 28, Ilisia - Athens
Telephone: 210 7208295

10) Medicine I

"Laiko" Hospital
17 Agiou Thoma Str., 115 27, Goudi - Athens
Telephone: 213 2061643-1149
Fax: 210 7788830

11) Medicine II

"Hippocraton" Hospital
114 Vasilissis Sophias Ave., 115 27, Athens
Telephone: 210 7774742
Fax: 210 7706871

12) Medicine III

"Sotiria" Hospital
152 Mesogion Ave., 115 27, Athens
Telephone: 210 7719975
Fax: 210 7778838

13) Medicine IV

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5831989
Fax: 210 5326446

14) Nephrology

"Aretaion" Hospital
76 Vasilissis Sophias Ave., 115 28, Athens
Telephone: 210 7286352

15) Nephrology

"Laiko" Hospital
17 Agiou Thoma Str., 115 27, Goudi - Athens
Telephone: 210 7456000

16) Propedeutic Medicine I

"Laiko" Hospital
17 Agiou Thoma Str., 115 27, Goudi - Athens
Telephone: 213 2061061
Fax: 210 7791839

17) Propedeutic Medicine II

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5831260
Fax: 210 5326385

18) Respiratory Diseases I

"Sotiria" Hospital
152 Mesogion Ave., 115 27, Athens
Telephone: 210 7763314
Fax: 210 7770423

19) Respiratory Diseases II

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5831136
Fax: 2105326416

20) Therapeutics

"Alexandra" Hospital
80 Vasilissis Sophias Ave., 115 28, Athens
Telephone: 213 2162890,92,93
Fax: 213 2162889

21) Gastroenterology

"Laiko" Hospital
17 Agiou Thoma Str., 115 27, Goudi - Athens
Telephone: 210 7456000

D. DEPARTEMENT OF SURGERY**1) Unit of Anesthesia I**

"Aretaion" Hospital
76 Vasilissis Sophias Ave., 115 28, Athens
Telephone: 210 7286323, 210 7286334
Fax: 210 7211007

2) Unit of Anesthesia II

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5832371
Fax: 210 5832372

3) ENT I

"Hippocraton" Hospital
114 Vasilissis Sophias Ave., 115 27, Athens
Telephone: 213 2088031
Fax: 213 2088402

4) ENT II

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5831393
Fax: 210 5831395

5) Cardiac Surgery

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5832149
Fax: 210 5326385

6) Experimental Surgery

15 Agiou Thoma Str., 115 27, Goudi - Athens
Telephone: 210 7462552
Fax: 210 7462539

7) Neurosurgery I

"Evangelismos" Hospital

45 Ipsilantou Str., 106 76, Athens
Telephone: 210 7205553
Fax: 210 7249986

8) Neurosurgery II

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5831550
Fax: 210 7215281

9) Ophthalmology I

"G. Gennimatas" Hospital
154 Mesogion Ave., 115 27, Athens
Telephone: 210 7768349
Fax: 210 7795347

10) Ophthalmology II

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5831336
Fax: 210 5326385

11) Orthopaedics - Traumatology I

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5832398
Fax: 210 5324477

12) Orthopaedics - Traumatology II

"Agia Olga" Hospital
3 Agias Olgas Str., 142 33, N. Ionia, Athens
Telephone: 213 2057956
Fax: 210 2057782

13) Orthopaedics - Traumatology III

"KAT" Hospital
2 Nikis Str., 145 61, Kifisia
Telephone: 210 6280525
Fax: 210 6280755

14) Propedeutic Surgery I

"Hippocraton" Hospital
114 Vasilissis Sophias Ave., 115 27, Athens
Telephone: 210 7772331
Fax: 210 7707574

15) Propedeutic Surgery II

"Laiko" Hospital
17 Agiou Thoma Str., 115 27, Goudi - Athens
Telephone: 213 2061172-1468
Fax: 213 2061772

16) Surgery I

"Laiko" Hospital
17 Agiou Thoma Str., 115 27, Goudi - Athens
Telephone: 213 2061472-1001
Fax: 213 2061766

17) Surgery II

"Aretaion" Hospital
76 Vasilissis Sophias Ave., 115 28, Athens
Telephone: 210 7286128
Fax: 210 7286128

18) Surgery III

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5326419
Fax: 210 5326439

19) Surgery IV

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5831386
Fax: 210 5326412

20) Surgery V

"Evgenidio" Hospital
20 Papadiamantopoulou Str., 115 28, Athens
Telephone: 210 7233623

21) Vascular Surgery

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5831000
Fax: 210 5326385

22) Urology I

"Laiko" Hospital
17 Agiou Thoma Str., 115 27, Goudi - Athens
Telephone: 210 2061470-1970
Fax: 213 2061970

23) Urology II

"Sismanoglio " Hospital
1 Sismanogliou Str., 151 26, Marousi - Athens
Telephone: 213 2058253
Fax: 210 8044513, 210 8044703

24) Thoracic Surgery

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5831000
26) Craniofacial Surgery
"Attikon" Hospital

E. DEPARTMENT OF CHILD' S - MOTHERS' HEALTH

1) Medical Genetics

"Agia Sophia" Hospital
Thivon and Papadiamantopoulou Str., 115 25,
Goudi – Athens
Telephone: 210 7467468
Fax: 210 7795553

2) Obstetrics – Gynecology I

"Alexandra" Hospital
80 Vasilissis Sophias Ave., 115 28, Athens
Telephone: 210 7770461
Fax: 210 3381457

3) Obstetrics – Gynecology II

"Aretaion" Hospital
76 Vasilissis Sophias Ave., 115 28, Athens
Telephone: 210 7217835
Fax: 210 7233330

4) Obstetrics – Gynecology III

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5832244
Fax: 2105326447

5) Paediatrics I

"Agia Sophia" Hospital
Thivon and Papadiamantopoulou Str., 115 27,
Goudi - Athens
Telephone: 210 7794023
Fax: 210 7759167

6) Paediatrics II

"P. and A. Kyriakou" Hospital
Thivon and Levadias Str, 117 27, Goudi - Athens
Telephone: 210 7793000
Fax: 210 7774383

7) Paediatrics III

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5832228
Fax: 210 5832229

8) Neonatology Clinic

"Aretaion" Hospital
76 Vasilissis Sophias Ave., 115 28, Athens
Telephone: 210 7286224

**F. DEPARTMENT OF SOCIAL MEDICINE -
PSYCHIATRY - NEUROLOGY**

1) Hygiene – Epidemiology

75 M. Asias Str., 115 27, Goudi - Athens
Telephone: 210 7462100
Fax: 21074622080

2) Neurology I

"Eginitio" Hospital
Vasilissis Sophias Ave., 115 28, Athens
Telephone: 210 7289405
Fax: 210 7216474

3) Neurology II

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5832472
Fax: 210 5326385

4) Psychiatry I

"Eginitio" Hospital
Vasilissis Sophias Ave., 115 28, Athens
Telephone: 210 7289408 - 9
Fax: 210 7242032

5) Psychiatry II

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 124 62, Chaidari - Athens
Telephone: 210 5832426
Fax: 210 5326453

6) Child Psychiatry

"Agia Sophia" Hospital
Thivon and Papadiamantopoulou Str., 115 25,
Goudi – Athens
Telephone: 213 2013298, 213 2013392
Fax: 210 7473811

**ΕΚ ΤΟΥ ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟΥ ΟΡΚΟΥ
ΚΕΙΜΕΝΟ**

« ΟΜΝΥΜΙ ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΑ ΠΟΙΗΣΕΙΝ ΚΑΤΑ ΔΥΝΑΜΙΝ ΚΑΙ ΚΡΙΣΙΝ ΕΜΗΝ ΟΡΚΟΝ ΤΟΝΔΕ ΚΑΙ ΞΥΓΓΡΑΦΗΝ ΤΗΝΔΕ. ΗΓΗΣΕΣΘΑΙ ΜΕΝ ΤΟΝ ΔΙΔΑΞΑΝΤΑ ΜΕ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΝ ΤΑΥΤΗΝ ΙΣΑ ΓΕΝΕΤΗΣΙΝ ΕΜΟΙΣΙ. ΔΙΑΙΤΗΜΑΣΙ ΤΕ ΧΡΗΣΟΜΑΙ ΕΠ' ΩΦΕΛΕΙΗ ΚΑΜΝΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΔΥΝΑΜΙΝ ΚΑΙ ΚΡΙΣΙΝ ΕΜΗΝ, ΕΠΙ ΔΗΛΗΣΕΙ ΔΕ ΚΑΙ ΑΔΙΚΗ ΕΙΡΞΕΙΝ. ΟΥ ΔΩΣΩ ΔΕ ΟΥΔΕ ΦΑΡΜΑΚΟΝ ΟΥΔΕΝΙ ΑΙΤΗΘΕΙΣ ΘΑΝΑΣΙΜΟΝ. ΟΥΔΕ ΥΦΗΓΗΣΟΜΑΙ ΞΥΜΒΟΥΛΙΗΝ ΤΟΙΗΝΔΕ. ΟΜΟΙΩΣ ΔΕ ΟΥΔΕ ΓΥΝΑΙΚΙ ΠΕΣΣΟΝ ΦΘΟΡΙΟΝ ΔΩΣΩ. ΑΓΝΩΣ ΔΕ ΚΑΙ ΟΣΙΩΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΩ ΒΙΟΝ ΤΟΝ ΕΜΟΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΝ ΤΗΝ ΕΜΗΝ. ΕΣ ΟΙΚΙΑΣ ΔΕ ΟΚΟΣΑΣ ΑΝ ΕΣΩ, ΕΣΕΛΕΥΣΟΜΑΙ ΕΠ' ΩΦΕΛΕΙΗ ΚΑΜΝΟΝΤΩΝ, ΕΚΤΟΣ ΕΩΝ ΠΑΣΗΣ ΑΔΙΚΗΣ ΕΚΟΥΣΙΗΣ ΚΑΙ ΦΘΟΡΙΗΣ ΤΗΣ ΤΕ ΑΛΛΗΣ ΚΑΙ ΑΦΡΟΔΙΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ. Α Δ' ΑΝ ΕΝ ΘΕΡΑΠΕΙΗ, Η ΙΔΩ Η ΑΚΟΥΣΩ, Η ΚΑΙ ΑΝΕΥ ΘΕΡΑΠΕΙΗΣ ΚΑΤΑ ΒΙΟΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ, Α ΜΗ ΧΡΗ ΠΟΤΕ ΕΚΛΑΛΕΕΣΘΑΙ ΕΞΩ, ΣΙΓΗΣΟΜΑΙ, ΑΡΡΗΤΑ ΗΓΕΥΜΕΝΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΤΟΙΑΥΤΑ. ΟΡΚΟΝ ΜΕΝ ΟΥΝ ΜΟΙ ΤΟΝΔΕ ΕΠΙΤΕΛΕΑ ΠΟΙΕΟΝΤΙ ΚΑΙ ΜΗ ΞΥΓΧΕΟΝΤΙ ΕΙΗ ΕΠΑΥΡΑΣΘΑΙ ΚΑΙ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ, ΔΟΞΑΖΟΜΕΝΩ ΠΑΡΑ ΠΑΣΙΝ ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ ΕΣ ΤΟΝ ΑΙΕΙ ΧΡΟΝΟΝ ΠΑΡΑΒΑΙΝΟΝΤΙ ΔΕ ΚΑΙ ΕΠΙΟΡΚΕΟΝΤΙ, ΤΑΝΑΝΤΙΑ ΤΟΥΤΕΩΝ. ΤΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΙΑΝ ΕΠΙΤΕΛΟΥΝΤΙ ΕΙΗ ΜΟΙ ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΑΡΩΓΩΝ ΚΤΗΣΑΣΘΑΙ ΕΝ ΤΩ ΒΙΩ ».

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ

ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟΣ ΟΡΚΟΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

« ΟΡΚΙΖΟΜΑΙ ΣΤΟ ΘΕΟ ΟΤΙ ΘΑ ΕΚΠΛΗΡΩΣΩ ΤΟΝ ΟΡΚΟ ΜΟΥ ΑΥΤΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ΑΥΤΟ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΔΥΝΑΜΗ ΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΜΟΥ ΟΤΙ ΘΑ ΘΕΩΡΩ ΕΚΕΙΝΟΝ ΠΟΥ ΜΟΥ ΔΙΔΑΞΕ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΑΥΤΗ ΙΣΟΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΜΟΥ . ΟΤΙ ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΩ ΤΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΩΦΕΛΕΙΑ ΤΩΝ ΑΡΡΩΣΤΩΝ, ΟΣΟ ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΔΥΝΑΜΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΜΟΥ, ΚΑΙ (ΥΠΟΣΧΟΜΑΙ ΟΤΙ) ΘΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΦΥΛΑΞΩ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΒΛΑΒΗ ΚΑΙ ΑΔΙΚΙΑ.

ΔΕΝ ΘΑ ΧΟΡΗΓΗΣΩ ΘΑΝΑΤΟΦΟΡΟ ΦΑΡΜΑΚΟ ΣΕ ΚΑΝΕΝΑ, ΟΣΟ ΚΑΙ ΑΝ ΠΑΡΑΚΛΗΘΩ, ΟΥΤΕ ΘΑ ΥΠΟΔΕΙΞΩ ΤΕΤΟΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ. ΕΠΙΣΗΣ ΔΕΝ ΘΑ ΔΩΣΩ ΣΕ ΓΥΝΑΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΟ ΕΚΤΡΩΤΙΚΟ, ΑΓΝΗ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΗ ΘΑ ΔΙΑΤΗΡΗΣΩ ΤΗ ΖΩΗ ΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΜΟΥ. ΣΕ ΟΣΑ ΣΠΙΤΙΑ ΠΡΟΣΚΑΛΟΥΜΑΙ, ΘΑ ΜΠΑΙΝΩ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΛΟ ΤΩΝ ΑΡΡΩΣΤΩΝ, ΚΡΑΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΟΥ ΜΑΚΡΙΑ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΘΕΛΗΜΑΤΙΚΗ ΑΔΙΚΙΑ Η ΑΛΛΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΚΑΙ ΠΡΟ ΠΑΝΤΩΝ ΜΑΚΡΙΑ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΑΦΡΟΔΙΣΙΑΚΗ ΠΡΑΞΗ .

ΟΣΑ ΔΕ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΘΑ ΔΩ Η ΘΑ ΑΚΟΥΣΩ, Η ΚΑΙ ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΣΧΟΛΙΕΣ ΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ, ΟΣΑ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΠΟΤΕ ΝΑ ΚΟΙΝΟΛΟΓΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΕΞΩ, ΘΑ ΤΑ ΑΠΟΣΙΩΠΩ, ΥΠΟΛΟΓΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ ΑΥΤΑ ΕΙΝΑΙ ΙΕΡΑ ΜΥΣΤΙΚΑ. ΟΣΟ ΛΟΙΠΟΝ ΘΑ ΘΗΡΩ ΤΟΝ ΟΡΚΟ ΜΟΥ ΑΥΤΟ, ΚΑΙ ΔΕΝ ΘΑ ΤΟΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΩ ΕΙΘΕ ΝΑ ΠΕΤΥΧΑΙΝΩ ΣΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΜΟΥ, ΕΧΟΝΤΑΣ ΚΑΛΟ ΟΝΟΜΑ ΠΑΝΤΟΤΕ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΕΑΝ ΟΜΩΣ ΤΟΝ ΠΑΡΑΒΩ ΚΑΙ ΓΙΝΩ ΕΠΙΟΡΚΟΣ, ΝΑ ΠΑΘΩ ΤΑ ΑΝΤΙΘΕΤΑ.

ΔΙΔΟΝΤΑΣ ΑΥΤΟ ΤΟΝ ΟΡΚΟ ΕΥΧΟΜΑΙ ΝΑ ΕΧΩ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΟΥ ».

Όρκος Πτυχιούχου Ιατρικής Σχολής

Ο όρκος αυτός δίδεται κατά την τελετή ορκωμοσίας των τελειοφοίτων φοιτητών Ιατρικής που περάτωσαν επιτυχώς τις εξετάσεις όλων των μαθημάτων που προβλέπονται από τον Νόμο, ενώπιον του Πρυτάνεως και του Προέδρου της Ιατρικής Σχολής, παρισταμένων των Καθηγητών, των Γραμματειών της Ιατρικής Σχολής και Δημοσίων Σχέσεων του Πανεπιστημίου και τέλους, των οικογενειών και φίλων των τελειοφοίτων.

Η σεμνή αυτή τελετή της ορκωμοσίας γίνεται στην αίθουσα Τελετών του Πανεπιστημίου μας όπου είθισται αρχικά ο Πρύτανης και ο Πρόεδρος της Ιατρικής Σχολής να απευθύνουν ευχές και παραινέσεις προς τους τελειοφοίτους.

Ακολουθεί η ορκωμοσία και η εκδήλωση κλείνει με την απονομή των πτυχίων Ιατρικής Σχολής.

“Του πτυχίου της Ιατρικής αξιωθείς, όρκον ομνύω προ του Πρυτάνεως και του Προέδρου της Ιατρικής Σχολής και πίστιν καθομολογώ τήνδε: Από του ιερού περιβόλου του σεπτού τούτου τεμένους των Μουσών εξερχόμενος κατ’ επιστήμην βιώσομαι, ασκών ταύτην δίκην θρησκείας εν πνεύματι και αληθεία. Ούτω χρήσιμον εμαυτόν καταστήσω προς άπαντας τους δεομένους της εμής αρωγής, και εν πάση ανθρώπων κοινωνία αεί προν ειρήνην και χρησιότητα ηθών συντελέσω, βαίνων εν ευθεία του βίου οδώ, προς την αλήθειαν και το δίκαιον αποβλέπων και τον βίον ανυψών εις τύπον αρετής υπό την σκέπην της Σοφίας. Ταύτην την επαγγελίαν επιτελούντι εή μοι, συνταις ευχαίς των ημετέρων διδασκάλων ο Θεός βοηθός εν τω βίω”.

